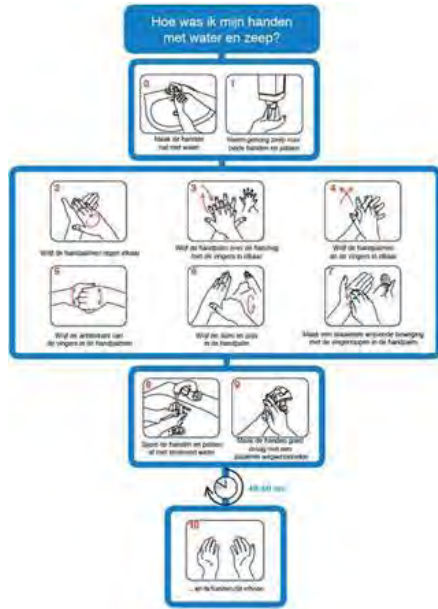

ورقة معلومات للخاضعين للقضاء

كيف اغسل يدي بالصابون والماء؟

30-3-2020

كيف اغسل يدي بالصابون والماء؟

0. بلل اليدين بالماء.
1. خذ كمية كافية من الصابون لكلتا اليدين والمعصم.
2. إفرك راحة اليدين معاً.
3. إفرك راحة اليدين على ظهر اليد مع الأصابع.
4. افرك راحة اليدين والأصابع ببعضهم البعض.
5. إفرك الجهة الخلفية للأصابع في راحة اليدين.
6. افرك الإبهام والمعصم في راحة اليد.
7. إعمل حركة فرك دائرية بأطراف الأصابع في راحة اليد.
8. إشطف اليدين والمعصمين بالماء الجاري.
9. جفف اليدين جيداً بمنشفة ورقية يمكن التخلص منها.
10. والأيدي نظيفة.

كلمة دار النشر

ورقة المعلومات هذه إحدى منشورات:

Outbreak Management Team van Dienst Justitiële
Inrichtingen

Rechts 30132

2500 GC Den Haag

لا يمكن اشتقاق حقوق من ورقة المعلومات هذه.

لا تقبل DJ أي مسؤولية عن أي أخطاء محتملة في ورقة
المعلومات هذه.

© Dienst Justitiële Inrichtingen, 30 maart 2020

Merkblatt für der Justiz unterstellte Personen

Coronavirus - wie wasche ich meine Hände?

30-3-2020

Wie wasche ich meine Hände mit Wasser und Seife?

- 0 Die Hände mit Wasser nass machen
- 1 Genug Seife für beide Hände und Handgelenke nehmen
- 2 Handflächen gegeneinander reiben
- 3 Handfläche über den Handrücken mit den Fingern ineinander reiben
- 4 Handflächen und Fingerzwischenräume verreiben
- 5 Außenseite der Finger in die Handflächen reiben.
- 6 Daumen und Handgelenk in die Handfläche reiben.
- 7 Mit den Fingerspitzen eine kreisförmige Reibebewegung in der Handfläche machen.
- 8 Hände und Handgelenke mit fließendem Wasser gründlich abspülen.
- 9 Hände mit einem Einwegpapiertuch gründlich abtrocknen
- 10 und die Hände sind sauber.

Impressum

Dieses Merkblatt ist eine Veröffentlichung vom:
Outbreak Management Team der
Justizvollzugsbehörde (Dienst Justitiële Inrichtingen)
Postbus 30132
2500 GC Den Haag

Aus diesem Merkblatt können keine Rechte
abgeleitet werden. DJI übernimmt keine Haftung für
mögliche Fehler in diesem Merkblatt.

©Dienst Justitiële Inrichtingen, 30. März 2020

Information sheet for detainees

Coronavirus - how do you wash your hands

30-3-2020

How should I wash my hands with water and soap?

- 0 Make your hands wet with water.
- 1 Take enough soap for your both hands and wrists.
- 2 Rub the handpalms together.
- 3 Rub the handpalm over the back of your hand with the fingers together.
- 4 Rub the handpalms and fingers together.
- 5 Rub the back of the fingers into the handpalms.
- 6 Rub the thumb and wrist in the handpalm.
- 7 Make a circular rubbing motion with the fingertips in the handpalm.
- 8 Rinse your hands and wrists with running water.
- 9 Dry your hands thoroughly with a disposable paper towel
- 10 ... and your hands are clean.

Colophon

This information sheet is a publication of:
Outbreak Management Team of the
Custodial Institutions Agency
Postbus 30132
2500 GC The Hague

No rights can be derived from this information sheet. DJI accepts no liability for any errors in this information sheet.

© Custodial Institutions Agency, 30 March 2020

Feuille d'information pour justiciables

Coronavirus - Comment laver des mains?

30-3-2020

Comment laver mes mains avec de l'eau et du savon?

- 0 Mouillez les mains avec de l'eau.
- 1 Prenez suffisamment de l'eau pour les deux mains et les poignets.
- 2 Frottez les paumes les uns contre les autres.
- 3 Frottez la paume sur le dos de la main avec les doigts croisés.
- 4 Frottez les paumes et les doigts croisés les uns dans les autres.
- 5 Frottez l'arrière des doigts dans les paumes.
- 6 Frottez le pouce et le poignet dans la paume.
- 7 Faites un mouvement de rotation avec le bout des doigts dans la paume.
- 8 Rincez les mains et les poignets avec de l'eau courante.
- 9 Séchez bien les mains avec une lingette jetable en papier.
40 – 60 secondes
- 10 .... et les mains sont propres.

Colofon

Cette fiche d'information est une publication de :
Outbreak Management Team van
Dienst Justitiële Inrichtingen
Postbus 30132
2500 GC Den Haag

Aucun droit ne peut être dérivé de cette fiche d'information. Le DJI n'accepte aucune responsabilité pour d'éventuelles erreurs dans cette fiche d'information.

© Dienst Justitiële Inrichtingen, le 30 mars 2020

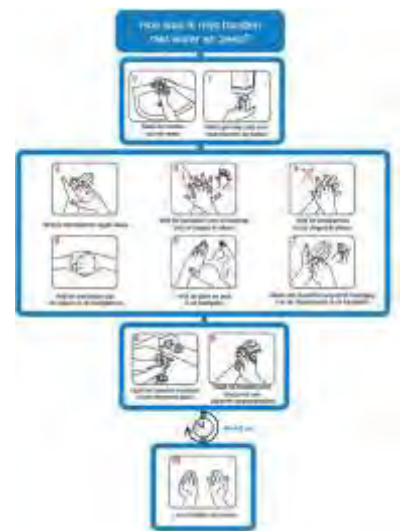
Boletín informativo para los internos

Coronavirus - Cómo lavarse las manos con agua y jabón?

30-3-2020

Cómo lavarse las manos con agua y jabón?

- 0 – Mojar las manos con agua
- 1 – Usar jabón suficiente para las dos manos y las dos muñecas
- 2 – Frotar una palma con la otra
- 3 – Frotar las palmas sobre el dorso de ambas manos con los dedos entrelazados
- 4 – Frotar las palmas entre sí con los dedos entrelazados
- 5 – Frotar el dorso de los dedos de las manos con la palma de la mano opuesta, agarrándose los dedos
- 6 – Envolver pulgares y muñecas en las palmas de la mano opuesta y frotar rotando
- 7 – Frotar rotando las puntas de los dedos de una mano contra las palmas de la mano opuesta
- 8 – Enjuagar manos y muñecas con abundante agua
- 9 – Secarse con una toalla desechable
- 10 – ...ahora sus manos están limpias

Colofón

Este boletín es una publicación de:
Outbreak Management Team del Dienst Justitiële
Inrichtingen
Postbus 30132
2500 GC La Haya

De este boletín informativo no se pueden derivar derechos. DJI no se hace responsable de los eventuales errores de esta publicación.

© Dienst Justitiële Inrichtingen, marzo 30, 2020

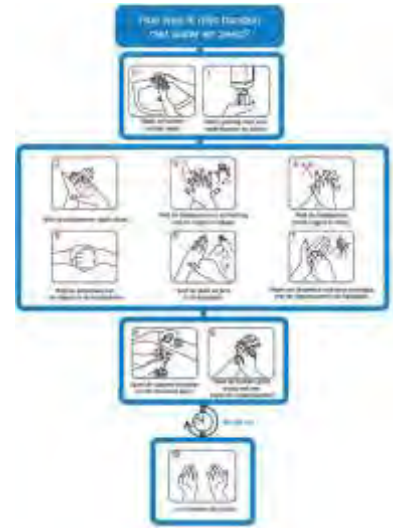

Tutuklulara bilgi sayfası

Koronavirüsü - Ellerimi su ve sabunla nasıl yıkamalıyım?

Ellerimi su ve sabunla nasıl yıkamalıyım?

0. Ellerinizi suyla ıslatın
1. Her iki elleriniz ve bilekleriniz için yeterince sabun alın
2. Avuçlarınızı birbirine sürün
3. Avuçlarınızı ellerinizin üzerlerine sürerek parmaklarınızın aralarını ovalayın
4. Avuçlarınızı ve parmaklarınızı birbirine sürerek ovalayın
5. Parmaklarınızın arka taraflarını avuçlarınıza sürerek ovalayın
6. Başparmağınızı ve bileğinizi avucunuza sürerek ovalayın
7. Parmak uçlarınızı avucunuzun içinde döndürüp sürerek ovalayın
8. Ellerinizi ve bileklerinizi akarsuyla durulayın
9. Ellerinizi tek kullanımlı kağıt peçeteye kurulayın
10. ...ve işte şimdi elleriniz temizlendi

Baskı bilgisi

Bu bilgi sayfası aşağıdaki kuruluşun yayımıdır:
Adli Kuruluşlar Hizmetinin Salgın Yönetim Ekibi
Postbus 30132
2500 GC Den Haag

Bu bilgi sayfasından hiçbir hak talep edilemez. DJI bu bilgi sayfasındaki muhtemel hatalardan sorumluluk kabul etmez.

© Adli Kuruluşlar Hizmeti DJI, 30 mart 2020

ورقة معلومات للخاضعين للقضاء

مصاب بفيروس كورونا

ماذا يعني ذلك لك؟

30-3-2020

يتضح من الفحص أنك مصاب بفيروس كورونا. يمكنك أن تصيب الآخرين بهذا الفيروس. نريد تجنب ذلك. في ورقة المعلومات هذه يمكنك قراءة ما يحدث طالما أنت معديا.

كيف تعمل العدوى؟

عندما نتحدث، تسعل أو تعطس، يمكن أن تدخل قطرات صغيرة من فيروس كورونا في الهواء. يمكن للآخرين استنشاق هذه القطرات من خلال الأنف أو الفم والعدوى وأن يصابوا بالعدوى نتيجة لذلك. يمكن للفيروس أيضاً الوصول إلى يديك عن طريق مسح أنفك أو فمك. عندها يصل الفيروس إلى مقبض الباب، أزرار الضوء والحنفية عبر يديك.

ماذا يعني لك ذلك؟

طالما أنت معدياً، تبقى لوحده في الزنزانة ويُسمح لك أن تتركها بشكل محدود للغاية. يدخل أقل عدد ممكن من الأشخاص زنزانتك. هكذا نتجنب بأن يصاب آخرين أيضاً في المؤسسة.

الأنشطة اليومية

- تتم معك مناقشة كيف يمكنك البقاء على اتصال مع محاميك، عائلتك ومعارفك.
- تتم معك مناقشة برنامج اليوم، مثل الأنشطة في الزنزانة والتهوية.
- ستبقى ممرضة ما على اتصال بك بشأن صحتك.

Hoest en nies in de binnenkant
van je elleboog

ماذا يمكنك ان تفعل بنفسك؟

- حاول الإبقاء على مسافة 1.5 متر من الآخرين.
- اغسل يديك بانتظام بالماء والصابون.
- إسعل وإعطس في الجهة الداخلية لمرفقك أو قطعة من ورق تواليت.
- اغسل يديك بالصابون والماء بعد السعال أو العطس.
- لا تتصافح عند التحية.

ماذا لو دخل آخرون إلى زنزانتك؟

- الأشخاص الذين يدخلون إلى زنزانتك يرتدون قناعًا وقفازات (أحيانًا أيضًا نظارات ومرييلة) لحماية أنفسهم من الفيروس.
- يجب أن تبقى على مسافة 1.5 متر عن الشخص الموجود في زنزانتك.

ماذا لو تركت الزنزانية؟

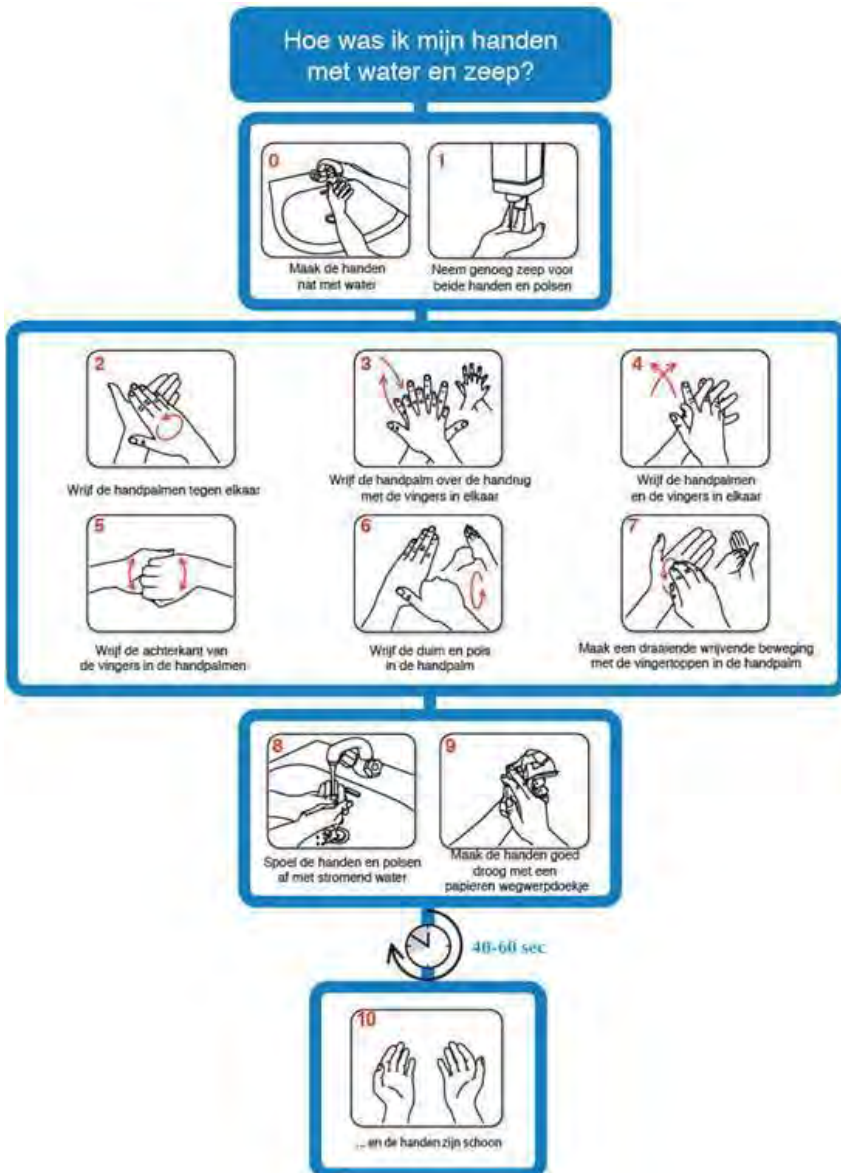
- ضع قناعاً قبل مغادرة زنزانتك. تتلقى هذا القناع الخاص من الموظفين في المؤسسة.
- ابقَ على مسافة 1.5 متر عن الأشخاص الآخرين.
- أثناء التهوية يمكن نزع القناع في الهواء الطلق، لكن يجب أن تبقى على مسافة 1.5 متر عن الآخرين.

كيف تنظف زنزانتك؟

- ارتدي القفازات أولاً.
- نظف كل شيء جيداً بشكل إضافي باستخدام منتجات التنظيف العادية.
- ابدأ بالأسطح الأقل اتساخاً وانتهي بالمرحاض.
- بعدها تنظف الأشياء التي تلمسها غالباً بمحلول الكلور الذي يقدمه موظفو القسم. يمكنك استخدام نفس القماش لهذا.
- الأشياء التي تلمسها كثيراً هي الحنفيات، طاولات السرير، الطاولة، المكتب، مقابض الأبواب ومفاتيح الإضاءة.
- إذا إنتهيت، إرمي قطعة قماش التنظيف في كيس الغسيل.
- اخلع القفازات وارميها في كيس النفايات.
- بعدها اغسل يديك بالصابون والماء.

هل لديك أسئلة؟

إذا كانت لديك أسئلة حول فيروس كورونا، يمكنك طرحها أثناء لحظات الاتصال مع موظفي المؤسسة. خارج لحظات الاتصال هذه، سيتم الرد على أسئلتك قدر الإمكان عبر الاتصال الداخلي.

كلمة دار النشر

ورقة المعلومات هذه إحدى منشورات:

Outbreak Management Team van Dienst

Justitiële Inrichtingen

Postbus 30132

2500 GC Den Haag

لا يمكن اشتقاق حقوق من ورقة المعلومات هذه.

لا تقبل DJI أي مسؤولية عن أي أخطاء محتملة في

ورقة المعلومات هذه.

© Dienst Justitiële Inrichtingen, 30 maart 2020

Tutuklulara bilgi sayfası

Koronavirüsünün - bulaşmış olması sizin için ne ifade eder?

30-3-2020

Yapılan araştırmadan size koronavirüsünün bulaşmış olduğu tespit edilmiştir. Virüsü başkalarına da bulaştırabilirsiniz. Buna engel olmak istiyoruz. Bu bilgi sayfasında bulaşıcı olduğunuz sürece neler olduğu açıklanmıştır.

Bulaşma nasıl olur?

Konuşurken, öksürürken veya hapsirirken havaya koronavirüsü dolu damlacıklar dağılır. Başkaları bu damlacıkları burun veya ağız yoluyla soluyarak virüsü kaparlar. Ayrıca virüs burnunuzu veya ağızınızı silerken de ellerinize bulaşabilir. Virüs elleriniz vasıtasıyla örneğin kapı kulplarına, ışık düğmelerine ve musluğa da bulaşır.

Bu sizin için ne anlam taşıyor?

Bulaşıcı olduğunuz sürece hücrede yalnız kalmanız gerekmektedir ve buradan yalnız kısıtlı olarak ayrılma hakkınız vardır. Hücrenize mümkün olduğunca az insan girer. Böylece virüsün kuruluşa başkalarına da bulaşmasını önlemiş oluruz.

Günlük etkinlikler

- Avukatınız, akrabalarınız ve tanıdıklarınızla ne şekilde temas içinde kalabileceğiniz hakkında sizinle görüşülecektir.
- Hücrenizdeki etkinlikler ve havalanma gibi günlük programınız hakkında sizinle görüşülecektir.
- Bir sağlıkçı sizinle sağlığınız hakkında temas içinde kalacaktır.

Kendiniz ne yapabilirsiniz?

- Başkaları ile aranızda 1,5 metre mesafe tutmaya çalışın.
- Ellerinizi düzenli olarak su ve sabunla yıkayın.
- Öksürürken veya hapsirirken dirseğinizin iç kısmını veya bir parça tuvalet kağıdı kullanın.
- Öksürdükten veya hapsirdikten sonra ellerinizi su ve sabunla yıkayın.
- Selamlaşırken kimseyle tokalaşmayın.

Başkaları hücrenize girdiği zaman ne olacak?

- Hücrenize giren kişiler kendilerini virüse karşı korumak için ağız maskesi ve eldiven takarlar (bazen gözlük ve önlük de takarlar).
- Hücrenizde bulunan kişiden 1,5 metre mesafede durmanız gerekmektedir.

Hücrenizden ayrıldığınız zaman ne yapmanız gerekir?

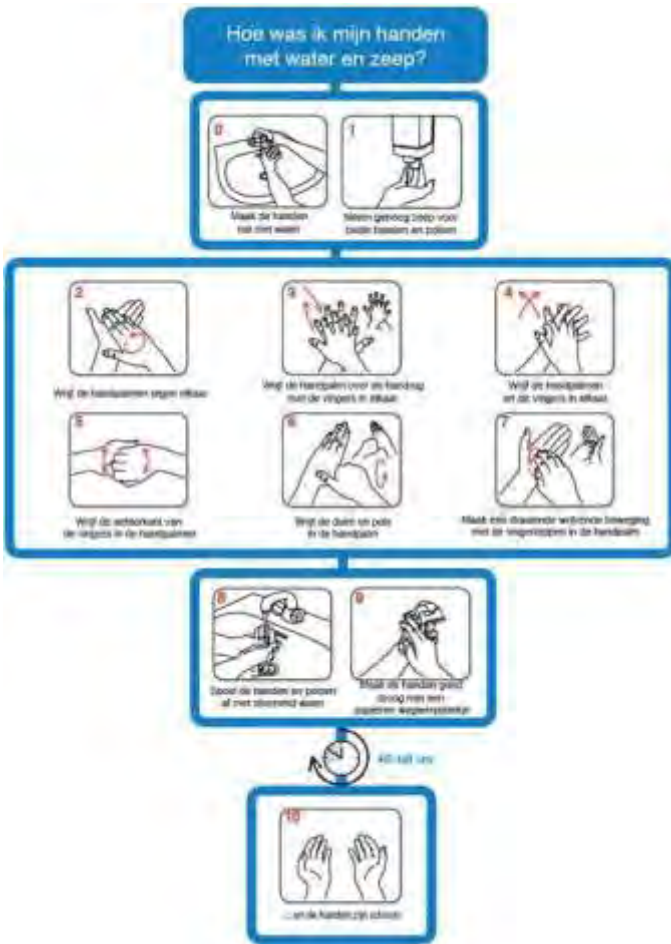
- Hücrenizden ayrılmadan önce bir ağız maskesi takın. Bu özel maske size kuruluş çalışanları tarafından verilir.
- Başkalarından 1,5 metre mesafede durun.
- Dışarıda havalanırken ağız maskesini çıkartabilirsiniz ancak başkalarından 1,5 metre mesafede durmanız gerekir.

Hücrenizi nasıl temizlemeniz gerekir?

- Önce eldiven takın.
- Her şeyi normal bir temizlik maddesiyle ekstra iyi temizleyin.
- Temizliğe önce en az kirli alanlardan başlayıp en kirli alana doğru ilerleyin ve son olarak da tuvaleti temizleyin.
- Ondan sonra da en sık dokunduğunuz yerleri bölüm personelinde alacağınız bir klor çözümü ile temizleyin. Bunun için aynı bezi kullanabilirsiniz.
- En sık dokunduğunuz şeyler örneğin musluklar, komodin, kapı kulpları ve ışık düğmeleridir.
- İşiniz bittikten sonra kullandığınız bezi çamaşır torbasına atın.
- Eldivenleri çıkarın ve çöp torbasına atın.
- Ondan sonra da ellerinizi su ve sabunla yıkayın.

Sor Sorularınız var mı?

Koronavirüsü hakkında sorularınız varsa bunları kuruluş görevlileriyle olan temas anlarında sorabilirsiniz. Temas anlarının haricinde sorularınız mümkün olduğunca dahili telefon hattından yanıtlanır.

Baskı bilgisi

Bu bilgi sayfası aşağıdaki kuruluşun yayımıdır:
Adli Kuruluşlar Hizmetinin
Salgın Yönetim Ekibi
Postbus 30132
2500 GC Den Haag

Bu bilgi sayfasından hiçbir hak talep edilemez. DJI bu bilgi sayfasındaki muhtemel hatalardan sorumluluk kabul etmez.

© Adli Kuruluşlar Hizmeti DJI, 30 mart 2020

Informatieblad voor justitiabelen

Besmet met coronavirus Wat betekent dat voor u?

30-3-2020

Uit onderzoek blijkt dat u besmet bent met het coronavirus. U kunt anderen met dit virus besmetten. Dat willen wij voorkomen. U kunt in dit informatieblad lezen wat er gebeurt zolang u besmettelijk bent.

Hoe werkt besmetting?

Als u praat, hoest of niest kunnen kleine druppeltjes met het coronavirus in de lucht komen. Anderen kunnen deze druppeltjes inademen via de neus of mond en hierdoor ook besmet raken. Ook kan het virus aan uw handen komen door het afvegen van uw neus of mond. Via uw handen komt het virus dan bijvoorbeeld aan de deurknop, lichtknopjes en de kraan.

Wat betekent dat voor u?

Zolang u besmettelijk bent, blijft u alleen in de cel en mag u deze zeer beperkt verlaten. Er komen zo min mogelijk mensen uw cel binnen. Zo voorkomen we dat anderen in de inrichting ook besmet raken.

Dagelijkse activiteiten

- Er wordt met u besproken hoe u in contact kunt blijven met uw advocaat, familie en kennissen.
- Het dagprogramma wordt met u besproken, zoals de activiteiten op cel en het luchten.
- Een verpleegkundige houdt contact met u over uw gezondheid.

Hoest en nies in de binnenkant
van je elleboog

Wat kunt u zelf doen?

- Probeer 1,5 meter afstand te houden tot anderen.
- Was uw handen regelmatig met water en zeep.
- Hoest en nies in de binnenkant van uw elleboog of in een stuk wc-papier.
- Was uw handen na het hoesten of niezen met water en zeep.
- Geef mensen geen hand bij het begroeten.

Wat als anderen in uw cel komen?

- Mensen die uw cel binnenkomen dragen een masker en handschoenen (soms ook een bril en schort) om zich te beschermen tegen het virus.
- U moet 1,5 meter afstand houden tot de persoon in uw cel.

Wat als u de cel verlaat?

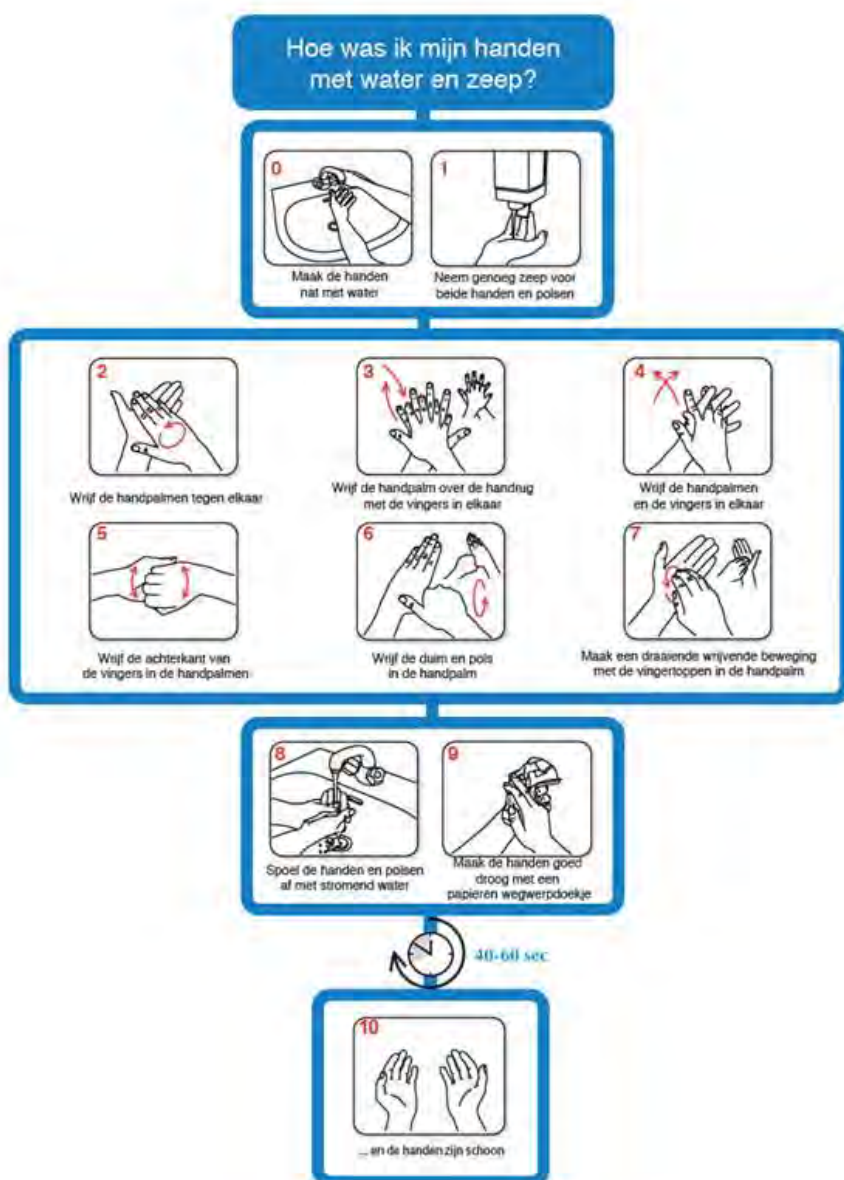
- Doe een masker op voordat u uw cel verlaat. Dit speciale masker krijgt u van de medewerkers in de inrichting.
- Houd 1,5 meter afstand tot andere personen.
- Tijdens het luchten mag het masker in de buitenlucht af, maar moet u wel 1,5 meter afstand houden tot anderen.

Hoe maakt u uw cel schoon?

- Doe eerst handschoenen aan.
- Maak alles extra goed schoon met de normale schoonmaakmiddelen.
- Start met de minst bevulde oppervlakken en eindig met het toilet.
- Daarna maakt u dingen die u vaak aanraakt schoon met een chlooroplossing die u van het afdelingspersoneel krijgt. Hier kunt u hetzelfde doekje voor gebruiken.
- Dingen die u veel aanraakt zijn kraan, nachtkastjes, tafel, bureau, deurknoppen en lichtknopjes.
- Als u klaar bent gooit u de schoonmaakdoek in de waszak.
- Doe de handschoenen uit en gooi ze in de afvalzak.
- Was daarna uw handen met water en zeep.

Heeft u vragen?

Als u vragen heeft over het coronavirus, dan kunt u die stellen tijdens de contactmomenten met de medewerkers van de inrichting. Buiten die contactmomenten worden uw vragen zoveel mogelijk via de intercom beantwoord.

Colofon

Dit informatieblad is een publicatie van:
Outbreak Management Team van
Dienst Justitiële Inrichtingen
Postbus 30132
2500 GC Den Haag

Aan dit informatieblad kunnen geen rechten worden ontleend. DJI aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten in dit informatieblad.

© Dienst Justitiële Inrichtingen, 30 maart 2020

ورقة معلومات للخاضعين للقضاء

فيروس كورونا – ماذا يمكنك أن تفعل بنفسك؟

30-3-2020

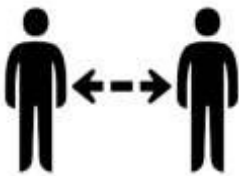
ينتشر فيروس كورونا في جميع أنحاء العالم. هذا فيروس يمكن أن يمرض الناس به. من الممكن أن تصاب أنت أو أي شخص آخر في مؤسستك بفيروس كورونا.

ماذا تفعل DJI؟

اتخذت DJI إجراءات لمنع انتشار فيروس كورونا في المؤسسة قدر الإمكان. تم إبلاغ الإدارة والمصلحة الطبية بما يجب القيام به وكيفية حماية الأشخاص في المؤسسة.

ماذا لو كان لأحد ما شكاوى تناسب فيروس كورونا؟

لا يمرض الجميع من فيروس كورونا. يمكن للأشخاص الذين يصابون بالمرض أن يشكو من نزلات برد، سعال، ضيق تنفس وحمى. يتعافى معظم الناس بسرعة، ولكن يصاب بعضهم بمرض خطير. إذا أصيب أحد الخاضعين للقضاء بفيروس كورونا، يتم وضعه في زنزانة شخص واحد حتى لا تكون لديه أي شكاوى بعد 24 ساعة. يتم فحص زملاء زنزانة شخص خاضع للقضاء مصاب كل يوم لمدة 14 يومًا لمعانة فيما إذا يتلقون شكاوى أنفلونزا، سعال أو حمى. يجب على جهات الاتصال الأخرى، مثل جميع الهولنديين، أن يراقبوا بأنفسهم فيما إذا كانوا يتلقون شكاوى أنفلونزا، سعال أو حمى.

ماذا يمكنك أن تفعل بنفسك لتجنب العدوى؟

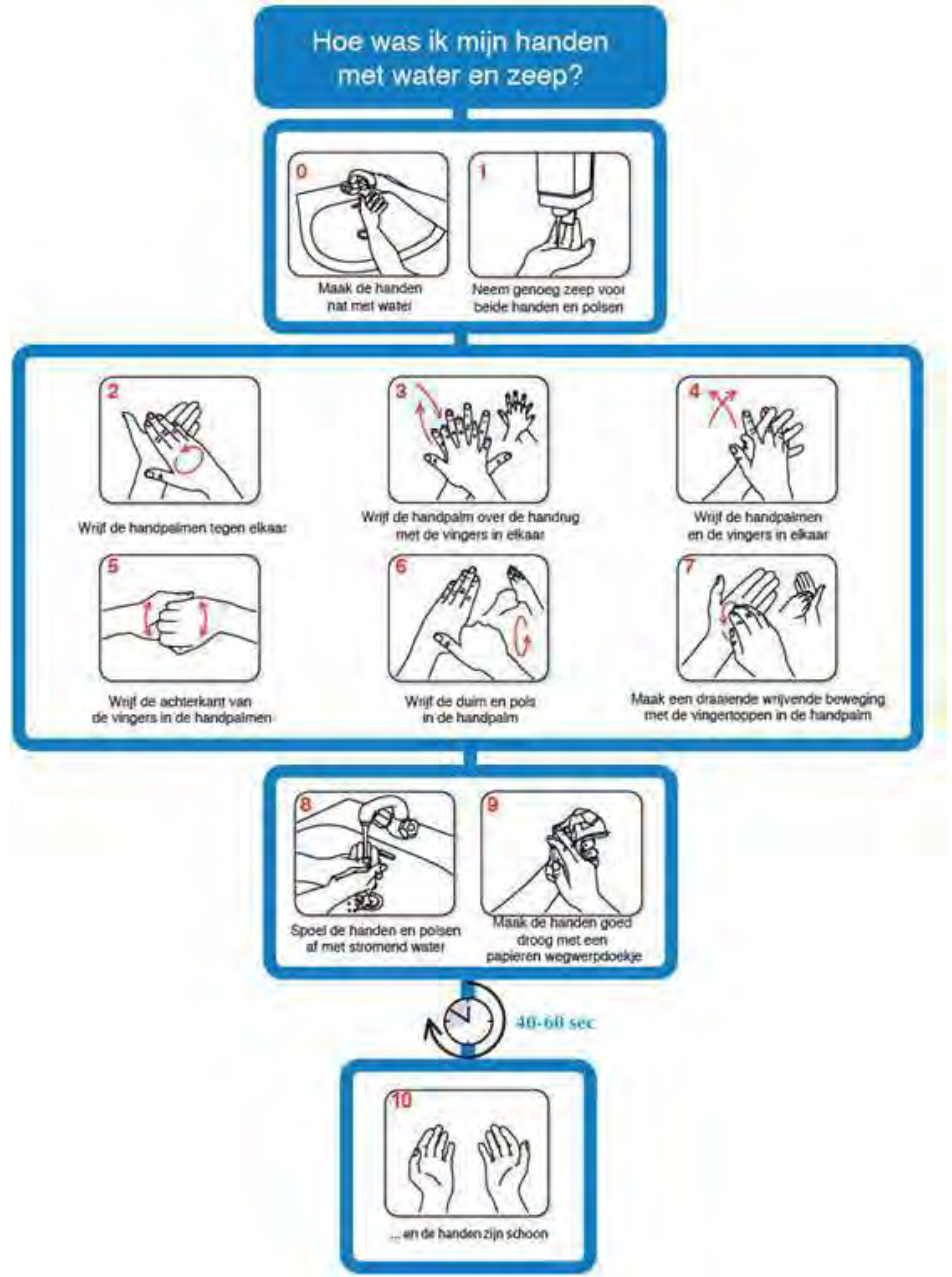
- حاول الإبقاء على مسافة 1.5 متر من الآخرين.
- اغسل يديك بانتظام بالماء والصابون.
- إسعل وإعطس في الجهة الداخلية لمرفقك أو قطعة من ورق التواليت.
- اغسل يديك بالصابون والماء بعد السعال أو العطس.
- لا تتصافح عند التحية.

ما هو المهم أن نقول إذا كنت لا تقيم في مؤسسة لمدة أسبوعين بعد؟

إذا كان لديك في الأسبوعين الماضيين اتصال مع شريك سكن إتضح أنه مصاب بفيروس كورونا، فأبلغ موظفي القسم بذلك في أقرب وقت ممكن. ستنتظر المصلحة الطبية عندها فيما إذا كانت هناك حاجة لإجراءات. إذا كان الاتصال مع شريك سكنك قبل أكثر من أسبوعين، فلن تمرض بعد ذلك من هذا الاتصال.

هل لديك أسئلة؟

إذا كانت لديك أسئلة حول فيروس كورونا، يمكنك طرحها على موظفي القسم.

كلمة دار النشر

ورقة المعلومات هذه إحدى منشورات:

Outbreak Management Team van Dienst

Justitiële Inrichtingen

Postbus 30132

2500 GC Den Haag

لا يمكن اشتقاق حقوق من ورقة المعلومات هذه.

لا تقبل DJI أي مسؤولية عن أي أخطاء محتملة في

ورقة المعلومات هذه.

© Dienst Justitiële Inrichtingen, 30 maart 2020

Merkblatt für der Justiz unterstellte Personen

Coronavirus - was können Sie selbst tun?

30-3-2020

Das Coronavirus breitet sich weltweit aus. Dabei handelt es sich um einen Virus, der bei Menschen Krankheiten auslösen kann. Sie oder jemand anderes können sich in der Anstalt mit dem Coronavirus infizieren.

Was macht DJI?

DJI hat Maßnahmen ergriffen, um die Ausbreitung des Coronavirus in der Anstalt so weit wie möglich zu verhindern. Die Anstaltsleitung und der medizinische Dienst haben Informationen darüber erhalten, was sie unternehmen müssen und wie Menschen in der Einrichtung geschützt werden können.

Was ist, wenn jemand Beschwerden hat, die auf eine Infektion mit dem Coronavirus hinweisen?

Nicht jeder wird krank, wenn er mit dem Virus infiziert ist. Menschen, die krank werden, können Beschwerden wie Erkältung/Schnupfen, Husten, Kurzatmigkeit und Fieber haben. Die meisten Menschen werden schnell wieder gesund, aber einige Personen erkranken schwer. Wenn eine der Justiz unterstellte Person mit dem Coronavirus infiziert ist, wird sie so lange in einer Einzelzelle untergebracht, bis sie 24 Stunden lang keine Beschwerden mehr hat. Die Zelleninsassen einer infizierten Person werden 14 Tage lang täglich kontrolliert, um festzustellen, ob sie Symptome einer Grippe, von Husten oder Fieber aufweisen. Die anderen Kontakte müssen, wie alle Niederländer, selbst darauf achten, ob sie Symptome einer Grippe, von Husten oder Fieber bekommen.

Was können Sie tun, um eine Ansteckung zu vermeiden?

- Versuchen Sie, zu anderen Personen einen Mindestabstand von 1,5 Metern einzuhalten.
- Waschen Sie Ihre Hände regelmäßig mit Wasser und Seife.
- Husten und niesen Sie in die Armbeuge oder in ein Stück Toilettenpapier.
- Waschen Sie Ihre Hände nach dem Husten oder Niesen mit Wasser und Seife.
- Geben Sie Personen zur Begrüßung keine Hand.

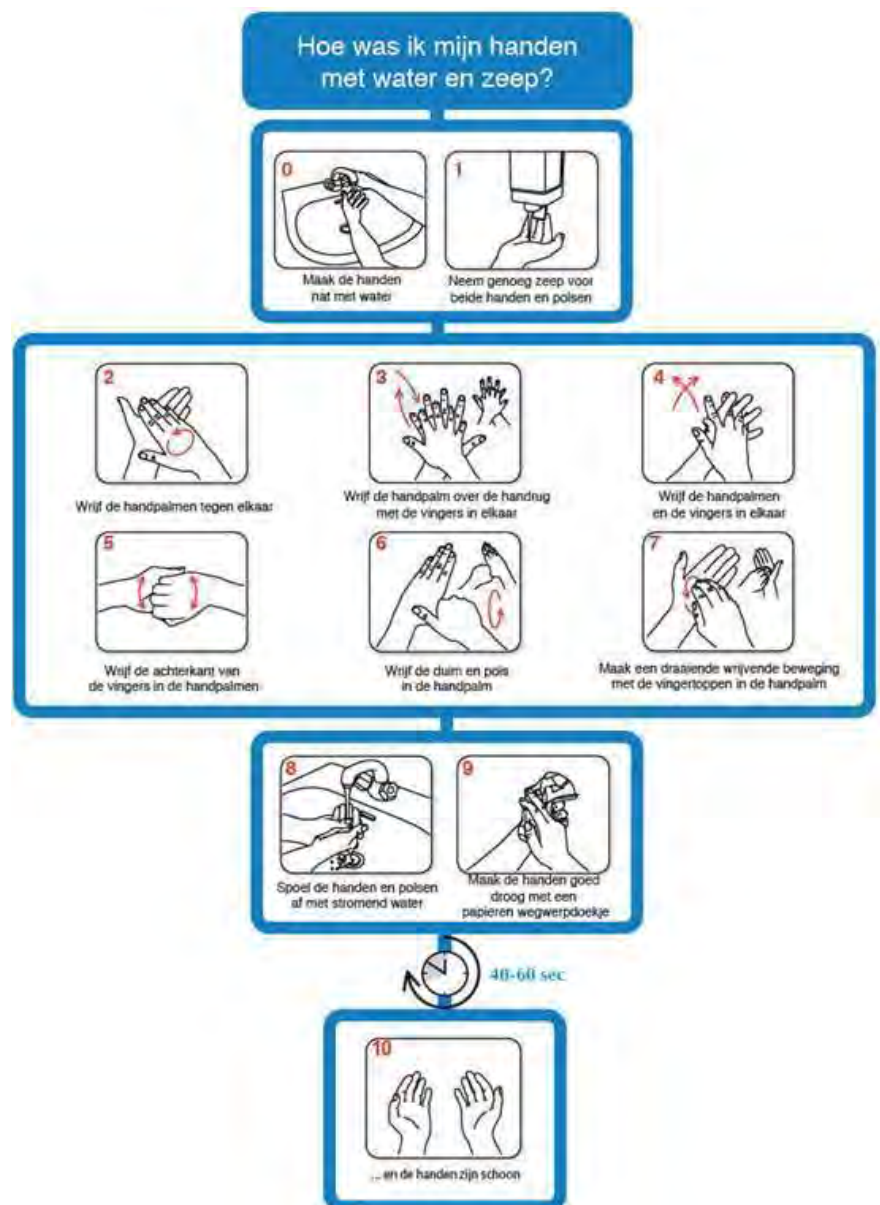

Was ist wichtig, zu wissen, wenn Sie noch keine zwei Wochen in einer Anstalt sind?

Wenn Sie in den letzten zwei Wochen Kontakt zu einem Mitbewohner hatten, von dem sich herausstellt, dass er mit dem Coronavirus infiziert ist, melden Sie dies schnellstmöglich den Mitarbeitern der Abteilung. Der medizinische Dienst wird dann prüfen, ob Maßnahmen erforderlich sind. Wenn der Kontakt mit Ihrem Mitbewohner länger als zwei Wochen zurückliegt, werden Sie durch diesen Kontakt nicht mehr krank.

Haben Sie noch Fragen?

Wenn Sie Fragen zum Coronavirus haben, können Sie sich an die Mitarbeiter der Abteilung wenden.

Impressum

Dieses Merkblatt ist eine Veröffentlichung vom:
Outbreak Management Team der
Justizvollzugsbehörde (Dienst Justitiële Inrichtingen)
Postbus 30132
2500 GC Den Haag

Aus diesem Merkblatt können keine Rechte
abgeleitet werden. DJI übernimmt keine Haftung für
mögliche Fehler in diesem Merkblatt.

© Dienst Justitiële Inrichtingen, 30. März 2020

Information sheet for detainees

Coronavirus - what can you do?

30-3-2020

What does DJI do?

DJI has taken measures to prevent the spread of the coronavirus in the institution as much as possible. The management and medical service have been informed about what to do and how to protect people in the institution.

What if someone has complaints that fit the coronavirus?

Not everyone gets sick from the coronavirus. People who do get sick can have complaints of the common cold, cough, shortness of breath and fever. Most people recover quickly, but some become seriously ill. If a detainee gets infected with the coronavirus, he/she will be placed in a single person cell until he/she has no complaints for 24 hours. The cellmates of an infected detainee will be checked every day for 14 days for complaints of flu, cough or fever. The other contacts have to keep an eye on whether they get complaints of flu, cough or fever, just like all Dutch people.

What can you do to prevent infection?

- Try to keep 1.5 meters away from others.
- Wash your hands regularly with soap and water.
- Cough and sneeze into the inside of your elbow or a piece of toilet paper.
- Wash your hands with soap and water after coughing or sneezing.
- Do not shake hands when greeting.

What is important to tell if you have been in an institution for less than 2 weeks?

If you have had contact with a housemate who has been found to be infected with the coronavirus in the recent 2 weeks, report this to the ward staff as soon as possible. The medical service will then check whether measures are necessary. If contact with your housemate was more than two weeks ago, you will no longer get sick from this contact.

Do you have questions?

If you have any questions about the coronavirus, you can ask the ward staff.

Hoe was ik mijn handen met water en zeep?

Maak de handen nat met water

Neem genoeg zeep voor beide handen en polsen

Wrijf de handpalmen tegen elkaar

Wrijf de handpalm over de handrug met de vingers in elkaar

Wrijf de handpalmen en de vingers in elkaar

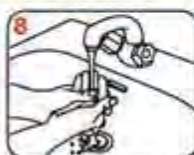
Wrijf de achterkant van de vingers in de handpalmen

Wrijf de duim en pols in de handpalm

Maak een draaiende wrijvende beweging met de vingertoppen in de handpalm

Spoel de handen en polsen af met stromend water

Maak de handen goed droog met een papieren wegwerpdoekje

40-60 sec

... en de handen zijn schoon

Colophon

This information sheet is a publication of:
Outbreak Management Team of the
Custodial Institutions Agency
Postbus 30132
2500 GC The Hague

No rights can be derived from this information sheet. DJI accepts no liability for any errors in this information sheet.

©Custodial Institutions Agency, 30 March 2020

Feuille d'information pour justiciables

Coronavirus - que pouvez-vous faire vous-même?

30-3-2020

Le coronavirus s'étend sur le monde entier. C'est un virus qui peut rendre les gens malades. Il est possible que vous ou quelqu'un d'autre dans votre établissement sera infecté par le coronavirus.

Que fait le DJI?

Le DJI a pris des mesures pour prévenir la transmission du coronavirus dans l'établissement, dans la mesure du possible.

La direction et le service médical ont reçus des informations donnant des instructions ce qu'ils doivent faire et comment protéger les personnes dans l'établissement.

Que faire quand quelqu'un a des plaintes qui correspondent au coronavirus?

Pas tout le monde devient malade du coronavirus. Par contre, les personnes qui deviennent malades quand-même peuvent avoir des plaintes telles que rhumes nasaux, toussotements, essoufflement et fièvre. La plupart des gens sont vite guéris, mais certains d'entre eux deviennent grièvement malades. Quand un justiciable est infecté par le coronavirus, il est placé dans une cellule pour une personne jusqu'à ce qu'il n'a plus de plaintes pendant 24 heures. Les compagnons de cellule d'un justiciable infecté seront contrôlés 14 jours, chaque jour pendant deux semaines, pour voir s'ils auront des plaintes de grippe, de toux ou de fièvre. Les autres contacts, tout comme les autres Néerlandais, doivent garder un œil sur eux-mêmes pour voir s'ils auront des plaintes de grippe, toussotements ou la fièvre.

Que pouvez-vous faire vous-même pour éviter une infection?

- Essayez de respecter une distance de 1,5 mètres vis-à-vis d'autres personnes.
- Lavez vos mains régulièrement avec de l'eau et du savon.
- Toussez et éternuez dans le creux de votre coude ou dans du papier hygiénique.
- Lavez vos mains avec de l'eau et du savon après avoir toussé ou éternué.
- Ne pas serrer la main en saluant.

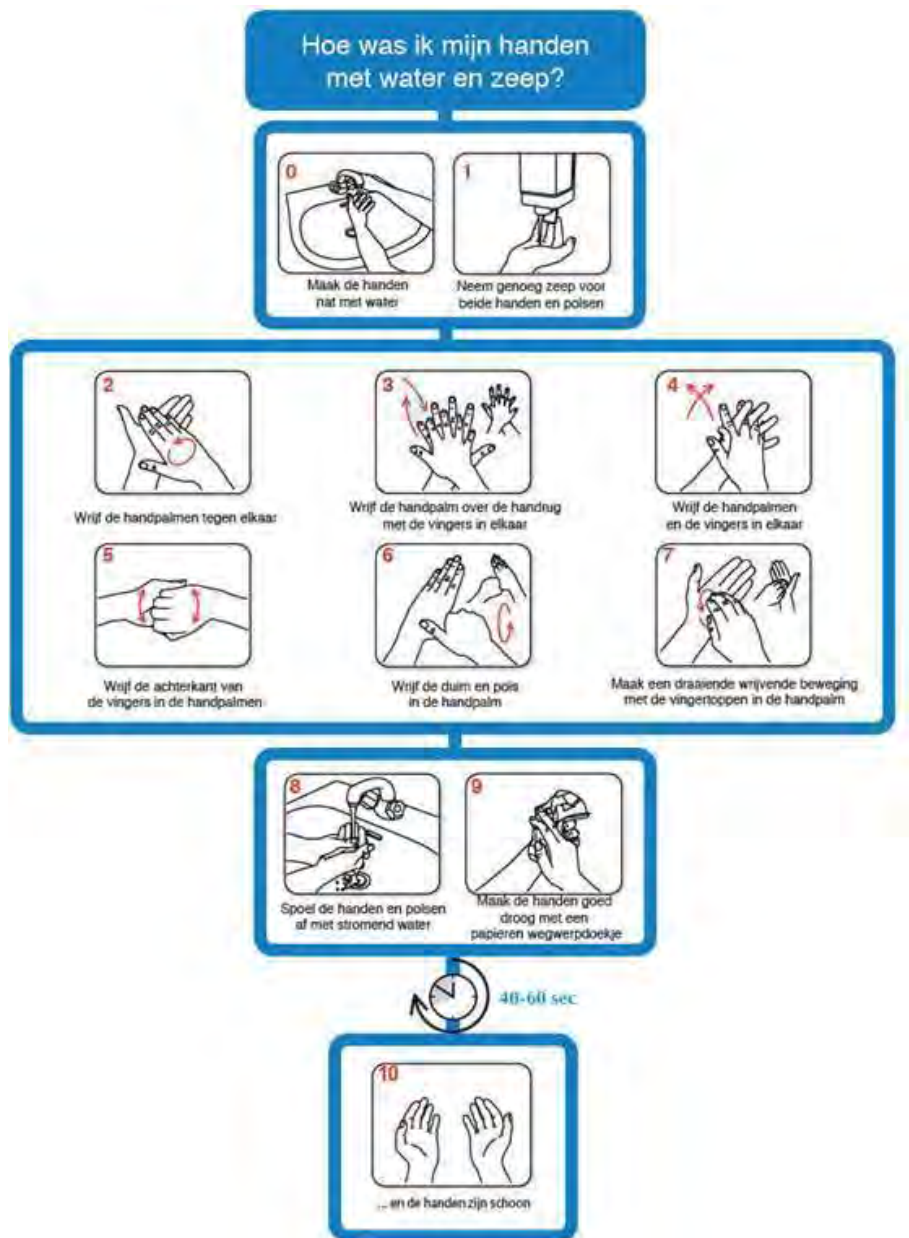

Qu'est-ce qui est important à raconter si vous ne résidez pas encore 15 jours dans un établissement?

Si, pendant les dernières deux semaines, vous avez eu contact avec un colocataire infecté par le coronavirus, il faut signaler cela au plus vite au personnel du service. Le service médical verra s'il est nécessaire de prendre des mesures. Si le contact avec votre colocataire a été il y a plus de quinze jours, vous ne tomberez plus malade par ce contact.

Avez-vous des questions?

Si vous avez des questions sur le coronavirus, vous pouvez les poser au personnel du Service.

Colofon

Cette fiche d'information est une publication de :
Outbreak Management Team van
Dienst Justitiële Inrichtingen
Postbus 30132
2500 GC Den Haag

Aucun droit ne peut être dérivé de cette fiche d'information. Le DJI n'accepte aucune responsabilité pour d'éventuelles erreurs dans cette fiche d'information.

© Dienst Justitiële Inrichtingen, le 30 mars 2020

Boletín informativo para los internos

Coronavirus - qué puede hacer usted?

30-3-2020

El coronavirus se expande por todo el mundo. Se trata de un virus que puede enfermar a las personas. Es posible que usted u otra persona en el establecimiento se contagien el coronavirus.

Que hacía DJI?

DJI ha tomado medidas para prevenir en todo lo posible la propagación del coronavirus en el establecimiento.

Sobre la base de la información recibida, la dirección y el servicio médico saben lo que tienen que hacer y cómo tienen que proteger a la gente en el establecimiento.

Qué sucede cuando alguien tiene síntomas similares a los del coronavirus?

No todos se enferman del coronavirus. Los síntomas de los que sí se enferman pueden ser: resfrío nasal, tos, dificultad para respirar y fiebre. La mayoría se recupera pronto, pero algunos pueden enfermar de gravedad. Si un interno contrae el coronavirus se le ubica en una celda individual hasta que no tenga más molestias durante un lapso de 24 horas. Los compañeros de celda de un interno que se ha enfermado son controlados a diario, durante 14 días, a fin de detectar síntomas de gripe, tos o fiebre. Los demás que han estado en contacto con el enfermo deben estar atentos, al igual que todos los neerlandeses, a cualquier síntoma de gripe, tos o fiebre.

Qué hacer para evitar el contagio?

- Procure guardar 1,5 m de distancia de las demás personas.
- Lávese las manos regularmente con agua y jabón.
- Tosa y estornude en la parte interna del codo o en un pedazo de papel higiénico.
- Vuélvase a lavar las manos con agua y jabón después de toser o estornudar.
- No dé la mano cuando salude a otra persona.

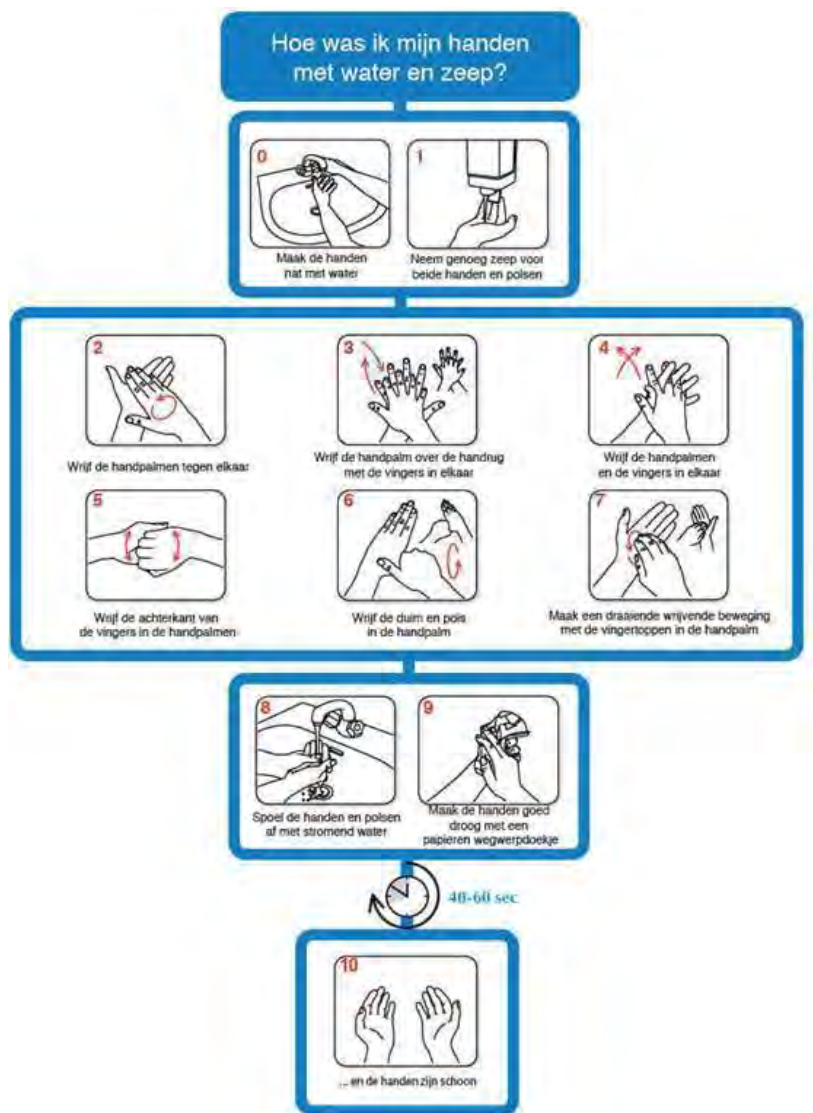

Qué es lo que debe dar a conocer si hace menos de 2 semanas que está en el establecimiento

Si en las últimas 2 semanas ha estado en contacto con un compañero de piso que resulta haber contraído el coronavirus, debe informarlo lo antes posible al personal de la sección. El servicio médico decidirá si es necesario tomar medidas. Si hace más de dos semanas que estuvo en contacto con el compañero de piso enfermo, ya no corre más peligro de haberse contagiado de este contacto.

Preguntas?

Para las preguntas que tenga sobre el coronavirus diríjase al personal de la sección.

Colofón

Este boletín es una publicación de:
Outbreak Management Team del Dienst Justitiële
Inrichtingen
Postbus 30132
2500 GC La Haya

De este boletín informativo no se pueden derivar derechos. DJI no se hace responsable de los eventuales errores de esta publicación.

© Dienst Justitiële Inrichtingen, marzo 30, 2020

Tutuklulara bilgi sayfası

Koronavirüsü - kendiniz ne yapabilirsiniz?

30-3-2020

Koronavirüsü dünyanın her yerine yayılmaktadır. Bu virüs insanları hasta edebilir. Koronavirüsünün kendinize veya çevrenizdeki insanlardan birine bulaşması mümkündür.

DJI ne yapıyor?

DJI koronavirüsünün kuruluşa yayılmasını mümkün olduğunca önlemek için önlemler almıştır. Müdüriyete ve sağlık görevlilerine ne yapmaları gerektiği ve kuruluştaki bulunan insanları korumak için ne gibi önlemler alması gerektiği konusunda bilgi verilmiştir.

Koronavirüsü bulaşmış olmasına benzeyen şikayetleri olanlar olduğu zaman ne yapılmalıdır?

Koronavirüsünü kapalı herkes hastalanmamaktadır. Hastalanan kişilerde nezle, öksürük, nefes darlığı ve ateş gibi şikayetler görülür. Çoğu kişiler çabucak iyileşirler. Ancak bazıları ciddi hastalanabilirler. Tutuklulardan birine koronavirüsü bulaşmış ise bu kişi 24 saat boyunca herhangi bir şikayeti olmayıncaya kadar hüccesine kapatılır. Virüsün bulaşmış olduğu kişinin hücre arkadaşlarının ise 14 gün boyunca her gün grip, öksürük veya ateş şikayetleri olup olmadığı kontrol edilir. Diğer temaslar ise, diğer tüm Hollandalılarda da olduğu gibi, grip, öksürük veya ateş şikayetleri olup olmadıklarını kendilerinin kontrol etmeleri gerekir.

Bulaşmayı önlemek için kendiniz neler yapabilirsiniz?

- Başkalarından 1,5 metre mesafede durmaya çalışın.
- Ellerinizi düzenli olarak su ve sabunla yıkayın.
- Öksürürken veya hapsirirken dirseğinizin iç kısmını veya bir parça tuvalet kağıdı kullanın.
- Öksürdükten veya aksırdıktan sonra ellerinizi su ve sabunla yıkayın.
- Selamlaşırken kimseyle tokalaşmayın

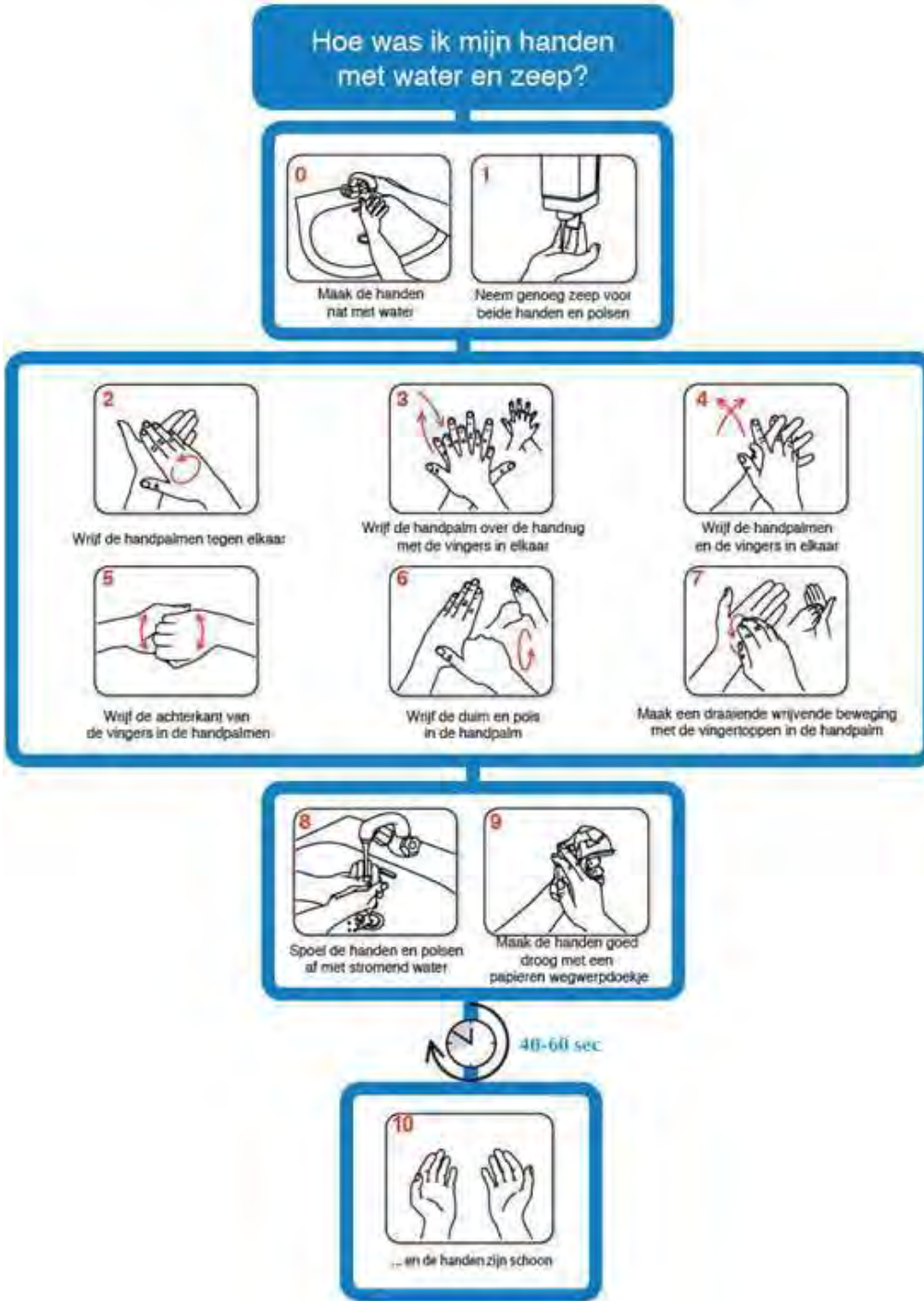

Kuruluştaki 2 haftadan kısa bir süreden beri bulunduğunuz zaman ne söylenmesi gerekir?

Son 2 hafta içinde koronavirüsü bulaşmış olan bir ev sakinizle temasınız olmuş ise bunu en kısa zamanda bölüm personeline bildirin. Bu durumda sağlık bölümü önlem alınması gerekıp gerekmediğine bakacaktır. Ev sakininizle temasınız 2 haftadan daha uzun bir süre önce olmuş ise bu temas yüzünden hastalanmanız artık mümkün değildir.

Sormak istediğiniz sorular var mı?

Koronavirüs hakkında sorularınızı bölüm personeline sorabilirsiniz.

Baskı bilgisi

Bu bilgi sayfası aşağıdaki kuruluşun yayımıdır:
Adli Kuruluşlar Hizmetinin Salgın Yönetim Ekibi
Postbus 30132
2500 GC Den Haag

Bu bilgi sayfasından hiçbir hak talep edilemez. DJI bu bilgi sayfasındaki muhtemel hatalardan sorumluluk kabul etmez.

© Adli Kuruluşlar Hizmeti DJI, 30 mart 2020

Merkblatt für der Justiz unterstellte Personen

Mit dem Coronavirus infiziert. Was bedeutet das für Sie?

30-3-2020

Ein Test hat ergeben, dass Sie mit dem Coronavirus infiziert sind. Sie können andere mit diesem Virus anstecken. Genau das wollen wir vermeiden. Sie können in diesem Merkblatt nachlesen, was passiert, solange Sie infiziert sind.

Wie funktioniert die Infektion?

Wenn Sie sprechen, husten oder niesen, können kleine Tröpfchen des Coronavirus in die Luft gelangen. Andere können diese Tröpfchen durch die Nase oder den Mund einatmen und sich dadurch infizieren. Das Virus kann auch an Ihre Hände gelangen, indem Sie sich die Nase oder den Mund abwischen. Durch Ihre Hände gelangt das Virus dann z.B. an den Türknauf, die Lichtschalter und den Wasserhahn.

Was bedeutet das für Sie?

Solange Sie infiziert sind, bleiben Sie allein in der Zelle und dürfen Sie Ihre Zelle nur sehr begrenzt verlassen. Möglichst wenig Personen betreten Ihre Zelle. So verhindern wir, dass auch andere Personen in der Anstalt infiziert werden.

Tägliche Aktivitäten

- Wir werden mit Ihnen besprechen, wie Sie mit Ihrem Anwalt, Ihrer Familie und Ihren Bekannten in Kontakt bleiben können.
- Das Tagesprogramm wird mit Ihnen besprochen, z.B. die Aktivitäten in der Zelle und der Hofgang.
- Das Krankenpflegepersonal hält mit Ihnen über Ihre Gesundheit Kontakt.

Was können Sie selbst tun?

- Versuchen Sie, zu anderen Personen einen Mindestabstand von 1,5 Metern einzuhalten.
- Waschen Sie Ihre Hände regelmäßig mit Wasser und Seife.
- Husten und niesen Sie in die Armbeuge oder in ein Stück Toilettenpapier.
- Waschen Sie Ihre Hände nach dem Husten oder Niesen mit Wasser und Seife.
- Geben Sie Personen zur Begrüßung keine Hand.

Was passiert, wenn andere Personen Ihre Zelle betreten?

- Menschen, die Ihre Zelle betreten, tragen eine Schutzmaske und Handschuhe (manchmal auch eine Brille und eine Schürze), um sich vor dem Virus zu schützen.
- Sie müssen zu dieser Person in Ihrer Zelle einen Mindestabstand von 1,5 Metern einhalten.

Was passiert, wenn Sie die Zelle verlassen?

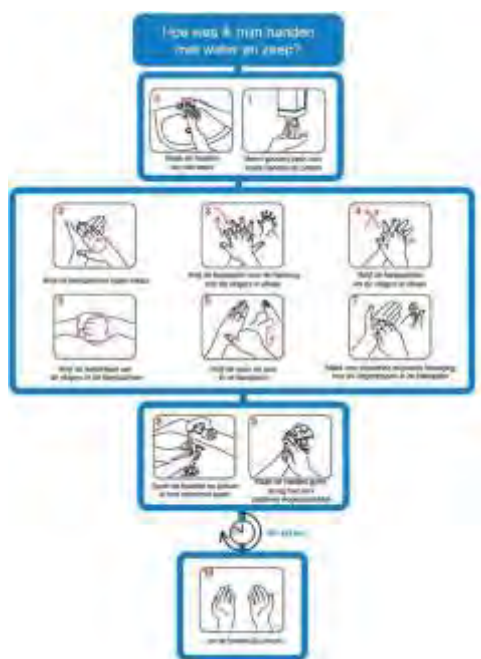
- Setzen Sie eine Schutzmaske auf, bevor Sie Ihre Zelle verlassen. Diese spezielle Maske erhalten Sie von den Mitarbeitern der Anstalt.
- Halten Sie zu anderen Personen einen Mindestabstand von 1,5 Metern ein.
- Während des Hofgangs dürfen Sie die Schutzmaske im Freien abnehmen, aber müssen Sie zu anderen Personen einen Mindestabstand von 1,5 Metern einhalten.

Wie reinigen Sie Ihre Zelle?

- Ziehen Sie zuerst Handschuhe an.
- Reinigen Sie alles besonders gründlich mit normalen Reinigungsmitteln.
- Reinigen Sie erst die am wenigsten verschmutzten Flächen und am Schluss die Toilette.
- Anschließend reinigen Sie die Sachen, die Sie oft berühren, mit einer Chlorklösung, die Sie vom Abteilungspersonal erhalten. Sie können dafür dasselbe Tuch verwenden.
- Sachen, die Sie oft berühren, sind der Wasserhahn, Nachttische, der Tisch, Schreibtisch, Türknöpfe und Lichtschalter.
- Wenn Sie fertig sind, stecken Sie das Reinigungstuch in den Wäschesack.
- Ziehen Sie die Handschuhe aus und entsorgen Sie sie im Müllbeutel.
- Waschen Sie danach Ihre Hände mit Wasser und Seife.

Haben Sie Fragen?

Wenn Sie Fragen zum Coronavirus haben, können Sie diese während der Kontaktzeiten an die Mitarbeiter der Anstalt stellen. Außerhalb dieser Kontaktzeiten werden Ihre Fragen so weit wie möglich über die Gegensprechanlage beantwortet.

Impressum

Dieses Merkblatt ist eine Veröffentlichung vom:
Outbreak Management Team der
Justizvollzugsbehörde (Dienst Justitiële Inrichtingen)
Postbus 30132
2500 GC Den Haag

Aus diesem Merkblatt können keine Rechte
abgeleitet werden. DJI übernimmt keine Haftung für
mögliche Fehler in diesem Merkblatt.

© Dienst Justitiële Inrichtingen, 30. März 2020

Information sheet for detainees

Infected with coronavirus - what does it mean to you?

30-3-2020

You have been tested positive for the coronavirus. You can infect others with this virus. We want to prevent that. In this information sheet you can read what happens as long as you are contagious.

How does contamination work?

If you talk, cough, or sneeze, tiny droplets of the coronavirus may enter the air. Others can inhale these droplets through the nose or mouth and become infected as a result. The virus can also get to your hands by wiping your nose or mouth. The virus then reaches the doorknob, light buttons and the tap via your hands.

What does it mean for you?

As long as you are contagious, you will remain alone in the cell and may leave it very limited. As few people as possible will enter your cell. This way we prevent others in the institution from becoming infected.

Daily activities

- We will discuss with you how you can keep in touch with your lawyer, family and acquaintances.
- The day schedule will be discussed with you such as activities in the cell and exercising outside.
- A nurse will keep in touch with you about your health.

What can you do yourself?

- Try to keep 1.5 meters away from others.
- Wash your hands regularly with soap and water.
- Cough and sneeze into the inside of your elbow or a piece of toilet paper.
- Wash your hands with soap and water after coughing or sneezing.
- Do not shake hands when greeting.

What to do when others enter your cell?

- People entering your cell wear a mask and gloves (sometimes including glasses and apron) to protect themselves against the virus.
- You must keep 1,5 meter away from the person in your cell.

What to do when you leave your cell?

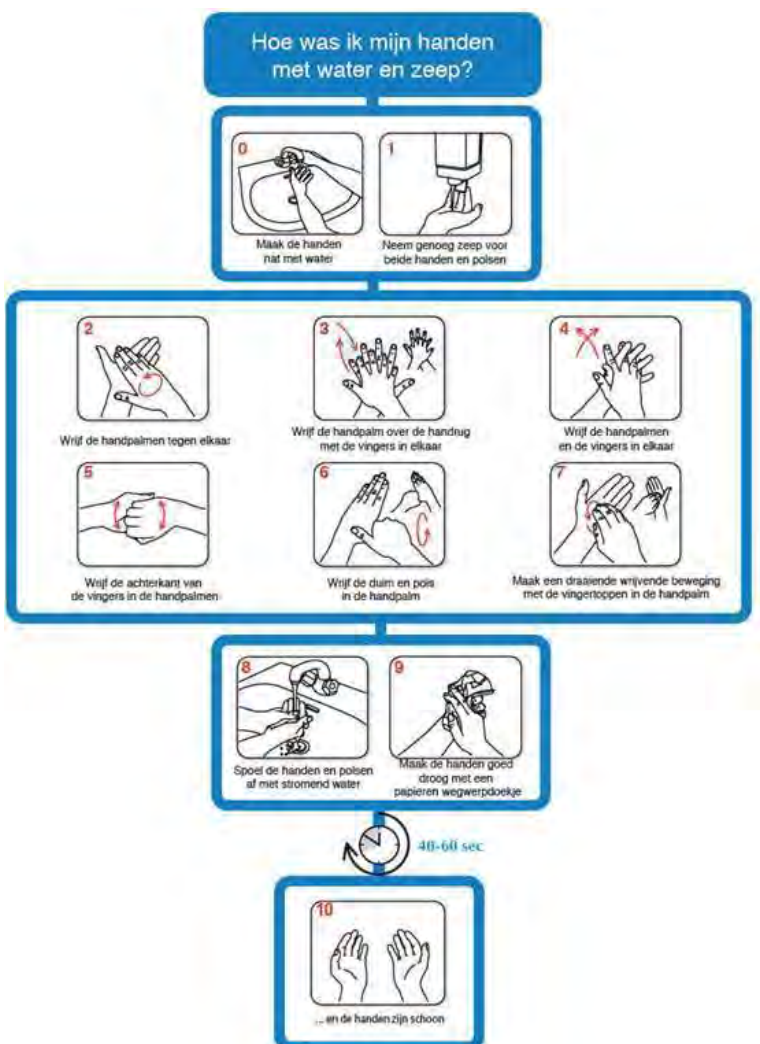
- Put on a mask before leaving your cell. You will receive this special mask from the employees in the institution.
- You must keep 1,5 meter away from other people.
- You may remove the mask when you are in the open air but you must keep 1,5 meter away from other people.

How to clean your cell?

- First of all, put on gloves.
- Clean everything even more thoroughly with normal cleaning products.
- Start with the least dirty surfaces and finish with the toilet.
- Then, clean things you often touch with a chlorine solution that you get from the ward staff. You can use the same cloth for this.
- Things you touch a lot are a water tap, bedside tables, table, desk, doorknobs and light switches.
- When you're done, throw the cleaning cloth into the laundry bag.
- Take off the gloves and throw them in the waste bag.
- After that, wash your hands with soap and water.

Do you have questions?

If you have any questions about the corona virus, you can ask them during the contact moments with the employees of the institution. Outside of those contact moments, your questions will be answered as much as possible via the intercom.

Colophon

This information sheet is a publication of:
Outbreak Management Team of the
Custodial Institutions Agency
Postbus 30132
2500 GC The Hague

No rights can be derived from this information sheet. DJI accepts no liability for any errors in this information sheet.

© Custodial Institutions Agency, 30 March 2020

Boletín informativo para los internos

Ha contraído el coronavirus Qué significa esto para usted?

30-3-2020

Las pruebas que le han hecho indican que ha contraído el coronavirus. Esto significa que podría contagiar a otras personas. A fin de evitarlo es muy importante saber lo que tiene que hacer mientras haya peligro de contagio.

Cómo se transmite la enfermedad

Al hablar, toser o estornudar se exhalan gotitas muy pequeñas que contienen el coronavirus. Otras personas podrían inhalar estas gotitas a través de la nariz o la boca y, de esta manera, contagiarse. Al tocarse la nariz y la boca el virus también puede pasar a las manos, y a través de las manos llegar, por ejemplo, a picaportes de puertas, llaves de luz o el grifo.

Qué significa esto para usted

Mientras pueda contagiar permanecerá solo en la celda y podrá salir únicamente en muy limitadas ocasiones. Serán muy pocos los que entren a su celda. Estas medidas son necesarias para evitar contagios en el establecimiento.

Actividades diarias

- Se conversa con usted sobre la manera de poder seguir en contacto con su abogado, familia y conocidos.
- Se conversa con usted sobre el programa de la jornada, como actividades en la celda y salir a tomar aire.
- El personal de enfermería está en contacto con usted sobre su salud.

Qué puede hacer usted

- Procure guardar una distancia de 1,5 m de otras personas.
- Lávese las manos regularmente con agua y jabón.
- Tosa y estornude en la parte interna del codo o en un pedazo de papel higiénico.
- Después de toser o estornudar vuelva a lavarse las manos con agua y jabón.
- No dé la mano cuando salude.

Qué sucede cuando entran a su celda

- Las personas que entran a su celda llevan puesta una mascarilla y guantes (a veces también gafas y delantal) para protegerse del virus.
- Debe mantener una distancia de 1,5 m de todo aquel que esté en su celda.

Instrucciones para cuando sale de la celda

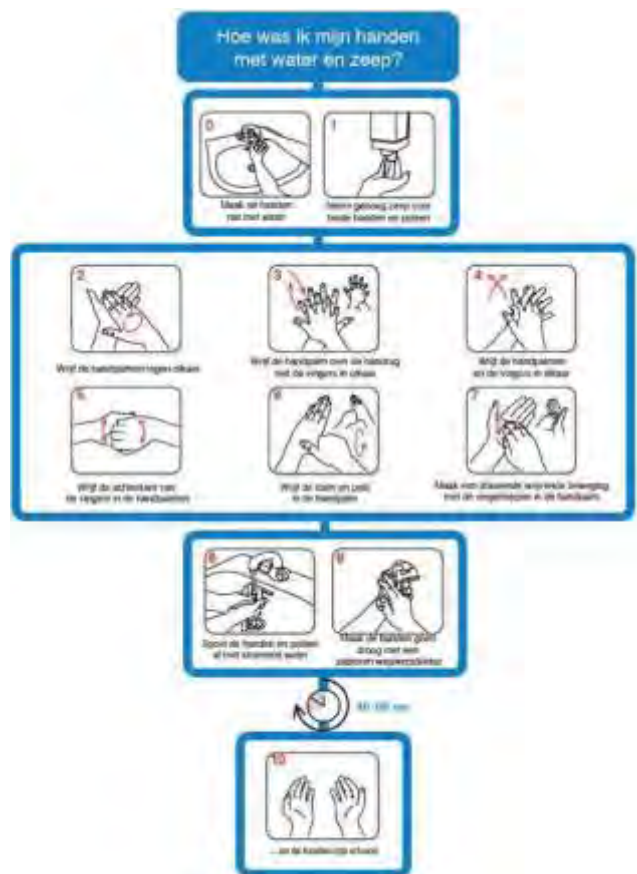
- Antes de salir de la celda póngase una mascarilla. Esta mascarilla especial se la entregarán los empleados del establecimiento.
- Guarde una distancia de 1,5 m de otras personas.
- Mientras esté tomando aire puede quitarse la mascarilla, pero tiene que estar a 1,5 m de distancia de los demás.

Cómo limpiar la celda

- Primero póngase los guantes.
- Limpiar todo muy bien con los productos habituales.
- Empezar por la superficie menos sucia y finalizar con el retrete.
- Después se limpian las cosas que más se tocan con una solución con cloro que le da el personal de la sección. Puede seguir usando el mismo trapo.
- Las cosas que más se tocan son: el grifo, las mesas de luz, la mesa, el escritorio, los picaportes y las llaves de luz.
- Cuando haya terminado tire el trapo en la bolsa de la ropa para lavar.
- Quítese los guantes y tírelos en la bolsa de residuos.
- Luego lávese las manos con agua y jabón.

Preguntas?

Las preguntas que tenga sobre el coronavirus se las podrá hacer a los empleados del establecimiento durante los momentos de contacto. Fuera de estos momentos de contacto las respuestas las recibirá en todo lo que sea posible a través del intercom.

Colofón

Este boletín es una publicación de:
Outbreak Management Team del Dienst Justitiële
Inrichtingen
Postbus 30132
2500 GC La Haya

De este boletín informativo no se pueden derivar derechos. DJI no se hace responsable de los eventuales errores de esta publicación.

© Dienst Justitiële Inrichtingen, marzo 30, 2020

Informatieblad voor justitiabelen

Coronavirus - wat kunt u zelf doen?

30-3-2020

Het coronavirus verspreidt zich over de hele wereld. Dit is een virus waar mensen ziek van kunnen worden. Het is mogelijk dat u of iemand anders in uw inrichting besmet raakt met het coronavirus.

Wat doet DJI?

DJI heeft maatregelen genomen om verspreiding van het coronavirus in de inrichting zoveel mogelijk te voorkomen.

De directie en medische dienst hebben informatie gekregen wat zij moeten doen en hoe zij mensen in de inrichting moeten beschermen.

Wat als iemand klachten heeft die passen bij het coronavirus?

Niet iedereen wordt ziek van het coronavirus. Mensen die wel ziek worden kunnen klachten hebben van neusverkoudheid, hoesten, kortademigheid en koorts. De meeste mensen zijn snel weer beter, maar sommigen worden ernstig ziek. Als een justitiabele besmet is met het coronavirus wordt hij/zij op een éénpersoonscel geplaatst totdat hij/zij 24 uur geen klachten meer heeft. De celgenoten van een besmette justitiabele worden 14 dagen elke dag gecontroleerd of zij klachten van griep, hoesten of koorts krijgen. De overige contacten moeten, net als alle Nederlanders, zelf in de gaten houden of zij klachten van griep, hoesten of koorts krijgen.

Wat kunt u zelf doen om besmetting te voorkomen?

- Probeer 1,5 meter afstand te houden tot anderen.
- Was uw handen regelmatig met water en zeep.
- Hoest en nies in de binnenkant van uw elleboog of in een stukje wc-papier.
- Was uw handen na het hoesten of niezen met water en zeep.
- Geef andere mensen geen hand bij een begroeting.

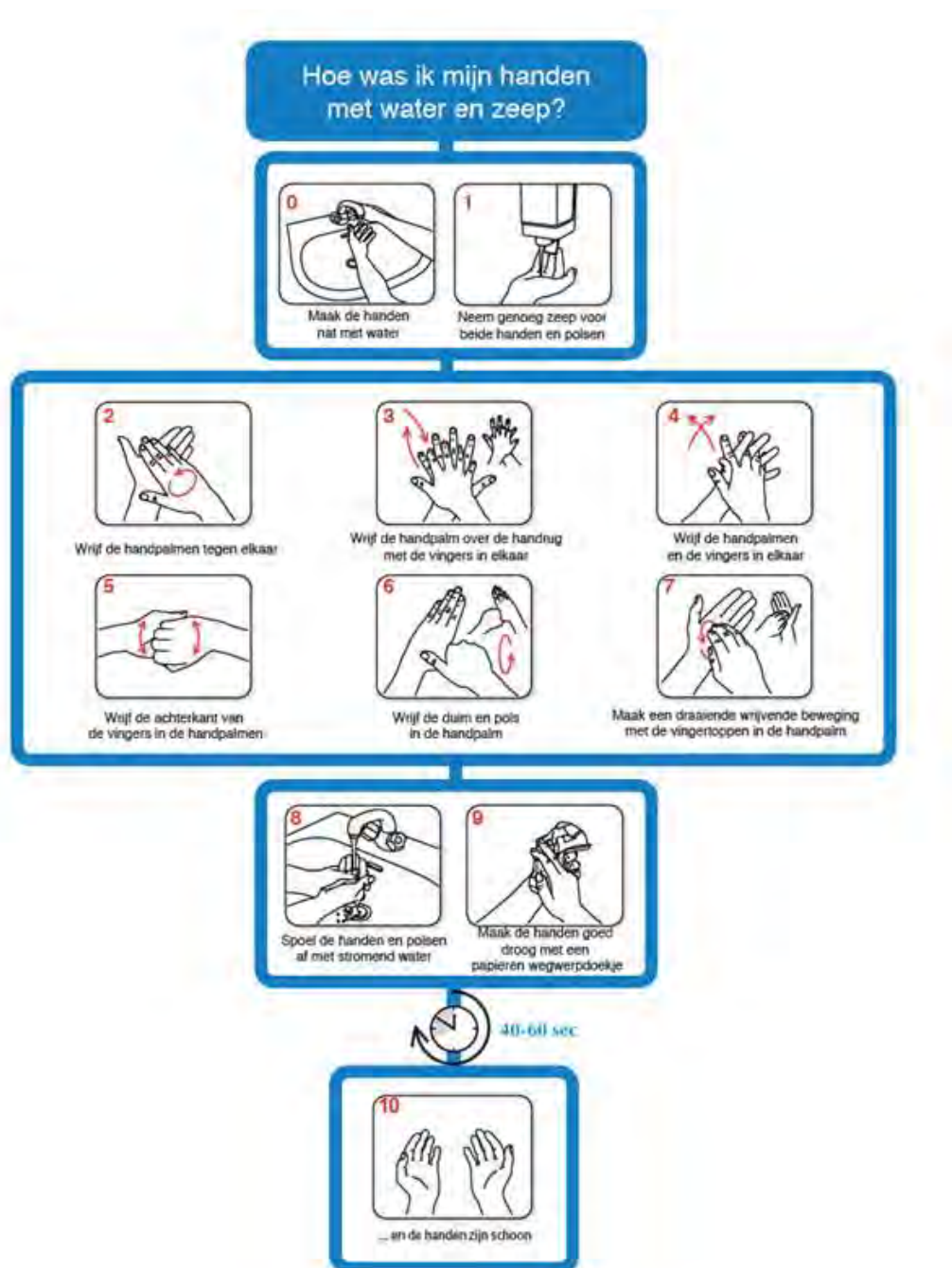

Wat is belangrijk te vertellen als u nog geen 2 weken in een inrichting verblijft?

Als u de laatste 2 weken contact heeft gehad met een huisgenoot die besmet blijkt te zijn met het coronavirus, meld dit dan zo snel mogelijk bij het afdelingspersoneel. De medische dienst zal dan kijken of maatregelen nodig zijn. Als het contact met uw huisgenoot langer dan twee weken geleden is geweest, dan wordt u niet meer ziek door dit contact.

Hebt u vragen?

Als u vragen heeft over het coronavirus, dan kunt u deze stellen aan het afdelingspersoneel.

Colofon

Dit informatieblad is een publicatie van:
Outbreak Management Team van
Dienst Justitiële Inrichtingen
Postbus 30132
2500 GC Den Haag

Aan dit informatieblad kunnen geen rechten worden ontleend. DJI aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten in dit informatieblad.

© Dienst Justitiële Inrichtingen, 30 maart 2020

تمدد DJI الإجراءات لتجنب فيروس كورونا في المؤسسة

بتاريخ 31 مارس أعلن رئيس الوزراء مارك روتي في مؤتمر صحفي أن إجراءات كورونا الوطنية يتم تمديدتها حتى 28 أبريل 2020.

تظل المدارس، مراكز رعاية الأطفال ومحلات الفنادق والسياحة مغلقة لحصر انتشار فيروس كورونا. كما يتم تمديد إجراءات مصلحة المؤسسات القضائية حتى نفس ذلك التاريخ. وهذا يعني أن جميع الإجراءات التي تم اتخاذها سابقاً في مؤسستك (لا زيارة، أيقاف الإجازات، حد أدنى من النقل للمحكمة) ستستمر على أي حال حتى 28 أبريل 2020.

هذه رسالة قاسية للموظفين ولك. في جميع أنحاء هولندا يجب على الناس البقاء في المنزل قدر الإمكان، الحفاظ على مسافة لا تقل عن 1.5 متر عن بعضهم البعض، تجنب زيارة المرضى وكبار السن وعدم التجمع بَعْدُ في مجموعات. الإجراءات لها تأثير على الجميع. أيضاً عليك بالتأكيد. هذا يعني إجراء تعديلات لنا جميعاً. هكذا تم تعديل برنامج اليوم في المؤسسات. هكذا يكون هناك المزيد من الاتصال الهاتفي مع الخارج ويمكنك إجراء مكالمات فيديو لعائلتك عبر Skype. أيضاً داخل مؤسساتنا نلتزم بقاعدة مسافة 1.5 متر حتى لا نصيب بعضنا البعض. كما نناشدك على مسؤوليتك الخاصة أن تأخذ ذلك في الاعتبار. نرى تضامناً يظهر ومبادرات جديدة من الموظفين والأفراد للتغلب على هذا الوقت العصيب معاً. نحن نُقَدِّرُ كل من يساهم بهنا.

نأمل تفهمكم وتعاونكم للفترة المقبلة. فقط معاً يمكننا تحقيق أقصى استفادة منه.

DJI verlängert die Maßnahmen, um eine Infektion mit dem Coronavirus in der Anstalt zu verhindern

Am 31. März kündigte der niederländische Premierminister Mark Rutte in einer Pressekonferenz an, dass die landesweiten Corona-Maßnahmen bis zum 28. April 2020 verlängert werden.

Schulen, Kindertagesstätten und Gastronomiebetriebe bleiben geschlossen, um die Ausbreitung des Coronavirus einzudämmen. Die Maßnahmen für die Justizvollzugsbehörde DJI werden ebenfalls bis zum gleichen Datum verlängert. Das bedeutet, dass alle zuvor in Ihrer Anstalt getroffenen Maßnahmen (kein Besuch, Urlaubssperre, minimaler Transport zu den Gerichten) auf jeden Fall bis zum 28. April 2020 gelten.

Dies ist eine harte Nachricht, sowohl für die Mitarbeiter als auch für Sie. In den gesamten Niederlanden sollen die Menschen so weit wie möglich zu Hause bleiben, einen Mindestabstand von 1,5 Metern zueinander einhalten, den Besuch kranker und älterer Menschen vermeiden und sich nicht mehr in Gruppen treffen. Die Maßnahmen haben Folgen für uns alle. Auf jeden Fall auch für Sie. Das bedeutet für uns alle zusammen gewisse Anpassungen. So wurde beispielsweise das Tagesprogramm in den Einrichtungen angepasst. So ist beispielsweise mehr Telefonkontakt nach draußen möglich, und Sie können mit Ihrer Angehörigen über Skype Videoanrufe tätigen. Auch innerhalb unserer Einrichtungen halten wir die Regel eines Mindestabstands von 1,5 Metern ein, um uns nicht gegenseitig anzustecken. Wir appellieren auch an Ihre Eigenverantwortung, um sich daran zu halten. Wir sehen, wie ein Gefühl der Zusammengehörigkeit entsteht und Mitarbeiter und Insassen der Anstalten Initiativen entwickeln, um diese schwierige Zeit gemeinsam zu meistern. Wir haben große Wertschätzung für jeden, der dazu beiträgt.

Wir hoffen auf Ihr Verständnis und Ihre Mitarbeit in der kommenden Zeit. Nur gemeinsam können wir das Beste daraus machen!

DJI extends measures to prevent coronavirus in the institution

On March 31, Prime Minister Mark Rutte announced in a press conference that the general corona-measures would be extended until 28 April 2020.

Schools, childcare centres and catering establishments remain closed to contain the spread of the Coronavirus. The measures for the Custodial Institutions Agency are also extended until the same date. This means that all measures that have previously been taken in your institution (no visit, no leave of absence, minimal transport to court) will in any case last until 28 April 2020.

This is a hard message for the staff and you. Across the Netherlands, people must stay inside as much as possible, keep a minimum distance of 1.5 meters from each other, avoid visits to the sick and the elderly and no longer come together in groups. The measures have an impact on everyone, also on you. This means making adjustments for all of us. For example, the day programme in the institutions has been adapted. For example, there is more telephone contact with the outside world and you can make video calls with your family via Skype. Also within our institution we adhere to the rule of 1.5 meters distance so as not to infect each other. We also appeal to you on your own responsibility to keep this in mind. We see solidarity and new initiatives emerge from employees and detainees to get through this difficult time together. We greatly appreciate everyone who contributes to this.

We hope for your understanding and cooperation for the coming period. Only together we can make the most of it!

Le Service des Établissements Pénitentiaires (DJI) prolonge les mesures pour prévenir la propagation du coronavirus dans l'établissement

Le 31 mars, le Premier ministre Mark Rutte a annoncé dans une conférence de presse que les mesures nationales de lutte contre le coronavirus sont prolongées jusqu'au 28 avril 2020 inclus.

Les écoles, crèches et garderies, les cafés et restaurants restent fermés pour endiguer la propagation du coronavirus. Les mesures prises pour le Service des Établissements Pénitentiaires sont également prolongées jusqu'à la même date. Par conséquent, toutes les mesures qui ont été prises auparavant dans votre établissement (pas de visites, suppression des congés, transports minimaux jusqu'aux tribunaux) durent jusqu'au 28 avril 2020 inclus.

C'est un message rigoureux, pour le personnel et pour vous. Dans tous les Pays-Bas, les personnes doivent autant que possible rester chez elles, conserver une distance de 1,5 mètre entre elles, éviter les visites aux malades et aux personnes âgées et ne plus se réunir en groupes. Les mesures ont un impact pour tout le monde. Elles ont certainement un impact pour vous. Cela signifie que tous, nous devons faire des ajustements. Ainsi, le programme de la journée est adapté dans les établissements. Ainsi, vous pouvez avoir plus de contact téléphonique avec l'extérieur et appeler votre famille en vidéo sur Skype. À l'intérieur de notre établissement aussi, nous respectons la règle de la distance d'1,5 mètre pour ne pas nous contaminer l'un l'autre. Nous faisons donc appel à votre sens des responsabilités pour que vous teniez compte de ces mesures. Nous voyons que la solidarité, de nouvelles initiatives des membres du personnel et des justiciables naissent pour parvenir à traverser ensemble ces temps difficiles. Nous avons une grande estime pour tous ceux qui contribuent à l'effort commun.

Nous espérons que vous ferez preuve de compréhension et de collaboration pour la période à venir. Vu la situation, ce n'est qu'ensemble que nous pouvons la surmonter au mieux.

DJI przedłuża środki, aby zapobiec rozprzestrzenieniu się koronawirusa w zakładzie

W dniu 31 marca premier Mark Rutte ogłosił w trakcie konferencji prasowej, że środki podjęte w całym kraju w związku z rozprzestrzenianiem się koronawirusa zostaną przedłużone do 28 kwietnia 2020 roku włącznie.

Szkoły, świetlice, żłobki i przedszkola oraz obiekty gastronomiczne pozostają zamknięte w celu zmniejszenia rozprzestrzeniania się koronawirusa. Środki dotyczące Dienst Justitiële Inrichtingen także zostały przedłużone na ten sam okres. Oznacza to, że wszystkie środki, jakie były wcześniej stosowane w zakładzie (brak widzeń, wstrzymanie urlopów, minimalnie ograniczone przewozy do sądu) będą w każdym razie obowiązywać do 28 kwietnia 2020 roku włącznie.

Jest to przykra wiadomość, dla personelu i dla osadzonych. W całej Holandii ludzie muszą w miarę możliwości pozostać w domu, zachowywać co najmniej 1,5-metrowy odstęp od siebie, unikać składania wizyt osobom chorym i starszym oraz nie mogą się spotykać w grupach. Środki te mają wpływ na wszystkich. Z pewnością także na osadzonych. Oznacza to, że my wszyscy musimy się do tego dostosować. W związku z tym program zajęć dziennych w zakładach został dostosowany. Częściej odbywają się też kontakty telefoniczne z osobami spoza zakładu i istnieje możliwość prowadzenia rozmów z rodziną przez Skype'a. W naszych zakładach również zachowujemy 1,5-metrowy odstęp od siebie w celu uniknięcia zarażenia. Odwołujemy się do odpowiedzialności osadzonych za stosowanie się do tej zasady. Widzimy, że tworzy się solidarność i powstają nowe inicjatywy ze strony pracowników i osadzonych w celu wspólnego przetrwania tego trudnego okresu. Ogromnie doceniamy wysiłki wszystkich tych, którzy się do tego przyczyniają.

Liczymy na zrozumienie i współpracę w nadchodzącym okresie. Tylko razem możemy jak najlepiej wykorzystać ten czas!

DJI prolonga las medidas para prevenir la propagación del coronavirus en el establecimiento

El 31 de marzo, el Primer Ministro, Mark Rutte, dio a conocer en una conferencia de prensa que las medidas que se tomaron por el coronavirus a nivel nacional se prolongan hasta el 28 de abril de 2020.

A fin de contener la expansión del virus, continúan cerradas las escuelas, las guarderías y los establecimientos de horeca [hostelería y gastronomía]. También se prolongan hasta la misma fecha las medidas adoptadas en los servicios Penitenciarios [Dienst Justitiële Inrichtingen]. Esto significa que todas las disposiciones que regían con anterioridad en su establecimiento (ninguna visita, suspensión de las licencias, un mínimo de traslados a los tribunales) se prolongan, en todo caso, hasta el 28 de abril de 2020 inclusive.

Este es un mensaje con un fuerte impacto, para el personal y para usted. En todo el territorio de los Países Bajos la gente tiene que quedarse en casa lo más posible, guardar una distancia mínima de 1,5 metros de otras personas, evitar visitar a enfermos y a ancianos y no juntarse en grupo. Son medidas que nos afectan a todos. Y ciertamente, también a usted. Es necesario que sepamos adaptarnos, todos. Es por eso que se han hecho ajustes en el programa de la jornada del establecimiento. Hay más posibilidad de tener contacto telefónico con el exterior y tiene permitido hacer vídeollamadas por skype con su familia. También adentro del establecimiento cumplimos la orden de mantener una distancia de 1,5 metros de cada uno para no contagiarnos. Hacemos un llamado a su responsabilidad para que lo tenga siempre en cuenta. Vemos que hay unión, y que de parte de empleados e internos surgen nuevas iniciativas para poder atravesar juntos este periodo difícil. Valoramos y alentamos a todo aquel que contribuya con su aporte.

Contamos con su comprensión y su colaboración para el próximo periodo. ¡Solo juntos podremos superar esto de la mejor manera posible!

DJI kuruluřta koronavirüsünün yayılmasını önlemek için alınan önlemlerin süresini uzatıyor

Başbakan Mark Rutte 31 Mart günü bir basın toplantısında ülke çapında alınan korona önlemlerinin 28 Nisan 2020 tarihine kadar uzatılmış olduğunu ilan etti.

Koronavirüsünün yayılmasını kontrol altına almak için okullar, çocuk kreşleri ve otel, restoran ve kafeler kapalı kalacaktır. Adli Kuruluş Hizmetleri DJI'ye ait tüm kuruluşlar için alınmış olan önlemler de bu tarihe kadar geçerli kalacaktır. Bu da kaldığınız kuruluřta daha önce alınmış olan önlemlerin (ziyaretçi kabul yasağı, izinlere son verilmesi, adliyelere asgari düzeyde sevk) en azından 28 Nisan 2020 tarihine kadar geçerli olacağının anlamına gelmektedir.

Bu, gerek personel gerekse de sizler için oldukça katı bir haberdır. Hollanda çapında herkes mümkün olduğunca evde kalmak, aralarında en az 1,5 metre mesafe tutmak, yaşlıları ve hastaları ziyaret etmekten kaçınmak ve artık grup halinde bir araya gelmemek zorundadır. Bu önlemler herkesi etkilemektedir. Bu mutlaka sizi de etkilemektedir. Neticede hepimizin de duruma bir şekilde uyum sağlaması gerekmektedir. Örneğin kuruluşlardaki günlük programlar değişmiştir. Dışarıya daha sık telefon açmak mümkündür ve Skype vasıtasıyla akrabalarınızla görüntülü görüşme yapabilirsiniz. Kuruluşlarımızda da bulaşmaya engel olmak için insanlar arasında 1,5 metre mesafe tutma kuralını uygulamaktayız. Bu kuralı uygulamakta kendinizin de sorumluluğu olduğunu hatırlatmak isteriz. Bu zor günleri atlatmak için görevliler ve tutuklular arasında dayanışma ve yeni inisiyatifler oluştuğunu görmekteyiz. Bu duruma katkıları olan herkese minnettarız.

Önümüzdeki dönemde anlayışlı olacağınızı ve işbirliği yapacağınızı ümit ediyoruz. Yalnız birlik ve beraberlikle bir şeyler elde edebileceğiz!

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 6 april 2020 14:20
Aan: 10.2.e
Onderwerp: TER INFO | nog geen nieuwe versie matrix

Beste directeuren van de FPC's, FPK's, FPA's, JJI's en overige geïnteresseerden,

Hierbij stuur ik u namens 10.2.e (divisiel directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) en 10.2.e (plv. divisiel directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) een extra bericht voorafgaand aan de dagelijkse update.

Ingevulde matrix

Afgelopen vrijdag hebben we in onze dagelijkse update aangekondigd dat u de stand van zaken middels de matrix twee keer per week kan gaan aanleveren en dat u vandaag van ons een nieuwe versie hiervoor zou krijgen. Er is echter nog wat onduidelijkheid over de juiste aanlever momenten. Om u niet extra te belasten willen we dit helder hebben. Voor nu ontvangt u vandaag derhalve nog geen nieuwe matrix met aanlevertijden; deze volgt zsm.

Als er in de tussentijd toch ontwikkelingen zijn rond de stand van zaken in uw instelling, schroom dan niet om contact te zoeken met uw vaste aanspreekpunt dan wel een mail te sturen aan onze mailbox:

10.2.e

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

Corporate Communicatie
Dienst Justitiële Inrichtingen
Ministerie van Justitie en Veiligheid
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
 Postbus 30132 | 2500 GC | Den Haag

10.2.e

10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 6 april 2020 18:02
Aan: 10.2.e
Onderwerp: VOLGENS AFSPRAAK | dagelijkse update Corona 6-4
Bijlagen: TK brief OCW stand-van-zaken-onderwijs-op-afstand-tijdens-corona-crisis.pdf;
 intranetbericht DJI veilig werken met beperkte beschermingsmiddelen.docx

Beste directeuren van de FPC's, FPK's, FPA's, JJI's en overige geïnteresseerden,

Hierbij stuur ik u namens 10.2.e (divisiel directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) en 10.2.e (plv. divisiel directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) de update van vandaag: 6 april.

Aanleveren stand van zaken per instelling

Zoals gezegd ontvangen we voortaan graag 2 keer per week (ipv 3 keer per week) de stand van zaken vanuit uw instelling. Gezien de politiek bestuurlijke processen (waaronder bijv op vrijdag de ministerraad) is het verzoek om deze matrix op maandagochtend en donderdagochtend uiterlijk om 10 uur aan te leveren via onze mailbox:

10.2.e

Op vrijdag ontvangt u net als de afgelopen 2 weken een overzicht van ons met het beeld uit het veld.

Aan de contactpersonen met wie wij nu van uw instellingen communiceren over de matrix, sturen we dinsdag de laatste versie van de matrix met nog wat aanvullende hulp-instructies toe. We gaan ervan uit dat we zo met elkaar een solide systeem hebben om de komende periode goed zicht te houden op de Corona-ontwikkelingen in het veld en daarop adequaat te kunnen acteren.

Onderwijs in JJI's

Op 3 april stuurde minister Van Engelshoven (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) een brief naar de Tweede Kamer over de stand van zaken van onderwijs op afstand tijdens de corona-crisis. Hierin staat o.a. (pagina 10) een passage die relevant is voor de JJI's, zie hieronder. Voor volledige brief zie bijlage. Het onderwijs bij de JeugdzorgPlus-instelling en justitiële jeugdinrichting blijft in principe open, mits ze de RIVM-richtlijnen hanteren. Juist voor deze jongeren is het belangrijk om structuur te houden binnen hun integrale dagprogramma. Het is aan de scholen zelf om af te stemmen met de docenten hoe ze dat gaan realiseren. In de huidige praktijk blijkt dit lastig te realiseren door ziekteverzuim bij onderwijspersoneel of door de maatregel om bij klachten preventief thuisblijven. Bij gezondheidsklachten voor zowel het personeel van de scholen, als de leerlingen zijn de richtlijnen van het RIVM altijd leidend. Voor onderwijspersoneel gelden hierbij dezelfde richtlijnen als voor zorgmedewerkers. Daar waar de continuïteit in het geding komt door bijvoorbeeld uitval van docenten in verband met ziekte wordt gevraagd om op zoek te gaan naar alternatieven, zoals ook wordt gedaan bij het regulier onderwijs.

Coronavirus - veilig werken met beperkte beschermingsmiddelen

De ontwikkelingen in de coronacrisis in Nederland zorgen voor een toenemende behoefte aan beschermingsmiddelen voor het verzorgen van patiënten. De situatie is volgens het ministerie van VWS nijpend en er is momenteel sprake van grote tekorten aan persoonlijke beschermings- en desinfectiemiddelen. Dit is ook bij DJI het geval. In de bijlage treft u een intranetbericht van DJI aan ter informatie. Er staat o.a. per beschermingsmiddel of en hoe je ze het best kunt gebruiken.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

Corporate Communicatie
Dienst Justitiële Inrichtingen
Ministerie van Justitie en Veiligheid
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
 Postbus 30132 | 2500 GC | Den Haag

.....
T 10.2.e
E 10.2.e

.....

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Kansengelijkheid en
Onderwijsondersteuning**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
23 952057

Datum 3 april 2020

Betreft Stand van zaken onderwijs op afstand tijdens corona-crisis

Deze week is het besluit genomen dat de fysieke sluiting van de scholen en de kinderopvang vanwege de coronacrisis ten minste nog tot en met 28 april voortduurt.¹ In de praktijk betekent dit dat de scholen zeker tot en met de meivakanties gesloten blijven. In de week vóór 28 april beoordeelt het kabinet wat nodig is voor de periode daarna. De sluiting is buitengewoon ingrijpend, voor kinderen en voor hun ouders, voor leerlingen en studenten, voor alle onderwijsprofessionals en pedagogisch medewerkers. Het vraagt veel van leraren, schoolleiders, zorg- en hulpverleners en anderen om jongeren in deze tijd onderwijs te blijven geven en hen te begeleiden om zich veilig te kunnen ontwikkelen. Toch is dit besluit nodig.

Op 20 maart jongstleden bent u geïnformeerd over de continuïteit van het funderend onderwijs in deze periode: over onderwijs op afstand, de ondersteuning die we bieden en hoe we oog hebben voor kwetsbare leerlingen.² In deze brief informeren we u over:

1. Opvang voor kinderen van een ouder met een cruciaal beroep
2. Kwaliteit van onderwijs op afstand
3. Ieder kind in beeld: onderwijs aan kinderen in kwetsbare posities
4. Voorbereiding situatie na de meivakantie

In de tweede en derde paragraaf gaan we in op de drie categorieën leerlingen die we in de vorige brief hebben geschetst.³ Aanvullend geven we inzicht in de stand van zaken voor het onderwijs aan jongeren in een kwetsbare positie in het mbo. We lichten toe welke afspraken gelden en welke aanvullende afspraken we met betrokken partijen hebben gemaakt om te zorgen dat in deze bijzondere tijden ieder kind in beeld blijft.

1. Opvang voor kinderen van een ouder met een cruciaal beroep

Het kabinet heeft besloten om voor kinderen van wie één of beide ouders een cruciaal beroep hebben⁴, noodopvang te organiseren.⁵

¹ Met uitzonderingen van de open en gesloten residentiële instellingen.

² Kamerstukken II, vergaderjaar 2019/20, 31293, nr. 514.

³ De eerste categorie betreft kinderen die niet over de benodigde apparatuur of internetaansluiting beschikken, de tweede kinderen die thuis niet de ondersteuning kunnen krijgen die ze nodig hebben, en de derde kinderen die thuis geen veilige basis hebben.

⁴ Zie:

<https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/publicaties/2020/03/18/poster-noodopvang-voor-kinderen-van-ouders---verzorgers-in-cruciale-beroepsgroepen/Poster+Noodopvang+voor+kinderen+van+ouders.pdf>

Mede namens de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid gaan we in op de stand van zaken hiervan.

Onze referentie
23 952057

Afspraken over de (nood)opvang

Gemeenten coördineren de noodopvang, in overleg met kinderopvangorganisaties en scholen. Zij moeten zorgen voor voldoende aanbod voor kinderen in de leeftijd van 0 tot circa 12 jaar (globaal tot het einde van hun basisschoolloopbaan, inclusief leerlingen van het speciaal (basis)onderwijs). Ouders met een cruciaal beroep mogen niet voor een gesloten deur staan als zij opvang nodig hebben voor hun kind. Het is belangrijk dat gemeenten, scholen en kinderopvangorganisaties afspreken waar de noodopvang is en daar duidelijk over communiceren. Het uitgangspunt is om de noodopvang op de eigen school of opvanglocatie te organiseren, maar als dat nodig is, kunnen kinderen ook op een andere school of opvanglocatie worden opgevangen. Het is toegestaan om kinderen (van verschillende leeftijden) in groepjes op te vangen. De opvang van jonge kinderen die nog niet naar school gaan, moet worden geboden door gekwalificeerde pedagogisch medewerkers en voor de oudere kinderen (tussen 4 en 12 jaar) door leerkrachten, onderwijsassistenten of pedagogisch medewerkers. Ook als de opvang op een kinderopvanglocatie plaatsvindt, blijft de eigen school nauw betrokken bij het lesprogramma (op afstand) van deze leerlingen.

Stand van zaken (nood)opvang

De VNG, AVS en de PO-Raad houden een vinger aan de pols als het gaat om de noodopvang voor kinderen met een ouder met een cruciaal beroep. Op basis van peilingen onder een groot deel van hun leden ontstaat het volgende beeld:

- De organisatie van de noodopvang is goed op gang gekomen.
- **Door de kinderopvang wordt naar schatting 10% van de 'reguliere' kinderen opgevangen.** Daarbovenop wordt noodopvang geboden aan kinderen die eerder geen gebruik maakten van de kinderopvang. De verwachting is dat het gebruik van de noodopvang in de komende weken zal oplopen.
- Bijna alle gemeenten geven dan ook aan dat een meerderheid van de ouders al een contract had voor kinderopvang. Wel neemt de helft van de ouders incidenteel nu meer uren af en één op de tien doet dat regelmatig.
- Bijna één op de vijf ouders heeft behoefte aan opvang gedurende de nacht en het weekend.
- In het primair onderwijs is de schatting dat 3,5 procent van de leerlingen wordt opgevangen, van wie circa 80 procent een ouder heeft met een vitaal beroep.⁶ De verwachting is dat dit nog iets zal toenemen.
- De meeste schoolbesturen organiseren de opvang op de eigen scholen. Slechts 5,5 procent van alle schoolbesturen organiseert de opvang op een andere locatie dan de school.

De noodopvang is nodig. Er zijn snel en adequaat oplossingen gevonden voor relatief kleine groepen leerlingen. Dat wordt zeer gewaardeerd. We zien ook de zorgen bij pedagogisch medewerkers, leerkrachten of ouders over mogelijke **besmettingsrisico's**. Veilige opvang is mogelijk als de adviezen van het RIVM worden nageleefd.

---

⁵ Op 25 maart jl. informeerde staatssecretaris van SZW uw Kamer over de noodmaatregelen in de kinderopvang:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/03/30/noodmaatregelen-kinderopvang-in-verband-met-covid-19>

⁶ Zie ook: <https://www.poraad.nl/nieuws-en-achtergronden/resultaten-peiling-po-raad-naar-de-opvang-leerlingen>

Volwassenen (medewerkers en ouders) moeten 1,5 meter afstand van elkaar houden. Iedereen, zowel kinderen als volwassenen, moet thuisblijven bij verkoudheidsklachten als neusverkoudheid, keelpijn, lichte hoest of verhoging. Wanneer een van de gezinsleden een van deze verschijnselen en koorts heeft, blijft het hele gezin thuis (behalve wanneer een van de ouders in een cruciaal beroep werkt; zij blijven alleen thuis wanneer zij zelf koorts hebben). Bij de opvang van kleine kinderen is volledig afstand houden tot het kind vanzelfsprekend niet wenselijk en niet goed mogelijk. Hier zijn bovenal de hygiënemaatregelen belangrijk.

2. Kwaliteit van onderwijs op afstand

We hebben met trots gezien hoe het onderwijs op afstand is opgepakt met creativiteit, flexibiliteit en een enorme inzet van alle kanten. In eerste instantie hebben scholen vooral lesstof ter herhaling op afstand aangeboden. Nu de sluiting van de scholen voortduurt, is het nodig om voor de langere termijn focus aan te brengen en kwaliteit te waarborgen. De ene school is daar verder in dan de andere.

Het onderwijs op afstand is voor veel scholen nieuw, en in deze omstandigheden kan het ook zwaar zijn. Het is voor leraren lastig om onderwijs van dezelfde kwaliteit te verzorgen als op school en goed contact te maken met hun leerlingen. We willen scholen meegeven dat het bij het vormgeven van afstandsonderwijs allereerst van belang is om te investeren in contact met leerlingen. Ook is het belangrijk oog hebben voor het welzijn van het onderwijsgevend en ondersteunend personeel in deze bijzondere omstandigheden, en te denken aan het maken van goede afspraken met de MR. Daarnaast geldt: kwaliteit boven kwantiteit. We verwachten niet dat scholen in deze situatie de onderwijstijd registreren. Wel verwachten we dat zij er alles aan doen om de kwaliteit van het onderwijs zo hoog mogelijk te laten zijn en het afstandsonderwijs zo effectief en toegankelijk mogelijk te maken. Scholen hoeven geen onderwijstijd te compenseren in vakanties of onderwijsvrije dagen, ook niet in latere jaren. De Inspectie van het Onderwijs houdt hier in het toezicht rekening mee.⁷

De vormgeving van onderwijs op afstand in het po en vo is een zoektocht die we samen met de PO-Raad en VO-raad, met vakverenigingen, vakbonden en organisaties zoals het Lerarencollectief en AVS, met de VNG en diverse gemeenten doormaken. Er zijn tal van initiatieven ter ondersteuning van onderwijs op afstand, ook vanuit schoolleiders en de van leraren zelf.⁸ Op korte termijn informeren we de schoolbesturen nader over kwesties als toegang, mogelijkheden tot prioritering in de onderwijsinhoud en de kwaliteit van het afstandsonderwijs.

Met de mbo-sector zijn in het servicedocument afspraken gemaakt over waar afstandsonderwijs aan moet voldoen.⁹ Uitgangspunt is dat studenten weten waar ze terecht kunnen, wat ze kunnen verwachten en dat er gebruik kan worden gemaakt van goede didactische werkvormen.

⁷ Zie: <https://www.onderwijsinspectie.nl/actueel/nieuws/2020/04/02/inspectie-past-toezicht-tot-de-zomervakantie-aan>.

⁸ Het Lerarencollectief voorziet op haar website bijvoorbeeld in *tutorials* voor goed afstandsonderwijs.

⁹ Zie: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/03/17/servicedocument-covid-19-aanpak-mbo>

Te denken valt aan een **webinar** voor meerdere studenten tegelijk en een telefonisch spreekuur met docenten voor lesinstructie.

Onze referentie
23 952057

Toegang tot afstandsonderwijs

Een belangrijk vraagstuk is hoe we alle leerlingen en mbo-studenten toegang geven tot het onderwijs op afstand. Schoolbesturen hebben in belangrijke mate zelf oplossingen kunnen vinden voor leerlingen zonder beschikking over de benodigde apparatuur. Daarbij is samenwerking gezocht met de gemeente en lokale initiatieven. In Rotterdam heeft bijvoorbeeld Stichting de Verre Bergen in samenwerking met Coolblue 3.000 Chromebooks aan de gemeente gedoneerd. Ook in Amsterdam zijn door de gemeente ruim 3.000 devices verstrekt aan kinderen die dat nodig hebben.

Daarnaast hebben maatschappelijke organisaties als Stichting Leergeld, Nationaal Fonds Kinderhulp en het Jeugdeducatiefonds zich in de afgelopen periode ingezet om leerlingen uit gezinnen met een laag inkomen waar nodig van devices en internettoegang te voorzien. Zo heeft het Jeugdeducatiefonds 2598 laptops kunnen verstrekken, mede dankzij een donatie van de ABN AMRO van 2.000 laptops. In Den Haag heeft Stichting Leergeld 850 laptops aan leerlingen en studenten verstrekt. In aanvulling hierop hebben wij aan SIVON¹⁰ een bedrag van €2,5 miljoen verstrekt, waarmee circa 6800 apparaten voor leerlingen zijn gekocht en verdeeld over de schoolbesturen in het po, vo en mbo. De aangeschafte apparaten worden komende dagen verspreid.

Er blijft echter nog altijd vraag naar devices in verschillende regio's. We zijn daarom blij met de verschillende initiatieven in de samenleving en het bedrijfsleven om leerlingen te helpen. We werken samen met de minister van BZK, met zijn aanpak op digitale inclusie en de Alliantie Digitaal Samenleven, NLdigital, NL2025, de sectorraden en SIVON, om het aanbod van deze andere partijen te verbinden met de vraag vanuit het scholenveld. Hierbij is specifieke aandacht voor de organisatie van onderwijs aan nieuwkomers.

Met de mbo-sector is afgesproken dat voor studenten die niet over voldoende digitale middelen beschikken om afstandsonderwijs volgen, onderwijs kan worden aangeboden op locatie, in kleine groepen en met inachtneming van de richtlijnen van RIVM.¹¹ Indien mogelijk en noodzakelijk kan een school studenten ook tijdelijk helpen aan een werkplek met internettoegang en een computer of laptop.

Diverse telecomaانبieders bieden kosteloos tijdelijke internetverbindingen aan voor leerlingen die thuis nog geen toegang tot internet hebben. T-Mobile, KPN en VodafoneZiggo hebben gezamenlijk al vele duizenden huishoudens van internet voorzien. We waarderen het zeer dat deze en andere private partijen en maatschappelijke organisaties hun steentje bijdragen. De telecomaانبieders overleggen met de sectorraden over knelpunten rond internetverbindingen bij leerlingen thuis. De netwerkcapaciteit is op een aantal asielopvanglocaties niet ingericht op het intensieve gebruik waar sinds enkele weken behoefte aan is, waaronder voor thuisonderwijs aan leerlingen en studenten.

---

¹⁰ SIVON (Samen Inkopen Voor Onderwijs Nederland) is een coöperatie van schoolbesturen uit het primair en voortgezet onderwijs.

¹¹ Zie:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/03/17/servicedocument-covid-19-aanpak-mbo>.

Daarom is het COA inmiddels samen met de telecomaanbieder gestart met een uitbreiding van de bandbreedte en de wifi-capaciteit. De verwachting is dat dit binnen drie weken op alle benodigde locaties gerealiseerd is. SIVON zal de vraag vanuit het onderwijs in kaart brengen, zodat landelijk inzicht ontstaat in de benodigde verbindingen en telecomproviders hun aanbod daarop kunnen afstemmen.

Prioritering in onderwijsinhoud en ondersteuning bij het onderwijsproces

Nu veel scholen hun leerlingen en studenten hebben kunnen bereiken, rijst de vraag hoe het afstandsonderwijs zo goed mogelijk kan worden ingevuld, passend bij de onderwijskundige visie van de school. Het is en blijft aan de scholen om te bepalen welke lesstof zij op welke wijze aan hun leerlingen aanbieden, maar voor scholen die hier gebruik van willen maken is www.lesopafstand.nl het centrale punt voor informatie, voorbeelden en ondersteuning voor po (inclusief het speciaal (basis)onderwijs) vo en mbo. De behoefte verschilt per sector en dus verschilt ook het ondersteuningsaanbod per sector en schoolsoort.

Omdat het voor de meeste scholen niet haalbaar is om op afstand alle lesstof te behandelen zoals dat op school gedaan zou worden, is de SLO, expertisecentrum leerplanontwikkeling, gevraagd om scholen die daar behoefte aan hebben te helpen bij prioritering van de onderwijsinhoud. Welke onderdelen van het curriculum zijn het meest relevant voor doorstroom, dus waar kan de nadruk op liggen? De eerste handreikingen komen deze week beschikbaar, volgende week wordt dit aangevuld. Verschillende leermiddelenmakers en uitgevers bieden uitwerkingen van methodes voor afstandsonderwijs en suggesties voor prioritering.

De PO-Raad, SLO en leermiddelenmakers werken daarnaast samen om basisscholen die daar behoefte aan hebben te helpen om keuzes te maken in het onderwijsproces in deze nieuwe situatie. Voor het vo zijn op lesopafstand.nl bronnen beschikbaar die zijn ontwikkeld in het kader van Voortgezet Leren (een initiatief van de VO-raad en ontwikkelplatform Schoolinfo). Ook hiervoor is www.lesopafstand.nl de vindplaats. Het bevat informatie over het gebruik van digitale middelen en hulp bij didactiek, digitale instructie en toetsing. Dit wordt komende tijd uitgebreid met tips over onder meer het motiveren van leerlingen, het volgen van welzijn en voortgang van leerlingen, en hoe schoolleiders oog kunnen houden voor hun team.

Voor het mbo wordt ingezet op afstandsonderwijs voor prioritaire vakken of voor **studenten die vlak voor diplomering zitten. Voorts biedt 'saMBO-ICT'**¹² ondersteuning rondom de inzet van i-coaches als verbindende schakel tussen **onderwijs en ICT, bijvoorbeeld met door online 'Peersessies Les op afstand'**, waarin veel ruimte is voor uitwisseling van ideeën en ervaringen. Intussen werken we samen met de sectorraden en Kennisnet verder aan informatie-ontsluiting en vraaggerichte ondersteuning op maat.

Scholen kunnen zich vanaf maandag 6 april melden bij een loket op www.lesopafstand.nl/loket met specifieke vragen over bijvoorbeeld de inrichting en focus van onderwijs op afstand, passende digitale didactiek en pedagogiek van onderwijs op afstand of (formatieve) evaluatie op afstand.

---

¹² <https://www.sambo-ict.nl/>. saMBO-ICT is een zelfstandige organisatie van en voor alle MBO-instellingen en heeft sterke banden met de [MBO Raad](#), [Kennisnet](#) en met [SURF](#).

Daarnaast kan het loket verwijzen naar formele besluitvorming over toezicht en andere maatregelen van OCW die vermeld staan op www.rijksoverheid.nl. Indien nodig kunnen experts scholen voorzien van onderbouwd advies.

Onze referentie
23 952057

Ook ouders worstelen met hun taak om het onderwijsproces van hun kinderen te ondersteunen, terwijl ze zelf meestal geen leerkracht zijn en dit moeten combineren met hun eigen werk en zorgtaken. Ouders kunnen waardevolle tips over didactiek en pedagogiek vinden op <https://ouders.lesopafstand.nl/>. Daarnaast blijven we met Ouders & Onderwijs in gesprek om waar nodig ondersteuning aan ouders aan te bieden, wetende dat we niet van ouders kunnen verwachten de rol van een leraar volwaardig te kunnen vervangen.

Tot slot noemen we hier dat de NPO Zapp/Zappelin samen met Schooltv (NTR) vanaf maandag 6 april **educatieve programma's uitzendt**. Zo hebben basisschoolkinderen elke doordeweekse dag toegang tot educatief materiaal. **Schooltv heeft aangeboden om lesvideo's zo snel mogelijk ook via het themakanaal NPO Zappelin beschikbaar te stellen. De lesvideo's worden verdeeld in verschillende tijdsvakken. Ieder tijdvak richt zich op een specifieke lesgroep. Zo staan in de lesvideo's voor de onderbouw taal en rekenen centraal. In de video's voor de bovenbouw wordt aandacht geschonken aan geschiedenis en aardrijkskunde. We waarderen deze inzet zeer en vind het mooi dat op deze wijze leerlingen ook via lineaire televisie kunnen blijven leren en ontwikkelen.**

3. Ieder kind in beeld: onderwijs aan kinderen in kwetsbare posities

Het belangrijkste aandachtspunt dat we scholen willen meegeven in deze tijd is om oog te hebben voor kinderen en jongvolwassenen in een kwetsbare positie. Voor hen en voor hun ouders en/of verzorgers heeft de huidige crisis nog meer impact. Waar voorheen het onderwijs of de dagopvang structuur en zorg bood, valt dit nu weg. De begeleiding van deze kinderen en jongvolwassenen is minstens zo belangrijk als de continuïteit van het onderwijs aan alle leerlingen. In sommige gemeenten en op sommige scholen gaat dit goed. Niet alle kinderen en jongeren zijn echter nog in beeld en voor lang niet ieder van hen is al een oplossing gevonden. We verwachten van gemeenten en scholen dat zij ieder kind in beeld brengen¹³ en sporen hen aan zoveel mogelijk oplossingen te bieden aan kinderen die dat nodig hebben.

Voorschoolse educatie, peuteropvang en sociaal-medische indicatie

Peuters met een risico op een achterstand die normaliter voorschoolse educatie krijgen, kunnen daar in deze periode niet aan deelnemen. Peuters in deze doelgroep met ouders in cruciale beroepen kunnen wel gebruik maken van de noodopvang. Peuters die niet naar de noodopvang mogen, zijn thuis. Gemeenten kunnen voor kinderen in een kwetsbare positie, waar nodig en passend, een afweging maken hoe ze deze kinderen het beste kunnen ondersteunen. Ook voor kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar is maatwerk mogelijk.

Om de achterstand voor ve-peuters te beperken, is het zeer gewenst als betrokken partijen initiatieven ontwikkelen voor deze doelgroep. Gemeenten, ve-aanbieders, bibliotheken of andere maatschappelijke organisaties kunnen bijvoorbeeld prentenboeken of educatieve spellen uitdelen of ouders tips geven voor educatieve activiteiten en websites met gratis digitale prentenboeken.

---

¹³ Zie ook: Kamerstukken II, vergaderjaar 2019/20, 31293, nr. 514, waar we reeds zijn ingegaan op de verdeling van de verantwoordelijkheden hierbij.

De staatssecretaris van SZW heeft eerder bekend gemaakt dat ouders met kinderopvangtoeslag de eigen bijdrage die zij betalen voor de kinderopvang grosso modo gecompenseerd krijgen. Dit geldt ook voor ouders die geen kinderopvangtoeslag hebben, maar een eigen bijdrage betalen via de gemeente in het kader van voorschoolse educatie, een peuteraanbod, of voor mensen met een sociaal-medische indicatie (SMI). Gemeenten krijgen hiervoor extra middelen van het Rijk.

Kansengelijkheid en begeleiding van kinderen die dat nodig hebben

Voor kinderen met een hoog risico op achterstanden en kinderen die thuis minder kansen hebben om zich te ontwikkelen, is de continuïteit van hun leerproces het meeste in het geding. We verwachten van scholen dat ze hun best doen om zich ook in de huidige omstandigheden voor deze kinderen in te spannen. Scholen kunnen voor deze leerlingen en studenten bijvoorbeeld begeleiding op afstand in kleine groepen organiseren. In het primair onderwijs zien we dat leraren hun best doen om zoveel mogelijk individueel aandacht voor deze kinderen te hebben en soms zelfs aan de deur komen. Academie TIEN, een vo-school in Utrecht, zet extra vrijwilligers in vanuit de gedachte dat kinderen in deze periode meer behoefte hebben aan contact. De VO-raad neemt het voortouw om dit initiatief verder op te schalen in het voortgezet onderwijs.¹⁴

Stand van zaken van het onderwijs aan kinderen in kwetsbare posities

De VNG, de PO-Raad, de VO-raad en het landelijk expertisecentrum voor speciaal onderwijs (LECSO) hebben bij hun leden een eerste inventarisatie gedaan naar de stand van zaken van het onderwijs aan kinderen in kwetsbare posities. Dit geeft het volgende beeld:

- Sommige gemeenten zijn al een eind op weg met gerichte begeleiding van deze kinderen en jongeren, anderen staan aan het begin. Sommige gemeenten hebben enkel de kinderen in een kwetsbare positie in beeld, die zijn opgevangen in de noodopvang voor kinderen van ouders met een cruciaal beroep.
- De monitoring voor kinderen in een kwetsbare positie wordt nu gestart. De gemeenten die al een start met de begeleiding hebben gemaakt, bieden veelal maatwerkoplossingen.
- Ook het merendeel van de scholen geeft aan werk te maken van het onderwijs aan deze kinderen. Nog lang niet alle kinderen zijn in beeld, met name de nieuwkomerskinderen en kinderen die in armoede opgroeien.
- In het primair onderwijs wordt geschat dat 20 procent van de kinderen in de noodopvang daar wordt opgevangen vanwege een kwetsbare positie.
- Voor kinderen in de leeftijd van het voortgezet onderwijs is geen formele afspraak over noodopvang. Wel zijn er lokale initiatieven en er wordt versneld gewerkt aan ondersteuning van kinderen in kwetsbare posities.
- Een vijfde van de leerlingen heeft meer begeleiding nodig dan thuis geboden kan worden. Hiervoor kunnen op lokaal niveau oplossingen op maat gezocht worden.
- In het speciaal onderwijs gaat de zorg voor leerlingen met ernstige gedragsstoornissen en psychiatrische problematiek zo goed als dat kan door, voornamelijk in digitale vorm.
- Scholen kiezen er in sommige gevallen voor om deze kinderen op te vangen. Het gaat om een enkele leerling tot circa 15 leerlingen per school.

---

¹⁴ Via www.thuisschoolmaatje.nl kunnen vrijwilligers zich melden en is meer informatie te vinden.

Afspraken over onderwijs aan kinderen en jongvolwassenen in kwetsbare posities

We hebben met gemeenten en met scholen afgesproken dat er begeleiding is voor alle **kinderen in een kwetsbare positie**. De aanwijzing aan de Veiligheidsregio's is hierop direct in de eerste week van de sluiting van de scholen aangepast. Eerder hebben we globaal geschetst voor welke kinderen de sluiting van de scholen met name problematisch is: het gaat om kinderen voor wie vanwege bijzondere problematiek of moeilijke thuissituatie maatwerk nodig is. Voorbeelden hiervan zijn kinderen voor wie het wegvallen van de structuur van school teveel vraagt, of voor wie de dagelijkse zorg en begeleiding teveel vraagt van ouders.

Dit zijn kinderen met een verstandelijk, lichamelijke of zintuiglijke beperking, chronische ziekte, psychische aandoening of gedragsproblematiek.

- Het gaat zeker ook om kinderen bij wie de spanningen thuis oplopen en die te maken hebben met huiselijk geweld of problematiek van één van de ouders of verzorgers. De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd geeft aan dat de hulpvraag uit kwetsbare gezinnen sneller toeneemt dan verwacht.

Gemeenten en scholen hebben de ruimte om zelf aan te wijzen welke kinderen dit betreft en maatwerk te bieden waar dat nodig is. Gemeenten nemen hiertoe, in opdracht van de Veiligheidsregio, het initiatief, met betrokkenheid van onder meer onderwijs, kinderopvang, wijkteams en jeugdgezondheidszorg, Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming, de gecertificeerde instellingen voor jeugdbescherming en jeugdreclassering en jeugdhulpaanbieders. Uiteraard kan de school ook zelf handelen als zij daarvoor mogelijkheden ziet. De opvang of de school stemt dit af met de gemeente, die regie heeft. Bij zorgen over de veiligheid van een kind thuis dient de professional in het belang van de veiligheid van het kind contact op te nemen met Veilig Thuis volgens de meldcode.

Aanvullende maatregelen: ieder kind in beeld

Om te zorgen dat het goede werk voor deze kinderen wordt voortgezet en om te voorkomen dat er kinderen tussen wal en schip vallen, hebben we samen met de VNG, de sectorraden, LECSO, de samenwerkingsverbanden passend onderwijs en Ingrado aanvullende afspraken gemaakt. Dit is in aanvulling op de afspraken zoals toegelicht in de Kamerbrief die u op 20 maart jongstleden ontving.¹⁵

- De VNG, de PO-Raad en de VO-raad zullen in de komende dagen hun leden opnieuw benaderen om te zorgen dat kinderen en jongeren in een kwetsbare positie in beeld zijn en de begeleiding krijgen die ze nodig hebben. Goede voorbeelden worden gedeeld via de sectorraden en via het Steunpunt Passend onderwijs.
- De VNG zal daartoe via de veiligheidsregio's de volgende aanpak met alle gemeenten delen:
  1. Scholen zijn de ogen en oren van de gemeenten. Zij kunnen het aangeven als kinderen niet deelnemen of bereikt worden. In alle gemeenten heeft de afdeling handhaving een belangrijke rol in als **het gaat om naleving van de richtlijnen**. BOA's (buitengewoon opsporingsambtenaren) zijn ook alert op het aanspreken van kinderen tijdens schooltijd, maar de signalering dat kinderen niet in beeld zijn van de school, ligt in eerste instantie bij de scholen zelf.

¹⁵ Kamerstukken II, vergaderjaar 2019/20, 31293, nr. 514.

2. Signalen worden door leerplicht ingebracht. Op basis daarvan wordt besloten of het wijkteam, jeugd- en gezinscoaches of een leerplichtambtenaar de voorliggende partij is om deze kinderen te benaderen. De regie hiervoor ligt bij gemeente. De afspraak is dat **samen bepaald wordt wie een eventueel bezoek 'aan de deur' brengt.** Daarbij worden de RIVM-richtlijnen gehanteerd. De functie van de leerplichtambtenaar en de RMC-functionaris is daarbij gericht op gedeelde maatschappelijke zorg, waarbij het contact met de leerling en student centraal staat. Het gaat in dit geval niet om het handhaven van de Leerplichtwet.
  3. Na contact met de leerling of student worden afspraken gemaakt over betrokkenheid van het lokale team, Veilig Thuis of jeugdhulpverleningsketen bij het kind of de jongere.
- Voor het mbo geldt dat de school een melding van verzuim kan doen indien de school geen contact krijgt met een student die in een kwetsbare positie verkeert en de student ondanks geboden ondersteuning het onderwijsprogramma niet volgt zonder dat daarvoor een geldige reden lijkt te zijn. De leerplicht- of RMC-ambtenaar kan een onderzoek starten en het gesprek tussen de student en de school stimuleren. Dit wordt verder uitgewerkt in een update van het servicedocument met de mbo-sector.
  - Gemeenten maken aan alle scholen en schoolbesturen duidelijk waar zij zich **kunnen melden ("loket") om te kijken of de groep die in beeld moet zijn ook daadwerkelijk in beeld is.**
  - Ingrado, de vereniging van leerplichtambtenaren en RMC, heeft een handreiking opgesteld om het voor leerplichtambtenaren makkelijker te maken om in contact te komen met gezinnen.^{16,17}
  - Met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs is afgesproken dat ook zij in beeld brengen van welke leerlingen zij inschatten dat extra begeleiding/zorg nodig is zodat een volledig beeld ontstaat. Ze zullen daarin faciliterend zijn en actief met de scholen in overleg gaan om te zorgen dat deze kinderen worden benaderd. Ook in maatwerkoplossingen kunnen samenwerkingsverbanden vanuit hun rol op het snijvlak passend onderwijs – jeugdhulp een verbindende rol spelen.
  - Met mbo-instellingen is de afspraak gemaakt dat hun locaties open mogen zijn voor begeleiding van jongeren die geen veilige thuissituatie hebben of onvoldoende mogelijkheden tot afstandsonderwijs.
  - De MBO-raad deelt naar behoefte van scholen informatie over de begeleiding van kwetsbare jongeren via het Kennispunt Passend Onderwijs en de Bedrijfstakgroep Entree voor jongeren in de entreeopleiding. De MBO-raad heeft voor deze jongeren recent extra aandacht gevraagd.

¹⁶ Handreiking in contact met kind en gezin:

https://www.ingrado.nl/assets/uploads/Handreiking_in_contact_met_kind_en_gezin.pdf.

¹⁷ Handreiking in contact met jongere:

https://www.ingrado.nl/assets/uploads/Handreiking_in_contact_met_jongeren.pdf.

- Op dit moment werkt de staatssecretaris van VWS het actieplan **'Maatschappelijke diensttijd (hierna: MDT) in coronatijd' uit, waarin** verschillende maatschappelijke initiatieven het voor jongeren mogelijk maken om in deze crisisperiode iets te doen voor een ander. Daarbij is net als in de **'reguliere' MDT aandacht voor begeleiding en talentontwikkeling. Gekeken** wordt hoe met dit plan ook een bijdrage geleverd kan worden aan het ondersteunen en begeleiden van leerlingen in een kwetsbare positie bij het onderwijs op afstand en hoe we dit actief onder de aandacht kunnen brengen bij scholen en instellingen.

Kinderen in residentieel onderwijs

Momenteel volgen ongeveer 5000 leerlingen residentieel onderwijs in een gespecialiseerde vorm van (voortgezet) speciaal onderwijs ((v)so). De consequenties van huidige maatregelen stellen de instelling en het onderwijs in deze residentiële context voor een grote uitdaging. De structuur van school-dagbesteding-zorg, die cruciaal is voor deze jongeren, staat onder druk.

Residentieel onderwijs vindt plaats bij twee soorten residentiële instellingen: open en gesloten instellingen. Voor de open instellingen (jeugdzorg-instellingen) wordt aan gemeenten, onderwijs(koepels) en samenwerkings-verbanden nadrukkelijk gevraagd om samen met zorgaanbieders te bezien op welke wijze voor deze groep kwetsbare kinderen en jongeren het onderwijs gecontinueerd kan worden. Voor de gesloten instellingen (JeugdzorgPlus en justitiële jeugdinrichtingen) blijft het onderwijs in principe open, mits de RIVM-richtlijnen gehanteerd worden. Het is aan de scholen zelf om af te stemmen met de docenten en ander personeel hoe zij open kunnen blijven en in welke vorm onderwijs mogelijk is. In de praktijk blijkt dit lastig te realiseren door ziekteverzuim bij onderwijspersoneel of door de maatregel om bij klachten preventief thuis te blijven. Bij gezondheidsklachten voor leerlingen en het personeel van de scholen zijn de richtlijnen van het RIVM altijd leidend. Voor onderwijspersoneel gelden hierbij dezelfde richtlijnen als voor zorgmedewerkers.¹⁸ Waar de continuïteit in het geding komt door bijvoorbeeld uitval van docenten vragen we om op zoek te gaan naar alternatieven, zoals dat ook wordt gedaan bij het regulier onderwijs.

Onderwijs aan nieuwkomers

De scholen die verbonden zijn aan opvanglocaties voor asielzoekers en andere nieuwkomersscholen zijn voorlopig gesloten en geven afstandsonderwijs, digitaal of met papieren lespakketten. We hebben van deze scholen begrepen dat de taalbarrière het moeilijker maakt om kinderen te bereiken. Hetzelfde geldt voor anderstalige jongeren op het mbo, zoals in de entreeopleiding. Het aanleren van een nieuwe taal vraagt bij uitstek om contact met de leraar. Ouders kunnen hun kinderen hierin niet begeleiden, omdat zij vaak zelf ook de Nederlandse taal niet spreken. Dit geeft zorgen over de achterstanden die deze kinderen kunnen oplopen tijdens deze periode. Zeker kinderen die op opvanglocaties voor asielzoekers wonen, bevinden zich hiermee in een kwetsbare positie. Zij horen dus bij de groep leerlingen voor wie aanvullende begeleiding mogelijk is, zolang de richtlijnen van het RIVM worden gevolgd.

---

¹⁸ Zie: <https://www.nji.nl/nl/coronavirus/Professionals/Fysiek-contact-in-een-residentiele-omgeving-bij-het-coronavirus> en <https://ici.rivm.nl/ici.rivm.nl/covid-19/bijlage/zorgmedewerksinzetentestbeleid>.

We roepen scholen, schoolbesturen en gemeenten op om initiatief te nemen en samen in gesprek te gaan om, voor zover mogelijk, maatwerkoplossingen te bieden voor deze doelgroep. Denk hierbij bijvoorbeeld aan begeleiding in kleinere groepen dan normaal voor een beperkt aantal uren. We raden scholen hierbij aan om met de betrokken partijen in gesprek te gaan. Binnen de grotere groep van kinderen die op de opvanglocaties wonen is in het bijzonder aandacht nodig voor nieuwkomerskinderen die in een onveilige gezinssituatie verkeren. Deze kinderen moeten prioriteit krijgen bij het organiseren van maatwerkoplossingen.

4. Voorbereidingen situatie na de meivakantie

Het verloop van de maatregelen omtrent het coronavirus is helaas niet volledig voorspelbaar. Voorlopig zijn de scholen tot en met 28 april (en daarmee praktisch gezien tot en met de meivakantie) gesloten. We hopen natuurlijk dat de scholen **daarna weer open kunnen, maar houden met alle scenario's rekening en bereiden** ons daar dan ook op voor met alle betrokken partijen.

Met het oog op de aanstaande meivakantie onderstrepen we nog eens dat de onderwijstijd die nu door overmacht wordt gemist, niet ingehaald hoeft te worden. Scholen mogen leerlingen en leerkrachten niet verplichten om gemiste onderwijstijd in te halen in de schoolvakanties. Leraren en leerlingen hebben recht op vakantie.¹⁹ Uiteraard is het wel mogelijk om op vrijwillige basis afstandsonderwijs of extra begeleiding te bieden. Dat geldt ook voor medewerkers van de kinderopvang. Indien de maatregelen na 28 april verlengd worden, moet lokaal worden bezien hoe gezamenlijk ook in de mei-periode noodopvang kan worden geboden. Gemeenten, scholen en kinderopvang-organisaties zorgen er dan samen voor dat er voldoende noodopvang is. Hiertoe zal onder regie van de gemeente, eerst regionaal/lokaal de behoefte aan noodopvang in de meivakantie worden geïnventariseerd en zal worden bekeken waar capaciteitsproblemen ontstaan en hoe deze gezamenlijk opgelost kunnen worden. We hebben begrip voor de zorgen die hierover vanuit de kinderopvangsector zijn geuit. Daarom wordt in nauwe samenspraak met de sector gekeken wat nodig is.

Ondanks alle inzet voor het afstandsonderwijs is het onontkoombaar dat er achterstanden ontstaan bij leerlingen en studenten. Door scholen, ouders en hulpverleners zijn reeds (ook in diverse media) zorgen geuit over grote verschillen die zullen ontstaan in de voortgang van leerlingen en studenten. Dit geldt in het bijzonder voor leerlingen die nu in groep 8 zitten en volgend jaar naar de brugklas gaan. Door het vervallen van de eindtoets in het po hebben deze leerlingen geen kans gekregen op een mogelijke bijstelling van het schooladvies. We vragen de po- en vo-scholen om gezamenlijk te zorgen voor een soepele overgang met reële kansen voor leerlingen, op basis van het schooladvies en de informatie in het onderwijskundig rapport. Dat kan bijvoorbeeld door een warme overdracht in de komende maanden en door extra maatwerk in de brugklas. Veel scholen zijn dit gelukkig al gewend. Op korte termijn ontvangen alle scholen in het po en vo een brief om hen hiervoor handvatten te bieden.

We onderzoeken nog hoe leerlingen kunnen worden geholpen om hun leerachterstanden in te kunnen lopen als de scholen weer open gaan.

---

¹⁹ Dit volgt o.a. uit art. 15 WPO, art. 16 inrichtingsbesluit WVO en de regeling vaststelling schoolvakanties 2019-2022 op basis van art. 15 lid 2 WPO en art. 6g1 lid 4 WVO.

We willen samen met het funderend onderwijs en het mbo komen tot een aanpak om leerlingen die dat nodig hebben **weer 'bij te spijkeren'**. De Onderwijsraad is gevraagd hierover op zeer korte termijn te adviseren. We willen hierbij vooral oog houden voor kansengelijkheid en voor die leerlingen, die thuis weinig ondersteuning krijgen. Begin mei informeren we uw Kamer over deze aanpak.

Onze referentie

23 952057

We kijken naar de mogelijkheden voor extra zomerscholen om meer leerlingen te helpen om gedurende de zomer achterstanden in te lopen. Dit kan uiteraard alleen indien de maatregelen voor sluiting van de scholen op dat moment niet meer gelden. Ook kunnen scholen in het vo die dit jaar een aanvraag hebben gedaan voor de subsidieregeling Lente- en zomerscholen vo 2020 (tegen onnodig zittenblijven), **deze aanvraag desgewenst 'overzetten' in een aanvraag** voor een zomerschool. De desbetreffende scholen (circa 250) zijn hierover reeds geïnformeerd.

Voor het mbo zijn afspraken gemaakt met de sector, zodat het onderwijs voor studenten in een kwetsbare positie zo goed mogelijk vorm kan krijgen en er zo min mogelijk verschillen zullen ontstaan in de voortgang van studenten. Samen met de mbo-sector houden we een vinger aan de pols en daar waar nodig maken we nieuwe afspraken met de sector.

Tot slot

Tot slot spreken wij nogmaals onze waardering uit voor alle onderwijsprofessionals, jeugdhulpverleners, sociale wijkteams, jeugdbeschermers, pedagogisch medewerkers, ouders en anderen die zich tijdens deze crisis onverminderd blijven inzetten voor goed onderwijs op afstand en de ontwikkeling van kinderen en jongeren in een veilige omgeving.

de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,

Arie Slob

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Ingrid van Engelshoven

Coronavirus - veilig werken met beperkte beschermingsmiddelen

De ontwikkelingen in de coronacrisis in Nederland zorgen voor een toenemende behoefte aan beschermingsmiddelen voor het verzorgen van patiënten. De situatie is volgens het ministerie van VWS nijpend en er is momenteel sprake van grote tekorten aan persoonlijke beschermings- en desinfectiemiddelen. Dit is ook bij DJI het geval.

Het bestellen van beschermingsmiddelen bij leveranciers gebeurt bij DJI centraal, door het landelijke crisisteam, die de geleverde materialen verdeelt over de DJI-locaties. Sommige beschermingsmiddelen zijn momenteel slecht of helemaal niet leverbaar. Dat betekent dat we zuinig moeten zijn op de hoeveelheid beschermingsmiddelen die we nu in huis hebben.

Hieronder leggen we per beschermingsmiddel uit of en hoe je het het best kunt gebruiken. Want het is niet voor iedereen nodig om beschermingsmiddelen te gebruiken. Zo hoeft je geen handschoentjes te dragen als je een voorwerp beetpakt; je kunt dat gewoon met blote handen doen en daarna je handen wassen met water en zeep. En soms kunnen beschermingsmiddelen worden hergebruikt in plaats van weggegooid na één keer gebruik, bijvoorbeeld bij spatbrillen.

Om je te helpen hoe en wanneer je beschermingsmiddelen gebruikt, staat hieronder per middel een gebruiksaanwijzing.

Mondmaskers

Mondmaskers worden alleen gebruikt als je zorg biedt aan justitiabelen met een bewezen coronavirusinfectie of waarbij op grond van de klachten een sterke verdenking bestaat op een infectie (kortademigheid, hoestklachten en/of koorts ≥ 38 graden).

Advies met betrekking tot het gebruik van een mondmasker:

- probeer afstand ($>1,5$ m) te houden, zodat je geen masker hoeft te dragen;
- bij een kort zorgmoment, zoals bij het aanreiken van medicatie of voeding, hoeft je geen mondmasker te dragen;
- als er meerdere justitiabelen zijn met klachten die passen bij een besmetting met het coronavirus of als ze een bewezen besmetting hebben, mag je het mondmasker aan een stuk door dragen (3-4 uur). Je hoeft het mondmasker dus niet bij elke patiënt te wisselen;
- je hoeft geen mondmasker te gebruiken als de cel/kamer van een justitiabele met veronderstelde of bewezen besmetting minimaal 30 minuten is gelucht nadat de justitiabele de ruimte heeft verlaten.

Een medewerker met hoest- of verkoudheidsklachten die zorg moet leveren aan justitiabelen, waarbij het niet mogelijk is afstand ($>1,5$ meter) te bewaren of waarbij de zorg niet beperkt kan blijven tot vluchtige contacten, moet een chirurgisch mondmasker dragen.

Handschoenen

Niet iedereen in een justitiële inrichting hoeft handschoenen te dragen bij het aanraken van voorwerpen. Het is bijvoorbeeld niet nodig handschoenen te dragen bij het hanteren van de boxen bij de bagagescanner. Handen wassen met water en zeep is voldoende als je dergelijke voorwerpen hebt aangeraakt. Handschoenen worden gebruikt bij de persoonlijke verzorging van een veronderstelde of bewezen besmette justitiabele en ze worden na elke patiënt gewisseld.

Spatbrillen

Spatbrillen kunnen meerdere keren gebruikt worden, gooi ze dus niet weg nadat ze één keer zijn gedragen.

- Je kunt spatbrillen na het dragen huishoudelijk reinigen in een sopje en vervolgens desinfecteren door middel van > 1 minuut koken of met $> 70\%$ alcohol (is trouwens ook een schaars product).

Reinigen

De reguliere reiniging in de inrichting wordt uitgevoerd met huishoudelijke schoonmaakmiddelen. Extra reinigingsmomenten worden geadviseerd voor contactpunten als drukklinken, lichtknopjes, kranen, bediening toilet, etc.

- Laat een justitiabele met een veronderstelde of bewezen besmetting met het coronavirus zoveel mogelijk zelf schoonmaken.

Desinfecteren

Handcontactpunten op een cel/kamer van een justitiabele met een veronderstelde of bewezen besmetting met het coronavirus kunnen na het reinigen gedesinfecteerd worden met een oplossing met huishoudbleek (125 ml (half koffiekopje) op 5 liter water (halve emmer). Denk hierbij aan deurklinken, kranen, lichtpunten en de bediening van de wc. De overige oppervlakken kunnen gereinigd worden met een regulier schoonmaakmiddel.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 7 april 2020 16:57
Aan: 10.2.e
Onderwerp: VOLGENS AFSPRAAK | dagelijkse update Corona 7-4

Beste directeuren van de FPC's, FPK's, FPA's, JJI's en overige geïnteresseerden,

Hierbij stuur ik u namens 10.2.e (divisiel directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) en 10.2.e (plv. divisiel directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) de update van vandaag: 7 april.

Vanuit de divisie is er vandaag geen nieuws voor deze dagelijkse update. Het enige dat wij willen delen is het volgende:

Vanavond 19.00 uur persconferentie

Het kabinet geeft dinsdagavond om 19.00 uur een persconferentie over de coronacrisis. Premier Mark Rutte en minister De Jonge (Volksgezondheid) komen daarbij aan het woord. De persconferentie is vanavond live te volgen bij de NOS op NPO 1, NPO Nieuws via NPO Start, NPO Radio 1, de NOS-app, NOS.nl en NOS Facebook en het You-tube kanaal.

Geen nieuwe maatregelen

Het is volgens de NOS niet de verwachting dat er grote nieuwe maatregelen worden aangekondigd of dat er vooruit wordt gelopen op het afbouwen van maatregelen. Wel wil het kabinet duidelijk maken dat de geldende maatregelen nog steeds hard nodig zijn.

Mogelijk worden er meer details bekend over het testen, over een nieuw steunfonds voor bedrijven en over het al dan niet nemen van maatregelen in het paasweekend.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Corporate Communicatie
Dienst Justitiële Inrichtingen
Ministerie van Justitie en Veiligheid
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
 Postbus 30132 | 2500 GC | Den Haag

T 10.2.e
 E 10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 8 april 2020 17:45
Aan: 10.2.e
Onderwerp: VOLGENS AFSPRAAK | dagelijkse update Corona 8-4

Beste directeuren van de FPC's, FPK's, FPA's, JJI's en overige geïnteresseerden,

Hierbij stuur ik u namens 10.2.e (divisiel directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) en 10.2.e (plv. divisiel directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) de update van vandaag: 8 april.

Virtueel bezoek minister Dekker

Vandaag was minister Dekker op virtueel bezoek bij FPC De Rooyse Wissel. Directeur Hyacinthe van Bussel heeft de minister via de iPhone rondgeleid naar enkele plekken in de instelling. Er is stilgestaan bij hoe er nu gewerkt wordt met de coronamaatregelen. Hoe het op de afdeling die in quarantaine moest is gegaan en hoe patiënten en personeel dit allemaal ervaren. De minister was benieuwd naar de aanpak en sprak zijn waardering uit voor deze harde werkers.

Op Twitter en Instagram deelde de minister de volgende boodschap:

“Ook tbs-klinieken en ggz-instellingen hebben uitdagingen in deze crisis. Zo moest een deel van @deRooyseWissel in quarantaine. Volgens Hyacinthe heeft de crisis veel impact op medewerkers en patiënten, maar ondanks alles zet iedereen de schouders eronder. Geweldig! #AlleenSamen”

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Corporate Communicatie
Dienst Justitiële Inrichtingen
Ministerie van Justitie en Veiligheid
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
 Postbus 30132 | 2500 GC | Den Haag

T 10.2.e
 E 10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 9 april 2020 17:55
Aan: 10.2.e
Onderwerp: VOLGENS AFSPRAAK | dagelijkse update Corona 9-4
Bijlagen: Werkwijze TBS-beslissingen.docx; Protocol reanimatiebeleid in justitiële inrichtingen.pdf

Beste directeuren van de FPC's, FPK's, FPA's, JJI's en overige geïnteresseerden,

Hierbij stuur ik u namens 10.2.e (divisie directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) en 10.2.e (plv. divisie directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) de update van vandaag: 9 april.

Uitvraag dinsdag aanleveren

In verband met de vrije Paasmaandag verzoeken we jullie om de stand van zaken vanuit de instelling middels de welbekende matrix uiterlijk **dinsdag 14 april voor 10u** aan te leveren.

Dit kan weer via onze mailbox: 10.2.e

Digitaal horen

Hoewel een aantal zittingen al digitaal heeft plaatsgevonden is als landelijke startdatum voor het digitaal horen (beeldbellen via een videoconferencing set) 14 april a.s. gekozen.

Voor de JJI's blijven de afspraken voor het digitaal horen ongewijzigd. Volgende week wordt met de particuliere JJI's bezien of de centrale planning van digitale zittingen van de Dienst Vervoer en Ondersteuning van DJI ook voor hen meerwaarde heeft?

Voor alle forensische klinieken (tbs-dwang en overige titels) geldt het onderstaande.

Het digitaal horen in de rechtbank is inmiddels hier en daar ingezet en bij nader inzien is de centrale planning van zittingen door de DV&O voor de forensische zorg losgelaten. Het OM geeft aan dat voor de komende weken de zittingen al zijn gepland en zij liever via de reguliere afspraken en contactpersonen in de klinieken (m.n. de behandelcoördinatoren) de zittingen (inhoudelijk) willen voorbereiden. Inmiddels is er door het OM een werkwijze beschreven voor de forensische zorg. Deze treft u in de bijlage aan. De namen van de centrale contactpersonen die zijn aangedragen door de forensische klinieken zullen worden gedeeld met de collega's van het OM zodat zij weten bij wie ze moeten zijn als er extra contact nodig is om het digitaal horen goed te laten verlopen.

Het is daarnaast van belang dat de technische mogelijkheden van de kliniek proactief zijn afgestemd met de IVO (Informatie Voorziening Organisatie), de technische IT ondersteuning van de rechtspraak. Dit kan in overleg met 10.2.e en 10.2.e van de IVO. Veel klinieken hebben de technische voorbereidingen al op orde omdat digitaal horen niet nieuw voor hen is. Zij hebben aangegeven dat zij o.a. ervaring hebben met videoconferencing via Skype For Business.

Reanimatie protocol

Het DJI protocol reanimatiebeleid is geplaatst, u vindt deze ter informatie in de bijlage van deze mail.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Corporate Communicatie
Dienst Justitiële Inrichtingen
Ministerie van Justitie en Veiligheid
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
 Postbus 30132 | 2500 GC | Den Haag

T 10.2.e

E10.2.e

.....

Landelijk Overleg Vakinhoud Strafrecht

Tijdelijke werkwijze TBS-verlengingszittingen

6 april – 1 juni 2020

De TBS-zittingen kennen verschillende vorderingen, zoals:

1. Verlenging TBS met dwangverpleging (vordering 1 of 2 jaar)¹
2. Verlenging TBS met voorwaarden (vordering 1 of 2 jaar)
3. Verlenging van de voorwaardelijke beëindigde TBS (vordering 1 of 2 jaar)
4. Hervatting van de dwangverpleging²
5. Omzetting van een TBS met voorwaarden naar TBS met dwangverpleging

Doelstelling van de werkwijze

Het verdient aanbeveling om – nu het hier een vrijheidsbenemende of vrijheidsbeperkende maatregel betreft en met oog op het zoveel mogelijk voorkomen van oplopende achterstanden – deze zaken ook gedurende de komende periode zoveel mogelijk inhoudelijk te behandelen.

Op welke wijze kunnen deze zaken inhoudelijk behandeld worden?

Het streven is dat zo min mogelijk mensen fysiek op zitting aanwezig zijn. Dit betekent dat zoveel mogelijk gebruikt wordt gemaakt van deelnemen via videoconferentie.³ Dit vraagt om een efficiënte regievoering. De werkwijze wordt hieronder per betrokken partij toegelicht.

Welke procesdeelnemers verschijnen normaliter op deze zitting?

- a. De rechtbank (meervoudige kamer⁴), de officier van justitie en de raadsman;
- b. de terbeschikkinggestelde;⁵
- c. de getuige-deskundige van de kliniek of reclassering;⁶
- d. de onafhankelijke gedragsdeskundigen: hiervoor geldt doorgaans dat het openbaar ministerie deze oproept indien hij/zij een van de kliniek/reclassering afwijkend advies gegeven heeft. Bij twee afwijkende adviezen, wordt vaak volstaan met het oproepen van 1 van die 2 onafhankelijke gedragsdeskundigen;
- e. slachtoffers/nabestaanden;
- f. overig publiek, het betreft een openbare zitting.⁷

¹ Het onderzoek van de zaak door de rechter vindt zo spoedig mogelijk plaats, doch uiterlijk twee maanden na de dag waarop de vordering is ingediend ([artikel 6:6:13 lid 1 Sv](#)). Artikel 6:6:11 lid 4 Sv; zolang niet onherroepelijk is beslist, blijft de terbeschikkingstelling van kracht. Ten aanzien van de categorieën 1, 2 en 3: kan in eerste instantie gekozen worden voor een “aanhouding voor onbepaalde tijd” (maximaal 3 maanden).

² Bij vorderingen tot omzetting of hervatting vindt het onderzoek in elk geval plaats binnen een maand na ontvangst van de vordering ([artikel 6:6:13 lid 1 Sv](#)). Ten aanzien van de categorieën 4 en 5 dient naar bevind van zaken te worden gehandeld. Deze zaken aanhouden lijkt – gelet op de urgentie van de vordering – niet wenselijk.

³ [Artikel 2 lid 2 Besluit videoconferentie](#): Van toepassing van videoconferentie wordt bovendien **geen** gebruik gemaakt indien de te horen persoon een zodanige auditieve of visuele handicap heeft waardoor redelijkerwijs kan worden verondersteld dat videoconferentie afbreuk doet aan zijn inbreng of positie in het strafproces, dan wel aan de rechten van andere procesdeelnemers.

⁴ In [artikel 6:6:1 lid 1 Sv](#) worden regels gesteld voor de rechter die overeenkomstig boek 6 een beslissing kan nemen inzake de tenuitvoerlegging. In lid 7 onder b sub 1 staat dat bij een tenuitvoerlegging de zaak behandeld en beslist wordt door een meervoudige kamer indien de vordering van het openbaar ministerie strekt tot vrijheidsbeneming van een jaar of meer ([artikel 6:6:1 lid 7 onder 1 sub 1 Sv](#)). Vreemd genoeg stelt ook [artikel 6:6:4 Sv](#) procedureregels voor de zitting waarop de behandeling van een zaak niet gelijktijdig geschiedt met de behandeling van een feit waarvoor de veroordeelde wordt vervolgd. In [artikel 6:6:4 lid 4 Sv](#) wordt [artikel 268 tweede en derde lid Sv](#) van overeenkomstige toepassing verklaard, maar niet lid 1 waarin de meervoudige behandeling wordt gegarandeerd. Wat precies de verhouding is tussen voornoemde artikelen, zal in de praktijk uitgekristalliseerd moeten worden, de memorie van toelichting geeft daarvoor geen aanknopingspunten.

⁵ De rechtbank hoort, alvorens te beslissen, de terbeschikkinggestelde ([artikel 6:6:13 lid 3 Sv](#)). De terbeschikkinggestelde kan hiervan geen afstand doen.

⁶ Dit is gangbaar, maar het betreft geen wettelijk vereiste.

Landelijk Overleg Vakinhoud Strafrecht

Hoe vorm te geven aan de rol van deze procesdeelnemers onder de huidige omstandigheden?

- a) De rechtbank en de officier van justitie zijn fysiek aanwezig in de zittingszaal.
- b) De raadsman wordt de keuze gelaten om ofwel fysiek aanwezig te zijn ofwel via videoconferentie/telefoonverbinding deel te nemen.⁸
- c) De terbeschikkinggestelde wordt gehoord middels een videoverbinding.⁹
In die gevallen waarin de terbeschikkinggestelde niet meer in een kliniek verblijft, maar bijvoorbeeld in een begeleid wonen setting of geheel zelfstandig woont, dient naar bevind van zaken te worden gehandeld.¹⁰ Van belang is dat de terbeschikkinggestelde steeds gehoord wordt via een beeldgesprek, zodat de identiteit van de persoon door de rechtbank kan worden vastgesteld.¹¹
- d) De getuige-deskundige wordt gehoord middels een videoverbinding.¹² Deze getuige-deskundige is doorgaans werkzaam in de kliniek waar de terbeschikkinggestelde verblijft, het is derhalve goed voorstelbaar dat hij/zij plaatsneemt in dezelfde VC-ruimte als de terbeschikkinggestelde. De reclassering zou kunnen deelnemen via een Skype for business, in die zin dat de terbeschikkinggestelde de reclasserder ook kan zien/ horen.
- e) De onafhankelijke gedragsdeskundige(n): indien het advies afwijkt van het advies van de kliniek/reclassering, kan de rechtbank deze deskundige(n) voorafgaand aan de zitting schriftelijk vragen stellen. De zittingsgriffier inventariseert bij de raadsman en de officier van justitie of deze (aanvullende) vragen hebben aan deze onafhankelijke gedragsdeskundige(n). Die dan toegevoegd kunnen worden aan de eventuele schriftelijke vraagstelling van de rechtbank. Na ontvangst van de antwoorden worden deze door de zittingsgriffier verspreid, tezamen met de vraag of er nog behoefte bestaat aan het nader horen van deze onafhankelijke gedragsdeskundige(n) (gemotiveerd). De voorzitter beslist of het noodzakelijk is hen (middels videoverbinding) te horen.
- f) De slachtoffers/nabestaanden: betreft een OM aangelegenheid.¹³
- g) Overig publiek: conform landelijke richtlijn niet toelaten.¹⁴

⁷ De vordering wordt op een openbare terechtzitting (artikel 6:6:4 lid 1 Sv) behandeld. Er is discussie over de al dan niet openbaarheid van de zittingen. Aanbevolen wordt om de zittingen als openbaar te betitelen. De HR heeft hierover op 17 maart 2020 een bericht getwitterd n.a.v. de eigen uitspraken, met een navolgende inhoud: *de zittingen worden als openbaar betiteld. Het gebouw is gesloten voor publiek i.v.m. de volksgezondheid. De openbaarheid wordt gewaarborgd doordat zittingen toegankelijk blijven voor procespartijen en (beperkt) voor pers en het z.s.m. beschikbaar stellen van de uitspraken. Het doel van openbaarheid is controleerbaarheid en die wordt op deze manier verzekerd.*

⁸ Informatie site NOVA: Op dit moment wordt Skype for business uitgerold in alle PI's en rechtbanken. De NOVA heeft zowel richting DJI als de Rechtspraak benadrukt dat de advocatuur hierop moet worden aangesloten.

vgl. Hoge Raad, 15 oktober 2019, [ECLI:NL:HR:2019:1589](#): “Uit de onder 2.3.2 weergegeven wetsgeschiedenis kan worden afgeleid dat een videoconferentie waaraan de getuige deelneemt geldt als verschijning van de getuige ter terechtzitting, maar dat dit niet geldt voor het horen via een geluidsverbinding per telefoon.” Deze passage roept de vraag op of dit ook opgaat wanneer wordt ingebeld door de raadsman, terwijl de terbeschikkinggestelde middels videoconferentie wordt gehoord.

⁹ Zie voor de eisen die aan het systeem worden gesteld [artikel 4 Besluit videoconferentie](#). Het gebruik van diensten als WhatsApp, Face Time en ZOOM dient - voor het delen van vertrouwelijke informatie – (vooralsnog) vermeden te worden. Skype voor bedrijven is hiervoor wel geschikt.

¹⁰ Een terbeschikkinggestelde valt altijd onder de verantwoordelijkheid van een specifieke TBS-kliniek, ook al verblijft hij/zij niet altijd in de kliniek. Een oplossing zou kunnen zijn dat de terbeschikkinggestelde voor het verhoor gebruikmaakt van de VC-ruimte van de desbetreffende kliniek. Een alternatief is wellicht gebruikmaking van de VC-ruimte van de reclassering, dan wel van het kantoor van de raadsman. Een en ander uiteraard steeds in achtneming van de regels van het RIVM.

¹¹ vgl. Hoge Raad, 15 oktober 2019, [ECLI:NL:HR:2019:1589](#) en zie voor de eisen die aan het systeem worden gesteld [artikel 4 Besluit videoconferentie](#).

¹² vgl. Hoge Raad, 15 oktober 2019, [ECLI:NL:HR:2019:1589](#): “Uit de onder 2.3.2 weergegeven wetsgeschiedenis kan worden afgeleid dat een videoconferentie waaraan de getuige deelneemt geldt als verschijning van de getuige ter terechtzitting, maar dat dit niet geldt voor het horen via een geluidsverbinding per telefoon.”

¹³ Gelet op de tekst van artikel 51ac lid 2 Sv lijkt deze de officier van justitie niet zonder meer te verplichten tot het oproepen van het slachtoffer voor de behandeling van de vordering tot verlenging van de Tbs. In de praktijk wordt dat echter in toenemende mate wel gedaan en zijn slachtoffers ook geregeld aanwezig.

¹⁴ Landelijke richtlijn: bij zaken die wel in een zittingszaal worden behandeld, mag zoals bekend geen publiek aanwezig zijn. Journalisten zijn wel welkom, maar slechts in zeer kleine aantallen. Journalisten die een zitting willen bijwonen, dienen zich vooraf te melden bij Voorlichting & Communicatie. In overleg met de rechter of zittingscombi wordt bekeken of, en zo ja hoeveel journalisten er tot de zitting kunnen worden toegelaten. Zonder toestemming wordt ook de pers niet toegelaten tot de rechtbank.

Landelijk Overleg Vakinhoud Strafrecht

Hoe te horen middels videoconferentie?

Op grond van artikel 131a Sv kan daar waar in het Wetboek van Strafvordering de bevoegdheid tot het horen, verhoren of ondervragen van personen wordt gegeven, met uitzondering van bij algemene maatregel van bestuur te bepalen gevallen, mede begrepen worden het horen, verhoren of ondervragen per videoconferentie, waarbij een directe beeld- en geluidsverbinding tot stand komt tussen de betrokken personen.

De beslissing om al dan niet gebruik te maken van videoconferentie is aan de rechtbank voorbehouden, waarbij het belang van het onderzoek in aanmerking wordt genomen. Alvorens te beslissen wordt de te horen persoon of diens raadsman en in voorkomende gevallen de officier van justitie, in de gelegenheid gesteld hun mening kenbaar te maken over de toepassing van videoconferentie (artikel 131a lid 2 Sv). Tegen de beslissing om van videoconferentie gebruik te maken staat geen afzonderlijk rechtsmiddel open (artikel 131a lid 3 Sv).

Het gebruik van videoconferentie in de strafrechtelijke procedure is nader genormeerd in het Besluit videoconferentie. Ingevolge [artikel 3 Besluit Videoconferentie](#) dient bij het horen middels een videoverbinding de navolgende procedure gevolgd te worden:

- Indien de terbeschikkinggestelde *schriftelijk* wordt opgeroepen teneinde te worden gehoord, geeft deze oproep aan of tijdens het horen gebruik zal worden gemaakt van videoconferentie. De oproep vermeldt op welke wijze en binnen welke termijn hij kan aangeven zich niet te kunnen verenigen met het gebruik van videoconferentie (artikel 3 lid 1 Besluit videoconferentie).
- Indien *geen schriftelijke oproep* aan het horen voorafgaat, kan de terbeschikkinggestelde, dan wel de officier van justitie, niet later dan direct bij aanvang van het verhoor aan de voorzitter van de meervoudige kamer die met de leiding over het horen is belast, mondeling dan wel schriftelijk mededelen zich niet te kunnen verenigen met het gebruik van videoconferentie, onder vermelding van de gronden. Op deze mededeling wordt beslist door de voorzitter (artikel 3 lid 4 Besluit videoconferentie).
- De mededeling van de terbeschikkinggestelde (of de officier van justitie), dat hij zich niet met de gebruikmaking van videoconferentie kan verenigen, wordt schriftelijk gedaan en bevat de gronden waarop het verzoek berust. De mededeling wordt gericht aan de voorzitter (artikel 3 lid 2 Besluit videoconferentie).¹⁵
- Op een mededeling als bedoeld in het tweede lid van artikel 3 Besluit Videoconferentie wordt zo spoedig mogelijk beslist door de voorzitter. Aan de terbeschikkinggestelde en diens raadsman, en de officier van justitie, wordt de beslissing *uiterlijk vierentwintig uur voor aanvang van het horen* meegedeeld (artikel 3 lid 3 Besluit videoconferentie).

NB

Het PBC zal vanaf **maandag 30 maart 2020** weer starten met opnames, maar instroom zal op **50% basis** plaatsvinden. Zodra er ontwikkelingen zijn, die het opnemen van observandi op reguliere basis weer mogelijk maakt, zal hierover breed worden gecommuniceerd. We trachten met deze maatregel de impact van deze crisis op de bestaande PBC wachtlijst zoveel mogelijk te beperken. Uiteraard ontvangt elke opdrachtgever t.z.t. een nieuwe opname datum.

Protocol voor BHV'ers en zorgprofessionals

Coronavirus - reanimatiebeleid in justitiële inrichtingen

7-4-2020

De Nederlandse Reanimatie Raad heeft vanwege de coronacrisis het reanimatiebeleid (tijdelijk) aangepast. In dit protocol is het nieuwe reanimatiebeleid aangepast aan de situatie in de justitiële inrichtingen. Buiten de justitiële inrichtingen geldt het reanimatieprotocol zoals vermeld in de 'rijksbrede richtlijnen werkgevers sector Rijk i.v.m. het coronavirus (COVID-19)'.

Wie zijn inzetbaar voor reanimatie van volwassenen?

BHV'ers en medisch personeel (hulpverleners) kunnen met een FFP-2 mondmasker allen ingezet worden voor een reanimatie.*

* Zonder FFP-2 mondmasker, kunnen alleen hulpverleners onder de 50 jaar die niet behoren tot een risicogroep ([zie RIVM](#)), voor een reanimatie worden ingezet. Ook een hulpverlener die zich ziek voelt of van wie iemand in het huishouden ziek is ([zie RIVM](#)), mag zonder FFP-2 masker niet worden ingezet.

Belangrijkste wijzigingen

- Geef geen mond-op-mond beademing bij volwassenen!
Pocketmasks, face-shields (kiss of life) zijn niet veilig en mogen niet worden gebruikt.
- Luister en voel niet naar de ademhaling door oor/wang boven de mond van de patiënt te houden!

TIP

Plaats vijf FFP-2 mondmaskers in iedere hoek van de AED's en in de reanimatie noodkoffer van de medische dienst en verwijder de aanwezige pocketmasks en kiss of life.

Reanimeren - wie en op welke manier?

Elke hulpverlening begint met het bewaken van de eigen veiligheid.

1. Bel 112

2. Controleer ademhaling

- niet luisteren
- kijk of de borst omhoog komt
- voel of de buik omhoog komt door gespreide vingers te plaatsen op de bovenbuik (maagkuiltje) net onder de borstkas met de vingers naar het hoofd wijzend

3. Volwassenen zonder bewezen of veronderstelde coronavirusinfectie

Draag waar mogelijk een FFP-2 masker en handschoenen.

- geef geen mond-op-mond beademing
- geef alleen beademing met een ambu bag/masker-ballon middels de 4-handen/2 personen techniek, wanneer een FFP-2 mondkijker gedragen wordt. Deze handeling is voorbehouden aan bevoegd en bekwaam medisch personeel.
- geef wel borstcompressies
- gebruik een AED

4. Persoon met bewezen of veronderstelde coronavirusinfectie

Draag een FFP-2 mondkijker, handschoenen, spatbril en schort met mouwen. De reanimatie wordt bij voorkeur door medisch personeel uitgevoerd.

- geef geen mond-op-mond beademing
- geef geen beademing met een ambu bag/masker-ballon*
- geef wel borstcompressies
- gebruik een AED

* Bij het medisch personeel van DJI bestaat onvoldoende ervaring met masker-ballon beademing middels de 4-handen/2 personen techniek, om deze techniek veilig toe te passen bij een COVID-19 patiënt.

5. Kinderen (< 18 jaar) zonder verdenking of bewezen coronavirusinfectie

De reanimatierichtlijn voor kinderen is ongewijzigd. Als er geen sprake is van een (mogelijke) coronavirusinfectie, pas je dus WEL mond-op-mond beademing toe.

6. Na de reanimatie de handen wassen/desinfecteren

Colofon

Dit protocol is een publicatie van:
Outbreak Management Team van
Dienst Justitiële Inrichtingen
Postbus 30132
2500 GC Den Haag

Dit protocol is bedoeld voor intern gebruik bij DJI.
Er kunnen geen rechten aan worden ontleend.
DJI aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten in dit protocol.

© Dienst Justitiële Inrichtingen, 7 april 2020

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 10 april 2020 16:22
Aan: 10.2.e
Onderwerp: VOLGENS AFSPRAAK | dagelijkse update Corona 10-4
Bijlagen: Q and A Corona 10 april 2020.pdf; Stand van zaken uitvraag ForZo JJI week 4 - 10 april v2.docx

Beste directeuren van de FPC's, FPK's, FPA's, JJI's en overige geïnteresseerden,

Hierbij stuur ik u namens 10.2.e (divisie-directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) en 10.2.e (plv. divisie-directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) de update van vandaag: 10 april.

Aangepaste Q&A

Sinds de invoering van de Corona-maatregelen en de daarop volgende brief aan de Tweede Kamer zijn er veel vragen binnengekomen van forensische zorgaanbieders en JJI's over wat dit betekent voor hun werkzaamheden. In bijgaande Q and A zijn alle vragen die ons bekend zijn, opgenomen en beantwoord. Dit betreft een aanvulling op de Q&A die wij vorige week vrijdag toestuurd. Mocht u nog vragen hebben gesteld die niet worden beantwoord in de Q and A, dan verzoeken wij u vriendelijk deze (opnieuw) te richten aan 10.2.e

Corona: stand van zaken in het veld

Het algehele beeld is dat de instellingen de situatie zo goed als mogelijk gezien de omstandigheden onder controle hebben. Wel beginnen verschillen tussen de instellingen op te vallen; in sommige instellingen wordt nog steeds toenemende onrust gemeld en kost het veel moeite om dagprogramma's doorgang te laten vinden, op andere plekken lijkt meer acceptatie en berusting te komen. Daar waar justitiabelen of personeelsleden positief zijn getest, leidt dit tot onrust en angst bij zowel de justitiabelen als de personeelsleden. Een terugkerend aandachtspunt blijft de beschikbaarheid van persoonsbeschermende middelen. Een uitgebreider beeld staat in de bijlage: memo stand van zaken uitvraag.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Corporate Communicatie
Dienst Justitiële Inrichtingen
Ministerie van Justitie en Veiligheid
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
 Postbus 30132 | 2500 GC | Den Haag

T 10.2.e
 E 10.2.e

TBS

#	Vraag	Antwoord
1	Geldt de opschorting van de tbs-verloven voor alle verloffasen?	De opschorting van verlof geldt niet voor de verloffasen Transmuraal verlof en Proefverlof: tbs-gestelden die in het kader van deze verlofstatussen reeds buiten de tbs-kliniek verblijven worden niet terug gehaald naar de tbs-kliniek.
2	Wanneer een tbs-gestelde binnen een lager beveiligde klinische voorziening verblijft in het kader van Transmuraal verlof, mogen eventuele vrijheden t.a.v. verlof buiten de OFZ-kliniek doorgang vinden?	Transmuraal verlof (TMV) en proefverlof vallen in principe niet onder de opschortingsmaatregelen in het kader van COVID-19. Het al dan niet toestaan van verlobbewegingen buiten de kliniek van Tbs-gestelden die met TMV bij een OFZ-instelling verblijven, is aan de OFZ-instelling. Met de (vertegenwoordiger van de) FPA's en FPK's is overlegd omtrent verlof en bezoek ten aanzien van de gehele patientenpopulatie. Om het risico op besmetting zo klein mogelijk te maken zal er geen verlof en bezoek meer plaatsvinden. Voor verlobbewegingen van tbs-gestelden die met TMV verblijven in de overige OFZ instellingen, te weten beveiligingsniveau 1 en beschermd wonen, gelden deze beperkingen niet. ForZo/JJI verzoekt alle OFZ instellingen bij het al dan niet toekennen van verlof/vrijheden uit te gaan van de RIVM-richtlijnen.
3	Begeleid verlof en onbegeleid verlof is voor tbs-gestelden opgeschort. Indien tbs-gestelden met een machtiging onbegeleid verlof in het kader van hun behandeling toe zijn aan een vervolgstap, kan ten tijde van deze maatregelen in het kader van COVID-19 wel een vervolgstap worden gezet naar transmuraal verlof of proefverlof?	Het proces voor het doen van verlobaanvragen ligt niet stil. Indien een tbs-gestelde met onbegeleid verlof toe is aan transmuraal verlof, kan door de kliniek een aanvraag worden ingediend conform de reguliere procedure. Is de machtiging TMV of PV reeds verleend en dient de tbs-gestelde binnen dat kader overgeplaatst te worden naar een TMV-voorziening of OFZ-instelling, dan kan deze doorplaatsing doorgaan. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de RIVM- richtlijnen. Het is uiteraard niet de bedoeling dat transmuraal verlof tijdelijk als vervanging ingezet gaat worden voor het niet gebruik kunnen maken van de onbegeleide verlobmachtiging. Voor vragen over verlof van tbs-gestelden kunt u terecht bij het proces Verblijf Buiten de Inrichting van de Divisie Individuele Zaken, te bereiken via 10.2.e

4	Tbs-gestelden kunnen momenteel geen bezoek ontvangen. Daarnaast zijn alle verloftrajecten stilgelegd. Krijgen de tbs-gestelden compensatie voor deze maatregelen?	DJI is zich bewust van de impact van haar maatregelen op de tbs-gestelden, maar ziet zich genooddaakt deze te treffen in het kader van de veiligheid van het personeel, de tbs-gestelden en de maatschappij. Het is aan de tbs-inrichting om te bepalen of er een compensatie wordt geboden. Binnen de twee Rijks FPC's krijgen tbs-gestelden €5 beltegoed per week extra zolang deze maatregelen gelden.
5	Geldt het verbod op bezoek ook voor advocaten?	Nee, waar mogelijk wordt geprobeerd dit bezoek te organiseren via beeldbellen, maar indien dit niet mogelijk is om wat voor reden dan ook zal de advocaat toegang krijgen tot de inrichting.
6	Voor tbs-gestelden is momenteel geen verlof mogelijk. Is er een uitzondering mogelijk in uitzonderlijke gevallen zoals een familielid dat op sterven ligt?	In deze gevallen deze kan een aanvraag worden ingediend voor incidenteel verlof conform artikel 13 van de Verlofregeling TBS: 1 De aanvraag voor een machtiging tot incidenteel verlof geschiedt schriftelijk en kan worden gedaan indien er omstandigheden zijn in de persoonlijke levenssfeer van de ter beschikking gestelde of anderszins verpleegde, die zijn aanwezigheid op een plaats buiten het FPC, om redenen van humanitaire aard, noodzakelijk maakt. 2 Op een aanvraag voor een machtiging tot incidenteel verlof is artikel 2, met uitzondering van het zesde lid, onder b, niet van toepassing. 3 In de aanvraag voor een machtiging tot incidenteel verlof geeft het hoofd FPC aan welke beveiliging en begeleiding hij noodzakelijk acht. 4 Bij de afweging of een machtiging tot incidenteel verlof wordt verleend, betreft de Minister de belangen van slachtoffers en hun omgeving, van het door de ter beschikking gestelde of anderszins verpleegde gepleegde delict.
7	Ter vervanging van de mogelijkheid tot bezoek en verlof wordt er zo veel mogelijk gebruik gemaakt van videobellen. Wordt deze modaliteit enkel geboden voor het contact tussen tbs-gestelden en hun advocaten of kan dit ook worden ingezet ter vervanging van bezoek?	Beeldbellen kan ingezet worden voor zowel contact met advocaten alsook contact met mensen uit het netwerk van de tbs-gestelde. Uiteraard is de mogelijkheid hiertoe wel afhankelijk van de beschikbare capaciteit aan technische ondersteuning. Hierin dienen de particuliere tbs-inrichtingen zelf te voorzien.
8	Wat betekent het niet doorgaan van verlengingszittingen voor het voortduren van de tbs-maatregel (dwangverpleging, voorwaarden en voorwaardelijke beëindiging).	Over het al dan niet voortzetten van PIJ- en TBS-verlengingszaken: Ruim voor het moment waarop de maatregel van rechtswege afloopt wordt vanuit DIZ-verlengingen het OM (al dan niet via AICE) erop geattendeerd dat de verlenging moet worden gevorderd. Op grond van de wet, blijft de maatregel voortduren totdat (onherroepelijk) op de vordering is beslist. De rechtspraak heeft de behandeling van deze vorderingen niet als urgent

		<p>benoemd. Deze zaken zullen dus niet worden behandeld. Op grond van de wet is er als gevolg van een aanhangige vordering een geldige titel voor het 'binnenhouden van deze justitiabelen' totdat een rechter op de individuele zaak heeft beslist.</p>
9	<p>Mogen tbs-gestelden met transmuraal of proefverlof die in een eigen woning of op een transmurale voorziening verblijven, in het geval van (klachten die duiden op een) besmetting met COVID-19 coronaklachten terug worden geplaatst binnen het FPC (binnen de beveiligde ring) om te worden verzorgd? Of mag dit niet en moet deze patiënt op een externe plek verzorgd worden? In het geval van een externe plaats, zijn er landelijke afspraken waar deze patiënten terecht kunnen? En wie is verantwoordelijk voor de begeleiding hiervan?</p>	<p>In het geval van klachten bij een tbs-gestelde die duiden op COVID-19 is het advies van de huisarts en GGD-arts leidend voor hoe hiermee om te gaan. Bij tbs-gestelden met transmuraal verlof en proefverlof waarbij de actuele risicotaxatie het niet noodzakelijk maakt dat de tbs-gestelde geplaatst wordt in de hoog-beveiligde kliniek, is het uiteraard niet de bedoeling hen i.v.m. een intensieve zorgvraag terug te plaatsen naar een FPC. Isolatie in het kader van COVID-19 klachten gebeurt in beginsel op de huidige verblijfslocatie van de tbs-gestelde.</p> <p>Indien dit om enige reden niet mogelijk is, kan met de afdeling Plaatsing Tbs of het Forensisch Plaatsingsloket overlegd worden ten aanzien van een (over-)plaatsing. Dit is in alle gevallen maatwerk.</p> <p>Voor vragen kan contact op worden genomen met 10.2.e of 10.2.e</p>
10	<p>Is er een standpunt vanuit DJI of Pro-Justitia rapporteurs wel of niet de kliniek binnen mogen komen?</p>	<p>Bezoek in het kader van rechtsgang op locatie is mogelijk.</p> <p>Zoals eerder aangekondigd wordt het bezoek in de justitiële inrichtingen vanaf 14 maart 2020 opgeschort. Uitzondering op deze maatregel zijn gesprekken die in het kader van de rechtsgang op locatie gevoerd moeten worden. Hieronder vallen gesprekken met advocaten, rapporteurs van het NIFP in het kader van pro-justitia, verlengingsonderzoeken en reclasseringswerkers in het kader van maatregelrapporten of voorlichtingsrapporten). Om andere contacten zoveel mogelijk te kunnen continueren worden er ruimere mogelijkheden voor telefonisch contact geboden en waar mogelijk via skype.</p>

11	Wordt een tbs-gestelde medisch gescreend voordat hij op transport gaat (van of naar de kliniek)?	DV&O vervoert geen justitiabelen met COVID-19 klachten. Het is de verantwoordelijkheid van de zendende inrichting om na te gaan of er sprake is van dergelijke klachten en of transport middels DV&O verantwoord is. Zo nee, dient contact op te worden genomen met het FPL.
12	Per 17 maart zijn de niet direct noodzakelijke behandelingen en dagbesteding stopgezet in sommige klinieken. Op basis van wet- en regelgeving zijn tbs-instellingen verplicht om een beloning uit te keren aan tbs-gestelden voor deelname aan dagbesteding (binnen het OFZ-kader is de verplichting tot beloning er niet). Een van de klinieken waar de dagbesteding stil ligt heeft vanwege de bijzondere omstandigheden besloten de vergoeding voor dagbesteding wel uit te keren. Mag de tbs-inrichting het uitbetaalde beloningsgeld bij ForZo/JJI declareren voor de duur van de maatregelen?	<p>ForZo/JJI adviseert de dagbesteding te continueren zolang dat verantwoord is, eventueel in aangepaste vorm. ForZo/JJI geeft het volgende mee bij het zoveel mogelijk continueren van de dagbesteding:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Daar waar sprake is van vergoeding aan de justitiabelen voor dagbesteding: betaal voor de uren die niet deelgenomen zijn wegens deze specifieke omstandigheden toch het standaard beloningsgeld uit; • De reguliere NZa-regels gelden voorlopig ten aanzien van het registreren van deelname aan dagbesteding (alleen registreren bij deelname); • Een nadere uitwerking van de financiële maatregelen volgt, daarin zal ook aandacht zijn voor de kosten die FPC's maken in het kader van dagbesteding; • Als justitiabelen er zelf voor kiezen om niet naar de dagbesteding te gaan, geldt dit uiteraard niet; • Houd bij de dagbesteding uiteraard wel de RIVM-richtlijnen ten aanzien van 1,5 meter afstand in acht.
13	Wat is de lijn als een tbs-gestelde of PIJ'er vanwege de ernst van zijn COVID-19 besmetting moet worden geplaatst in een ziekenhuis, maar het ziekenhuis weigert om medewerkers/beveiligers/sociotherapeut en binnen te laten?	Op dit moment zijn hier nog geen duidelijke richtlijnen voor ontwikkeld en betreft dit maatwerk. In voorkomende gevallen dient de (vestigings)directeur van de inrichting met het ziekenhuis hierover aanvullende afspraken te maken.

Overige Forensische Zorg

1	Mogen begeleidings- en behandelcontacten met een justitiabele via digitale communicatiemiddelen worden geregistreerd als geleverde zorg?	<p>Voor extramurale parameters geldt dat er altijd sprake moet zijn van direct contact met de justitiabele om zorg in rekening te mogen brengen.</p> <p>Begeleidingscontact met de justitiabele via digitale communicatiemiddelen wordt ook gezien als direct contact.</p> <p>Voor ambulante behandeling mag zowel directe als indirecte tijd worden geregistreerd. Behandeling via beeldbellen is toegestaan. Voor verdere uitleg over dit onderwerp wordt u verwezen naar de NZa: https://www.nza.nl/actueel/nieuws/2020/03/17/nza-brengt-extra-verruiming-aan-voor-zorg-op-afstand.</p> <p>Zie ook de link https://www.nza.nl/actueel/algemene-en-zorgspecifieke-vragen-coronavirus.</p>
2	Krijgen forensische zorgaanbieders nieuwe plaatsingen tijdens de COVID-19 maatregelen?	Er wordt gewoon uitvoering gegeven aan opgelegde maatregelen en vonnissen. Dit betekent dan ook dat het reguliere plaatsingsproces doorgang vindt en aanbieders plaatsingen zullen krijgen.
3	Hoe dient om te worden gegaan met overtredingen van voorwaarden en is terugplaatsing naar de PI of kliniek mogelijk?	Overtredingen van de voorwaarden bij justitiabelen met een voorwaardelijke titel dienen als altijd besproken te worden met de toezichthouder. De normale regels t.a.v. terugplaatsing zijn van kracht. In het kader van COVID-19 kan het echter voorkomen dat terugplaatsingen moeizamer verlopen of niet mogelijk zijn. Indien dit het geval is neem dan contact op met het Forensisch Plaatsingsloket.
4	Het is in deze periode soms niet mogelijk de justitiabele naar de geïndiceerde dagbesteding te laten gaan. Hoe dient hiermee om te worden gegaan?	Afwijkingen in de te leveren zorg dienen besproken te worden met de toezichthouder, indien hier vragen over zijn kan contact op worden genomen met het Forensisch Plaatsingsloket. De reguliere registratieregels van de NZa gelden.
5	Wat gebeurt er wanneer een justitiabele met een voorwaardelijk titel met verlof is vanuit zijn verblijfszorg-setting en in isolatie geplaatst moet worden vanwege COVID-19 ziekteverschijnselen?	Indien dergelijke gevallen zich voordoen dient u contact op te nemen met de toezichthouder, indien er uit dat contact vragen zijn dan kan contact op worden genomen met het Forensisch Plaatsingsloket.
6	Stelt ForZo/JJI specifieke eisen aan OFZ-aanbieders in de omgang met justitiabelen i.h.k.v. de COVID-19 maatregelen?	ForZo/JJI verwijst OFZ-zorgaanbieders naar de richtlijnen van het RIVM en de lokale GGD v.w.b. het beleid t.a.v. COVID-19.
7	Wordt er gewerkt aan steunmaatregelen voor (forensische) zorgaanbieders?	<p>In afstemming met VWS wordt er voor het gehele GGZ zorgveld, inclusief FZ, gekeken naar de benodigde financiële steunmaatregelen.</p> <p>Er zal worden toegewerkt naar een duidelijke regeling op dit vlak.</p>

8	Dient de ambulante begeleiding en dagbesteding aan justitiabelen stil te worden gelegd?	Nee. Zorgaanbieders wordt gevraagd de zorgverlening zoveel als mogelijk te continueren. Daar waar dit niet mogelijk is, dient contact op te worden genomen met de toezichthouder. Het nadrukkelijke advies is in deze periode bij de zorgverlening altijd goed af te wegen waar een face-to-face contact noodzakelijk is en waar begeleiding op afstand (via digitale communicatiemiddelen) mogelijk is. Bij begeleidingsvormen waarbij sprake is van face-to-face contact worden aanbieders nadrukkelijk geadviseerd de RIVM-richtlijnen in acht te nemen (geen handen schudden, 1,5 meter afstand bewaren).
9	Een gedetineerde die op basis van een artikelplaatsing bij een FZ-aanbieder verblijft heeft medische klachten die kunnen duiden op een besmetting met COVID-19 / isolatie noodzakelijk maakt. Is dat een grond om de gedetineerde terug te plaatsen naar de Penitentiaire Inrichting (PI)?	De aanwezigheid van ziekteverschijnselen die mogelijk duiden op een besmetting met COVID-19 is geen reden om de gedetineerde terug te plaatsen naar de PI. In alle gevallen blijft de Vestigingsdirecteur van de zendende PI echter wel verantwoordelijk voor de gedetineerde. Wanneer een dergelijke situatie zich voordoet, dient de FZ-aanbieder dus in overleg te treden met de PI, zeker wanneer een gedetineerde bijvoorbeeld op een alternatieve locatie in isolatie moet.
10	Aangezien het onduidelijk is of er door de huidige maatregelen vertraging opgelopen gaat worden bij rechtbanken ten aanzien voor het voor laten komen van bijvoorbeeld schorsingsverzoeken, is het de vraag welke mogelijkheden er zijn rondom het langer afwezig zijn van justitiabelen uit verblijfszorg door detentie. Het is mogelijk dat voor een aantal de periode van 49 dagen afwezigheid - de periode die een zorgaanbieder maximaal als afwezigheidsdagen in rekening mag brengen - overschreden gaat worden. Is het mogelijk voor deze justitiabelen een verlenging van de onderbrekingsperiode verblijfszorg aan te vragen zodat de plek van deze justitiabelen voor hen beschikbaar kan worden gehouden?	FZ-aanbieders wordt verzocht in voorkomende gevallen een onderbouwd schriftelijk verzoek tot het verlengen van de 49 afwezigheidsdagen in te dienen bij ForZo/JJI via 10.2.e . ForZo/JJI zal de betreffende casus bespreken met het Forensisch Plaatsingsloket en besluiten of de zorgaanbieder al dan niet toestemming krijgt tot het verlengen van de maximale periode van afwezigheid met andermaal maximaal 49 dagen.
11	Welke maatregelen worden er getroffen bij het plaatsen van justitiabelen in de Forensische Zorg? Worden alle justitiabelen medisch gescreend alvorens zij geplaatst worden?	Er is geen DJI-breed beleid over het medisch screenen van justitiabelen bij plaatsingen in de Forensische Zorg. Uiteraard vindt medische screening plaats door de zendende instelling/inrichting wanneer bekend is dat er sprake is van medische klachten die kunnen duiden

		op een besmetting met COVID-19.
12	Is het - in het kader van het beperken van het aantal bewegingen in en uit de kliniek en de in-en doorstroom in de keten - noodzakelijk een opnamestop te hanteren?	Wij willen u erop wijzen dat het nadrukkelijk niet de bedoeling dat zorgaanbieders een opnamestop instellen. Zolang er vonnissen en maatregelen worden opgelegd worden deze uitgevoerd en dus plaatsingen verricht. Zorgaanbieders worden gewezen op de opnameplicht die onverminderd van kracht is. Een uitzondering is er voor forensische zorginstellingen die door (bijvoorbeeld) hoge ziekte-uitval niet in staat zijn kwalitatief verantwoorde zorg te blijven leveren bij nieuwe opnames. Indien overwogen wordt een opnamestop af te kondigen worden zorgaanbieders gevraagd dit kenbaar te maken aan ForZo/JJI via 10.2.e
13	Kan ambulante behandeling (waaronder ook verdiepingsdiagnostiek en risicotaxatie) door een FZ-aanbieder in een Penitentiaire Inrichting (PI) doorgang vinden?	Er is geen algemene maatregel die toegang van forensische zorginstellingen tot de PI's uitsluit. Om bewegingen in en uit de PI te beperken zullen echter ook de bezoeken van forensische zorginstellingen aan gedetineerden in de PI beperkt worden tot de strikt noodzakelijke. Treed in voorkomende gevallen in overleg met de betrokken PI over de noodzaak van de te leveren zorg en consequenties (voor continuïteit van zorg en eventueel rechtsgang). De PI is verantwoordelijk voor de gedetineerde en stemt af met eventueel andere betrokken ketenpartners wanneer nodig. Overweeg i.o.m. de PI of behandeling via digitale communicatiemiddelen als second best optie kan worden ingezet.
14	Een justitiabele die bij een FZ-aanbieder geplaatst is heeft zorg nodig in het kader van verschijnselen die kunnen duiden op een besmetting met COVID-19, maar de strafrechtelijke titel is afgelopen.	Zorgaanbieders houden een zorgplicht voor de bij hen geplaatste zorgvragers, ook wanneer de strafrechtelijke titel afloopt. Aansluiting moet worden gezocht bij de bekostiger van de vervolgzorg na de titel (ZVW, WLZ, WMO).
15	Door ziekte-uitval is een OFZ-inrichting niet langer in staat kwalitatief-verantwoorde zorg te leveren. Mogen justitiabelen (waaronder gedetineerden met een artikel-plaatsing) worden uitgeplaatst?	Indien een dergelijke situatie zich voordoet wordt u verzocht contact op te nemen met ForZo/JJI via 10.2.e Er zal, samen met het Forensisch Plaatsingsloket, naar uw situatie worden gekeken.
16	Een justitiabele is in verblijfszorg geplaatst bij een zorgaanbieder en heeft COVID-19 verschijnselen. Hoe dient men hiermee om te gaan?	De zorgaanbieder dient (met de justitiabele) contact op te nemen met de huisarts (dan wel GGD) en er wordt bepaald wat het beleid is. Daarna neemt de zorgaanbieder contact op met de toezichthouder over de afspraken die zijn gemaakt.

17	Wanneer er bij een justitiabele die in verblijfszorg geplaatst is en ziekteverschijnselen heeft die duiden op een besmetting met COVID-19 ernstige psychiatrische problematiek ontstaat die plaatsing in een klinische voorziening noodzakelijk maakt. Is dat mogelijk?	De zorgaanbieder dient contact op te nemen met de toezichthouder, IFZ of FPL (afhankelijk van de zorgsetting). Als blijkt dat vanuit het vonnis niet de mogelijkheid bestaat om op te schalen naar klinische zorg, dan wordt de route: zorgaanbieder, toezichthouder en OM onderzoeken de mogelijkheid van een klinische plaatsing. Hierbij kan voor ondersteuning contact worden opgenomen met het Forensisch plaatsingsloket (zie handboek FZ via www.forensischezorg.nl)
18	Mogen justitiabelen met COVID-19 ziekteverschijnselen worden overgeplaatst naar een andere inrichting of zorginstelling?	<p>Indien blijkt dat betreffende justitiabele COVID-19 ziekteverschijnselen heeft, dan is het protocol van de GGD leidend in hoe te handelen. De inrichting of zorginstelling kan de GGD verzoeken een officiële test bij justitiabelen afnemen, de GGD bepaalt of dit gebeurt.</p> <p>Indien de GGD adviseert de justitiabele in isolatie te plaatsen, zijn niet-noodzakelijke overplaatsingen vanaf dat moment niet aan de orde.</p> <p>Noodzakelijke overplaatsingen moeten (in overleg met het Forensisch Plaatsingsloket) wel doorgang vinden. Dit zijn bijvoorbeeld een veranderde zorgvraag of het niet naleven van de voorwaarden, waardoor heropname in klinische zorg vanuit verblijfszorg noodzakelijk is. In die gevallen kan contact worden gezocht met het Forensisch Plaatsingsloket, die in voorkomende gevallen (samen met de GGD-arts) kunnen zoeken naar een oplossing.</p> <p>DV&O vervoert geen justitiabelen met COVID-19 klachten (conform RIVM-richtlijn). In dergelijke gevallen moet dus een alternatieve vervoerswijze worden gevonden in overleg met het FPL.</p>
19	Mogen justitiabelen met een einddatum detentie, waarbij forensische vervolgzorg noodzakelijk is, worden uitgeplaatst indien zij COVID-19 ziekteverschijnselen vertonen?	Ja, de ontvangen inrichting of zorginstelling wordt op de hoogte gesteld en het protocol van de GGD is leidend in hoe te handelen. Als plaatsing in de inrichting of zorginstelling om enige reden niet kan, wordt er contact opgenomen met het Forensisch Plaatsingsloket. Gezamenlijk wordt dan bekeken wat wel mogelijk is.
20	Worden verzoeken tot plaatsing in het kader van een time-out bij tbs met voorwaarden of voorwaardelijke beëindiging nog in behandeling genomen?	Er kan contact worden opgenomen met het Forensisch Plaatsingsloket over de mogelijkheden van uitvoerbaarheid per specifieke casus.

21	Kunnen cliënten met verblijfszorg als bijzondere voorwaarde (tijdelijk) worden overgeplaatst om het verspreidingsrisico in voorzieningen te verminderen?	Er kan contact worden opgenomen met het Forensisch Plaatsingsloket om de mogelijkheden van een (tijdelijke) overplaatsing op casusniveau te bespreken.
22	De informatiebijeenkomst voor nieuwe zorgaanbieders op 17 maart heeft geen doorgang kunnen vinden. Wordt er een alternatief geboden?	Zoals reeds gecommuniceerd naar de betrokken instellingen is ForZo/JJI momenteel bezig met het onderzoeken van een alternatieve wijze om deze zorgaanbieders te informeren en vragen te laten stellen. Hierover zal zo snel mogelijk worden gecommuniceerd naar de betrokken zorgaanbieders.
23	Is het verantwoord om de dagbesteding van justitiabelen per tweetal te laten plaatsvinden?	ForZo/JJI verwijst OFZ-zorgaanbieders naar de richtlijnen van het RIVM en de lokale GGD v.w.b. het beleid t.a.v. COVID-19.
24	Is het toegestaan om het aantal uren ambulante begeleiding op te hogen omdat dagbesteding niet of niet volledig doorgang kan vinden?	ForZo/JJI verwijst OFZ-zorgaanbieders naar de richtlijnen van het RIVM en de lokale GGD v.w.b. het beleid t.a.v. COVID-19. Afwijkingen in de te leveren zorg dienen besproken te worden met de toezichthouder, indien hier vragen over zijn kan contact op worden genomen met het Forensisch Plaatsingsloket. De reguliere registratieregels van de NZa gelden.
25	Wat is de richtlijn over beveiliging en vervoer naar ziekenhuis als een patiënt daar moet worden opgenomen (vanwege COVID-19)?	Over dit onderwerp wordt u via de brief via DV&O geïnformeerd. De instellingen die het betreft hebben de brief reeds toegestuurd gekregen.
26	Wanneer een justitiabele met een ISD-maatregel, artikel 43.3) in een klinische behandelvoorziening besmet raakt met het coronavirus, wat zijn dan de (beveiligings)eisen wanneer deze persoon in het algemeen ziekenhuis wordt opgenomen? Moet er 24/7 beveiliging bij deze persoon zijn? Door wie wordt deze beveiliging dan geregeld (DJI/DV&O of wij zelf)? Of wordt deze persoon dan opgenomen in het penitentiaire ziekenhuis?	De Vestigingsdirecteur (VD) van de penitentiaire inrichting is verantwoordelijk voor de tenuitvoerlegging van de ISD-maatregel en de uitplaatsing op grond van artikel 43.3. Besluiten over de vereiste beveiliging is afhankelijk van de toegekende fase(n) vanuit de verlofcommissie en zullen altijd moeten worden afgestemd met de penitentiaire inrichting van herkomst. De penitentiaire inrichting is verantwoordelijk voor (de mate van) beveiliging bij een ziekenhuisopname of plaatsing naar het Justitieel Complex Somatische zorg in Scheveningen. Hierover vindt overleg plaats met het Psycho Medisch Overleg (PMO) van de Penitentiaire Inrichting (PI).
27	Op ons zorglandschap is een quarantaine-afdeling ingericht voor cliënten vanuit alle afdelingen die besmet raken met het Coronavirus. Dit gebouw heeft geen beveiligingsniveau. Is het toegestaan om wanneer dit nodig is, cliënten met een ISD-maatregel	In het geval van een ISD-maatregel moet hiervoor afstemming worden gezocht met de coordinator van de PI. In afstemming met het PMO en de directie (Verlofcommissie) zal op basis van het toestandsbeeld, de overwegingen van risico's en veiligheid hierover een besluit worden genomen (al dan niet tijdelijk afschalen of verplaatsen).

	op deze afdeling in quarantaine te zetten (uiteraard zonder enige vorm van vrijheden)?	
28	Komende dagen gaat duidelijk worden of en hoe de maatregelen die tot 6 april van kracht zijn worden doorgezet. Wordt de lijn om justitiabelen niet met verlof te laten gaan, gecontinueerd?	Op dit moment zijn er geen veranderingen in de maatregelen op het gebied van verlof. Indien er wijzigingen plaatsvinden, dan wordt u hierover geïnformeerd.
29	Persoonlijke beschermingsmiddelen blijft een doorlopend aandachtspunt, er is steeds te weinig van. Is bekend hoe dit wordt verdeeld over ziekenhuizen en zorgaanbieders?	<p>DJI levert persoonlijke beschermingsmiddelen voor de justitiële inrichtingen (FPC, JJI, FPK met Tbs-dwang). Alle justitiële inrichtingen hebben een startpakket ontvangen. Bij uitputting van dit pakket kan je een aanvulling aanvragen bij 10.2.e</p> <p>Voor de OFZ-instellingen geldt dat zij over persoonlijke beschermingsmiddelen kunnen beschikken via de structuur van het ROAZ.</p>
30	Zijn er Coronatesten beschikbaar voor het personeel van DJI?	Afgelopen maandag is aangekondigd dat het testbeleid van personeel met Corona-gerelateerde klachten in vitale en cruciale sectoren wordt uitgebreid. Dit geldt nog niet voor de zorgverleners en overige medewerkers van de justitiële inrichtingen. Op dit moment is VWS een nadere invulling aan het geven aan de specifieke sectoren die hiervoor in aanmerking komen. Op dit moment betreft het alleen zorgverleners in ziekenhuizen en een aantal zorgdomeinen buiten het ziekenhuis die voor het testen in aanmerking komen, indien testen beschikbaar. JenV overlegt met VWS om ook medewerkers van de justitiële inrichtingen die met justitiabelen werken toe te voegen aan de sectoren die in aanmerking komen voor testen. Daarna volgt een procedure over hoe we dit binnen DJI vorm gaan geven.
31	Forensische zorgaanbieders zien een daling in de omzet voor ambulante begeleiding. Medewerkers kunnen nu niet bij justitiabelen thuis kunnen komen. Zij proberen zoveel mogelijk de begeleiding per telefoon/beeld door te laten gaan, maar de begeleidingscontacten zijn korter. Tegelijkertijd is de inzet t.b.v. indirecte begeleiding - zoals overleg met reclasseringsmedewerkers – in deze periode hoger dan normaal.	Registratie van zorg dient plaats te vinden via de bestaande NZa-regels. Wel heeft DJI uiteraard oog voor de impact van de huidige situatie op de omzet van zorgaanbieders. Daarom is DJI – zoals eerder gecommuniceerd - momenteel in gesprek met o.a. VWS en de NZa over de exacte uitwerking van de financiële steunmaatregelen zoals aangekondigd door de Minister voor Rechtsbescherming. Zodra duidelijk is op welke wijze DJI uitvoering kan geven aan deze maatregelen zal dit zo snel mogelijk worden gecommuniceerd.

	Deze indirecte begeleiding is echter niet declarabel volgens de definitie van de NZa. Is het toegestaan om tijdelijk ook indirecte zorg i.h.k.v. ambulante begeleiding te declareren?	
32	Kunnen eventuele vrijheden vanuit en bezoek in hoog beveiligde klinische voorzieningen (FPK/FVK/FPA/FVA/SGLVG+) doorgang vinden?	Door DJI is met (vertegenwoordigers van) deze instellingen overlegd over verlof en bezoek ten aanzien van de gehele patientenpopulatie (derhalve ook de niet-justitiabelen). Om het risico op besmetting zo klein mogelijk te maken zal er geen verlof en bezoek meer plaatsvinden. Uiteraard kan de eindverantwoordelijke functionaris bij uitzondering hiervan afwijken.
33	Door de huidige omstandigheden zijn zorgaanbieders niet altijd in staat de (volledige) gewenste behandeling te bieden aan justitiabelen. Daarnaast wordt in sommige gevallen de resocialisatie geschaad doordat verlof, bezoek en arbeidstoeleiding geen doorgang kunnen vinden. Dit kan tot gevolg hebben dat justitiabelen - met een eindige strafrechtelijke titel – niet in de gewenste mate zijn voorbereid op een terugkeer naar de samenleving. Neemt DJI dit mee in haar afwegingen?	Momenteel wordt landelijk alles in het werk gesteld om het aantal besmettingen met Covid-19 te beperken. Dat dit consequenties heeft voor veel processen, en dus ook die in de forensische zorg, is onvermijdbaar. DJI heeft hier oog voor en neemt dit mee in de afwegingen die door ons gemaakt dienen te worden in deze crisis. Uiteraard is daarbij nadrukkelijke aandacht voor resocialisatie en terugdringen van het recidiverisico; dit zijn immers de kerndoelen van de forensische zorg.

JJI

1	Worden in de JJI's de dagprogramma's volledig stilgelegd?	Door DJI is geen centrale maatregel afgekondigd over het stilleggen van het dagprogramma in JJI's. Vooralsnog vinden de dagprogramma's zoveel als mogelijk doorgang, zij het mogelijk in aangepaste vorm. Door de Minister van OCW is besloten dat het onderwijs binnen de JJI's wel doorgang moet vinden, dit t.b.v. de noodzakelijke structuur voor de bijzondere doelgroep.
---	---	--

2	Krijgen de jeugdigen compensatie voor de maatregelen die door DJI getroffen zijn t.a.v. verlof en bezoek?	DJI is zich bewust van de impact van haar maatregelen op de jeugdigen, maar ziet zich genoodzaakt deze te treffen in het kader van de veiligheid van het personeel, de jeugdigen en de maatschappij. Alle jeugdigen krijgen €5 beltegoed per week extra zolang deze maatregelen gelden.
3	Gelden de regels t.a.v. verlof ook voor PIJ-ers die op basis van een artikel 48-plaatsing bij een GGZ-aanbieder verblijven?	Ja, voor alle jeugdigen met een onvoorwaardelijke maatregel gelden dezelfde regels.
4	Mogen ouders van jeugdigen op bezoek komen?	Sinds 2 april 2020 zijn de maatregelen voor bezoek in de JIJ's aangescherpt. Enkel in zeer bijzondere gevallen kan de directeur van de inrichting bezoek toestaan binnen door haar te stellen voorwaarden.
5	Geldt het verbod op bezoek ook voor advocaten?	Nee, waar mogelijk wordt geprobeerd dit bezoek te organiseren via beeldbellen, maar indien dit niet mogelijk is om wat voor reden dan ook zal de advocaat toegang krijgen tot de inrichting.
6	Hoe dient om te worden gegaan met een jeugdige in een Kleinschalige Voorziening (KV) die ziekteverschijnselen heeft die kunnen duiden op een besmetting met COVID-19?	In dergelijke gevallen dient de jeugdige conform de geldende RIVM-richtlijnen in isolatie te worden geplaatst op zijn kamer. Wanneer het verstandiger wordt geacht de jeugdige thuis in isolatie te plaatsen, dient hierover te worden overleg met de Officier van Justitie en de Divisie Individuele Zaken van DJI.
7	Kunnen artikel 48-plaatsingen (waaronder plaatsingen in de KV) wel doorgang vinden?	Artikel 48-plaatsingen die op inhoudelijke gronden echt noodzakelijk zijn, kunnen wel doorgang vinden. De plaatsing van jeugdigen in de KV gaat ook gewoon door.
8	Hoe gaat de KV Amsterdam om met de COVID-19 maatregelen?	De KV participeert verder in het beleid van jeugdzorgorganisatie Spirit. Deze organisatie volgt de RIVM richtlijnen. Dat houdt onder andere in: <ul style="list-style-type: none"> • Er is periodiek corona-overleg met jongeren, huismeester en pedagogisch medewerkers. • De jongeren reizen niet met het OV, maar worden gehaald en gebracht. • Bezoek geminimaliseerd tot ouder/gezaghebbende en advocatuur • Met de hygiëne instructies: handen wassen bij

		<p>binnenkomst.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fouilleren alleen nadat de jongen zijn handen met gel heeft ontsmet, de HM handschoenen draagt en elk ander direct handen wassen bij binnenkomst. • Bij een besmetting wordt de jongen in quarantaine op zijn kamer geplaatst. Een en ander afhankelijk van de ernst klachten. • Intake gaat aangepast vorm krijgen. (Jeugd-)Reclassering en Jeugdbescherming mogen van de eigen organisatie niet meer naar de KV. De KV doet de intake met de jongere, een ouder en pedagogisch medewerker en de afspraken per mail ter toetsing aan de JR / RN / JB als regiehouder voorleggen.
9	Krijgen de jeugdigen in de KV onderwijs?	Jeugdigen in de KV gaan niet naar school en zitten in principe de hele dag in de KV, zij maken daar huiswerk en hebben vrijetijdsbesteding.
10	Is er een norm voor de minimum hoeveelheid en soort beschermende middelen die een JJI in huis moet hebben?	Nee, er is vanuit DJI geen norm. Op 20 maart is een starthoeveelheid persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) uitgereikt aan alle justitiële inrichtingen. Uiteraard worden de inrichtingen verzocht deze middelen alleen in te zetten indien strikt noodzakelijk, gegeven de huidige schaarste. Indien er ernstige tekorten aan persoonlijke beschermingsmiddelen zijn, kan men contact opnemen met DJI via de accountmanager.
11	Wat is het isolatieprotocol bij jeugdigen die symptomen hebben die kunnen wijzen op een besmetting met COVID-19? Moet alleen de betreffende jeugdige op kamer, of de hele groep op kamer? En welke norm moet worden aangehouden?	DJI verwijst naar het RIVM voor wat betreft de actuele normen. De GGD-arts adviseert de inrichtingsdirectie over wat te doen bij een vermoeden van besmetting i.r.t. de jeugdige zelf alsook de mensen met wie hij contact heeft gehad. Dit zal per situatie verschillen. Dat geldt ook voor eventuele overbrenging naar een ziekenhuis. Bij een vermoeden van besmetting dient dus de arts infectieziektebestrijding van de GGD te worden gebeld.
12	Wat is het beleid rondom al dan niet testen van jeugdigen bij een verdenking van COVID-19?	Bij justitiabelen met klachten die passen bij een besmetting met COVID-19, bepaalt de GGD of er getest wordt.
13	Hoe dient om te moeten worden gegaan met de jeugdigen die al in een onbegeleid verlof situatie zaten en normaal gesproken overdag aan het werk zouden zijn?	Voor deze doelgroep is geen afwijking op de gecommuniceerde maatregelen t.a.v. verlof mogelijk.
14	Welke alternatieven biedt u om het contact tussen de jongeren in JJI's en hun ouder(s)/verzorger(s) te kunnen	Vanaf 2 april geldt ook voor de jongeren in JJI's dat het bezoek wordt opgeschort. Om het contact zoveel mogelijk te kunnen continueren worden er ruimere

	continueren?	<p>mogelijkheden voor telefonisch contact geboden en waar mogelijk via beeldverbinding. Hiervoor wordt maatwerk toegepast. We staan hierover in nauw contact met de inrichtingen. In zeer bijzondere gevallen kan de directeur van de inrichting bezoek toestaan binnen door hem te stellen voorwaarden.</p>
15	Wat betekent het niet doorgaan van verlengingszittingen voor het voortduren van de PIJ-maatregel?	<p>Over het al dan niet voortzetten van PIJ- en TBS-verlengingszaken: Ruim voor het moment waarop de maatregel van rechtswege afloopt wordt vanuit DIZ-verlengingen het OM (al dan niet via AICE) erop geattendeerd dat de verlenging moet worden gevorderd. Op grond van de wet, blijft de maatregel voortduren totdat (onherroepelijk) op de vordering is beslist. De rechtspraak heeft de behandeling van deze vorderingen niet als urgent benoemd. Deze zaken zullen dus niet worden behandeld. Op grond van de wet is er als gevolg van een aanhangige vordering een geldige titel voor het 'binnenhouden van deze justitiabelen' totdat een rechter op de individuele zaak heeft beslist.</p>

Veld forensische zorg en justitiële jeugdinrichtingen

**Divisie Forensische Zorg en
Justitiële
Jeugdinrichtingen**
Specialistisch Inkoop Centrum

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 30132
2500 GC Den Haag
www.dji.nl

Contactpersoon
Afdeling Inkoop & Kwaliteit

T 10.2 e

Datum
9 april 2020

Projectnaam
Corona

memo

Corona, stand van zaken in het veld
Versie vrijdag vrijdag 10 april, 14 uur.

Doel

Het veld van forensische zorg en justitiële jeugdinrichtingen informeren over de situatie binnen de tbs-klinieken (**FPC's en FPK's**), **JJI's en FPA's** na de opgelegde coronamaatregelen.

De bevindingen in dit memo zijn gebaseerd op de matrix die in eerste instantie drie keer per week, maar sinds 9 april twee keer per week door zorgaanbieders wordt aangeleverd aan ForZo/JJI en daarnaast op telefonisch contact tussen zorginkopers en zorgaanbieders. Er is wederom een aangepaste matrix naar de instellingen verzonden. Er waren nog een paar instellingen niet aangeschreven en deze hebben de matrix nu ook ontvangen en hen is gevraagd deze aan te leveren. De uitvraag is van toepassing op 37 unieke afdelingen, waarbij binnen één organisatie van meerdere afdelingen een uitvraag verwerkt wordt.

Samenvatting

Het algehele beeld is dat de instellingen de situatie zo goed als mogelijk gezien de omstandigheden onder controle hebben. Wel beginnen verschillen tussen de instellingen op te vallen; in sommige instellingen wordt nog steeds toenemende **onrust gemeld en kost het veel moeite om dagprogramma's doorgang te laten vinden**, op andere plekken lijkt meer acceptatie en berusting te komen. Daar waar justitiabelen of personeelsleden positief zijn getest, leidt dit tot onrust en angst bij zowel de justitiabelen als de personeelsleden.

Een terugkerend aandachtspunt blijft de beschikbaarheid van persoonsbeschermende middelen.

Beeld van het veld

Justitiabelen in isolatie

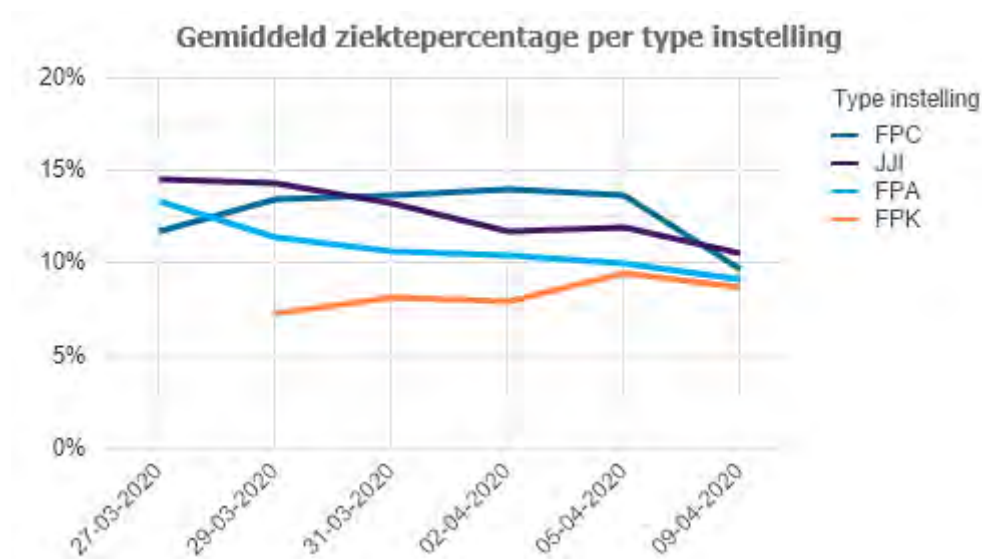
Momenteel verblijven 8 justitiabelen in corona-isolatie (vorige week waren dit er nog 10). Bij 6 justitiabelen is besmetting met het coronavirus vastgesteld middels een test, deze verblijven in de Rooyse Wissel, de Oostvaarderskliniek en de Pompekliniek. Hiervan zijn 2 justitiabelen opgenomen in een burgerziekenhuis en 1 in het JCVSZ.

Vorige week is gerapporteerd over het inrichten van een aparte ziekenafdeling binnen de instellingen. Deze week is deze vraag weer gesteld en we merken dat het inrichten van een ziekenafdeling aandacht heeft. Er is niet altijd noodzaak **om zo'n afdeling op te starten. Kamer isolatie of isolatie op een apart gelegen unit** volstaat op dit moment ook nog.

Datum
20 maart 2020

Personeel

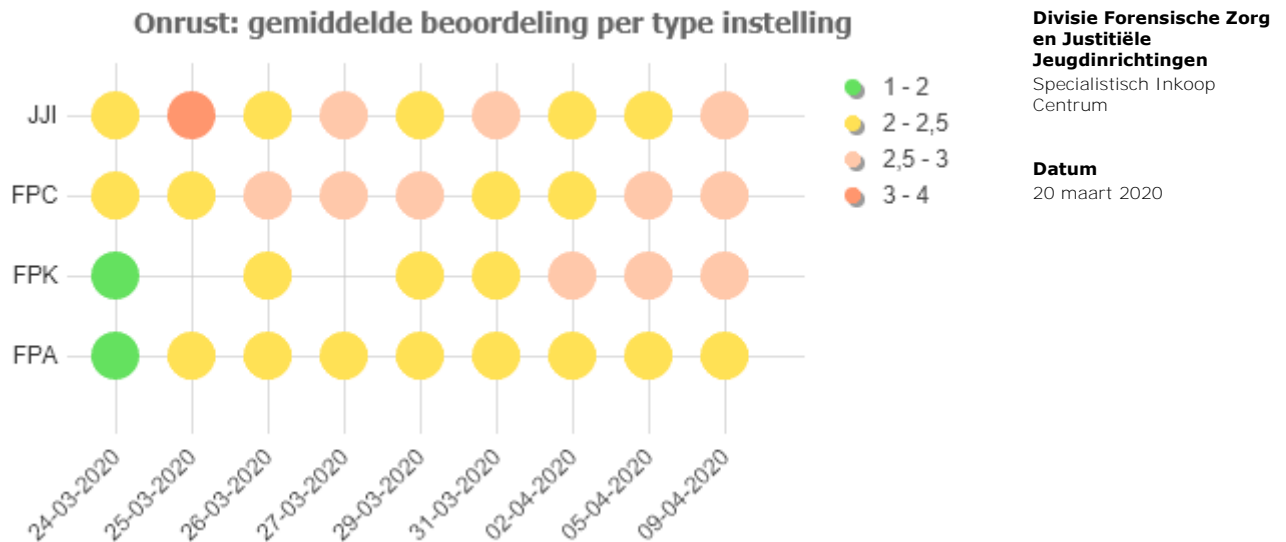
Bij één instelling is het verplegend personeel van een afdeling is thuis in quarantaine gezet, omdat maar liefst 7 medewerkers klachten hadden. Afhankelijk van hoe deze klachten zich ontwikkelen worden zij getest. Het ziekteverzuim onder het personeel blijft deze week verder stabiel.

Grafiek 1. Gemiddeld ziekteverzuimpercentage verdeeld naar type instelling

Onrust

Meerdere instellingen geven aan dat de onrust op de groepen toeneemt en dat spanningen oplopen voor de teams. Deze onrust wordt nu vooral veroorzaakt door de angst en bezorgdheid wanneer besmetting wordt vastgesteld op een afdeling. Patiënten op de afdeling waar een patiënt in isolatie verblijft, blijven ook allemaal 14 dagen op de afdeling en volgen dus geen programma buiten de afdeling.

Grafiek 2. Gemiddelde score op indicator onrust (schaal 1-5)

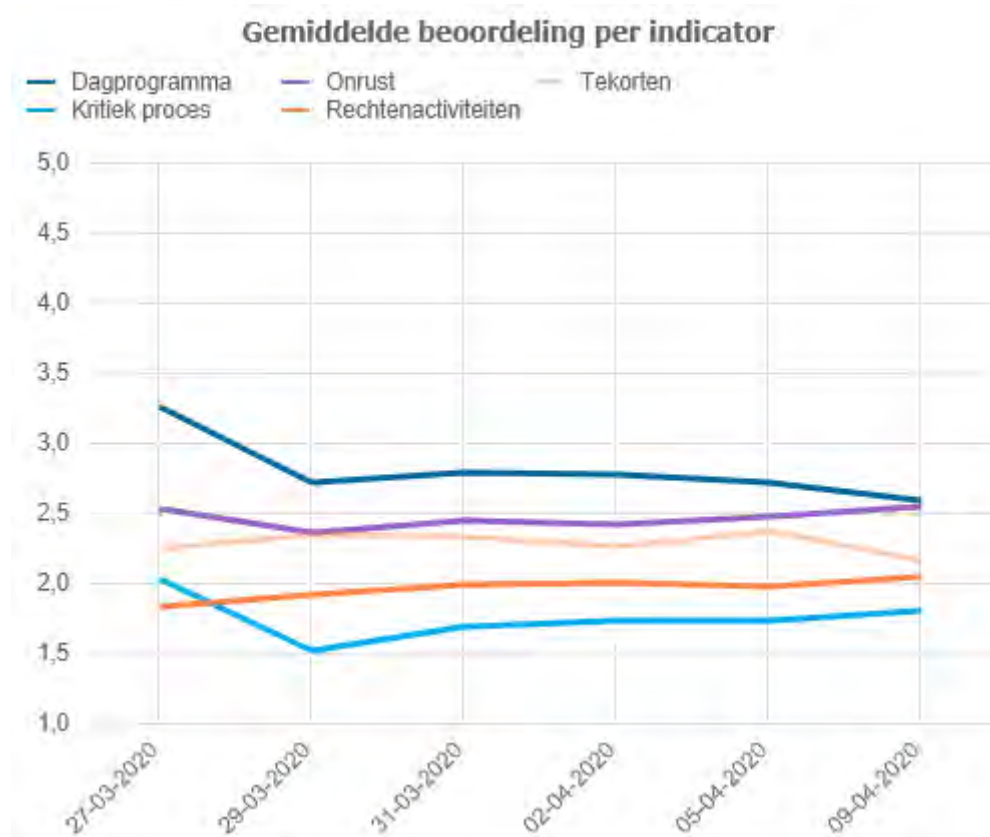
Dagprogramma

Meerdere instellingen hebben hun dagprogramma beperkt, om te voorkomen dat teveel mensen te dicht bij elkaar komen. Op enkele plekken vindt de behandeling momenteel beperkt doorgang. Toch zijn er ook instellingen die aangeven dat het dagprogramma redelijk normaal doorgang heeft.

Het telehoren is binnen een aantal instellingen op gang gekomen deze week.

Beschermingsmiddelen

Op veel plekken zijn de persoonlijke beschermingsmiddelen schaars en zal er bij een acute corona-uitbraak sprake van een tekort zijn. Er zijn ook instellingen waar voldoende middelen aanwezig zijn. De beschermingsmiddelen blijven een belangrijk punt van aandacht voor DJI met nauw contact naar de landelijke organisatie hiervan.

**Divisie Forensische Zorg
en Justitiële
Jeugdinrichtingen**
Specialistisch Inkoop
Centrum

Datum
20 maart 2020

Grafiek 3. Ontwikkelingen op indicatoren impact ziekteverzuim op kritieke processen, onrust, dagbesteding, tekorten en rechtenactiviteiten (gemiddelde scores op schaal 1-5)

10.2.e

Van: 10.2.e
 Verzonden: dinsdag 14 april 2020 18:21
 Aan: 10.2.e
 Onderwerp: VOLGENS AFSPRAAK | dagelijkse update Corona 14-4

Beste directeuren van de FPC's, FPK's, FPA's, JJI's en overige geïnteresseerden,

Hierbij stuur ik u namens 10.2.e (divisiel directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) en 10.2.e (plv. divisiel directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) de update van vandaag: 14 april.

Mondkapjes

In de media verschijnen berichten dat steeds meer westerse landen hun burgers aanraden in de publieke ruimte een mondkapje te dragen. In Nederland adviseert het kabinet dit nadrukkelijk niet.

Standpunt DJI (ter info voor particuliere veld)

Gelet op de bijzondere setting van de inrichtingen heeft DJI het RIVM afgelopen week expliciet gevraagd te adviseren over eventueel nut van het breder verstrekken van mondkapjes onder justitiabelen en personeel dat in aanraking komt met justitiabelen. Het RIVM heeft DJI laten weten dat zij een dergelijke verstrekking van mondkapjes stellig ontraadt. Zij adviseren dit omdat het effect van het dragen van mondkapjes in dit soort situaties volgens hen waarschijnlijk beperkt is. Bovendien werkt een mondkapje alleen bij juist gebruik. Bij het niet goed gebruiken (denk bijvoorbeeld aan de wijze van afdoen) werkt een en ander zelfs contraproductief. Bovendien, zo stelt het RIVM, kan het dragen van een mondkapje een gevoel van bescherming geven dat de aandacht afleidt van de belangrijkste te nemen maatregelen: het bewaren van afstand en het handhaven van goede hygiëne. Als het gaat om het in de inrichtingen niet altijd kunnen bewaren van de afstand van 1,5 meter, stelt het RIVM dat dit in meer situaties voorkomt. Wanneer het gaat om vluchtig contact bij een persoon die geen ziekteverschijnselen vertoont is dit geen bezwaar. Het RIVM heeft DJI dan ook geadviseerd het huidige beleid ten aanzien van het gebruik van mondkapjes te handhaven. Dit betekent in de regel geen gebruik van mondkapjes, maar bijvoorbeeld heel nadrukkelijk wel gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen bij justitiabelen met ziekteverschijnselen etc.

Het kabinet baseert zich bij elke beslissing op advies van het RIVM, ook als andere landen anders handelen en als er afwijkende opvattingen van bijvoorbeeld toonaangevende deskundigen bestaan. Het RIVM aanhouden als de deskundige autoriteit geeft houvast voor de gehele overheid. Consequentie is dat binnen DJI niet generiek mondkapjes aan personeel en justitiabelen verstrekt. Uiteraard blijft DJI persoonlijke beschermingsmiddelen gebruiken in die situaties waar dit noodzakelijk is.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Corporate Communicatie
 Dienst Justitiële Inrichtingen
 Ministerie van Justitie en Veiligheid
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
 Postbus 30132 | 2500 GC | Den Haag

T 10.2.e
 E 10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 15 april 2020 19:32
Aan: 10.2.e
Onderwerp: VOLGENS AFSPRAAK | dagelijkse update Corona 15-4
Bijlagen: TK Reactie op open brief medewerkers DJI d d 9 april 2020.docx

Beste directeuren van de FPC's, FPK's, FPA's, JJI's en overige geïnteresseerden,

Hierbij stuur ik u namens 10.2.e (divisie directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) en 10.2.e (plv. divisie directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) de update van vandaag: 15 april.

Verlof/bezoek FPK's en FPA's

Om justitiabelen, wiens bewegingsvrijheid is beperkt onder verantwoordelijkheid van de Minister van Rechtsbescherming, vergaand te beschermen heeft de divisie ForZo/JJI eerder gecommuniceerd dat verlof en bezoek in de FPK's en FPA's stopgezet zou worden. Dit heeft reacties opgeroepen vanuit het veld. Vandaag heeft hierover overleg plaatsgevonden tussen ForZo/JJI en een afvaardiging van de FPK's en FPA's. Tijdens dit constructieve overleg zijn inhoudelijke argumenten gedeeld en is gesproken over de weging van het belang om te beschermen tegen besmetting en het belang van de forensische behandeling en resocialisatie. Afsproken is dat er volgende week een vervolg overleg plaatsvindt. U wordt nader geïnformeerd over de uitkomsten van dat overleg.

Minister Sander Dekker reageert op open brief DJI medewerkers

Minister Dekker heeft een anonieme brief van DJI-medewerkers ontvangen. In deze brief maken zij melding van, naar hun mening, onveilige situaties voor medewerkers en justitiabelen die zijn ontstaan als gevolg van de coronacrisis. Minister Dekker reageerde hierop in een brief aan de Tweede Kamer. Hij geeft aan dat het belangrijk is dat medewerkers met zorgen dit aankaarten bij hun leidinggevende, zodat samen naar een oplossing kan worden gezocht. U vindt deze brief ter informatie in de bijlage van deze mail.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Corporate Communicatie
Dienst Justitiële Inrichtingen
Ministerie van Justitie en Veiligheid
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
 Postbus 30132 | 2500 GC | Den Haag

T 10.2.e
 E 10.2.e

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctietoepassing en
Jeugd

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
2886668

Uw kenmerk
2020Z06552/2020D13974

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 14 april 2020
Onderwerp Reactie op open brief medewerkers DJI d.d. 9 april 2020

De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid heeft mij verzocht om een reactie op een brief van een aantal anonieme medewerkers van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI). In hun brief maken de medewerkers melding van, naar hun mening, onveilige situaties voor medewerkers en justitiabelen die zijn ontstaan als gevolg van de coronacrisis. Met deze brief ga ik in op het verzoek van de commissie. Eerst wil ik aangeven dat ik het van belang acht dat medewerkers wanneer zij zich zorgen maken over de corona-aanpak, dat kunnen aankaarten bij hun leidinggevende. Op deze wijze kan samen worden gezocht naar een oplossing. Ook in deze tijd staan directie van de inrichting en de leiding van DJI open om te zoeken naar een juiste manier van werken met elkaar.

De coronacrisis stelt onze samenleving voor grote uitdagingen en vraagt van ons allemaal een bijzondere inspanning. Dit geldt ook voor de medewerkers van DJI. Ik heb grote waardering voor de wijze waarop zij zich in de afgelopen weken hebben aangepast. Het vraagt veel van hen om alles binnen de inrichtingen in goede banen te leiden.

In deze brief ga ik eerst in op de wijze waarop we omgaan met de orde en veiligheid binnen de inrichtingen in relatie tot de getroffen maatregelen. Daarna ga ik in op de maatregelen waarmee wij ons maximaal inspannen om besmetting met het coronavirus te voorkomen.

Orde en veiligheid in de inrichtingen

Om verspreiding van het coronavirus binnen de inrichtingen te voorkomen en om de orde en veiligheid te behouden heeft DJI een aantal ingrijpende maatregelen getroffen. U bent over de inhoud van de maatregelen geïnformeerd in mijn brieven van 13 maart¹, 15 maart² en meer recent op 2 april³.

---

¹ TK 2019 – 2020, 24 587, nr. 763

² TK 2019 – 2020, 25 295, nr. 114

³ TK 2019 – 2020, 24 587, nr. 765

De maatregelen als het opschorten van bezoek en verlof vragen om een zorgvuldige balans tussen veiligheid en leefbaarheid. Ik realiseer me dat de impact hiervan groot is en dat de maatregelen niet altijd makkelijk zijn voor justitiabelen. Dit kan hier en daar leiden tot spanningen en onrust. In dat licht zie ik ook het incident in de PI Lelystad van afgelopen weekend waarbij zes justitiabelen waren betrokken. Dit gedrag valt desondanks niet te tolereren, het gaat namelijk ten koste van de veiligheid van andere gedetineerden en personeel. Naast spanningen zie ik ook breed begrip voor de maatregelen. Justitiabelen beseffen dat de maatregelen voor hun eigen veiligheid worden genomen. De directies van de individuele inrichtingen kijken bovendien naar hoe de situatie ter plekke kan worden verlicht. Dit leidt ertoe dat we over de gehele linie geen toename van incidenten zien.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctietoepassing en
Jeugd

Datum
14 april 2020

Ons kenmerk
2886668

Dagprogramma's

Ik benadruk dat aan fundamentele rechten van justitiabelen, zoals luchten, eten **en medische zorg, niet wordt getornd. Als het gaat over de dagprogramma's** van justitiabelen is het uitgangspunt dat deze zoveel als mogelijk doorgang vinden. De realiteit is echter dat bij een aantal inrichtingen niet altijd mogelijk is het dagprogramma uit te voeren. Als het ziekteverzuim van medewerkers binnen een inrichting hoog is kan het voorkomen dat arbeid in kleinere groepen wel doorgaat maar sporten tijdelijk niet. De directie doet dit om de balans tussen leefbaarheid en veiligheid te behouden. Helaas kan dat niet altijd zonder inperking van het dagprogramma.

Drugs en medicatie

Voorop staat dat drugs niet zijn toegestaan in de inrichtingen. De beschikbaarheid van drugs zorgt voor ongewenste effecten, zowel bij gebruik ervan als in de handel ervan. Het tast namelijk de veiligheid van medewerkers en justitiabelen aan. De afgelopen jaren heb ik daarom stevig ingezet op het tegengaan van het invoeren van contrabande.

De medewerkers uiten zorgen over het toezicht op het beschikbaar stellen van medicatie. DJI hanteert bij het drie maal per dag uitreiken van medicatie het IGJ protocol. Onderdeel van dit protocol maakt uit dat risicovolle medicatie onder toezicht van personeel moet worden ingenomen. DJI zal bezien in hoeverre hier nog aanscherping op nodig is.

Bescherming tegen besmetting

Met de getroffen maatregelen is ingezet op het maximaal voorkomen van de besmetting met het coronavirus binnen de inrichtingen. Mede als gevolg van de maatregelen en de naleving hiervan door medewerkers en justitiabelen is het aantal besmettingen binnen de inrichtingen tot nu beperkt gebleven. In totaal is tot op heden sprake van acht bevestigde gevallen van besmetting met corona bij justitiabelen. Daarnaast zijn op dit moment tien justitiabelen met coronagerelateerde klachten uit voorzorg in isolatie op hun eigen cel geplaatst. Een gedetineerde is afgelopen weekend overleden. De gedetineerde testte in eerste instantie positief op corona. Een tweede test een week voor zijn overlijden bleek echter negatief. De gedetineerde had andere ernstige gezondheidsproblemen en is daaraan overleden.

Richtlijnen RIVM

Zoals gemeld in mijn eerdere brieven gelden ook binnen de inrichtingen van DJI de richtlijnen van het RIVM. Bij coronagerelateerde klachten blijven medewerkers thuis. Verder is er extra aandacht voor hygiëne en wijzen medewerkers en justitiabelen elkaar op het houden van anderhalve meter afstand. Dat laatste blijkt niet op alle locaties even eenvoudig te realiseren. Inrichtingen zijn, zoals zoveel gebouwen in dit land, niet ontworpen om anderhalve meter afstand te kunnen houden. Daarom wordt er per inrichting maatwerk geleverd. Dit doen we bijvoorbeeld door het verkleinen van de groepen of door het aanbrengen van vloermarkeringen.

Dalende bezetting

Sinds de start van de maatregelen is de bezetting binnen de inrichtingen fors teruggelopen van ruim 98% naar 85%. Er is daardoor meer ruimte ontstaan, bijvoorbeeld om justitiabelen op een eenpersoonscel te plaatsen. Er is op dit moment geen behoefte om aanvullende maatregelen te treffen. Het gebruik van meerpersoonscellen is in de afgelopen weken gedaald van 30% naar 15%.

Medische intake nieuwe gedetineerden

Gedetineerden worden na binnenkomst onderworpen aan een verscherpte medische intake om te controleren op coronagerelateerde klachten. Daarna worden deze justitiabelen sowieso voor een periode van twee weken op een éénpersoonscel geplaatst en gemonitord. Zolang er geen sprake is van corona gerelateerde klachten kunnen zij deelnemen aan onderdelen van het aangeboden dagprogramma. Daarbij wordt het contact met medejustitiabelen vermeden. Na twee weken kunnen zij vervolgens aan het reguliere dagprogramma meedoen mits zij geen coronagerelateerde klachten vertonen.

Beschermingsmateriaal

Ook als het gaat om persoonlijke beschermingsmiddelen volgt DJI onverkort de richtlijnen van het RIVM. Medisch personeel, of medewerkers die in contact komen met mogelijk besmette justitiabelen gebruiken beschermingsmiddelen. Voor het hanteren van deze richtlijnen beschikt DJI momenteel over voldoende beschermingsmiddelen.

Testen

De beschikbaarheid van testmateriaal is in de afgelopen week toegenomen. Als gevolg daarvan komen medewerkers van DJI nu in aanmerking voor een test als zij in aanraking zijn geweest met een persoon die verdacht wordt van besmetting met het coronavirus en de medewerker zelf binnen twee weken klachten ontwikkelt die wijzen op een besmetting met het virus. De uiteindelijke beoordeling of een test wordt uitgevoerd is aan de bedrijfsarts.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctietoepassing en
Jeugd

Datum
14 april 2020

Ons kenmerk
2886668

Tot slot

In deze tijd is het van belang om oog en oor te hebben voor elkaars zorgen. Met deze brief wil ik nogmaals inzichtelijk maken wat DJI doet om het virus zoveel mogelijk buiten de muren te houden en tegen welke uitdagingen ze daarbij aanloopt. Ik roep medewerkers en justitiabelen op om, net als iedere Nederlander, vol te houden in de strijd tegen corona.

De Minister voor Rechtsbescherming,

Sander Dekker

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctietoepassing en
Jeugd

Datum
14 april 2020

Ons kenmerk
2886668

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 16 april 2020 16:24
Aan: 10.2.e
Onderwerp: VOLGENS AFSPRAAK | dagelijkse update Corona 16-4
Bijlagen: PZO-204281 TK.DOCX

Beste directeuren van de FPC's, FPK's, FPA's, JJI's en overige geïnteresseerden,

Hierbij stuur ik u namens 10.2.e (divisie-directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) en 10.2.e (plv. divisie-directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) de update van vandaag: 16 april.

Brief Tweede Kamer inhoud aanwijzing meerkosten en continuïteitsbijdrage ivm Coronavirus in curatieve en forensische zorg

Minister Van Rijn van Medische Zorg en Sport stuurde gisteren samen met Minister Dekker een brief aan de Tweede Kamer met als onderwerp: Voorhang zakelijke inhoud aanwijzing meerkosten en continuïteitsbijdrage ivm Coronavirus in curatieve en forensische zorg – spoedprocedure. In deze brief wordt de Tweede Kamer gevraagd in te stemmen met de aanwijzing om de NZa te verzoeken beleidsregels vast te stellen voor de prestaties continuïteitsbijdragen en meerkosten die verband houden met de gevolgen van het Coronavirus. De beleidsregels van de NZa treden in werking op of rond 1 mei 2020, en werken terug tot en met 1 maart 2020. De beleidsregels gelden uiterlijk tot en met 31 december 2021, voor zover noodzakelijk voor de declaratie van kosten die samenhangen met de pandemie. Met het vaststellen van deze prestaties komen de betaaltitels beschikbaar, zowel voor extra zorgkosten als voor de continuïteit van zorg in verband met het Coronavirus. DJI heeft de NZa gevraagd nauw betrokken te worden bij de beschrijving van de prestaties om een goede aansluiting te borgen met de diverse (financiële) processen van DJI en de forensische zorgaanbieders. Eerst moeten wij echter de publicatie afwachten om tot uitwerking voor de forensische zorg over te gaan. U vindt deze brief ter informatie in de bijlage van deze mail.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Corporate Communicatie
Dienst Justitiële Inrichtingen
Ministerie van Justitie en Veiligheid
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
 Postbus 30132 | 2500 GC | Den Haag

T 10.2.e
 E 10.2.e

**Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport**

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres:

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk

1675143-204281-PZO

Uw brief**Bijlage(n)**

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Datum 15 april 2020
Betreft Voorhang zakelijke inhoud aanwijzing meerkosten en
continuïteitsbijdrage ivm Coronavirus in curatieve en
forensische zorg - spoedprocedure

Geachte voorzitter,

Er wordt op dit moment hard gewerkt om het Coronavirus eronder te krijgen. Ik vind het belangrijk dat zorgaanbieders zich kunnen richten op de zorg die zij leveren, en zich niet druk hoeven te maken over de financiële gevolgen als gevolg van de Coronacrisis. Deze financiële gevolgen zijn tweeledig: zorgaanbieders worden enerzijds geconfronteerd met extra kosten door het Coronavirus voor onder andere persoonlijke beschermingsmiddelen en meer patiënten, terwijl zij of andere zorgaanbieders ook te maken hebben met mogelijke financiële problemen omdat er geen of minder zorg wordt geleverd.

Ik heb de afgelopen weken constructief overleg gevoerd met de zorgverzekeraars, de zorgkantoren en de gemeenten om in deze onzekere tijden zo snel mogelijk duidelijkheid en zekerheid aan aanbieders en zorgverleners te kunnen bieden over de financiële gevolgen van de Coronacrisis. Bij de maatregelen staat steeds voorop dat de overheid, gelet op haar bijzondere verantwoordelijkheid, de zorgsector op korte termijn in staat wil blijven stellen om te doen wat nodig is en daarbij voor de lange termijn de continuïteit van zorg en ondersteuning te borgen.

Deze brief heeft betrekking op de prestatiebeschrijvingen die ziektekostenverzekeraars¹ gebruiken voor de afspraken die zij (gaan) maken met zorgaanbieders voor de zorg die ingevolge de Zorgverzekeringswet in het basispakket zit en voor zorg die niet in het basis pakket zit (aanvullende verzekering) voor zover tarief- en prestatieregulering van toepassing is op deze zorg, en voor de afspraken die de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) gaat maken voor forensische zorg als omschreven in artikel 1.1, tweede lid, van de Wet forensische zorg.

---

¹ In de Wmg wordt onder ziektekostenverzekeraar verstaan zorgverzekeraar in de zin van de Zvw, Wlz-uitvoerder in de zin van de Wlz en particuliere ziektekostenverzekeraar. De Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) is hiermee gelijkgesteld. **In deze brief wordt verder waar mogelijk de term “zorgverzekeraar” gebruikt.**

Over eventuele maatregelen omtrent de zorgkosten door de Coronacrisis in andere sectoren, wordt de Tweede Kamer apart bericht. De in deze brief genoemde afspraken gelden niet voor zorg geleverd via het Zvw-pgb. Voor het Zvw-pgb gelden de aparte afspraken die hierover zijn gemaakt met verzekeraars, en waarover de Tweede Kamer in de brief van 7 april² is geïnformeerd. Deze afspraken worden nog nader uitgewerkt.

Kenmerk

1675143-204281-PZO

In deze brief van 7 april jl. is de Tweede Kamer gemeld dat zorgverzekeraars op 17 maart jl. zorgaanbieders die direct met Coronapatiënten te maken hebben, bericht hebben dat de extra kosten die zij maken onder voorwaarden vergoed zullen worden³. Ook is gemeld dat zorgverzekeraars op 25 maart jl. de verschillende brancheverenigingen in de curatieve zorg op hoofdlijnen hebben bericht hoe zij zorgaanbieders die geen onderdeel uitmaken van de basisinfrastructuur gaan ondersteunen in deze Coronacrisis.⁴ Het ging daarbij om drie onderwerpen: (1) vergoeden van extra kosten vanwege Corona, (2) verschaffen van liquiditeit, en (3) het optimaal inzetten van mensen en middelen en het dempen van vraag/omzetuitval. Daarna hebben zorgverzekeraars de verschillende brancheverenigingen in de curatieve zorg geïnformeerd over de wijze waarop zij de beschikbaarheid en continuïteit van zorg gaan borgen op korte en langere termijn.⁵ De Minister voor Rechtsbescherming heeft op 30 maart jl. de relevante brancheverenigingen en zorgaanbieders van forensische zorg onder meer bericht dat extra kosten die optreden als gevolg van de Coronacrisis worden vergoed, en dat een eventuele significante omzetsdaling gecompenseerd wordt⁶.

In de brief van 7 april jl. is ook aangekondigd dat op de kortst mogelijke termijn een aanwijzing aan de NZa voorbereid zou worden, opdat de juiste prestatiebeschrijvingen en daarmee de betaaltitels beschikbaar komen, zowel voor extra zorgkosten als voor de continuïteit van zorg in verband met het Coronavirus. Op grond van artikel 8 van de Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg) informeer ik u mede namens de minister voor Rechtsbescherming hierbij over de zakelijke inhoud van mijn voornemen tot het geven van een aanwijzing aan de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) voor het vaststellen van regelgeving met betrekking tot de als gevolg van het Coronavirus gemoeide meerkosten en continuïteitsbijdrage. In verband met het spoedeisende karakter en de noodzakelijke vaststelling van de beleidsregels en nadere regels van de NZa op zeer korte termijn, uiterlijk 1 mei 2020, verzoek ik de beide Kamers der Staten Generaal vanwege deze specifieke, zeer uitzonderlijke situatie in te stemmen met een verkorte voorhangstermijn van vijf dagen (in plaats van de voorgeschreven termijn van 30 dagen).

Continuïteitsbijdrage en meerkosten in verband met Corona

Er zullen door de NZa prestatiebeschrijvingen worden vastgesteld voor de continuïteitsbijdrage, en voor de meerkosten die zorgaanbieders hebben naar aanleiding van het Coronavirus.

---

² Kamerstukken II, 2019-2020, 25295-219.

³ Brief van Zorgverzekeraars Nederland aan de aanbieders van de basisinfrastructuur en zorg voor kwetsbare mensen d.d. 17 maart 2020 (B-20-5234).

⁴ Brief van Zorgverzekeraars Nederland aan de organisaties van zorgaanbieders d.d. 25 maart 2020 (B-20-5243).

⁵ Brief van Zorgverzekeraars Nederland aan de branche- en beroepsorganisaties in het zorgveld d.d. 5 april (B-20-5256).

⁶ Kamerstukken II, 2019-2020, 33628-74.

Continuïteitsbijdrage

Kenmerk

1675143-204281-PZO

De prestatiebeschrijving voor de continuïteitsbijdrage is bedoeld om de kosten die voortvloeien uit de afspraken van zorgverzekeraars voor de continuïteit van zorg in verband met de Coronacrisis in rekening te kunnen brengen. Zorgverzekeraars maken hiervoor afspraken met zorgaanbieders, die als gevolg van de crisis en de adviezen van het RIVM hun omzet zien teruglopen, maar wel kosten moeten maken. De continuïteitsbijdrage vanuit de zorgverzekeraar is een vergoeding voor de doorlopende kosten zoals loonkosten, kosten voor vastgoed en overige vaste kosten. Hiermee wordt de continuïteit van de zorg bekostigd om ervoor te zorgen dat zorgverzekeraars nu en later aan hun zorgplicht kunnen voldoen. Variabele kosten zijn uitgesloten. Hetzelfde geldt voor kosten voor leegstand die het gevolg is van beschikbaar houden van capaciteit voor Coronapatiënten. Deze kosten worden betrokken bij de prestatiebeschrijving voor meerkosten.

Meerkosten

De prestatiebeschrijving voor meerkosten ziet op de meerkosten die een zorgaanbieder maakt voor een individuele verzekerde, voor een groep verzekerden, of voor justitiabelen met een forensische zorgtitel als gevolg van het Coronavirus. Het kan hier gaan om meerkosten die bijvoorbeeld samenhangen met extra persoonlijke beschermingsmiddelen. Het betreft kosten verband houdend met het Coronavirus voor directe zorg aan Corona- en niet-Coronapatiënten, voor zover daar door de NZa nog geen reguliere prestatiebeschrijving voor is vastgesteld, dan wel het tarief of de afgesproken prijs niet toereikend is. Daarnaast vallen hier ook kosten onder die gemaakt moeten worden om bijvoorbeeld patiëntenstromen goed te scheiden.

Wanneer zorgaanbieders op verzoek van het ROAZ/RONAZ en andere daartoe aangewezen organisaties kosten maken van zorgcapaciteit die bewust en actief leeg en beschikbaar gehouden wordt voor Coronapatiënten inclusief de zorgcapaciteit die extra gecreëerd is voor Coronazorg, mogen zij deze kosten onder meerkosten declareren. Wanneer er geen aanwijzing van de aangewezen organisaties aan ten grondslag ligt, vallen deze kosten onder de inkomstenderving welke vergoed kan worden met de continuïteitsbijdrage.

Voorwaarden

De prestatiebeschrijving voor de continuïteitsbijdrage is alleen in rekening te brengen op het moment dat er door de zorgaanbieder vóór de Corona-uitbraak ook daadwerkelijk zorg is geleverd aan verzekerden van de zorgverzekeraar of aan justitiabelen met een forensische zorgtitel. Ook de prestatiebeschrijving voor meerkosten kan alleen in rekening worden gebracht als er daadwerkelijk zorg is geleverd.

Er is een set van afspraken tussen zorgaanbieder en de zorgverzekeraar waarin over de continuïteitsbijdrage en/of meerkosten afspraken zijn gemaakt. Hier vallen ook de tijdelijke of aanvullende contracten onder die worden afgesloten in verband met de continuïteit van zorg of meerkosten. Hierbij wordt een zo veel mogelijk uniforme methode gehanteerd door verzekeraars, waarbij de administratieve lasten zo laag mogelijk zijn. Zorgverzekeraars Nederland heeft aangegeven hiervoor gebruik te willen maken van het declaratieportaal voor zorgaanbieders, VECOZO, en zo veel als mogelijk standaardcontracten te zullen hanteren per sector.

Dubbele bekostiging moet worden voorkomen: zorgkosten die via andere prestatiebeschrijvingen en tarieven in rekening kunnen worden gebracht, mogen niet via deze prestatiebeschrijvingen worden gedeclareerd. Met deze regeling is getracht een balans te vinden tussen enerzijds een zo administratief arm mogelijke regeling en anderzijds de rechtmatigheid.

Om in aanmerking te komen voor de continuïteitsbijdrage geldt de voorwaarde, dat de zorgaanbieder geen aanspraak maakt op relevante rijksregelingen in het kader van de coronacrisis, behalve eventueel voor het deel omzetsdaling dat mogelijk resteert na aftrek van de vergoeding door de regeling van zorgverzekeraars. Voor dat deel omzetsdaling kunnen zorgaanbieders – indien zij voldoen aan de voorwaarden – in aanmerking komen voor de Tozo-regeling en voor de NOW-regeling.

Voor beide prestaties geldt geen eigen risico of eigen bijdrage.

Zakelijke inhoud aanwijzing

Met de aanwijzing verzoek ik de NZa om beleidsregels en regels vast te stellen voor de continuïteitsbijdragen en de meerkosten die verband houden met de gevolgen van het Coronavirus. De beleidsregels en regels van de NZa treden in werking op of rond 1 mei 2020, en werken terug tot en met 1 maart 2020. De beleidsregels en regels gelden uiterlijk tot en met 31 december 2021, voor zover noodzakelijk voor de declaratie van kosten die samenhangen met de pandemie.

De prestatiebeschrijvingen zullen gelden voor zorg als bedoeld in de Wmg, met uitzondering van zorg als bedoeld in de Wet langdurige zorg, voor zover tarief- en prestatieregulering van toepassing is op deze zorg.⁷ De vast te stellen prestatiebeschrijvingen kennen een vrij tarief en het macrobeheersinstrument zal hierop niet van toepassing zijn.

Tot slot

Ik wil iedereen die in de gezondheidszorg werkzaam is ook via deze weg nogmaals heel hartelijk danken voor hun inzet. Er wordt een immens beroep gedaan op hen in deze Corona tijd. Ik vind het belangrijk dat zorgaanbieders zich op dit moment geen zorgen hoeven te maken over de financiële consequenties van deze crisis, of het daarbij gaat om meerkosten of om continuïteit, zodat zij zich maximaal kunnen richten op het leveren van goede en veilige zorg, voor iedereen die daarop is aangewezen. Nu, tijdens de coronacrisis, maar ook in de periode daarna.

Hoogachtend,

mede namens de minister voor Rechtsbescherming,
de minister voor Medische Zorg
en Sport,

Martin van Rijn

---

⁷ De uitzonderingen met betrekking tot tarief- en prestatieregulering in het Besluit uitbreiding en beperking werkingssfeer WMG gelden onverkort. Het staat partijen vrij hier zonder tussenkomst van de NZa afspraken over te maken.

10.2.e

Van: 10.2.e
 Verzonden: vrijdag 17 april 2020 19:03
 Aan: 10.2.e
 Onderwerp: VOLGENS AFSPRAAK | dagelijkse update Corona 17-4
 Bijlagen: Stand van zaken uitvraag ForZo JJI week 11-17 april.pdf; Q and A Corona 17 april 2020.pdf

Beste directeuren van de FPC's, FPK's, FPA's, JJI's en overige geïnteresseerden,

Hierbij stuur ik u namens 10.2.e (divisie-directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) en 10.2.e (plv. divisie-directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) de update van vandaag: 17 april.

Stand van zaken in het veld

Het algehele beeld is dat de instellingen de situatie zo goed als mogelijk gezien de omstandigheden onder controle hebben en er meer gewenning lijkt te ontstaan. In instellingen waar justitiabelen of personeelsleden positief zijn getest, leidt dit wel tot meer onrust en bezorgdheid. Een uitgebreider beeld staat in de bijlage: memo stand van zaken uitvraag.

Geactualiseerde Q&A

Deze week hebben wij maar één update t.o.v. de Q&A van vorige week. Vandaar dat wij deze hieronder uitlichten. U vindt een geactualiseerde versie van de Q&A in de bijlage van deze mail.

Stel een justitiabele met COVID-19 ziekteverschijnselen moet worden overgeplaatst naar een andere inrichting of zorginstelling. Is het dan noodzakelijk om een nieuwe plaatsingsbrief op te stellen?

Indien een positief geteste cliënt overgeplaatst moet worden, wordt daarover contact gezocht met het Forensisch Plaatsingsloket (FPL) en de reclassering (toezichthouder) over de mogelijkheden van uitvoerbaarheid per specifieke casus. Indien de cliënt moet worden overgeplaatst, besluit het FPL of een nieuwe plaatsingsbrief noodzakelijk is.

RIVM-richtlijnen voor medewerkers met cruciale beroepen

DJI volgt de RIVM-richtlijnen voor medewerkers met cruciale beroepen. DJI maakt hierbij onderscheid tussen medewerkers met vitale functies en medewerkers zonder vitale functie. Om inrichtingen en locaties zo schoon mogelijk te houden werken medewerkers zonder vitale functie zo veel mogelijk thuis. Daarnaast vraagt DJI medewerkers met vitale functies om bij klachten van verkoudheid en/of hoesten contact op te nemen met hun leidinggevende, ook als ze wellicht (nog) geen koorts hebben. Om die reden hebben we onderstaande QenA's aangepast.

Kan ik naar mijn werk in een justitiële inrichting? Medewerkers van DJI vallen volgens de richtlijnen van het RIVM onder cruciale beroepsgroepen.

- *Heb je klachten van verkoudheid en/of hoesten, maar geen koorts, neem dan contact op met je leidinggevende.*
- *Heb je klachten van griep, hoesten én koorts (>38 graden), overleg dan ook met je leidinggevende en kom niet naar je werk.*
- *Worden de klachten ernstiger, bel dan je huisarts.*

Kan ik, als medewerker betrokken bij de zorg voor justitiabelen, naar mijn werk als ik contact heb gehad met een persoon met een bewezen coronavirusinfectie?

- *Als je geen klachten hebt, moet je gewoon naar je werk.*
- *Heb je klachten van verkoudheid en/of hoesten, maar geen koorts, neem dan contact op met je leidinggevende.*
- *Heb je klachten van griep, hoesten én koorts (>38 graden), overleg dan ook met je leidinggevende en kom niet naar je werk.*
- *Worden de klachten ernstiger, bel dan je huisarts.*

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Corporate Communicatie
Dienst Justitiële Inrichtingen
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 30132 | 2500 GC | Den Haag

T 10.2.e
E 10.2.e

Aan: Veld forensische zorg en justitiële jeugdinrichtingen

**Divisie Forensische Zorg en
Justitiële
Jeugdinrichtingen**
Specialistisch Inkoop Centrum

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 30132
2500 GC Den Haag
www.dji.nl

Contactpersoon
Afdeling Inkoop & Kwaliteit

T **10.2 e**

Datum
17 april 2020

Projectnaam
Corona

memo

Corona, stand van zaken in het veld
Versie vrijdag 17 april, 14.00 uur

Doel

Het veld van forensische zorg en justitiële jeugdinrichtingen informeren over de situatie binnen de **FPC's, FPK's, JJI's en FPA's** na de opgelegde coronamaatregelen.

De bevindingen in dit memo zijn gebaseerd op de matrix die twee keer per week door zorgaanbieders wordt aangeleverd aan ForZo/JJI en daarnaast op telefonisch contact tussen zorginkopers en zorgaanbieders.

Samenvatting

Het algehele beeld is dat de instellingen de situatie zo goed als mogelijk gezien de omstandigheden onder controle hebben en er meer gewenning lijkt te ontstaan. In instellingen waar justitiabelen of personeelsleden positief zijn getest, leidt dit wel tot meer onrust en bezorgdheid.

Beeld van het veld

Justitiabelen in isolatie

Momenteel verblijven 9 justitiabelen in corona-isolatie op kamer (vorige week waren dit er 8). Bij 6 justitiabelen is besmetting met het coronavirus vastgesteld middels een test, deze verblijven in de Rooyse Wissel, de Oostvaarderskliniek en de Pompekliniek. Hiervan is 1 justitiabele opgenomen in een regulier ziekenhuis en 2 in het JCvSZ in Scheveningen.

Personeel

[Verdrietig nieuws](#) is dat een medewerker van de Oostvaarderskliniek afgelopen weekend is overleden aan het coronavirus. Hij was jarenlang werkzaam in de kliniek, zeer geliefd en dit heeft dan ook een grote impact op de medewerkers en patiënten van de kliniek.

Onrust

De berichten over toegenomen onrust beginnen wat af te nemen; er lijkt meer berusting in de situatie te ontstaan. In instellingen waar justitiabelen of personeelsleden positief zijn getest, leidt dit nog tot onrust en bezorgdheid. Opvallend is een kleine piek in de score op onrust in het paasweekend.

Dagprogramma

Voor wat betreft het dagprogramma wordt maatwerk verricht in alle instellingen. **Dagprogramma's worden veelal in aangepaste vorm uitgevoerd.** De aanpassingen zien we vooral bij groepstherapieën (i.v.m. groepsgrootte) en het feit dat dagbesteding niet meer buiten kan plaatsvinden. Er wordt vrijwel altijd een

alternatief geboden; therapie in kleinere setting of via beeld en dagbesteding wordt nu vaak op de afdeling aangeboden.

**Divisie Forensische Zorg
en Justitiële
Jeugdinrichtingen**
Specialistisch Inkoop
Centrum

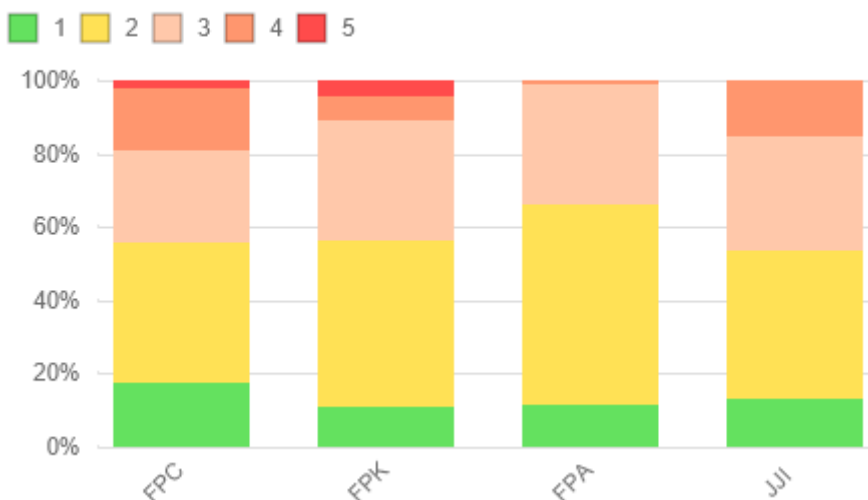
Beschermingsmiddelen

Op veel plekken zijn de persoonlijke beschermingsmiddelen schaars en zal er bij een acute corona-uitbraak sprake van een tekort zijn. De beschermingsmiddelen blijven een belangrijk punt van aandacht voor DJI met nauw contact naar de landelijke organisatie hiervan.

Datum
20 maart 2020

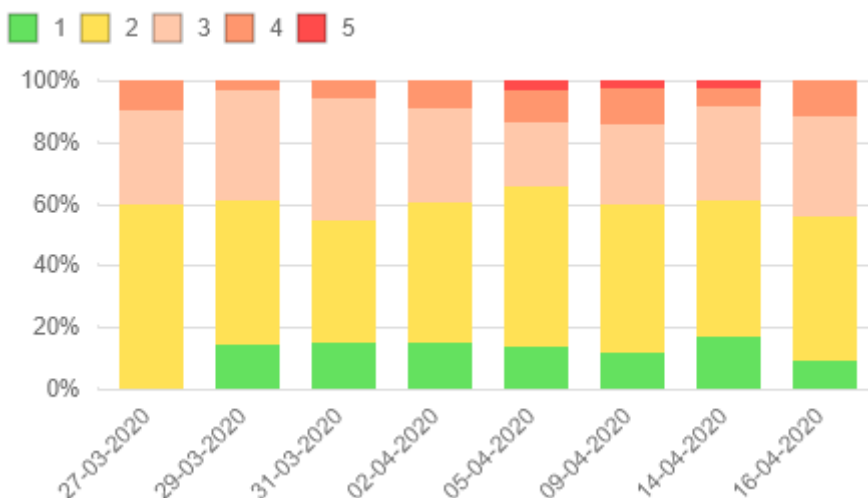
Grafieken

Indicator onrust per 16/4: aantal instellingen per score

Grafiek 1. De score per type instelling op de indicator onrust (1-5) op 16 april

Indicator onrust: aantal instellingen per score

Grafiek 2. De ontwikkeling op de indicator onrust (1-5) door de tijd: 27 maart tot en met 16 april

Q and A Corona-maatregelen ForZo/JJI | versie 10 april 2020

TBS

#	Vraag	Antwoord
1	Geldt de opschorting van de tbs-verloven voor alle verloffasen?	De opschorting van verlof geldt niet voor de verloffasen Transmuraal verlof en Proefverlof: tbs-gestelden die in het kader van deze verlofstatussen reeds buiten de tbs-kliniek verblijven worden niet terug gehaald naar de tbs-kliniek.
2	Wanneer een tbs-gestelde binnen een lager beveiligde klinische voorziening verblijft in het kader van Transmuraal verlof, mogen eventuele vrijheden t.a.v. verlof buiten de OFZ-kliniek doorgang vinden?	Transmuraal verlof (TMV) en proefverlof vallen in principe niet onder de opschortingsmaatregelen in het kader van COVID-19. Het al dan niet toestaan van verlobbewegingen buiten de kliniek van Tbs-gestelden die met TMV bij een OFZ-instelling verblijven, is aan de OFZ-instelling. Met de (vertegenwoordiger van de) FPA's en FPK's is overlegd omtrent verlof en bezoek ten aanzien van de gehele patientenpopulatie. Om het risico op besmetting zo klein mogelijk te maken zal er geen verlof en bezoek meer plaatsvinden. Voor verlobbewegingen van tbs-gestelden die met TMV verblijven in de overige OFZ instellingen, te weten beveiligingsniveau 1 en beschermd wonen, gelden deze beperkingen niet. ForZo/JJI verzoekt alle OFZ instellingen bij het al dan niet toekennen van verlof/vrijheden uit te gaan van de RIVM-richtlijnen.
3	Begeleid verlof en onbegeleid verlof is voor tbs-gestelden opgeschort. Indien tbs-gestelden met een machtiging onbegeleid verlof in het kader van hun behandeling toe zijn aan een vervolgstap, kan ten tijde van deze maatregelen in het kader van COVID-19 wel een vervolgstap worden gezet naar transmuraal verlof of proefverlof?	Het proces voor het doen van verlobaanvragen ligt niet stil. Indien een tbs-gestelde met onbegeleid verlof toe is aan transmuraal verlof, kan door de kliniek een aanvraag worden ingediend conform de reguliere procedure. Is de machtiging TMV of PV reeds verleend en dient de tbs-gestelde binnen dat kader overgeplaatst te worden naar een TMV-voorziening of OFZ-instelling, dan kan deze doorplaatsing doorgaan. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de RIVM- richtlijnen. Het is uiteraard niet de bedoeling dat transmuraal verlof tijdelijk als vervanging ingezet gaat worden voor het niet gebruik kunnen maken van de onbegeleide verlobmachtiging. Voor vragen over verlof van tbs-gestelden kunt u terecht bij het proces Verblijf Buiten de Inrichting van de Divisie Individuele Zaken, te bereiken via 10.2.e

4	Tbs-gestelden kunnen momenteel geen bezoek ontvangen. Daarnaast zijn alle verloftrajecten stilgelegd. Krijgen de tbs-gestelden compensatie voor deze maatregelen?	DJI is zich bewust van de impact van haar maatregelen op de tbs-gestelden, maar ziet zich genooddaakt deze te treffen in het kader van de veiligheid van het personeel, de tbs-gestelden en de maatschappij. Het is aan de tbs-inrichting om te bepalen of er een compensatie wordt geboden. Binnen de twee Rijks FPC's krijgen tbs-gestelden €5 beltegoed per week extra zolang deze maatregelen gelden.
5	Geldt het verbod op bezoek ook voor advocaten?	Nee, waar mogelijk wordt geprobeerd dit bezoek te organiseren via beeldbellen, maar indien dit niet mogelijk is om wat voor reden dan ook zal de advocaat toegang krijgen tot de inrichting.
6	Voor tbs-gestelden is momenteel geen verlof mogelijk. Is er een uitzondering mogelijk in uitzonderlijke gevallen zoals een familielid dat op sterven ligt?	In deze gevallen deze kan een aanvraag worden ingediend voor incidenteel verlof conform artikel 13 van de Verlofregeling TBS: 1 De aanvraag voor een machtiging tot incidenteel verlof geschiedt schriftelijk en kan worden gedaan indien er omstandigheden zijn in de persoonlijke levenssfeer van de ter beschikking gestelde of anderszins verpleegde, die zijn aanwezigheid op een plaats buiten het FPC, om redenen van humanitaire aard, noodzakelijk maakt. 2 Op een aanvraag voor een machtiging tot incidenteel verlof is artikel 2, met uitzondering van het zesde lid, onder b, niet van toepassing. 3 In de aanvraag voor een machtiging tot incidenteel verlof geeft het hoofd FPC aan welke beveiliging en begeleiding hij noodzakelijk acht. 4 Bij de afweging of een machtiging tot incidenteel verlof wordt verleend, betreft de Minister de belangen van slachtoffers en hun omgeving, van het door de ter beschikking gestelde of anderszins verpleegde gepleegde delict.
7	Ter vervanging van de mogelijkheid tot bezoek en verlof wordt er zo veel mogelijk gebruik gemaakt van videobellen. Wordt deze modaliteit enkel geboden voor het contact tussen tbs-gestelden en hun advocaten of kan dit ook worden ingezet ter vervanging van bezoek?	Beeldbellen kan ingezet worden voor zowel contact met advocaten alsook contact met mensen uit het netwerk van de tbs-gestelde. Uiteraard is de mogelijkheid hiertoe wel afhankelijk van de beschikbare capaciteit aan technische ondersteuning. Hierin dienen de particuliere tbs-inrichtingen zelf te voorzien.
8	Wat betekent het niet doorgaan van verlengingszittingen voor het voortduren van de tbs-maatregel (dwangverpleging, voorwaarden en voorwaardelijke beëindiging).	Over het al dan niet voortzetten van PIJ- en TBS-verlengingszaken: Ruim voor het moment waarop de maatregel van rechtswege afloopt wordt vanuit DIZ-verlengingen het OM (al dan niet via AICE) erop geattendeerd dat de verlenging moet worden gevorderd. Op grond van de wet, blijft de maatregel voortduren totdat (onherroepelijk) op de vordering is beslist. De rechtspraak heeft de behandeling van deze vorderingen niet als urgent

		<p>benoemd. Deze zaken zullen dus niet worden behandeld. Op grond van de wet is er als gevolg van een aanhangige vordering een geldige titel voor het 'binnenhouden van deze justitiabelen' totdat een rechter op de individuele zaak heeft beslist.</p>
9	<p>Mogen tbs-gestelden met transmuraal of proefverlof die in een eigen woning of op een transmurale voorziening verblijven, in het geval van (klachten die duiden op een) besmetting met COVID-19 coronaklachten terug worden geplaatst binnen het FPC (binnen de beveiligde ring) om te worden verzorgd? Of mag dit niet en moet deze patiënt op een externe plek verzorgd worden? In het geval van een externe plaats, zijn er landelijke afspraken waar deze patiënten terecht kunnen? En wie is verantwoordelijk voor de begeleiding hiervan?</p>	<p>In het geval van klachten bij een tbs-gestelde die duiden op COVID-19 is het advies van de huisarts en GGD-arts leidend voor hoe hiermee om te gaan. Bij tbs-gestelden met transmuraal verlof en proefverlof waarbij de actuele risicotaxatie het niet noodzakelijk maakt dat de tbs-gestelde geplaatst wordt in de hoog-beveiligde kliniek, is het uiteraard niet de bedoeling hen i.v.m. een intensieve zorgvraag terug te plaatsen naar een FPC. Isolatie in het kader van COVID-19 klachten gebeurt in beginsel op de huidige verblijfslocatie van de tbs-gestelde.</p> <p>Indien dit om enige reden niet mogelijk is, kan met de afdeling Plaatsing Tbs of het Forensisch Plaatsingsloket overlegd worden ten aanzien van een (over-)plaatsing. Dit is in alle gevallen maatwerk.</p> <p>Voor vragen kan contact op worden genomen met 10.2.e</p>
10	<p>Is er een standpunt vanuit DJI of Pro-Justitia rapporteurs wel of niet de kliniek binnen mogen komen?</p>	<p>Bezoek in het kader van rechtsgang op locatie is mogelijk.</p> <p>Zoals eerder aangekondigd wordt het bezoek in de justitiële inrichtingen vanaf 14 maart 2020 opgeschort. Uitzondering op deze maatregel zijn gesprekken die in het kader van de rechtsgang op locatie gevoerd moeten worden. Hieronder vallen gesprekken met advocaten, rapporteurs van het NIFP in het kader van pro-justitia, verlengingsonderzoeken en reclasseringswerkers in het kader van maatregelrapporten of voorlichtingsrapporten). Om andere contacten zoveel mogelijk te kunnen continueren worden er ruimere mogelijkheden voor telefonisch contact geboden en waar mogelijk via skype.</p>

11	Wordt een tbs-gestelde medisch gescreend voordat hij op transport gaat (van of naar de kliniek)?	DV&O vervoert geen justitiabelen met COVID-19 klachten. Het is de verantwoordelijkheid van de zendende inrichting om na te gaan of er sprake is van dergelijke klachten en of transport middels DV&O verantwoord is. Zo nee, dient contact op te worden genomen met het FPL.
12	Per 17 maart zijn de niet direct noodzakelijke behandelingen en dagbesteding stopgezet in sommige klinieken. Op basis van wet- en regelgeving zijn tbs-instellingen verplicht om een beloning uit te keren aan tbs-gestelden voor deelname aan dagbesteding (binnen het OFZ-kader is de verplichting tot beloning er niet). Een van de klinieken waar de dagbesteding stil ligt heeft vanwege de bijzondere omstandigheden besloten de vergoeding voor dagbesteding wel uit te keren. Mag de tbs-inrichting het uitbetaalde beloningsgeld bij ForZo/JJI declareren voor de duur van de maatregelen?	<p>ForZo/JJI adviseert de dagbesteding te continueren zolang dat verantwoord is, eventueel in aangepaste vorm. ForZo/JJI geeft het volgende mee bij het zoveel mogelijk continueren van de dagbesteding:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Daar waar sprake is van vergoeding aan de justitiabelen voor dagbesteding: betaal voor de uren die niet deelgenomen zijn wegens deze specifieke omstandigheden toch het standaard beloningsgeld uit; • De reguliere NZa-regels gelden voorlopig ten aanzien van het registreren van deelname aan dagbesteding (alleen registreren bij deelname); • Een nadere uitwerking van de financiële maatregelen volgt, daarin zal ook aandacht zijn voor de kosten die FPC's maken in het kader van dagbesteding; • Als justitiabelen er zelf voor kiezen om niet naar de dagbesteding te gaan, geldt dit uiteraard niet; • Houd bij de dagbesteding uiteraard wel de RIVM-richtlijnen ten aanzien van 1,5 meter afstand in acht.
13	Wat is de lijn als een tbs-gestelde of PIJ'er vanwege de ernst van zijn COVID-19 besmetting moet worden geplaatst in een ziekenhuis, maar het ziekenhuis weigert om medewerkers/beveiligers/sociotherapeut en binnen te laten?	Op dit moment zijn hier nog geen duidelijke richtlijnen voor ontwikkeld en betreft dit maatwerk. In voorkomende gevallen dient de (vestigings)directeur van de inrichting met het ziekenhuis hierover aanvullende afspraken te maken.

Overige Forensische Zorg

1	Mogen begeleidings- en behandelcontacten met een justitiabele via digitale communicatiemiddelen worden geregistreerd als geleverde zorg?	<p>Voor extramurale parameters geldt dat er altijd sprake moet zijn van direct contact met de justitiabele om zorg in rekening te mogen brengen.</p> <p>Begeleidingscontact met de justitiabele via digitale communicatiemiddelen wordt ook gezien als direct contact.</p> <p>Voor ambulante behandeling mag zowel directe als indirecte tijd worden geregistreerd. Behandeling via beeldbellen is toegestaan. Voor verdere uitleg over dit onderwerp wordt u verwezen naar de NZa: https://www.nza.nl/actueel/nieuws/2020/03/17/nza-brengt-extra-verruiming-aan-voor-zorg-op-afstand.</p> <p>Zie ook de link https://www.nza.nl/actueel/algemene-en-zorgspecifieke-vragen-coronavirus.</p>
2	Krijgen forensische zorgaanbieders nieuwe plaatsingen tijdens de COVID-19 maatregelen?	Er wordt gewoon uitvoering gegeven aan opgelegde maatregelen en vonnissen. Dit betekent dan ook dat het reguliere plaatsingsproces doorgang vindt en aanbieders plaatsingen zullen krijgen.
3	Hoe dient om te worden gegaan met overtredingen van voorwaarden en is terugplaatsing naar de PI of kliniek mogelijk?	Overtredingen van de voorwaarden bij justitiabelen met een voorwaardelijke titel dienen als altijd besproken te worden met de toezichthouder. De normale regels t.a.v. terugplaatsing zijn van kracht. In het kader van COVID-19 kan het echter voorkomen dat terugplaatsingen moeizamer verlopen of niet mogelijk zijn. Indien dit het geval is neem dan contact op met het Forensisch Plaatsingsloket.
4	Het is in deze periode soms niet mogelijk de justitiabele naar de geïndiceerde dagbesteding te laten gaan. Hoe dient hiermee om te worden gegaan?	Afwijkingen in de te leveren zorg dienen besproken te worden met de toezichthouder, indien hier vragen over zijn kan contact op worden genomen met het Forensisch Plaatsingsloket. De reguliere registratieregels van de NZa gelden.
5	Wat gebeurt er wanneer een justitiabele met een voorwaardelijk titel met verlof is vanuit zijn verblijfszorg-setting en in isolatie geplaatst moet worden vanwege COVID-19 ziekteverschijnselen?	Indien dergelijke gevallen zich voordoen dient u contact op te nemen met de toezichthouder, indien er uit dat contact vragen zijn dan kan contact op worden genomen met het Forensisch Plaatsingsloket.
6	Stelt ForZo/JJI specifieke eisen aan OFZ-aanbieders in de omgang met justitiabelen i.h.k.v. de COVID-19 maatregelen?	ForZo/JJI verwijst OFZ-zorgaanbieders naar de richtlijnen van het RIVM en de lokale GGD v.w.b. het beleid t.a.v. COVID-19.
7	Wordt er gewerkt aan steunmaatregelen voor (forensische) zorgaanbieders?	In afstemming met VWS wordt er voor het gehele GGZ zorgveld, inclusief FZ, gekeken naar de benodigde financiële steunmaatregelen. Er zal worden toegewerkt naar een duidelijke regeling op dit vlak.

8	Dient de ambulante begeleiding en dagbesteding aan justitiabelen stil te worden gelegd?	Nee. Zorgaanbieders wordt gevraagd de zorgverlening zoveel als mogelijk te continueren. Daar waar dit niet mogelijk is, dient contact op te worden genomen met de toezichthouder. Het nadrukkelijke advies is in deze periode bij de zorgverlening altijd goed af te wegen waar een face-to-face contact noodzakelijk is en waar begeleiding op afstand (via digitale communicatiemiddelen) mogelijk is. Bij begeleidingsvormen waarbij sprake is van face-to-face contact worden aanbieders nadrukkelijk geadviseerd de RIVM-richtlijnen in acht te nemen (geen handen schudden, 1,5 meter afstand bewaren).
9	Een gedetineerde die op basis van een artikelplaatsing bij een FZ-aanbieder verblijft heeft medische klachten die kunnen duiden op een besmetting met COVID-19 / isolatie noodzakelijk maakt. Is dat een grond om de gedetineerde terug te plaatsen naar de Penitentiaire Inrichting (PI)?	De aanwezigheid van ziekteverschijnselen die mogelijk duiden op een besmetting met COVID-19 is geen reden om de gedetineerde terug te plaatsen naar de PI. In alle gevallen blijft de Vestigingsdirecteur van de zendende PI echter wel verantwoordelijk voor de gedetineerde. Wanneer een dergelijke situatie zich voordoet, dient de FZ-aanbieder dus in overleg te treden met de PI, zeker wanneer een gedetineerde bijvoorbeeld op een alternatieve locatie in isolatie moet.
10	Aangezien het onduidelijk is of er door de huidige maatregelen vertraging opgelopen gaat worden bij rechtbanken ten aanzien voor het voor laten komen van bijvoorbeeld schorsingsverzoeken, is het de vraag welke mogelijkheden er zijn rondom het langer afwezig zijn van justitiabelen uit verblijfszorg door detentie. Het is mogelijk dat voor een aantal de periode van 49 dagen afwezigheid - de periode die een zorgaanbieder maximaal als afwezigheidsdagen in rekening mag brengen - overschreden gaat worden. Is het mogelijk voor deze justitiabelen een verlenging van de onderbrekingsperiode verblijfszorg aan te vragen zodat de plek van deze justitiabelen voor hen beschikbaar kan worden gehouden?	FZ-aanbieders wordt verzocht in voorkomende gevallen een onderbouwd schriftelijk verzoek tot het verlengen van de 49 afwezigheidsdagen in te dienen bij ForZo/JJI via 10.2.e . ForZo/JJI zal de betreffende casus bespreken met het Forensisch Plaatsingsloket en besluiten of de zorgaanbieder al dan niet toestemming krijgt tot het verlengen van de maximale periode van afwezigheid met andermaal maximaal 49 dagen.
11	Welke maatregelen worden er getroffen bij het plaatsen van justitiabelen in de Forensische Zorg? Worden alle justitiabelen medisch gescreend alvorens zij geplaatst worden?	Er is geen DJI-breed beleid over het medisch screenen van justitiabelen bij plaatsingen in de Forensische Zorg. Uiteraard vindt medische screening plaats door de zendende instelling/inrichting wanneer bekend is dat er sprake is van medische klachten die kunnen duiden

		op een besmetting met COVID-19.
12	Is het - in het kader van het beperken van het aantal bewegingen in en uit de kliniek en de in-en doorstroom in de keten - noodzakelijk een opnamestop te hanteren?	Wij willen u erop wijzen dat het nadrukkelijk niet de bedoeling dat zorgaanbieders een opnamestop instellen. Zolang er vonnissen en maatregelen worden opgelegd worden deze uitgevoerd en dus plaatsingen verricht. Zorgaanbieders worden gewezen op de opnameplicht die onverminderd van kracht is. Een uitzondering is er voor forensische zorginstellingen die door (bijvoorbeeld) hoge ziekte-uitval niet in staat zijn kwalitatief verantwoorde zorg te blijven leveren bij nieuwe opnames. Indien overwogen wordt een opnamestop af te kondigen worden zorgaanbieders gevraagd dit kenbaar te maken aan ForZo/JJI via 10.2.e
13	Kan ambulante behandeling (waaronder ook verdiepingsdiagnostiek en risicotaxatie) door een FZ-aanbieder in een Penitentiaire Inrichting (PI) doorgang vinden?	Er is geen algemene maatregel die toegang van forensische zorginstellingen tot de PI's uitsluit. Om bewegingen in en uit de PI te beperken zullen echter ook de bezoeken van forensische zorginstellingen aan gedetineerden in de PI beperkt worden tot de strikt noodzakelijke. Treed in voorkomende gevallen in overleg met de betrokken PI over de noodzaak van de te leveren zorg en consequenties (voor continuïteit van zorg en eventueel rechtsgang). De PI is verantwoordelijk voor de gedetineerde en stemt af met eventueel andere betrokken ketenpartners wanneer nodig. Overweeg i.o.m. de PI of behandeling via digitale communicatiemiddelen als second best optie kan worden ingezet.
14	Een justitiabele die bij een FZ-aanbieder geplaatst is heeft zorg nodig in het kader van verschijnselen die kunnen duiden op een besmetting met COVID-19, maar de strafrechtelijke titel is afgelopen.	Zorgaanbieders houden een zorgplicht voor de bij hen geplaatste zorgvragers, ook wanneer de strafrechtelijke titel afloopt. Aansluiting moet worden gezocht bij de bekostiger van de vervolgzorg na de titel (ZVW, WLZ, WMO).
15	Door ziekte-uitval is een OFZ-inrichting niet langer in staat kwalitatief-verantwoorde zorg te leveren. Mogen justitiabelen (waaronder gedetineerden met een artikel-plaatsing) worden uitgeplaatst?	Indien een dergelijke situatie zich voordoet wordt u verzocht contact op te nemen met ForZo/JJI via 10.2.e Er zal, samen met het Forensisch Plaatsingsloket, naar uw situatie worden gekeken.
16	Een justitiabele is in verblijfszorg geplaatst bij een zorgaanbieder en heeft COVID-19 verschijnselen. Hoe dient men hiermee om te gaan?	De zorgaanbieder dient (met de justitiabele) contact op te nemen met de huisarts (dan wel GGD) en er wordt bepaald wat het beleid is. Daarna neemt de zorgaanbieder contact op met de toezichthouder over de afspraken die zijn gemaakt.

17	Wanneer er bij een justitiabele die in verblijfszorg geplaatst is en ziekteverschijnselen heeft die duiden op een besmetting met COVID-19 ernstige psychiatrische problematiek ontstaat die plaatsing in een klinische voorziening noodzakelijk maakt. Is dat mogelijk?	De zorgaanbieder dient contact op te nemen met de toezichthouder, IFZ of FPL (afhankelijk van de zorgsetting). Als blijkt dat vanuit het vonnis niet de mogelijkheid bestaat om op te schalen naar klinische zorg, dan wordt de route: zorgaanbieder, toezichthouder en OM onderzoeken de mogelijkheid van een klinische plaatsing. Hierbij kan voor ondersteuning contact worden opgenomen met het Forensisch plaatsingsloket (zie handboek FZ via www.forensischezorg.nl)
18	Mogen justitiabelen met COVID-19 ziekteverschijnselen worden overgeplaatst naar een andere inrichting of zorginstelling?	<p>Indien blijkt dat betreffende justitiabele COVID-19 ziekteverschijnselen heeft, dan is het protocol van de GGD leidend in hoe te handelen. De inrichting of zorginstelling kan de GGD verzoeken een officiële test bij justitiabelen afnemen, de GGD bepaalt of dit gebeurt.</p> <p>Indien de GGD adviseert de justitiabele in isolatie te plaatsen, zijn niet-noodzakelijke overplaatsingen vanaf dat moment niet aan de orde.</p> <p>Noodzakelijke overplaatsingen moeten (in overleg met het Forensisch Plaatsingsloket) wel doorgang vinden. Dit zijn bijvoorbeeld een veranderde zorgvraag of het niet naleven van de voorwaarden, waardoor heropname in klinische zorg vanuit verblijfszorg noodzakelijk is. In die gevallen kan contact worden gezocht met het Forensisch Plaatsingsloket, die in voorkomende gevallen (samen met de GGD-arts) kunnen zoeken naar een oplossing.</p> <p>DV&O vervoert geen justitiabelen met COVID-19 klachten (conform RIVM-richtlijn). In dergelijke gevallen moet dus een alternatieve vervoerswijze worden gevonden in overleg met het FPL.</p>
19	Stel een justitiabele met COVID-19 ziekteverschijnselen moet worden overgeplaatst naar een andere inrichting of zorginstelling. Is het dan noodzakelijk om een nieuwe plaatsingsbrief op te stellen?	Indien een positief geteste cliënt overgeplaatst moet worden, wordt daarover contact gezocht met het Forensisch Plaatsingsloket (FPL) en de reclassering (toezichthouder) over de mogelijkheden van uitvoerbaarheid per specifieke casus. Indien de cliënt moet worden overgeplaatst, besluit het FPL of een nieuwe plaatsingsbrief noodzakelijk is.
20	Mogen justitiabelen met een einddatum detentie, waarbij forensische vervolgzorg noodzakelijk is, worden uitgeplaatst indien zij COVID-19 ziekteverschijnselen vertonen?	Ja, de ontvangen inrichting of zorginstelling wordt op de hoogte gesteld en het protocol van de GGD is leidend in hoe te handelen. Als plaatsing in de inrichting of zorginstelling om enige reden niet kan, wordt er contact opgenomen met het Forensisch Plaatsingsloket. Gezamenlijk wordt dan bekeken wat wel mogelijk is.

21	Worden verzoeken tot plaatsing in het kader van een time-out bij tbs met voorwaarden of voorwaardelijke beëindiging nog in behandeling genomen?	Er kan contact worden opgenomen met het Forensisch Plaatsingsloket over de mogelijkheden van uitvoerbaarheid per specifieke casus.
22	Kunnen cliënten met verblijfszorg als bijzondere voorwaarde (tijdelijk) worden overgeplaatst om het verspreidingsrisico in voorzieningen te verminderen?	Er kan contact worden opgenomen met het Forensisch Plaatsingsloket om de mogelijkheden van een (tijdelijke) overplaatsing op casusniveau te bespreken.
23	De informatiebijeenkomst voor nieuwe zorgaanbieders op 17 maart heeft geen doorgang kunnen vinden. Wordt er een alternatief geboden?	Zoals reeds gecommuniceerd naar de betrokken instellingen is ForZo/JJI momenteel bezig met het onderzoeken van een alternatieve wijze om deze zorgaanbieders te informeren en vragen te laten stellen. Hierover zal zo snel mogelijk worden gecommuniceerd naar de betrokken zorgaanbieders.
24	Is het verantwoord om de dagbesteding van justitiabelen per tweetal te laten plaatsvinden?	ForZo/JJI verwijst OFZ-zorgaanbieders naar de richtlijnen van het RIVM en de lokale GGD v.w.b. het beleid t.a.v. COVID-19.
25	Is het toegestaan om het aantal uren ambulante begeleiding op te hogen omdat dagbesteding niet of niet volledig doorgang kan vinden?	ForZo/JJI verwijst OFZ-zorgaanbieders naar de richtlijnen van het RIVM en de lokale GGD v.w.b. het beleid t.a.v. COVID-19. Afwijkingen in de te leveren zorg dienen besproken te worden met de toezichthouder, indien hier vragen over zijn kan contact op worden genomen met het Forensisch Plaatsingsloket. De reguliere registratieregels van de NZa gelden.
26	Wat is de richtlijn over beveiliging en vervoer naar ziekenhuis als een patiënt daar moet worden opgenomen (vanwege COVID-19)?	Over dit onderwerp wordt u via de brief via DV&O geïnformeerd. De instellingen die het betreft hebben de brief reeds toegestuurd gekregen.
27	Wanneer een justitiabele met een ISD-maatregel, artikel 43.3) in een klinische behandelvoorziening besmet raakt met het coronavirus, wat zijn dan de (beveiligings)eisen wanneer deze persoon in het algemeen ziekenhuis wordt opgenomen? Moet er 24/7 beveiliging bij deze persoon zijn? Door wie wordt deze beveiliging dan geregeld (DJI/DV&O of wij zelf)? Of wordt deze persoon dan opgenomen in het penitentiaire ziekenhuis?	De Vestigingsdirecteur (VD) van de penitentiaire inrichting is verantwoordelijk voor de tenuitvoerlegging van de ISD-maatregel en de uitplaatsing op grond van artikel 43.3. Besluiten over de vereiste beveiliging is afhankelijk van de toegekende fase(n) vanuit de verlofcommissie en zullen altijd moeten worden afgestemd met de penitentiaire inrichting van herkomst. De penitentiaire inrichting is verantwoordelijk voor (de mate van) beveiliging bij een ziekenhuisopname of plaatsing naar het Justitieel Complex Somatische zorg in Scheveningen. Hierover vindt overleg plaats met het Psycho Medisch Overleg (PMO) van de Penitentiaire Inrichting (PI).

28	Op ons zorglandschap is een quarantaine-afdeling ingericht voor cliënten vanuit alle afdelingen die besmet raken met het Coronavirus. Dit gebouw heeft geen beveiligingsniveau. Is het toegestaan om wanneer dit nodig is, cliënten met een ISD-maatregel op deze afdeling in quarantaine te zetten (uiteraard zonder enige vorm van vrijheden)?	In het geval van een ISD-maatregel moet hiervoor afstemming worden gezocht met de coordinator van de PI. In afstemming met het PMO en de directie (Verlofcommissie) zal op basis van het toestandsbeeld, de overwegingen van risico's en veiligheid hierover een besluit worden genomen (al dan niet tijdelijk afschalen of verplaatsen).
29	Komende dagen gaat duidelijk worden of en hoe de maatregelen die tot 6 april van kracht zijn worden doorgezet. Wordt de lijn om justitiabelen niet met verlof te laten gaan, gecontinueerd?	Op dit moment zijn er geen veranderingen in de maatregelen op het gebied van verlof. Indien er wijzigingen plaatsvinden, dan wordt u hierover geïnformeerd.
30	Persoonlijke beschermingsmiddelen blijft een doorlopend aandachtspunt, er is steeds te weinig van. Is bekend hoe dit wordt verdeeld over ziekenhuizen en zorgaanbieders?	DJI levert persoonlijke beschermingsmiddelen voor de justitiële inrichtingen (FPC, JJI, FPK met Tbs-dwang). Alle justitiële inrichtingen hebben een startpakket ontvangen. Bij uitputting van dit pakket kan je een aanvulling aanvragen bij 10.2.e Voor de OFZ-instellingen geldt dat zij over persoonlijke beschermingsmiddelen kunnen beschikken via de structuur van het ROAZ.
31	Zijn er Coronatesten beschikbaar voor het personeel van DJI?	Afgelopen maandag is aangekondigd dat het testbeleid van personeel met Corona-gerelateerde klachten in vitale en cruciale sectoren wordt uitgebreid. Dit geldt nog niet voor de zorgverleners en overige medewerkers van de justitiële inrichtingen. Op dit moment is VWS een nadere invulling aan het geven aan de specifieke sectoren die hiervoor in aanmerking komen. Op dit moment betreft het alleen zorgverleners in ziekenhuizen en een aantal zorgdomeinen buiten het ziekenhuis die voor het testen in aanmerking komen, indien testen beschikbaar. JenV overlegt met VWS om ook medewerkers van de justitiële inrichtingen die met justitiabelen werken toe te voegen aan de sectoren die in aanmerking komen voor testen. Daarna volgt een procedure over hoe we dit binnen DJI vorm gaan geven.
32	Forensische zorgaanbieders zien een daling in de omzet voor ambulante begeleiding. Medewerkers kunnen nu niet bij justitiabelen thuis kunnen komen. Zij proberen zoveel mogelijk de begeleiding per telefoon/beeld door te laten gaan, maar de	Registratie van zorg dient plaats te vinden via de bestaande NZa-regels. Wel heeft DJI uiteraard oog voor de impact van de huidige situatie op de omzet van zorgaanbieders. Daarom is DJI – zoals eerder gecommuniceerd - momenteel in gesprek met o.a. VWS en de NZa over de exacte uitwerking van de financiële steunmaatregelen zoals aangekondigd door de Minister voor Rechtsbescherming. Zodra duidelijk is

	begeleidingscontacten zijn korter. Tegelijkertijd is de inzet t.b.v. indirecte begeleiding - zoals overleg met reclasseringsmedewerkers – in deze periode hoger dan normaal. Deze indirecte begeleiding is echter niet declarabel volgens de definitie van de NZa. Is het toegestaan om tijdelijk ook indirecte zorg i.h.k.v. ambulante begeleiding te declareren?	op welke wijze DJI uitvoering kan geven aan deze maatregelen zal dit zo snel mogelijk worden gecommuniceerd.
33	Kunnen eventuele vrijheden vanuit en bezoek in hoog beveiligde klinische voorzieningen (FPK/FVK/FPA/FVA/SGLVG+) doorgang vinden?	Door DJI is met (vertegenwoordigers van) deze instellingen overlegd over verlof en bezoek ten aanzien van de gehele patientenpopulatie (derhalve ook de niet-justitiabelen). Om het risico op besmetting zo klein mogelijk te maken zal er geen verlof en bezoek meer plaatsvinden. Uiteraard kan de eindverantwoordelijke functionaris bij uitzondering hiervan afwijken.
34	Door de huidige omstandigheden zijn zorgaanbieders niet altijd in staat de (volledige) gewenste behandeling te bieden aan justitiabelen. Daarnaast wordt in sommige gevallen de resocialisatie geschaad doordat verlof, bezoek en arbeidstoeleiding geen doorgang kunnen vinden. Dit kan tot gevolg hebben dat justitiabelen - met een eindige strafrechtelijke titel – niet in de gewenste mate zijn voorbereid op een terugkeer naar de samenleving. Neemt DJI dit mee in haar afwegingen?	Momenteel wordt landelijk alles in het werk gesteld om het aantal besmettingen met Covid-19 te beperken. Dat dit consequenties heeft voor veel processen, en dus ook die in de forensische zorg, is onvermijdbaar. DJI heeft hier oog voor en neemt dit mee in de afwegingen die door ons gemaakt dienen te worden in deze crisis. Uiteraard is daarbij nadrukkelijke aandacht voor resocialisatie en terugdringen van het recidiverisico; dit zijn immers de kerndoelen van de forensische zorg.

JJI

1	Worden in de JJI's de dagprogramma's volledig stilgelegd?	Door DJI is geen centrale maatregel afgekondigd over het stilleggen van het dagprogramma in JJI's. Vooralsnog vinden de dagprogramma's zoveel als mogelijk doorgang, zij het mogelijk in aangepaste vorm. Door de Minister van OCW is besloten dat het onderwijs binnen de JJI's wel doorgang moet vinden, dit t.b.v. de noodzakelijke structuur voor de bijzondere doelgroep.
2	Krijgen de jeugdigen compensatie voor de maatregelen die door DJI getroffen zijn t.a.v. verlof en bezoek?	DJI is zich bewust van de impact van haar maatregelen op de jeugdigen, maar ziet zich genooddaakt deze te treffen in het kader van de veiligheid van het personeel, de jeugdigen en de maatschappij. Alle jeugdigen krijgen €5 beltegoed per week extra zolang

		deze maatregelen gelden.
3	Gelden de regels t.a.v. verlof ook voor PIJ-ers die op basis van een artikel 48-plaatsing bij een GGZ-aanbieder verblijven?	Ja, voor alle jeugdigen met een onvoorwaardelijke maatregel gelden dezelfde regels.
4	Mogen ouders van jeugdigen op bezoek komen?	Sinds 2 april 2020 zijn de maatregelen voor bezoek in de JJI's aangescherpt. Enkel in zeer bijzondere gevallen kan de directeur van de inrichting bezoek toestaan binnen door haar te stellen voorwaarden.
5	Geldt het verbod op bezoek ook voor advocaten?	Nee, waar mogelijk wordt geprobeerd dit bezoek te organiseren via beeldbellen, maar indien dit niet mogelijk is om wat voor reden dan ook zal de advocaat toegang krijgen tot de inrichting.
6	Hoe dient om te worden gegaan met een jeugdige in een Kleinschalige Voorziening (KV) die ziekteverschijnselen heeft die kunnen duiden op een besmetting met COVID-19?	In dergelijke gevallen dient de jeugdige conform de geldende RIVM-richtlijnen in isolatie te worden geplaatst op zijn kamer. Wanneer het verstandiger wordt geacht de jeugdige thuis in isolatie te plaatsen, dient hierover te worden overleg met de Officier van Justitie en de Divisie Individuele Zaken van DJI.
7	Kunnen artikel 48-plaatsingen (waaronder plaatsingen in de KV) wel doorgang vinden?	Artikel 48-plaatsingen die op inhoudelijke gronden echt noodzakelijk zijn, kunnen wel doorgang vinden. De plaatsing van jeugdigen in de KV gaat ook gewoon door.
8	Hoe gaat de KV Amsterdam om met de COVID-19 maatregelen?	De KV participeert verder in het beleid van jeugdzorgorganisatie Spirit. Deze organisatie volgt de RIVM richtlijnen. Dat houdt onder andere in: <ul style="list-style-type: none"> • Er is periodiek corona-overleg met jongeren, huismeester en pedagogisch medewerkers. • De jongeren reizen niet met het OV, maar worden gehaald en gebracht. • Bezoek geminimaliseerd tot ouder/gezaghebbende en advocatuur • Met de hygiëne instructies: handen wassen bij binnenkomst. • Fouilleren alleen nadat de jongen zijn handen

		<p>met gel heeft ontsmet, de HM handschoenen draagt en elk ander direct handen wassen bij binnenkomst.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij een besmetting wordt de jongen in quarantaine op zijn kamer geplaatst. Een en ander afhankelijk van de ernst klachten. • Intake gaat aangepast vorm krijgen. (Jeugd-)Reclassering en Jeugdbescherming mogen van de eigen organisatie niet meer naar de KV. De KV doet de intake met de jongere, een ouder en pedagogisch medewerker en de afspraken per mail ter toetsing aan de JR / RN / JB als regiehouder voorleggen.
9	Krijgen de jeugdigen in de KV onderwijs?	Jeugdigen in de KV gaan niet naar school en zitten in principe de hele dag in de KV, zij maken daar huiswerk en hebben vrijetijdsbesteding.
10	Is er een norm voor de minimum hoeveelheid en soort beschermende middelen die een JJI in huis moet hebben?	<p>Nee, er is vanuit DJI geen norm.</p> <p>Op 20 maart is een starthoeveelheid persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) uitgereikt aan alle justitiële inrichtingen. Uiteraard worden de inrichtingen verzocht deze middelen alleen in te zetten indien strikt noodzakelijk, gegeven de huidige schaarste. Indien er ernstige tekorten aan persoonlijke beschermingsmiddelen zijn, kan men contact opnemen met DJI via de accountmanager.</p>
11	Wat is het isolatieprotocol bij jeugdigen die symptomen hebben die kunnen wijzen op een besmetting met COVID-19? Moet alleen de betreffende jeugdige op kamer, of de hele groep op kamer? En welke norm moet worden aangehouden?	<p>DJI verwijst naar het RIVM voor wat betreft de actuele normen. De GGD-arts adviseert de inrichtingsdirectie over wat te doen bij een vermoeden van besmetting i.r.t. de jeugdige zelf alsook de mensen met wie hij contact heeft gehad. Dit zal per situatie verschillen. Dat geldt ook voor eventuele overbrenging naar een ziekenhuis.</p> <p>Bij een vermoeden van besmetting dient dus de arts infectieziektebestrijding van de GGD te worden gebeld.</p>
12	Wat is het beleid rondom al dan niet testen van jeugdigen bij een verdenking van COVID-19?	Bij justitiabelen met klachten die passen bij een besmetting met COVID-19, bepaalt de GGD of er getest wordt.
13	Hoe dient om te moeten worden gegaan met de jeugdigen die al in een onbegeleid verlof situatie zaten en normaal gesproken overdag aan het werk zouden zijn?	Voor deze doelgroep is geen afwijking op de gecommuniceerde maatregelen t.a.v. verlof mogelijk.
14	Welke alternatieven biedt u om het contact tussen de jongeren in JJI's en hun ouder(s)/verzorger(s) te kunnen continueren?	Vanaf 2 april geldt ook voor de jongeren in JJI's dat het bezoek wordt opgeschort. Om het contact zoveel mogelijk te kunnen continueren worden er ruimere mogelijkheden voor telefonisch contact geboden en waar mogelijk via beeldverbinding. Hiervoor wordt

		maatwerk toegepast. We staan hierover in nauw contact met de inrichtingen. In zeer bijzondere gevallen kan de directeur van de inrichting bezoek toestaan binnen door hem te stellen voorwaarden.
15	Wat betekent het niet doorgaan van verlengingszittingen voor het voortduren van de PIJ-maatregel?	Over het al dan niet voortzetten van PIJ- en TBS-verlengingszaken: Ruim voor het moment waarop de maatregel van rechtswege afloopt wordt vanuit DIZ-verlengingen het OM (al dan niet via AICE) erop geattendeerd dat de verlenging moet worden gevorderd. Op grond van de wet, blijft de maatregel voortduren totdat (onherroepelijk) op de vordering is beslist. De rechtspraak heeft de behandeling van deze vorderingen niet als urgent benoemd. Deze zaken zullen dus niet worden behandeld. Op grond van de wet is er als gevolg van een aanhangige vordering een geldige titel voor het 'binnenhouden van deze justitiabelen' totdat een rechter op de individuele zaak heeft beslist.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 20 april 2020 16:54
Aan: 10.2.e
Onderwerp: VOLGENS AFSPRAAK | dagelijkse update Corona 20-4
Bijlagen: Protocol BAD-medewerker (20 april 2020).pdf

Beste directeuren van de FPC's, FPK's, FPA's, JJI's en overige geïnteresseerden,

Hierbij stuur ik u namens 10.2.e (divisie directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) en 10.2.e (plv. divisie directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) de update van vandaag: 20 april.

Voorbereiding op de 1.5 meter samenleving

De samenleving bereidt zich langzaam voor op de 1.5 meter samenleving. Zo is ook aan de divisie Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen de vraag gesteld wat de (on)mogelijkheden in een dergelijke situatie zijn voor dit veld. Hiertoe hebben we de eerste ideeën geïnventariseerd en bij een paar vertegenwoordigers uit het veld de steekproef genomen. We hebben hen gevraagd om deze ideeën voor de tbs-klinieken en de jeugdinrichtingen aan te vullen en aan te scherpen. Deze eerste inventarisatie wordt donderdag gedeeld met de minister. Ook zal uiteraard bezien worden wat de nieuwe maatregelen zullen zijn die het kabinet zal afkondigen voor de periode na 28 april en wat dit zal betekenen voor het veld. Zodra hier meer informatie over beschikbaar is, informeren we u hierover.

Aangepast protocol voor medewerkers BAD/inkomstenafdeling

In dit protocol staan de extra maatregelen die genomen moeten worden op de inkomstenafdeling. De onderstaande maatregelen gelden voor alle nieuwe inkomsten en justitiabelen die op transport gaan. U vindt dit protocol ter informatie in de bijlage van deze mail.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Corporate Communicatie
Dienst Justitiële Inrichtingen
Ministerie van Justitie en Veiligheid
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
 Postbus 30132 | 2500 GC | Den Haag

T 10.2.e
E 10.2.e

Protocol voor medewerkers BAD/inkomstenafdeling

Coronavirus - extra maatregelen

20-4-2020

DJI doet er alles aan om te voorkomen dat medewerkers en justitiabelen besmet raken met het coronavirus binnen de inrichting. In dit protocol staan de extra maatregelen die genomen moeten worden op de inkomstenafdeling. De onderstaande maatregelen gelden voor alle nieuwe inkomsten en justitiabelen die op transport gaan.

Extra maatregelen bij fouilleren en visiteren

BAD-medewerkers die bij het fouilleren en visiteren van een nieuw binnenkomende justitiabele lichamelijk contact niet kunnen voorkomen, moeten een chirurgisch mondkapje en handschoenen dragen. Hierdoor wordt de kans klein dat de justitiabele en de BAD-medewerker elkaar besmetten.

Extra maatregelen justitiabelen met hoestklachten

Kijk: Heeft de justitiabele zichtbare hoestklachten? Is het antwoord JA:

Vraag: Zijn deze hoestklachten nieuw en in de laatste 2 weken ontstaan?

Alleen als beide vragen met JA zijn beantwoord, voer je onderstaande actie uit.

ACTIE:

- Houd de justitiabele op > 1,5 meter afstand en afgezonderd van anderen.
- Leg uit aan de justitiabele wat je gaat doen en waarom.
- Bel de medische dienst of, als deze niet aanwezig is, de dienstdoende arts voor overleg.
- Houd de justitiabele in dezelfde ruimte totdat je verdere instructies van de medische dienst of arts hebt gekregen.
- Wanneer uit onderzoek blijkt dat de justitiabele verdacht wordt van een coronavirusinfectie, volg dan de instructies van de medische dienst/arts.
- Wanneer uit onderzoek blijkt dat de justitiabele klachten heeft die passen bij een coronavirusinfectie en verplaatst moet worden, zorg dan dat de justitiabele op een veilige manier verplaatst wordt zodat te allen tijde de voorgeschreven afstand wordt gegarandeerd en de justitiabele niet met andere mensen in aanraking komt.

- Het personeel dat de verplaatsing uitvoert, moet > 1,5 meter afstand houden. Is dat niet mogelijk, gebruik dan een chirurgisch masker en handschoenen.
- Ventileer de ruimte waar de gedetineerde op het BAD verbleef minimaal een half uur voordat deze weer gebruikt mag worden. Bij slechte ventilatie een uur.
- Als de medische dienst heeft vastgesteld dat de justitiabele verdacht wordt van het coronavirus, dan moet de ruimte na ventilatie huishoudelijk gereinigd en gedesinfecteerd worden voordat deze weer mag worden gebruikt.
- Als de justitiabele niet verdacht wordt van een besmetting met het virus, hoeft er niet extra gereinigd of geventileerd te worden.

We spreken van een 'justitiabele met klachten die passen bij een coronavirusinfectie' wanneer dit door de medische dienst/arts is vastgesteld en dit (nog) niet is bevestigd door een test.

We spreken van een 'bevestigd geval van een coronavirusinfectie' als een test heeft aangetoond dat hij/zij besmet is met het virus.

Colofon

Dit protocol is een publicatie van:
Outbreak Management Team van
Dienst Justitiële Inrichtingen
Postbus 30132
2500 GC Den Haag

Dit protocol is bedoeld voor intern gebruik bij DJI. Er kunnen geen rechten aan worden ontleend. DJI aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten in dit protocol.

© Dienst Justitiële Inrichtingen, 20 april 2020

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 21 april 2020 15:53
Aan: 10.2.e
Onderwerp: VOLGENS AFSPRAAK | dagelijkse update Corona 21-4

Beste directeuren van de FPC's, FPK's, FPA's, JJI's en overige geïnteresseerden,

Hierbij stuur ik u namens 10.2.e (divisiel directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) en 10.2.e (plv. divisiel directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) de update van vandaag: 21 april.

Persconferentie Rutte over maatregelen corona na 28 april

Premier Mark Rutte en minister Hugo de Jonge geven vandaag opnieuw een persconferentie over de Nederlandse maatregelen in de coronacrisis. De persconferentie is vanaf 19:00 uur o.a. te volgen bij de NOS op NPO 1. Premier Mark Rutte maakt bekend hoe Nederland verder gaat na 28 april. Eerder was duidelijk dat tot aan deze datum er in ieder geval de scholen en kinderopvangcentra's gesloten zouden zijn en dat er voor zover mogelijk thuisgewerkt diende te worden. Rutte geeft de persconferentie samen met minister Hugo de Jonge van Volksgezondheid, welzijn en sport.

Posters & vloerstickers

DJI heeft een aantal posters en vloerstickers met als tekst "Houd 1,5 meter afstand" gemaakt (zonder logo DJI zodat deze ook door particuliere aanbieders indien gewenst ingezet kunnen worden). Eind deze week, begin volgende week worden deze aan de inrichtingen uitgereikt. De JJI's, FPC's en FPK's die binnen de scope van het Crisisteam van DJI vallen ontvangen deze. De desbetreffende communicatiemedewerkers ontvangen hier separaat een bericht over van 10.2.e

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Corporate Communicatie
Dienst Justitiële Inrichtingen
Ministerie van Justitie en Veiligheid
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
 Postbus 30132 | 2500 GC | Den Haag

T 10.2.e
 E 10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 22 april 2020 15:56
Aan: 10.2.e
Onderwerp: VOLGENS AFSPRAAK | dagelijkse update Corona 22-4
Bijlagen: Wanneer+is+welk+mondmasker+nodig (2020 0415).pdf

Beste directeuren van de FPC's, FPK's, FPA's, JJI's en overige geïnteresseerden,

Hierbij stuur ik u namens 10.2.e (divisie-directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) en 10.2.e (plv. divisie-directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) de update van vandaag: 22 april.

Coronavirus - brief minister naar Tweede Kamer over verlenging maatregelen

Gisteravond gaf minister-president Rutte een persconferentie over de verlenging van de landelijke coronamaatregelen tot en met 19 mei 2020. Sander Dekker, minister voor rechtsbescherming, stuurt binnenkort een brief aan de Tweede Kamer. Met die brief informeert hij de Tweede Kamer over de stand van zaken bij DJI rond het coronavirus en hoe de verlenging van de maatregelen wordt toegepast op de tenuitvoerlegging van straffen en maatregelen. Zodra de brief van de minister aan de Tweede Kamer is verstuurd, informeren we u over de inhoud van de brief en de gevolgen ervan voor DJI

Instructie gebruik mondkapjes

De schaarse FFP2 maskers worden soms gebruikt terwijl dit niet nodig is. In de bijlage treft u een factsheet aan. Deze geeft aan wanneer welk masker te gebruiken.

Bewindspersonen op virtueel werkbezoek

Vandaag bezocht minister Dekker (virtueel) de Oostvaarderskliniek. Hij ging in gesprek met de directie, het actieteam corona, medewerkers van een afdeling in quarantaine en medewerkers van de medische dienst. Verder bezocht vandaag staatssecretaris Broekers-Knol (virtueel) CTP Veldzicht. Daar bezocht zij een behandelafdeling en sprak zij met de directie, de manager behandeling, hoofdbehandelaar transcultureel FACT, een sociotherapeut en een maatschappelijk werker.

Met vriendelijke groet,

10.2.e
10.2.e

Corporate Communicatie
Dienst Justitiële Inrichtingen
Ministerie van Justitie en Veiligheid
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
 Postbus 30132 | 2500 GC | Den Haag

T 10.2.e
E 10.2.e

Wanneer is welk mondmasker nodig?

Handelingscategorie

Te gebruiken mondmasker

<p>1 Hoog risico handelingen. Waarbij het bekend is dat er grote hoeveelheden aerosolen ontstaan. Aerosolen vergroten de kans op besmetting van zorgmedewerkers. Dit betreft onder andere: tracheale intubatie, bronchoscopie, uitzuigen van bovenste en onderste luchtwegen, handmatige beademing voor intubatie, niet-invasieve positieve druk beademing (NIPPV), tracheostomie, cardiopulmonale reanimatie en acute specialistische mondzorg voor COVID-19-patiënten.</p> <p>Zuurstoftoediening via nasale zuurstofcatheter of masker en afname van nasopharynxwat en keelwat voor diagnostiek zijn geen aerosolvormende handelingen.</p>	→ FFP2-masker
<p>2 Hoge intensiteit van (mogelijke) blootstelling aan SARS-CoV-2. Hieronder wordt verstaan een workflow waarbij risicomomenten gecombineerd worden, bijvoorbeeld bij monsterafname in een "monsterstraat", een COVID-19-verdenking-sprekkuur op een huisartsenpost of cohortverpleging op een COVID-19-afdeling.</p>	→ Chirurgisch mondneusmasker IIR
<p>3 Verpleging of verzorging van individuele COVID-19-patiënten. Het gaat volgens de LCI-richtlijn Uitgangspunten PBM buiten het ziekenhuis om handelingen waarbij direct patiëntencontact plaatsvindt met een (verdachte) patiënt en sprake is van persoonlijke verzorging of lichamelijk onderzoek. Het gaat niet om handelingen op meer dan 1,5 meter afstand of om vluchtig contact.</p>	→ FFP1- of chirurgisch mondneusmasker IIR
<p>4 Spoedeisende zorgverlening bij een patiënt met (onverwachte) COVID-19-verdenking. De spoedeisendheid wordt vastgesteld door de centralist van de meldkamer, de triagist van de huisartsenpost of de potentiële behandelaar.</p> <p>Incidenteel contact binnen 1,5 meter met een onbekende persoon in de openbare ruimte valt hier niet onder.</p>	→ Chirurgisch mondneusmasker IIR
<p>5 Bloedprikken (door laboratoria, trombosediensten en in klinische instellingen). In geval van symptomatische COVID-19-klachten.</p> <p>In gevallen waarin de patiënt niet aanhoest en er sprake is van een vluchtig contact (vingerprik, zelfafname).</p>	→ Geen
<p>6 Begeleiding. Dit betreft vormen van begeleiding in maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en Beschermd Wonen. In het algemeen kan worden volstaan met begeleiding op afstand van 1,5 meter of vluchtig contact.</p> <p>Als er sprake is van onvermijdelijk contact bij verzorging of verpleging van een patiënt met (verdenking op) COVID-19 in deze voorzieningen door een (wijk)verpleegkundige.</p>	→ Chirurgisch mondneusmasker IIR
<p>7 Huishoudelijke hulp bij patiënten met COVID-19. Hierbij kunnen afspraken worden gemaakt om een afstand van 1,5 meter aan te houden, of te beperken tot vluchtig contact.</p>	→ Geen

Richtlijnen voor gebruik

- Het masker mag aan een stuk gedragen worden totdat de ademhalingsweerstand te hoog wordt. Hierbij wordt uitgegaan van maximaal 3 uur achtereen dragen.
- Tussentijds wisselen is niet nodig bij de zorg voor meerdere patiënten achter elkaar. Let wel op dat een masker nooit om de hals gedragen wordt.
- Vervang het masker als het besmet is met lichaamsvocht, bij beschadiging, consumptie van eten en drinken, of bij het verlaten van het cohort.
- Bij thuiszorg en wijkverpleging kan een masker 3 uur achtereen gebruikt worden bij 1 of meer patiënten zonder het af te zetten, of maximaal 3 keer door dezelfde medewerker bij dezelfde patiënt als je het masker bij de patiënt achterlaat.
- Gebruik van maskers met een te hoog beschermingsniveau in relatie tot het besmettingsrisico moet in tijden van schaarste worden voorkomen, omdat de beschikbaarheid van maskers voor de situaties waarin ze echt nodig zijn, verkleind wordt.
- Als er onverhoopt bij jouw werkzaamheden geen passend persoonlijk beschermingsmiddel is, ga dan in gesprek met je werkgever over een alternatief. Biedt dat geen oplossing? Meld het bij de Inspectie SZW en/of de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.

**alleen samen krijgen we
corona onder controle**

Meer informatie:
rijksoverheid.nl/coronavirus
of bel 0800-1351

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 23 april 2020 18:43
Aan: 10.2.e
Onderwerp: VOLGENS AFSPRAAK | dagelijkse update Corona 23-4

Beste directeuren van de FPC's, FPK's, FPA's, JJI's en overige geïnteresseerden,

Hierbij stuur ik u namens 10.2.e (divisiedirecteur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) en 10.2.e (plv. divisiedirecteur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) de update van vandaag: 23 april.

Beeldbellen

Hier volgt een oproep/verzoek vanuit het OM. Het OM geeft bij DJI aan dat er zowel bij jeugd als in de forensische zorg inrichtingen zijn die aangeven dat het niet uitkomt om zitting te houden met beeldbellen. OM geeft aan dat dit voor de planning die er aan komt nadelige gevolgen heeft. Het liefst willen OM en ZM zittingen zoveel als mogelijk doorlaten gaan. het verzoek is dan ook aan JJI's en inrichtingen van forensische zorg om als het OM belt met een planning voor een zitting deze svp door te laten gaan.

Vertrek 10.2.e

Vandaag is het de laatste werkdag van 10.2.e. Vanaf morgen is 10.2.e waarnemend divisiedirecteur forensische zorg en justitiële jeugdinrichtingen (a.i.). "Ik wens alle inrichtingen in zowel het jeugd als forensisch veld ontzettend veel succes met de uitdagingen die het coronavirus en de nasleep ervan met zich meebrengen. Op deze manier wil ik een ieder met wie ik heb samengewerkt hiervoor hartelijk danken," aldus 10.2.e

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Corporate Communicatie
Dienst Justitiële Inrichtingen
Ministerie van Justitie en Veiligheid
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
 Postbus 30132 | 2500 GC | Den Haag

T 10.2.e
 E 10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 24 april 2020 14:17
Aan: 10.2.e
Onderwerp: VOLGENS AFSPRAAK | dagelijkse update Corona 24-4
Bijlagen: TK Stand van zaken coronamaatregelen in de justitie, veiligheids en migr....docx; Stand van zaken uitvraag ForZo JJI week 18-24 april.pdf

Beste directeuren van de FPC's, FPK's, FPA's, JJI's en overige geïnteresseerden,

Hierbij stuur ik u namens 10.2.e (divisie-directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) en 10.2.e (plv. divisie-directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen a.i.) de update van vandaag: 24 april.

Stand van zaken coronamaatregelen in de justitie-, veiligheids- en migratieketen

Minister Dekker en minister Grapperhaus sturen vandaag een brief aan de Tweede Kamer met de stand van zaken rondom de coronamaatregelen in de justitie-, veiligheids- en migratieketen. Op 21 april heeft het kabinet besloten een groot deel van de maatregelen die gelden om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan, te verlengen t/m 19 mei 2020. In deze brief informeren de ministers de Kamer over de gevolgen hiervan voor enkele onderdelen in de justitie- en veiligheidsketen, te weten de rechtspraak, sociale advocatuur en de noodopvang in de asielketen. De maatregelen die zijn getroffen ten behoeve van de tenuitvoerlegging van straffen worden gecontinueerd t/m 19 mei. U vindt de brief in de bijlage van deze mail.

Momenteel vindt overleg plaats tussen de divisie ForZo/JJI en een afvaardiging van de FPK's en FPA's. Tijdens deze overleggen zijn inhoudelijke argumenten gedeeld en is gesproken over de weging van het belang om te beschermen tegen besmetting en het belang van de forensische behandeling en resocialisatie. Begin volgende week hopen we u te kunnen informeren over de uitkomsten hiervan.

Stand van zaken in het veld

Het algehele beeld is dat de instellingen de situatie zo goed als mogelijk gezien de omstandigheden onder controle hebben en de situatie wat begint te normaliseren. Onder zieke justitiabelen hebben we deze week veel herstel gezien. Onder jeugdigen is tot nu toe gelukkig nog niemand besmet geraakt. Een uitgebreider beeld staat in de bijlage: memo stand van zaken uitvraag.

Geactualiseerde Q&A

Deze week zijn er bij de divisie forensische zorg en justitiële jeugdinrichtingen geen specifieke vragen rondom de coronamaatregelen binnengekomen. Daarom vindt u deze week geen geactualiseerde versie van de Q&A's in deze mail.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Corporate Communicatie
Dienst Justitiële Inrichtingen
Ministerie van Justitie en Veiligheid
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
 Postbus 30132 | 2500 GC | Den Haag

T 10.2.e
 E 10.2.e

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
2894782

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 23 april 2020
Onderwerp Stand van zaken coronamaatregelen in de justitie-, veiligheids- en
migratieketen

Op 21 april heeft het kabinet besloten een groot deel van de maatregelen die gelden om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan, te verlengen tot en met 19 mei 2020. In deze brief informeren wij uw Kamer over de gevolgen hiervan voor enkele onderdelen in de justitie- en veiligheids- en migratieketen, te weten de rechtspraak, sociale advocatuur en de noodopvang in de asielketen. De maatregelen die zijn getroffen ten behoeve van de tenuitvoerlegging van straffen, waarover uw Kamer onder meer is geïnformeerd op 2 april¹, worden gecontinueerd tot en met 19 mei.

De gevolgen van corona voor de criminaliteit

Als gevolg van de corona-crisis en de maatregelen die daartegen worden getroffen, treden veranderingen op in de criminaliteit. Sinds de derde week van maart monitort de politie samen met het ministerie van Justitie en Veiligheid wekelijks de belangrijkste veranderingen in criminaliteit. Aanvullend wordt hier relevante informatie van andere opsporingsdiensten en toezichthouders bij betrokken. Er is in den brede sprake van een daling van de criminaliteitscijfers. Na een initiële dip stabiliseert de geregistreerde criminaliteit de afgelopen drie weken op een niveau van ca. 15 tot 20% lager dan in de vergelijkbare periode vorig jaar. Met name op het vlak van vermogenscriminaliteit (o.a. woninginbraken, fietsendiefstallen en zakkenrollerij) worden dalingen geconstateerd. Tegelijk is zichtbaar dat er sprake is van corona-specifieke criminaliteit – bijvoorbeeld phishing die inspeelt op corona of oplichting bij de verkoop van beschermende middelen – en van criminaliteitsvormen die juist toenemen. Zo is het aantal meldingen van online criminaliteit gestegen ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar, waarbij overigens wel moet aangetekend dat ook voor de coronacrisis al sprake was van een toename. Op basis van de monitoring wordt met de betrokken partners gekeken of aanvullende interventies noodzakelijk zijn.

Rechtspraak

In vervolg op het kabinetsbesluit van 15 maart heeft de Rechtspraak besloten de gerechtsgebouwen te sluiten en fysieke zittingen niet of nauwelijks doorgang te

---

¹ Kamerstukken II, 2019-2020, 24.587 nr. 765.

laten vinden. Rechtszaken worden sindsdien zoveel mogelijk schriftelijk en met behulp van telehoorvoorzieningen, zoals videoverbinding behandeld. Daarbij is een lijst van urgente zaken opgesteld die in elk geval moeten doorgaan (eerste fase). Na het kabinetsbesluit van 31 maart 2020 is deze lijn door de Rechtspraak voortgezet. Wel is in deze tweede fase de lijst met te behandelen zaken aanzienlijk uitgebreid, zij het met nog zo beperkt mogelijk fysieke zittingen.

**Minister van Justitie en
Veiligheid**

Datum
23 april 2020

Ons kenmerk
2894782

Hoewel de Rechtspraak er in slaagt nog veel zaken te behandelen en daarin uitspraken te doen, vormt het niet houden van fysieke zittingen een grote beperking. Dit geldt met name voor het strafrecht, waar de inhoudelijke zittingen veelal zijn uitgesteld, met oplopende voorraden tot gevolg. Maar het geldt ook voor andere rechtsgebieden waarin het rechtstreekse contact tussen de rechter en partijen en voortgang van de zaak erg belangrijk zijn, zoals in het familie- en jeugdrecht. Nu de crisismaatregelen al geruime tijd duren en vanuit de verwachting dat de situatie niet op korte termijn weer normaal is, heeft de Rechtspraak de afgelopen weken in afstemming met het Openbaar Ministerie, de advocatuur en andere ketenpartners alles op alles gezet om meer fysieke zittingen te kunnen houden met inachtneming van de richtlijnen van het RIVM. Daarbij is gekeken vanuit het perspectief van de mogelijkheden van, en eventueel noodzakelijke aanpassingen in, de gerechtsgebouwen en vanuit het perspectief van de vakinhoud. Daarbij gaat het onder meer om de prioritering van zaken die weer op zitting behandeld worden en de wijze waarop de zitting kan plaatsvinden. De Rechtspraak heeft in afstemming met ketenpartijen en met afweging van de verschillende belangen besloten om in deze derde fase de behandeling van zaken ter terechtzitting verder uit te bouwen en de gerechtsgebouwen daarvoor weer open te stellen. Daarbij geldt dat gelet op de grote verschillen tussen de gerechtsgebouwen er lokaal wordt bekeken wat mogelijk is.

Het aantal zittingen in het gerechtsgebouw in aanwezigheid van partijen wordt vanaf 11 mei 2020 uitgebreid. Daarbij wordt prioriteit gegeven aan de rechtsgebieden strafrecht, jeugdrecht en familierecht. Zaken die in de eerste en tweede fase niet konden worden gedaan, kunnen dan weer op zitting worden aangebracht. Bij enkelvoudige en meervoudige misdrijfzaken wordt uitgegaan van de bestaande planning, aangepast aan de coronamaatregelen. Indien ruimte resteert, worden bij voorrang zaken behandeld die in de afgelopen weken zijn ingetrokken of aangehouden. Daarbij is met name aandacht voor jeugdzaken en zaken met slachtoffers. Waar - gezien de beschikbare capaciteit - mogelijk en noodzakelijk worden ook fysieke zittingen in andere rechtsgebieden gedaan. Bij een fysieke zitting krijgen alle procespartijen een uitnodiging om fysiek aanwezig te zijn en wordt, voor zover mogelijk, tegelijkertijd de mogelijkheid geboden om via audiovisuele middelen deel te nemen. Waar nodig worden de openingstijden van de gerechtsgebouwen uitgebreid naar 07.00 – 22.00 uur. Dat biedt ook de mogelijkheid om in de avonden zittingen te houden.

Om de zittingen verantwoord te kunnen houden, worden in de gerechtsgebouwen voorzieningen getroffen zoals plaatsing van plexiglas, looplijnen en andere maatregelen om afstand te bewaren. Schoonmaakwerkzaamheden tussen zittingen worden geïntensiveerd. Om in de gerechtsgebouwen met inachtneming van de coronamaatregelen te kunnen werken moet de toestroom van mensen beperkt blijven. Met name de kleinere zalen zijn hier niet op berekend. In

sommige gebouwen geldt dit echter ook voor verbindingsgangen en voor de publieke ruimte. Daarom kan nog niet het normale aantal zittingen worden gehouden. De Rechtspraak beziet de mogelijkheden om ook in andere gebouwen rechtszittingen te organiseren. Het personeel van de Rechtspraak en het Openbaar Ministerie blijft waar mogelijk thuiswerken en zittingen blijven plaatsvinden zonder publiek. Bij fysieke zittingen wordt gefaciliteerd dat (een beperkt aantal) journalisten aanwezig kan zijn. Ondertussen wordt ook ingezet op het zoveel mogelijk gebruikmaken van telehoorfaciliteiten. Sinds kort is er per penitentiare inrichting minimaal een telehoorkamer of videoconferentieset beschikbaar. Ondanks zeer snelle uitbreiding in de afgelopen weken is er nog steeds sprake van schaarste. Op de korte termijn gaat DJI extra sets bijplaatsen op de locaties waar nu de druk het grootst is. Voor de langere termijn zal DJI met de betrokken ketenorganisaties samenwerken aan het laten aansluiten van meer organisaties en het uitbreiden van de technische voorzieningen. Justitiabelen kunnen naar de gerechtsgebouwen vervoerd worden, maar om **besmettingsrisico's in de inrichtingen te beperken moet het aantal te vervoeren justitiabelen (ook per rit) beperkt blijven.**

Minister van Justitie en Veiligheid

Datum
23 april 2020

Ons kenmerk
2894782

Ook ontwikkelen de betrokken organisaties in samenspraak met de advocatuur oplossingen om de opgelopen voorraden weg te werken. Zo bekijkt het Openbaar Ministerie de mogelijkheden om meer zaken af te doen met een strafbeschikking.

Ook de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State en de Hoge Raad zullen, met inachtneming van de richtlijnen, weer zittingen gaan houden. Deze colleges hebben eveneens maatregelen getroffen om in de gebouwen met inachtneming van de coronamaatregelen te kunnen werken.

Voor alle betrokken organisaties geldt dat de voorgenomen maatregelen nog voorgelegd moeten worden aan de verschillende medezeggenschapsorganen.

Wij onderschrijven het belang van de Rechtspraak als vitaal onderdeel van de democratische rechtsstaat. Daarbij is het houden van openbare terechtzittingen essentieel. Een langdurige en vergaande beperking van het houden van de fysieke zittingen staat op gespannen voet met de beginselen van de rechtsstaat. Tegelijkertijd is er de verantwoordelijkheid om de verspreiding van het virus tegen te gaan. In de besluitvorming van de Rechtspraak en de daarbij betrokken partijen is een goede balans gevonden, die recht doet aan de verschillende belangen. Het is daarom goed te horen dat de rechtsprekende colleges intussen in staat zijn met inachtneming van de coronamaatregelen zittingen te gaan houden. Partijen zullen daartoe worden opgeroepen voor de zitting en zullen daarvoor naar de rechtbank reizen. Wij ondersteunen deze besluitvorming en spreken onze waardering hier voor uit.

Sociale advocatuur

De sociale advocatuur vervult een bijzondere en belangrijke rol in de toegang tot het recht. Deze rol dient juist in deze tijden gewaarborgd te zijn en te blijven door te borgen dat ook op langere termijn een adequaat aanbod (omvang en kwaliteit) van sociaal advocaten is verzekerd. De effecten van de coronacrisis zijn ook voor de sociaal advocatuur ingrijpend. In aanvulling op het generieke kabinetsbeleid zijn daarom direct maatregelen getroffen om te zorgen dat sociaal advocaten

(waaronder begrepen advocaten, mediators en bijzondere curatoren die ingeschreven staan bij de Raad voor Rechtsbijstand) een beroep kunnen doen op een stabiele financieringsstroom door middel van een ruime bevoorschotting.

Door de Raad voor Rechtsbijstand is in nauw overleg met de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA) voor de korte termijn een aantal maatregelen genomen. Het gaat dan om de bijzondere voorschotregeling (Staatscourant 19916, 7 april 2020), die sociaal advocaten de mogelijkheid geeft acuut over voldoende liquide middelen te beschikken. Met dat doel is eveneens de declaratiemogelijkheid in extra-uren zaken verruimd. Verder heeft de aangepaste werkwijze van rechtbanken geleid tot het afstemmen van zittingstoelagen op deze werkwijze en is voorzien in bekostiging van rechtsbijstand op afstand in de piketfase.

Gelet op de zorg voor een adequaat aanbod van sociaal advocaten monitort de minister voor Rechtsbescherming aan de hand van de beschikbare cijfers van de Raad voor Rechtsbijstand de actuele situatie per rechtsgebied. Daarbij wordt steeds bekeken of extra maatregelen nodig zijn, omdat bevoorschotting weliswaar voorziet in liquiditeit, maar geen antwoord is op ondervonden nadeel als gevolg van ontwikkelingen in de vraag naar gesubsidieerde rechtsbijstand vanwege de coronacrisis. De wijze waarop en het tempo waarin de rechtspraak het aantal te behandelen zaken verder uitbreidt, is hierop ook direct van invloed.

Door per rechtsgebied de ontwikkelingen in het aantal afgegeven toevoegingen te monitoren is de minister voor Rechtsbescherming in staat en indien nodig bereid gericht nadere maatregelen te treffen. Hierbij denk ik aan een langere terugvorderingsperiode en de mogelijkheid om in uitzonderlijke gevallen een deel van het voorschot niet terug te vorderen (binnen het beschikbare budgettaire kader van de rechtsbijstand). Hierover vindt overleg plaats met de NOvA en de Raad voor Rechtsbijstand. Uw Kamer zal hierover zo spoedig mogelijk nader worden geïnformeerd.

Noodonderdak asielketen

Vanaf 15 maart is de asielprocedure opgeschort. Asielzoekers die in Nederland aankomen worden geregistreerd en medisch getest, en vervolgens overgebracht naar een noodonderdaklocatie. Het aantal registraties van asielaanvragen is substantieel lager dan voor de coronacrisis. **Om de gezondheidsrisico's te beperken** en toegang tot het nabijgelegen Defensieterrein te voorkomen, zijn zij op deze locatie in hun vrijheid beperkt. Op deze manier is rekening gehouden met zorgen van omwonenden en medewerkers in de vreemdelingenketen ten aanzien van het coronavirus. Tegelijkertijd heeft het kabinet hiermee voldaan aan de humanitaire plicht asielzoekers onderdak te bieden. Hoewel door ngo's **kritiek is geuit** op de manier waarop het onderdak geregeld is, moet benadrukt worden dat het streven naar een meer open vorm van opvang tot te veel onrust bij gemeentebesturen en omwonenden had geleid. In dat geval was er de afgelopen weken vermoedelijk in het geheel geen noodonderdak voor nieuwkomers geweest, wat een zeer onwenselijke situatie geweest zou zijn.

Minister van Justitie en Veiligheid

Datum
23 april 2020

Ons kenmerk
2894782

Zoals op 9 april aan uw Kamer is geschreven², is er bij het COA nog sprake van enige uitstroom. Hierdoor is het mogelijk om mensen die enige tijd in het noodonderdak hebben verbleven en geen coronaverschijnselen hebben in te laten stromen in de COA-opvang. U zult begrijpen dat in een samenleving waarin opgeroepen wordt reisbewegingen zoveel mogelijk te beperken, deze beweging spanning kan oproepen bij medewerkers in de vreemdelingenketen. Tegelijkertijd is ook voor het kabinet duidelijk dat het verblijf in de noodonderdaklocatie van tijdelijke aard moet zijn. In de brief van 9 april is aangekondigd dat zou worden gezien of mensen op verantwoorde wijze uit het noodonderdak kunnen doorstromen naar het COA. Inmiddels is gestart met doorplaatsing van mensen uit het noodonderdak naar de COA-opvang in Ter Apel. Daar zal de asielprocedure starten met het ondertekenen van het aanvraagformulier en vervolgens zal een aanmeldgehoor gepland worden. Het nu feitelijk starten van de asielprocedure kan met inachtneming van de RIVM-richtlijnen.

Minister van Justitie en Veiligheid

Datum
23 april 2020

Ons kenmerk
2894782

Daarnaast geldt voor asielzoekers die zich nieuw melden bij de COA-opvang in Ter Apel dat zij al bij de eerste registratie het aanvraagformulier kunnen ondertekenen. Vervolgens zullen zij tijdelijk naar het noodonderdak gebracht worden, om de gezondheidsrisico's op de COA-locatie Ter Apel (de grootste opvanglocatie van Nederland) zoveel mogelijk te beperken. Na enige periode op de noodonderdaklocatie zullen asielzoekers naar Ter Apel gebracht worden om het vervolg van de aanmeldfase te doorlopen en het aanmeldgehoor af te nemen. Het kabinet denkt hiermee gewogen recht te doen aan de gezondheidsrisico's voor medewerkers in de vreemdelingenketen, omwonenden en bestaande bewoners van AZC's (in het bijzonder die in Ter Apel), alsmede aan de belangen van asielzoekers en de asielrechtelijke verplichting die Nederland heeft.

Deze nieuwe werkwijze gaat uiterlijk in op dinsdag 28 april 2020, of zoveel eerder als mogelijk.

Spoedwet COVID-19

Op 21 april jl. heeft de Eerste Kamer de Tijdelijke wet COVID-19 Justitie en Veiligheid zonder stemming aangenomen. Met de wet worden verschillende voorzieningen getroffen om de continuïteit van het rechtsverkeer, waaronder de rechtspraak, te waarborgen tijdens de beperkende maatregelen als gevolg van de uitbraak van COVID-19.

---

² Kamerstukken II, 2019-2020, 35300-VI-116.

Deze tijdelijke wet zal op vrijdag 24 april in werking treden en vervalt op 1 september 2020, met de mogelijkheid van verlenging met telkens ten hoogste twee maanden indien nodig. Wij zijn de Tweede Kamer en Eerste Kamer zeer erkentelijk voor de voortvarende behandeling van het wetsvoorstel.

**Minister van Justitie en
Veiligheid**

Datum
23 april 2020

Ons kenmerk
2894782

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

De Minister voor Rechtsbescherming,

Sander Dekker

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

Ankie Broekers-Knol

Aan: Veld forensische zorg en justitiële jeugdinrichtingen

**Divisie Forensische Zorg en
Justitiële
Jeugdinrichtingen**
Specialistisch Inkoop Centrum

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 30132
2500 GC Den Haag
www.dji.nl

Contactpersoon
Afdeling Inkoop & Kwaliteit

T 10.2 e

Datum
24 april 2020

Projectnaam
Corona

memo

Corona, stand van zaken in het veld
Versie vrijdag 24 april

Doel

Het veld van forensische zorg en justitiële jeugdinrichtingen informeren over de situatie binnen de **FPC's, FPK's, JJI's en FPA's**¹ na de opgelegde coronamaatregelen. De bevindingen in dit memo zijn gebaseerd op de matrix die twee keer per week door zorgaanbieders wordt aangeleverd aan ForZo/JJI.

Samenvatting

Het algehele beeld is dat de instellingen de situatie zo goed als mogelijk gezien de omstandigheden onder controle hebben en de situatie wat begint te normaliseren. Onder zieke justitiabelen hebben we deze week veel herstel gezien. Onder jeugdigen is tot nu toe gelukkig nog niemand besmet geraakt.

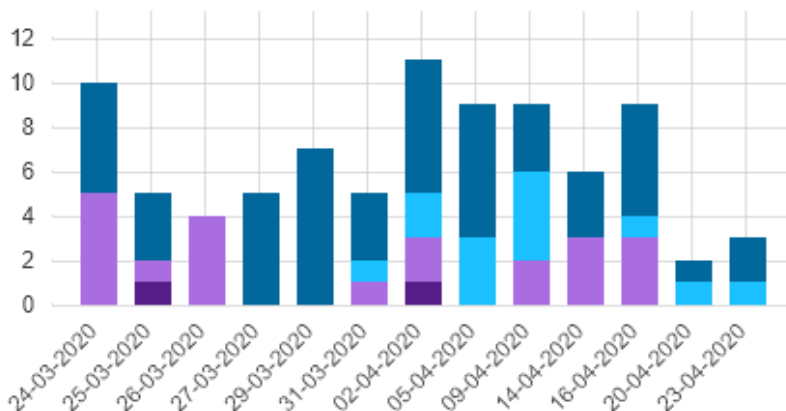
Beeld van het veld

Justitiabelen in isolatie

Ten opzichte van vorige week is het aantal isolaties en ziekenhuisopnames flink afgenomen. Momenteel verblijven 3 justitiabelen in corona-isolatie op kamer (vorige week waren dit er 9). Bij in totaal 6 justitiabelen is besmetting met het coronavirus vastgesteld middels een test. Hiervan zijn er 4 inmiddels hersteld, waaronder de 2 justitiabelen die in het JCvSZ verbleven. De herstelde justitiabelen zijn weer terug in de kliniek. Momenteel verblijft nog 1 justitiabele in een regulier ziekenhuis.

Grafiek 1. De ontwikkeling van isolatie en ziekenhuisopnames door de tijd: 24 maart tot en met 23 april

■ FPC ■ FPK ■ FPA ■ JJI

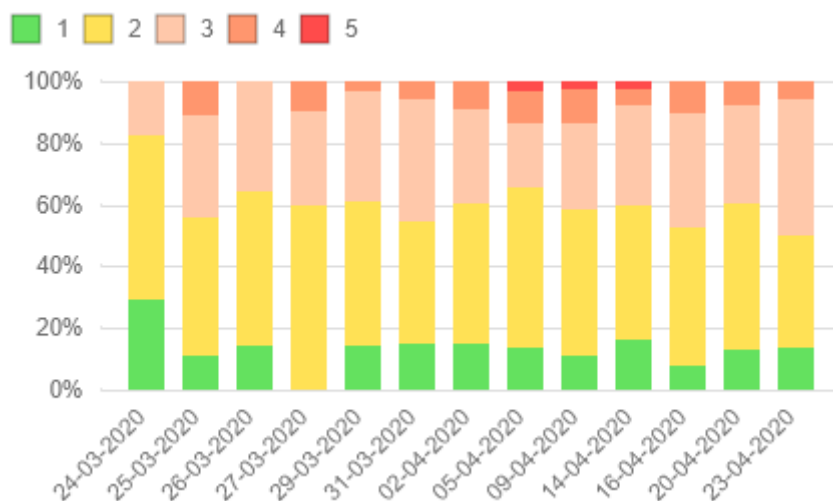
¹ Het gaat om beveiligingsniveaus 2-3-4; betreft ook FVA's, FVK's en SGLVG+-afdelingen

Onrust

Op dinsdag 21 april werd in de persconferentie door minister-president Rutte aangekondigd dat de maatregelen tot en met 19 mei worden verlengd (impliciet dus ook voor ons veld). Dit heeft niet acuut tot extra onrust in de instellingen geleid. Wel wordt ervaren dat de situatie lang duurt. Het is van belang om dit te blijven monitoren, aangezien de lange duur van de maatregelen ingrijpend is en onrust hierover niet uit te sluiten is.

Donderdagavond is de kamerbrief van minister Dekker verstuurd met de expliciete aankondiging dat de maatregelen verlengd worden tot en met 19 mei 2020.

Grafiek 2. De ontwikkeling op de indicator onrust (1-5) door de tijd: 24 maart tot en met 23 april

Beschermingsmiddelen

Uit de aangeleverde gegevens blijkt dat persoonlijke beschermingsmiddelen nog steeds een belangrijk aandachtspunt zijn. Gezien de dalende trend van zieken en isolaties, waardoor de middelen niet stelselmatig hoeven te worden ingezet, lijkt de situatie momenteel niet zo urgent dat dit onmiddellijke actie vereist dan de voortduurende aandacht die dit nu heeft.

De route voor het verkrijgen van persoonlijke beschermingsmiddelen is inmiddels bekend en door het veld belopen: DJI voor de rijksklinieken en ROAZ voor de overige instellingen.

**Divisie Forensische Zorg en
Justitiële
Jeugdinrichtingen**
Specialistisch Inkoop Centrum

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 30132
2500 GC Den Haag
www.dji.nl

Contactpersoon
Afdeling Inkoop & Kwaliteit

T 10.2 e

Datum
24 april 2020

Projectnaam
Corona

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 28 april 2020 16:47
Aan: 10.2.e
Onderwerp: VOLGENS AFSPRAAK | dagelijkse update Corona 28-4

Beste directeuren van de FPC's, FPK's, FPA's, JJI's en overige geïnteresseerden,

Hierbij stuur ik u namens 10.2.e (divisie directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) 10.2.e (plv. divisie directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen a.i.) de update van vandaag: 28 april.

Frequentie dagelijkse updates

Vanaf deze week veranderen wij de frequentie van de dagelijkse updates. Na deze update van vandaag versturen wij voortaan wekelijks op vrijdag een overzicht van onderwerpen. Mocht er aanleiding voor zijn, vanwege urgentie of actualiteit, dan wijken wij hier van af.

Afspraken testbeleid GGZ en DJI

Ter informatie delen we hier de richtlijnen voor het testen van personeel dat valt onder de GGZ en het testbeleid van DJI.

Forensische zorg valt onder de richtlijn ggz

Het ministerie van VWS heeft in reactie op concept Kamervragen d.d. 15 april bevestigd dat forensische zorg medewerkers kunnen worden getest conform het beleid dat geldt voor de geestelijke gezondheidszorg, waarbij geldt dat zorgmedewerkers die directe zorg (op minder dan 1,5 meter afstand) verlenen met klachten (minimaal 24 uur) getest kunnen worden na advies van de (bedrijfs)arts.

In twee situaties komen DJI medewerkers in aanmerking voor een test.

1. DJI medewerkers die betrokken zijn geweest bij een hoest / spuug incident.
2. DJI medewerkers die in contact zijn geweest met personen die verdacht worden van besmetting met het coronavirus of personen die bewezen besmet zijn met het coronavirus.

Het testbeleid geldt voor alle medewerkers die in aanraking komen met justitiabelen, dus ook medewerkers van het facilitair bedrijf, Dienst Geestelijke Verzorging, Trigion, etc.

Let op: testen kan alleen als de medewerker ook daadwerkelijk klachten heeft die wijzen op een mogelijke besmetting.

Procedure:

1. De medewerker die voldoet aan bovenstaande voorwaarden meldt zich bij de backoffice van Bedrijfszorg DJI: tel: 10.2.e, 10.2.e
2. De bedrijfsarts neemt contact op met de medewerker en beoordeelt of een testen nodig/zinvol is.
3. De bedrijfsarts neemt vervolgens contact op met de GGD.
4. De GGD neemt contact op met de medewerker voor het maken van een afspraak om te testen.
5. De bedrijfsarts neemt contact op met de medewerker over de testuitslag en adviseert over de inzetbaarheid.
6. Medewerker bespreekt het advies met zijn/haar leidinggevende.

Testen door GGD

Bovenstaand beleid blijkt nog niet bij alle GGD's bekend te zijn. Dit is onder de aandacht van VWS. Mocht een inrichting knelpunten ervaren bij het getest krijgen van medewerkers, laat dit dan zo snel mogelijk weten op 10.2.e

Met vriendelijke groet,

10.2.e

.....
Corporate Communicatie
Dienst Justitiële Inrichtingen
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 30132 | 2500 GC | Den Haag

.....
T 10.2.e
E 10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 1 mei 2020 14:44
Aan: 10.2.e
Onderwerp: VOLGENS AFSPRAAK | wekelijkse update Corona 1-5
Bijlagen: Stand van zaken uitvraag ForZo JJI week 25 april - 1 mei.pdf

Beste directeuren van de FPC's, FPK's, FPA's, JJI's en overige geïnteresseerden,

Hierbij stuur ik u namens 10.2.e (divisie-directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) 10.2.e (plv. divisie-directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen a.i.) de update van deze week.

Frequentie dagelijkse updates

Vanaf deze week hebben wij de frequentie van de dagelijkse updates veranderd. U ontvangt elke vrijdag een wekelijkse update. Mocht er aanleiding voor zijn, vanwege urgentie of actualiteit dan wijken wij hier van af.

Verlof en bezoek in de forensische zorg

In een eerdere update informeerden we u over gesprekken die wij voerden met een afvaardiging van de FPK's en FPA's over het verlof en bezoek ten tijde van de Corona crisis. In deze update informeren we u over de uitkomsten. Onderstaand staan de kaders en randvoorwaarden voor wat betreft begeleid verlof, onbegeleid verlof en bezoek.

Verlof en bezoek in de forensische zorg

Voor de forensische zorg geldt dat deze vaak wordt geboden in een setting waar ook civielrechtelijke en soms zelfs vrijwillig patiënten verblijven. Het is voor deze instellingen niet hanteerbaar om per titel een verschillend verlof- en bezoekbeleid te voeren. Tegelijk is het ministerie van JenV ook verantwoordelijk voor de veiligheid en gezondheid van patiënten die op gezag van de strafrechter in deze inrichtingen zijn geplaatst. Daarbij hebben de instellingen een behandelopgave gericht op een veilige terugkeer naar de samenleving of afschaling naar lichtere vormen van zorg of verblijf binnen diezelfde opdracht van de rechter. Dit vraagt om een permanente afweging tussen het belang van een Corona-vrije setting en een veilige terugkeer naar de samenleving aan het eind van de opgelegde maatregel.

FPK/FPA

Gelet op het risico van besmetting van patiënten of anderen is het uitgangspunt dat een zorgvuldig en terughoudend beleid bij toekenning van verlof zal worden gehanteerd zowel in FPK's als bij FPA's tot in elk geval 20 mei 2020.

Alle verlofbewegingen worden door de eindverantwoordelijk functionaris duidelijk gemotiveerd in de zin van noodzakelijkheid en proportionaliteit.

Begeleid verlof

Begeleid verlof is toegestaan in FPK's en FPA's indien de noodzaak is gelegen in einde titel of het oefenen met vrijheden essentieel is om de patiënt met beheersbare veiligheidsrisico's te kunnen ontslaan uit de kliniek danwel door te plaatsen naar een vervolgvoorziening. In uitzonderingsgevallen kunnen ook de psychische of fysieke gezondheidstoestand van de patiënt redenen vormen om begeleid verlof toe te kunnen staan.

Onbegeleid verlof

Onbegeleid verlof is alleen bij uitzondering mogelijk in de FPA's. Dit kan worden toegekend door de eindverantwoordelijk functionaris in het kader van activiteiten voor een baan, opleiding of dagactiviteit (geen verlof om het verlof).

Bezoek

Bezoek is toegestaan conform het beleid van de instelling.

Algemene randvoorwaarde

Voor wat betreft bezoek en verlof geldt dat dit alleen kan plaatsvinden indien sprake is van het naleven van de RIVM richtlijnen.

NB: Uitgezonderd van deze regels zijn de tbs-dwang patiënten in de FPK's. Patiënten met een tbs-dwang titel (uitgezonderd de patiënten met een transmurale fase) vallen onder de maatregel geen verlof/geen bezoek zoals ook door de minister van Rechtsbescherming gecommuniceerd aan de Tweede Kamer.

Uitvraag vormgeven 1,5 meter maatschappij binnen FPC's en JJI's

FPC's en JJI's worden binnenkort gevraagd in kaart te brengen wat de mogelijkheden en onmogelijkheden zijn van het vormgeven van een zogeheten 1,5 maatschappij binnen onze instellingen. Uiteraard wordt u verder op de hoogte gehouden van de uitkomsten en de vertaling daarvan naar eventuele kaders voor de langere termijn.

Stand van zaken in het veld

Het algehele beeld is dat de instellingen de situatie zo goed als mogelijk gezien de omstandigheden onder controle hebben. De dalende trend van zieken en isolaties die we vorige week zagen, heeft zich deze week bestendigd. Een uitgebreider beeld staat in de bijlage: memo stand van zaken uitvraag.

30 april werkbezoek minister Dekker aan de Waag

Op 30 april bracht minister Dekker een werkbezoek aan de Waag in Den Haag. Hij was benieuwd hoe de behandelaren van de Waag met inachtneming van de coronamaatregelen cliënten die problemen hebben op het gebied van huiselijk geweld, agressie en zeden behandelen. De minister was zeer te spreken over het bezoek en vond ondermeer de deelname aan het MDO heel waardevol. Tevens gaf hij aan onder de indruk te zijn van de flexibiliteit en het aanpassingsvermogen van de behandelaren en cliënten van de Waag.

Geactualiseerde Q&A

Deze week zijn er bij de divisie forensische zorg en justitiële jeugdinrichtingen geen specifieke vragen rondom de coronamaatregelen binnengekomen. Daarom vindt u deze week geen geactualiseerde versie van de Q&A's in deze mail.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

.....
Corporate Communicatie
Dienst Justitiële Inrichtingen
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 30132 | 2500 GC | Den Haag

.....
T 10.2.e
E 10.2.e

Aan: Veld forensische zorg en justitiële jeugdinrichtingen

**Divisie Forensische Zorg en
Justitiële
Jeugdinrichtingen**
Specialistisch Inkoop Centrum

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 30132
2500 GC Den Haag
www.dji.nl

Contactpersoon
Afdeling Inkoop & Kwaliteit

T 020 610 2000

Datum
1 mei 2020

Projectnaam
Corona

memo

Corona, stand van zaken in het veld
Versie vrijdag 1 mei 2020

Doel

Het veld van forensische zorg en justitiële jeugdinrichtingen informeren over de situatie binnen de FPC's, FPK's, JJI's en FPA's¹ na de opgelegde coronamaatregelen. De bevindingen in dit memo zijn gebaseerd op de matrix die twee keer per week door zorgaanbieders wordt aangeleverd aan ForZo/JJI.

Samenvatting

Het algehele beeld is dat de instellingen de situatie zo goed als mogelijk gezien de omstandigheden onder controle hebben. De dalende trend van zieken en isolaties die we vorige week zagen, heeft zich deze week bestendigd.

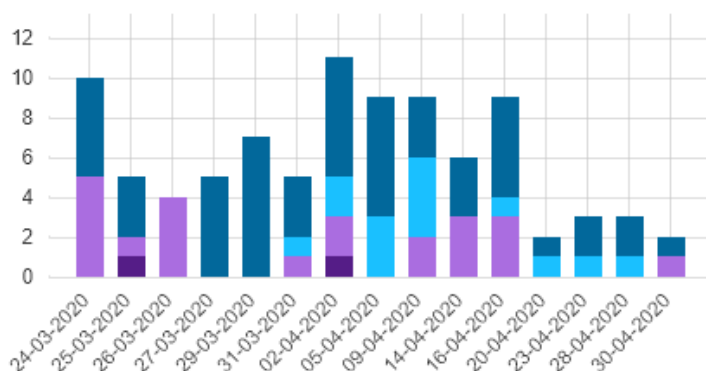
Beeld van het veld

Justitiabelen in isolatie

Ten opzichte van vorige week is het aantal isolaties en ziekenhuisopnames laag gebleven. Momenteel verblijven 2 justitiabelen in corona-isolatie op kamer (vorige week waren dit er 3). Bij in totaal 6 justitiabelen is besmetting met het coronavirus vastgesteld middels een test. Hiervan zijn er 4 inmiddels hersteld. Momenteel verblijft nog 1 justitiabele in een regulier ziekenhuis.

In isolatie per instelling type

■ FPC ■ FPK ■ FPA ■ JJI

Grafiek 1. De ontwikkeling van isolatie door de tijd: 24 maart tot en met 30 april

¹ Het gaat om beveiligingsniveaus 2-3-4; ook FVA's, FVK's en SGLVG+-afdelingen

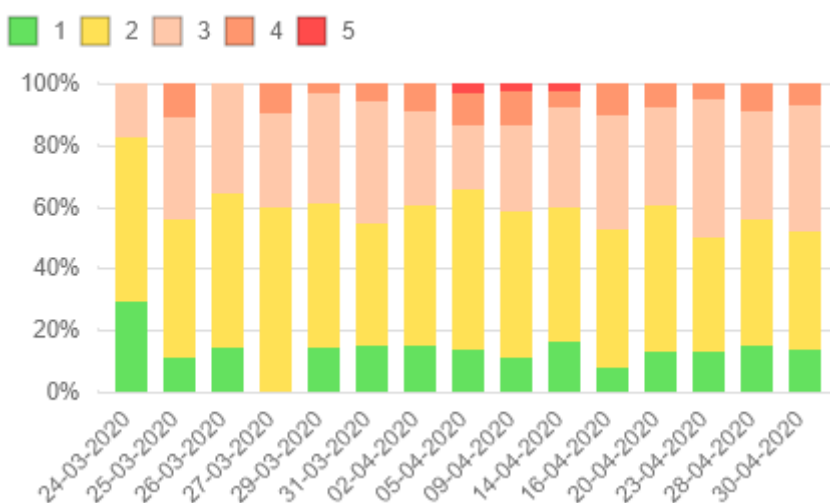

Onrust

Al sinds het begin van de maatregelen wordt in veel instellingen meer onrust ervaren dan in de situatie van vóór de maatregelen. In de afgelopen weken is er af en toe een piek geweest in gerapporteerde onrust (met name rondom feestdagen zoals Pasen en bij vastgestelde besmetting van een medewerker of justitiabele). Momenteel laat de aan ons gerapporteerde informatie geen piek in onrust zien in de instellingen.

**Divisie Forensische Zorg
en Justitiële
Jeugdinrichtingen**
Specialistisch Inkoop
Centrum

Indicator onrust: percentage instellingen per score

Grafiek 2. De ontwikkeling op de indicator onrust (1-5) door de tijd: 24 maart tot en met 30 april

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 8 mei 2020 14:46
Aan: 10.2.e
Onderwerp: VOLGENS AFSPRAAK | wekelijkse update Corona 8-5
Bijlagen: Stand van zaken uitvraag ForZo JJI week 2-8 mei.pdf

Beste directeuren van de FPC's, FPK's, FPA's, JJI's en overige geïnteresseerden,

Hierbij stuur ik u namens 10.2.e (divisie-directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) 10.2.e (plv. divisie-directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen a.i.) de update van deze week.

Uitvraag vormgeven 1,5 meter maatschappij binnen FPC's en JJI's

Afgelopen week informeerden wij u over het in kaart brengen van de mogelijkheden en onmogelijkheden wat betreft het vormgeven van een zogeheten 1,5 meter maatschappij binnen de FPC's en JJI's. Deze week ontvingen wij de eerste input van deze uitvraag. Deze gegevens vanuit het veld verwerken wij tot één gemeenschappelijk stuk met een jeugd en forensisch onderdeel. Dat stuk wordt samen met de input vanuit het gevangeniswezen en de vreemdelingenbewaring op hoofdlijnen besproken met de hoofddirectie van DJI. Tevens worden deze hoofdlijnen besproken met de minister. Wij houden u op de hoogte over het vervolg.

Coronamaatregelen

In navolging van de persconferentie van premier Rutte afgelopen woensdag berichten wij u dat de huidige maatregelen wat betreft verlof en bezoek binnen de inrichtingen in ieder geval tot en met 19 mei gelden. Er wordt voor of op 19 mei aangegeven of de huidige maatregelen verlengd, aangepast of versoepeld worden.

Stand van zaken in het veld

Het algehele beeld is dat de instellingen de situatie nog steeds zo goed als mogelijk gezien de omstandigheden onder controle hebben. De dalende trend van zieken en isolaties heeft zich deze week opnieuw bestendigd. Een uitgebreider beeld staat in de bijlage: memo stand van zaken uitvraag.

Ondanks dat de situatie rondom zieken en isolaties al enige tijd stabiel blijft, vinden wij het belangrijk om voorlopig goed te blijven monitoren wat de situatie in de instellingen is. Dit mede omdat de landelijke maatregelen de komende tijd geleidelijk versoepeld worden en wij graag eventuele veranderingen op tijd kunnen signaleren.

Regelgeving over continuïteitsbijdrage en meerkosten

De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) heeft op 1 mei 2020 de regelgeving over de continuïteitsbijdrage en meerkosten in verband met de uitbraak van het coronavirus gepubliceerd. De [beleidsregel](#), [nadere regel](#) en [prestatiebeschrijvingbeschikking](#) zijn door de NZa gepubliceerd op hun website.

Op de website van de NZa zijn ook onderstaande stukken geplaatst:

- de **circulaire** met een toelichting op de regelgeving;
- de **consultatietabel** met consultatiereacties van de betrokken branche- of beroepsorganisaties die toestemming hebben gegeven deze reacties hierbij openbaar te maken. In deze consultatietabel staat ook een respons van de NZa op deze consultatiereacties beschreven.

Op korte termijn vindt overleg plaats tussen de divisie ForZo/JJI en GGZ Nederland over de uitwerking van bovenstaande regels met betrekking tot de Forensische Zorg.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

.....
Corporate Communicatie
Dienst Justitiële Inrichtingen
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 30132 | 2500 GC | Den Haag

.....
T 06 527 805 54

E **10.2.e** [REDACTED]

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 15 mei 2020 18:01
Aan: 10.2.e
Onderwerp: VOLGENS AFSPRAAK | wekelijkse update Corona 15-5
Bijlagen: Stand van zaken uitvraag ForZo JJI week 9-15 mei.pdf; QenA mondkapjes.docx; TK Beantwoording schriftelijke vragen VSO gesubsidieerde rechtsbijstand ....docx; TK Bijlage Beantwoording VSO vragen.docx

Beste directeuren van de FPC's, FPK's, FPA's, JJI's en overige geïnteresseerden,
 Hierbij stuur ik u namens 10.2.e (divisie-directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen) 10.2.e
 10.2.e (plv. divisie-directeur Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen a.i.) de update van deze week.

Procesbericht aangekondigde maatregelen vanaf 20 mei

Voor de periode na 20 mei is volgende week overleg met de minister. Mocht dit tot nieuwe maatregelen leiden dan gaan die waarschijnlijk niet eerder in dan per 1 juni (feitelijk 2 juni door Pinksteren) wat inhoudt dat de huidige maatregelen nog verlengd moeten worden. Begin volgende week volgt hier meer informatie over.

Aantal besmette justitiabelen online

Vanaf vandaag staat op de internetpagina van DJI een overzicht van het aantal justitiabelen waarvan vastgesteld is dat zij besmet zijn met het coronavirus binnen het gevangeniswezen, de forensische zorg en in de justitiële jeugdinrichtingen. Dit is te vinden op de coronapagina onder de 'veelgestelde vragen' bij de Q&A "hoeveel justitiabelen zijn besmet geraakt": <https://www.dji.nl/over-dji/coronavirus/index.aspx>

De gegevens worden twee keer per week (na bespreking van de cijfers met de minister) aangevuld. Dit onderstreept het belang van het adequaat en accuraat aanleveren van de cijfers vanuit de inrichtingen bij de divisie ForZo/JJI.

Stand van zaken in het veld

De dalende trend van zieken en isolaties heeft zich deze week opnieuw bestendigd. Momenteel verblijven er geen justitiabelen in isolatie vanwege coronaklachten. Zodra er verdenkingen zijn, dan wordt er getest. Het aantal instellingen dat een 3 of hoger scoort op onrust, is iets verhoogd tov vorige week. Een uitgebreider beeld staat in de bijlage: memo stand van zaken uitvraag.

Nieuwe RIVM richtlijn thuisblijven bij besmetting

Bericht RIVM: Indien de test positief is, thuisblijven en uitzielen tot minstens 7 dagen na het ontstaan van de klachten EN minstens een dag nadat alle klachten volledig verdwenen zijn.

Mondkapjes voor het openbaar vervoer voor personeel en justitiabelen

Dit bericht geldt voor alle JJI's, de FPC's en de FPK's met tbs-dwang-patiënten.

DJI verstrekt de herbruikbare mondkapjes van [In-Made](#) aan medewerkers van DJI die gebruik maken van het openbaar vervoer voor hun woon-werk verkeer en dienstreizen.

Mondkapje vanaf 1 juni verplicht in OV

Vanaf 1 juni 2020 is in Nederland het dragen van een niet-medisch mondkapje verplicht in het openbaar vervoer. De directeuren van alle DJI inrichtingen, landelijke diensten en het hoofdkantoor krijgen uiterlijk in de week van 25 mei 2020 een ruime voorraad mondkapjes die zij kunnen verspreiden onder hun medewerkers die met het openbaar vervoer reizen. Het dragen van deze In-Made mondkapjes in de justitiële inrichtingen is niet toegestaan, conform de richtlijnen van DJI.

Bijbestellen mondkapjes

Bijbestellen van In-Made mondkapjes kan, na de eerste verzending in de week van 25 mei, uitsluitend gedaan worden door directeuren van alle locaties via het mailadres 10.2.e

Gebruiksaanwijzing mondkapjes In-Made

Er is een gebruiksaanwijzing gemaakt. Zie de Q&A over de In-Made mondkapjes, in de bijlage van deze mail.

Mondkapjes voor justitiabelen

In-Made heeft ook mondkapjes geproduceerd die alleen geschikt zijn voor eenmalig gebruik. Deze mondkapjes worden per 1 juni verstrekt aan justitiabelen die bij vertrek van een justitiële inrichting met het openbaar vervoer moeten reizen. De inrichtingen ontvangen eveneens naar evenredigheid een voorraad van deze mondkapjes.

Beantwoording kamervragen Corona

In de bijlage van deze mail vindt u ter info de antwoorden op vragen die aan minister Dekker gesteld zijn door de vaste kamercommissie van Justitie en Veiligheid. Deze vragen zijn gesteld naar aanleiding van het schriftelijk overleg met betrekking tot de gesubsidieerde rechtsbijstand en corona gerelateerde maatregelen in het gevangeniswezen en de rechtspraak.

Informatie over het opschalen van medische zorg in de justitiële inrichtingen (somatiek)

Veel maatregelen die nu van kracht zijn om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan, zijn waarschijnlijk voor langere tijd nodig. DJI bereidt zich voor op de vraag hoe het 'nieuwe normaal' er in de inrichtingen uit gaat zien. Het creëren van een veilige werkomgeving voor medewerkers, leveranciers en zorgverleners en een veilige leefomgeving voor justitiabelen staat hierbij centraal.

DJI streeft naar een corona-vrije omgeving binnen de inrichtingen.

Door de maatregelen van de overheid (lock-down) werd een groot deel van de planbare, niet-urgente zorg in Nederland gestaakt. Niet-urgente afspraken in de ziekenhuizen werden deels door DJI en deels door de ziekenhuizen zelf afgezegd met name in Brabant. Tevens werd de zorg door de contactberoepen opgeschort of beperkt tot de urgente gevallen.

We zijn in een fase gekomen waarin de maatregelen in de zorg langzaam worden versoepeld. Het is daarom noodzakelijk dat de zorg ook binnen DJI daar waar mogelijk geleidelijk weer wordt opgestart.

Het opstarten van de niet-urgente medische zorg dient te geschieden op geleide van noodzakelijkheid en dit ter beoordeling van de justitieel geneeskundige. De arts in de justitiële inrichting zal bij alle justitiabelen moeten beoordelen welke gestaakte zorg als eerste dient te worden hervat en daarbij moeten aangeven op welke termijn en op welke wijze. De arts adviseert de directie over de zorg die niet langer kan of hoeft te worden uitgesteld/opgeschort en welke als eerste moet worden herstart. Dit betreft de zorg zowel binnen als buiten de inrichting.

Mondzorg en overige somatische zorg

Mondzorg

Op 15 maart jl. is vanuit de beroepsorganisaties in de mondzorg geadviseerd om de niet-spoedeisende mondzorg tijdelijk te staken in verband met de hoge verspreidingsrisico's van COVID-19 in mondzorgpraktijken. Op dit moment geldt een versoepeling waardoor deze zorg in de inrichting ook kan worden opgestart en geïntensiveerd met in acht neming van de extra maatregelen zoals voorgeschreven door de beroepsgroep. De triage dient te worden gedaan door een justitieel geneeskundige of verpleegkundige middels het toeleidingsformulier.

Zorg door artsen/specialisten in ziekenhuizen

De druk op de ziekenhuizen lijkt in deze fase te verminderen en ziekenhuizen hervatten hun reguliere niet-urgente zorg. Noodzakelijke niet corona-gerelateerde zorg is de afgelopen periode vanzelfsprekend gewoon doorgegaan. De reguliere ziekenhuiszorg kan waar mogelijk geleidelijk worden hervat.

Paramedische zorg (fysiotherapie, podotherapie)

De maatregelen voor de paramedische, 1e lijns zorg zijn versoepeld. De beroepsgroepen zelf hebben een leidraad opgesteld hoe de zorg veilig en verantwoord kan worden opgeschaald. De ernst van de hulpvraag is leidend voor de noodzaak van behandeling. Waar mogelijk wordt afstand gehouden.

Voetzorg door pedicures

Pedicures vallen onder de contactberoepen gericht op uiterlijke verzorging. De maatregelen voor deze beroepsgroepen zijn nog niet versoepeld. De verwachting is dat versoepeling spoedig zal volgen, in ieder geval voor de medisch pedicures.

Oogzorg

Het was opticiens toegestaan hun werk voort te zetten met inachtneming van de 1,5 meter afstand en oogmetingen te doen. Noodzakelijke oogzorg kan weer opgestart worden.

Overige hulpmiddelen

Afspraken voor het aanmeten van hulpmiddelen (gehoorhulpmiddelen, middelen ter bevordering van de mobiliteit, steunkousen etc.) kunnen in overleg met de leveranciers weer worden gemaakt indien deze veilig en verantwoord kunnen plaatsvinden.

Kappers niet in inrichtingen

Er komen bij ons vragen binnen of kappers de inrichting in mogen. Het antwoord hierop is: nee, kappers worden vooralsnog niet toegelaten in de inrichtingen van DJI. Om besmetting van medewerkers en justitiabelen te voorkomen wordt in- en uitgaand personenverkeer zoveel mogelijk beperkt. Kappers worden niet gezien als noodzakelijke zorg.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Corporate Communicatie
Dienst Justitiële Inrichtingen
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 30132 | 2500 GC | Den Haag

.....
T 10.2.e
E 10.2.e

.....

Aan: Veld forensische zorg en justitiële jeugdinrichtingen

**Divisie Forensische Zorg en
Justitiële
Jeugdinrichtingen**
Specialistisch Inkoop Centrum

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 30132
2500 GC Den Haag
www.dji.nl

Contactpersoon
Afdeling Inkoop & Kwaliteit

T 10.2 e

Datum
15 mei 2020

Projectnaam
Corona

memo

Corona, stand van zaken in het veld
Versie vrijdag 15 mei 2020

Doel

Het veld van forensische zorg en justitiële jeugdinrichtingen informeren over de situatie binnen de FPC's, FPK's, JJI's en FPA's¹ na de opgelegde coronamaatregelen. De bevindingen in dit memo zijn gebaseerd op de matrix die twee keer per week door zorgaanbieders wordt aangeleverd aan ForZo/JJI.

Samenvatting

De dalende trend van zieken en isolaties heeft zich deze week opnieuw bestendigd. Momenteel verblijven er geen justitiabelen in isolatie vanwege coronaklachten. Zodra er verdenkingen zijn, dan wordt er getest. Het aantal instellingen dat een 3 of hoger scoort op onrust, is iets verhoogd ten opzichte van vorige week.

Beeld van het veld

Justitiabelen in isolatie

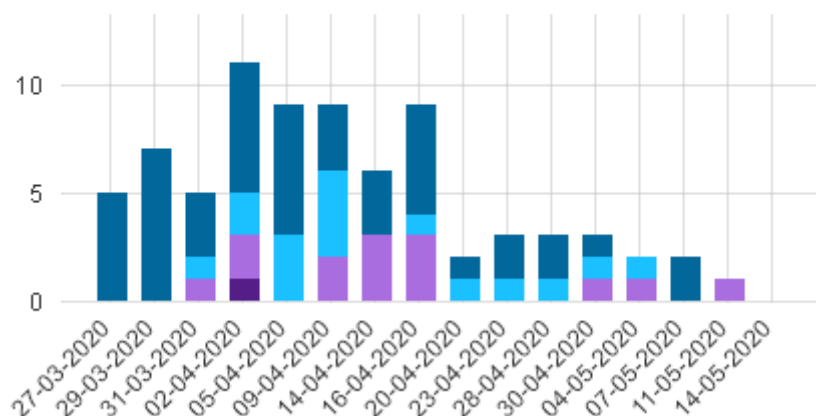
Momenteel verblijven er geen justitiabelen in corona-isolatie op kamer (vorige week waren dit er 2). Bij in totaal 6 justitiabelen is besmetting met het coronavirus vastgesteld middels een test. Hiervan zijn er 5 inmiddels hersteld. Momenteel verblijft nog 1 justitiabele in een regulier ziekenhuis.

Er zijn al enkele weken geen nieuwe vastgestelde besmettingen onder justitiabelen gerapporteerd. In de afgelopen week zijn er wel enkele verdenkingen van coronabesmetting onder justitiabelen aan ons gemeld. Deze justitiabelen zijn getest en gelukkig bleken alle testuitslagen negatief.

¹ Het gaat om beveiligingsniveaus 2-3-4; ook FVA's, FVK's en SGLVG+-afdelingen

In isolatie per instelling type

■ FPC ■ FPK ■ FPA ■ JJI

**Divisie Forensische Zorg
en Justitiële
Jeugdinrichtingen**
Specialistisch Inkoop
Centrum

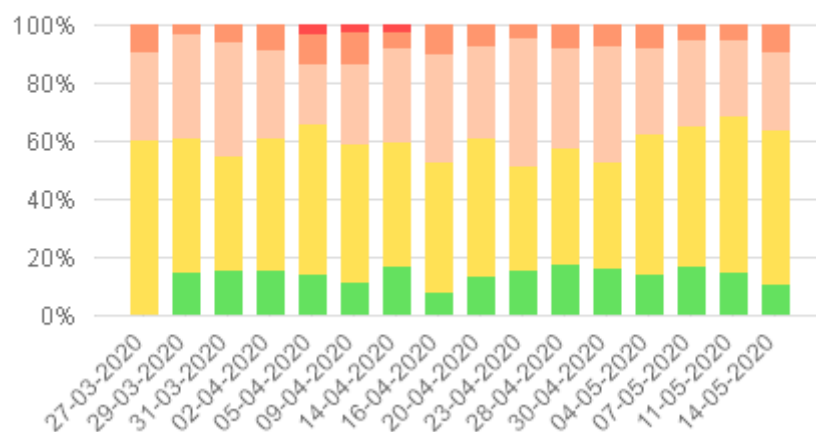
Grafiek 1. De ontwikkeling van isolatie door de tijd: 27 maart tot en met 15 mei

Onrust

Veel instellingen ervaren nog steeds licht verhoogde onrust als gevolg van de (aanhoudende) maatregelen. Het aantal instellingen dat een 3 of hoger scoort op onrust is iets hoger dan vorige week. Waar dit aan de orde is, is er contact tussen de betrokken zorginkoper en de instelling om dit goed te blijven monitoren.

Indicator onrust: percentage instellingen per score

■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5

Grafiek 2. De ontwikkeling op de indicator onrust (1-5) door de tijd: 27 maart tot en met 15 mei

QenA's mbt mondkapjes van In-Made voor gebruik in het OV

Waarom is In-Made mondkapjes gaan maken?

Door het coronavirus is een tekort ontstaan aan mondkapjes in Nederland. Dat bracht DJI ertoe om mondkapjes te gaan produceren op de arbeidsafdeling in diverse justitiële inrichtingen. Op deze manier leveren gedetineerden een bijdrage aan de noodsituatie die in Nederland is ontstaan. In eerste instantie maakte In-Made katoenen mondkapjes voor niet-medisch gebruik. Die mondkapjes waren bedoeld voor DJI en voor andere maatschappelijke sectoren. Nu mensen per 1 juni in het OV een mondkapje moeten dragen, maakt In-Made mondkapjes voor DJI'ers die met het OV naar hun werk moeten reizen.

Voor wie zijn de mondkapjes bestemd?

De mondkapjes zijn bestemd voor medewerkers van DJI die met het OV moeten reizen om bij hun werk te komen.

Hoeveel mondkapjes krijgt een DJI-medewerker die met het OV gaat?

Medewerkers van DJI die met het OV naar het werk moeten reizen, krijgen zes mondkapjes mondkapjes (twee per dag en tussendoor moet het mondkapje gewassen worden op 60 graden). De locaties zorgen voor de verspreiding van de mondkapjes onder de medewerkers die ze nodig hebben.

Moet ik het mondkapje wassen en hoe vaak?

Het mondkapje kan gedurende maximaal één dagdeel gebruikt worden. Na gebruik moet het mondkapje gewassen worden op 60 graden. Dit betekent dat je twee mondkapjes gebruikt per dag: op de heenweg en op de terugweg moet een ander mondkapje gebruikt worden. Daarna moeten de mondkapjes gewassen worden op minimaal 60 graden en kun je ze 40 keer opnieuw gebruiken.

Krijgen justitiabelen een mondkapje bij vertrek van de inrichting?

Per 1 juni krijgen justitiabelen die bij vertrek van een inrichting met het openbaar vervoer moeten reizen een mondkapje voor eenmalig gebruik. De inrichtingen ontvangen naar evenredigheid een voorraad van deze wegwerp mondkapjes.

Waarom mag ik geen In-Made mondkapje tijdens mijn werk dragen?

DJI volgt de richtlijnen van het RIVM. Alleen medisch personeel en medewerkers die in contact komen met mogelijk besmette justitiabelen gebruiken persoonlijke beschermingsmiddelen. Dat geldt ook voor medewerkers die binnenkomende justitiabelen moeten controleren en visiteren, waarbij er dus fysiek contact is, ook persoonlijke beschermingsmiddelen.

Waarom zijn de In-Made mondkapjes niet gecertificeerd en getest?

Er is nog geen complete test voor de zogenaamde home-made mondkapjes. Er zijn wel testen voor de doorlaatbaarheid van materialen, maar het effect van het mondkapje is een optelsom van materiaal, pasvorm en gebruik.

Zijn er risico's verbonden aan het dragen van een mondkapje?

Het dragen van een mondkapje kan een gevoel van veiligheid geven, waardoor mensen de overige maatregelen (anderhalve meter afstand, regelmatig handen wassen) minder strak gaan hanteren. Ook moet het mondkapje op de juiste manier worden gebruikt om besmetting van de drager te voorkomen.

Kan ik de mondkapjes ook kopen voor mijn familieleden en kennissen?

Nee. Alleen DJI'ers die met het OV moeten reizen per persoon krijgen zes mondkapjes (twee per dag en tussendoor wassen).

Waarom verkoopt In-Made wel mondkapjes aan derden?

In-Made heeft, met toestemming van de hoofddirectie DJI, een partij mondkapjes voor een marktconforme prijs verkocht op het moment dat DJI er zelf nog geen gebruik van wilde maken. De opbrengst gaat naar een nader te bepalen goed doel.

Blijft In-Made mondkapjes maken?

In-Made maakt 150.000 mondkapjes voor DJI. Daarna kunnen marktpartijen eventueel orders bij In-Made plaatsen die wij vervolgens zullen verwerken en uitvoeren.

Welke afwegingen heeft In-Made gemaakt bij het gebruik van materialen?

De afwegingen die In-Made maakte bij het gebruik van materialen, staan op in-made.nl.

Waar vind ik de gebruiksaanwijzing van het mondkapje?

De gebruiksaanwijzing van het In-Made mondkapje staat op inmade.nl.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Datum 7 mei 2020

Onderwerp Beantwoording schriftelijke vragen n.a.v. VSO gesubsidieerde
rechtsbijstand en corona gerelateerde maatregelen in het
gevangeniswezen en de rechtspraak

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
2899006

Uw kenmerk
31753

Bijlagen
1

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Hierbij doe ik, mede namens de minister van Justitie en Veiligheid, uw Kamer mijn reactie op de vragen en opmerkingen toekomen, die de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid heeft voorgelegd aan de ministers van Justitie en Veiligheid en voor Rechtsbescherming naar aanleiding van het schriftelijk overleg met betrekking tot de gesubsidieerde rechtsbijstand en corona gerelateerde maatregelen in het gevangeniswezen en de rechtspraak.

De Minister voor Rechtsbescherming,

Sander Dekker

1 Algemeen

INBRENG VANUIT DE FRACTIES

De leden van de VVD-fractie danken u voor uw inzet om de verschillende brieven met betrekking tot gesubsidieerde rechtsbijstand en corona gerelateerde maatregelen in het gevangeniswezen en de Rechtspraak naar de Kamer te sturen. Wel hebben zij nog enkele vragen.

De leden van de PVV-fractie hebben enkele vragen.

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de stukken geagendeerd voor het schriftelijk overleg over gesubsidieerde rechtsbijstand en corona gerelateerde maatregelen in het gevangeniswezen en de Rechtspraak. Zij hebben daarover nog enkele vragen.

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de toegezonden Kamerbrieven. Zij zullen enkele vragen stellen over de gevolgen van het coronavirus voor de sociale advocatuur en de stelselherziening rechtsbijstand. Daarna zullen zij enkele vragen stellen over de coronamaatregelen in het gevangeniswezen en de gevolgen voor tolken- en vertalers. Voorts hebben zij een vraag over het voornemen van de Rechtspraak om meer zaken te gaan behandelen.

De leden van de GroenLinks-fractie hebben enkele vragen.

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de agenda voor het schriftelijke overleg. Daarover hebben zij verschillende vragen en opmerkingen. Zij zullen eerst uitgebreid ingaan op de voorgenomen stelselherziening gesubsidieerde rechtsbijstand. Vervolgens zullen zij de pilot met Achmea en het Juridisch Loket behandelen. Als laatste zullen zij uitgebreid ingaan op de gevolgen van de coronacrisis voor de Rechtspraak, sociaal advocatuur, tolken en vertalers en het gevangeniswezen.

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de stukken die op de agenda van dit schriftelijk overleg staan. Zij hebben enkele vragen.

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brieven waarin maatregelen zijn aangekondigd voor de advocatuur, de justitiële inrichtingen, de Rechtspraak, openbaar ministerie (OM), en de tolken en vertalers in verband met de uitbraak van het coronavirus. De genoemde leden hebben behoefte aan het stellen van een aantal vragen naar aanleiding van deze brieven en signalen die zij hebben ontvangen vanuit de betreffende sectoren uit de maatschappij.

De leden van de SGP-fractie hebben enkele vragen.

BEANTWOORDING

De beantwoording wordt per onderdeel gedaan conform de indeling van de VSO vragen.

2 Gesubsidieerde rechtsbijstand

INBRENG VANUIT DE FRACTIES

De leden van de VVD-fractie danken de minister voor Rechtsbescherming voor de update over de stand van zaken met betrekking tot het initiatief van BrandMR. Vanuit de praktijk zijn er echter signalen dat de Nederlandse Orde van Advocaten (hierna: NOvA) geen contact heeft opgenomen met zowel BrandMR als de Autoriteit Consument & Markt over de aanpassing van artikel 5.11 uit de Verordening op de advocatuur (hierna: VODA). Tevens lijkt het verzoek van BrandMR om hun advocaten in te zetten voor een gratis Corona-hulplijn te zijn afgewezen. Dat staat wat de aan het woord zijnde leden betreft op gespannen voet met het toegankelijker maken van het recht. Kunt u hierop ingaan? Kunt u nogmaals in contact treden met de NOvA? Wat voornoemde leden betreft is een snelle aanpassing van de regels van de VODA van belang voor innovatie in de advocatuur. Deelt u deze inschatting?

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de tweede voortgangsrapportage betreffende de looptijd van het programma rechtsbijstand. Zij vragen allereerst of u van mening bent dat uw programma vertraging oploopt door de coronacrisis. Kunnen de pilots doorgang vinden? Welke invloed heeft de extra druk op de sociaaladvocatuur door deze crisis op de stelselherziening?

Deze leden benadrukken, zoals zij eerder hebben gedaan, dat zij de tijdelijke aanvullende vergoeding voor de jaren 2020 en 2021 voor sociaaladvocaten verwelkomen. Maar daarmee is het structurele probleem niet opgelost. Een mogelijk verhoogde vergoeding zal, indien de plannen de gewenste resultaten behalen, nog niet direct na deze overbruggingsperiode waarvoor de tijdelijke aanvullende vergoeding is bedoeld, op het gewenste niveau zijn. Hoe kijkt u hier tegenaan? Hoe heeft de instroom van het aantal zaken zich ontwikkeld, sinds u gestart bent met uw programma? Intussen blijkt uit onderzoek van Significant dat een aantal belangrijke eerdere aannames ongunstiger uitvallen. De kosten van de rechtshulppakketten zijn bijvoorbeeld hoger dan geschat en daarnaast wordt verwacht dat een verschuiving naar deze rechtshulppakketten in mindere mate zal optreden dan gedacht. In de voortgangsrapportage staat dat u zich nu gaat bezinnen en u schrijft dat de opgave tot modernisering binnen de budgettaire kaders "groot" zal zijn. De aan het woord zijnde leden vinden deze bezinning op zijn plaats. Het is van groot belang dat mensen met een kleine portemonnee de weg naar de rechter kunnen blijven vinden mocht dat nodig zijn, en er ruimte komt voor een hogere vergoeding voor sociaaladvocaten. Zij wachten de midtermreview, die in de zomer van 2020 volgt, af.

Verder merken de leden van de D66-fractie op dat Significant aanbeveelt om specifiek op een aantal terreinen pilots te starten om daarmee data te verzamelen of de aanpak effect kan sorteren. Een voorbeeld is de inzet van 'andere' professionals binnen de rechtshulppakketten, niet zijnde advocaten (bestuursrecht, familierecht). Bent u dit van plan?

Voornoemde leden hebben kennisgenomen van de doelgroepenanalyse ten behoeve van de versterking van de eerste lijn. Zij lezen hierin bijvoorbeeld dat niet- tot zeer beperkt zelfredzamen niet zelfstandig de weg naar hulp weet te vinden, en zij "in feite behoefte hebben aan hulpverlening die hén vindt, in plaats van andersom. Zij zijn vooral geholpen met een proactieve hulpverlening en het vroeg signaleren van problemen om escalatie (juridisering) te voorkomen." Dat zijn belangrijke conclusies. In de voortgangsrapportage wordt er niet verder op ingegaan hoe u deze conclusies nu gebruikt. Kunt u dit toelichten?

Ook lezen deze leden dat het de ambitie is om voor mensen met een juridisch probleem in het hele land eenzelfde aanbod en kwaliteit van dienstverlening te kunnen garanderen. Er is een eerste ontwerp van een laagdrempelige voorziening voor rechtshulp. Wanneer wordt gestart met het daadwerkelijk implementeren daarvan? Zijn er inmiddels "koplopersgemeenten" geselecteerd om te starten met de pilots tot laagdrempelige toegang? Kan dit, ondanks het coronavirus, doorgang vinden? Hoe ver is het plan van aanpak gevorderd dat moet leiden tot betere online informatie en een nationale online omgeving? Kunt u de Kamer over dit plan informeren? Staat dit plan los van de verbetering van de site van het Juridisch Loket? Deze leden kunnen zich voorstellen dat tijdens de coronacrisis online dienstverlening bijvoorbeeld via chat of videobellen zeer nuttig kan zijn. Is dit mogelijk? Zo nee, wanneer wordt dit mogelijk?

Verder hebben de leden van de D66-fractie een aantal vragen over het minder juridiseren van de relatie tussen burger en overheid, de tweede hoofdmaatregel van het programma rechtsbijstand.

Hiertoe wordt het Besluit proceskosten bestuursrecht gewijzigd en wordt een "aanjager" aangesteld. Ook wordt het procedeedgedrag van de overheid in kaart gebracht. De lijst met bestuursorganen die vaak partij zijn als de rechtzoekende met een toevoeging procedeert wordt aangevoerd door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) en de Raad voor de Kinderbescherming, twee taakorganisaties binnen het ministerie van J&V. Als gevolg hiervan voert de secretaris-generaal van het ministerie van J&V een gesprek met deze organisaties. Heeft dit gesprek inmiddels plaatsgevonden? Verwacht u dat zo'n gesprek veel effect zal sorteren? Bent u bereid hier verdere maatregelen te nemen? Wanneer verwacht u het Besluit Proceskosten aan de Kamer te sturen?

Verder schrijft u hierover dat u eraan hecht om op te merken dat bestuursorganen "zich vaak al veel moeite getroosten om het aantal juridische procedures te reduceren." Wat bedoelt u hiermee? Verwacht u niet veel resultaat meer van deze tweede hoofdmaatregel van uw programma? Deze leden zijn ook benieuwd naar de stand van de uitvoering van de motie Groothuizen c.s. (Kamerstuk 31753, nr. 170) om per verantwoordelijk departement de gevolgen van beleidskeuzes in nieuwe of te wijzigen regelgeving voor de financieringsbehoefte van het stelsel vanaf 2002 te evalueren en de Kamer hierover te informeren. Wanneer kan de Kamer de uitvoering van deze motie verwachten?

De leden van de D66-fractie merken op dat het lid Groothuizen in het algemeen overleg van 7 november 2019 over gesubsidieerde rechtsbijstand, in het kader van de overheid als veroorzaker van onnodige procedures, heeft gevraagd of er niet ook in het strafrecht winst te behalen valt in het verminderen van onnodige procedures. De minister voor Rechtsbescherming zegde toe hier "serieus naar te gaan kijken" en er in zijn voortgangsrapportage op terug te komen. Hetzelfde geldt voor de toezegging over het werken met controlegroepen bij de pilots. Voornoemde leden kunnen dit echter niet terugvinden in de brief. Kunt u hierover alsnog de Kamer informeren?

De leden van de D66-fractie lezen verder dat, ter verbetering van de kwaliteit in de tweede lijn, er sinds 1 januari 2020 10 miljoen euro beschikbaar is om 10 tot 30 pilots uit te voeren om ervaring op te doen met nieuwe manieren van werken in de tweede lijn. Hoeveel partijen hebben zich met een voorstel gemeld? Wanneer zullen de eerste pilots van start gaan?

Daarnaast willen deze leden graag weten wat u van plan bent te doen om de instroom van nieuwe sociaal advocaten te verhogen. Tijdens voornoemd algemeen overleg stelde u dat de geringe aanwas van jonge mensen die zich melden voor een opleiding tot sociaal advocaat u zorgen baarde. In de huidige omstandigheden wordt dit probleem des te meer prangend. U zou in gesprek gaan met de NOvA. Wat is de uitkomst hiervan?

De leden van de D66-fractie lezen dat u bezig bent met de uitvoering van het voornemen om de eigen bijdrage door de overheid te laten innen. Deze leden zijn benieuwd naar de stand van zaken. Kunt u aangeven wanneer u verwacht dat dit daadwerkelijk gaat gebeuren?

De leden van de GroenLinks-fractie vragen hoe u terugkijkt op de gang van zaken van het experiment om verzekeraars voortaan in te schakelen bij gesubsidieerde rechtsbijstand?

Onderschrijft u de conclusie dat de feiten zijn aangepast, zodat niet hoefde te worden aanbesteed en dat verzekeraar Achmea in ieder geval niet als enige uitvoerende partij in aanmerking had mogen komen voor de uitvoering van deze proef? Deelt u de mening dat de Kamer preciezer en uitgebreider geïnformeerd en betrokken had moeten worden bij de vormgeving van dit experiment?

De aan het woord zijnde leden benadrukken het grote belang van snelle duidelijkheid over de voorgenomen stelselherziening. Dit klemmt met de huidige coronacrisis eens te meer. Kunt u aangeven wanneer u de gewenste duidelijkheid kan geven? Bent u bereid om, in navolging van één van de aanbevelingen van de Commissie Van der Meer, een periodieke herijking/evaluatie van het vergoedingensysteem conform het voorstel van de Commissie Van der Meer, in te voeren? Daarnaast vragen deze leden naar structurelere oplossingen in de stelselherziening, zoals bijvoorbeeld verandering van het puntensysteem. Voornoemde leden vonden en vinden het essentieel dat niet alleen gekeken wordt naar kostenbesparingen, maar ook waar grote knelpunten zitten die niet op te lossen zijn met efficiencywinst.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen voorts naar de voortgang van de uitvoering van de toezegging dat u er bij andere ministers op aan zou dringen dat in toekomstige wetsvoorstellen duidelijk gemaakt zou worden wat de verwachte impact op de Rechtspraak en advocatuur zou zijn, bijvoorbeeld door het gebruik van wettelijke open normen in de rechtsgang.

Voorts vragen deze leden naar het terugdringen van procedures door de overheden zelf. Is bijvoorbeeld een afname waar te nemen in de zaken waarvoor de landsadvocaat wordt ingezet en in de gevallen waarin de IND hoger beroep instelt?

De leden van de SP-fractie zijn sinds het bekendmaken van de stelselherziening rechtsbijstand kritisch geweest op verschillende onderdelen van dat stelsel. Ook nu het in het nieuwste onderzoek een 'modernisering' wordt genoemd in plaats van een 'stelselherziening'. Deze leden hebben vanaf het begin gepleit voor het opsplitsen van de plannen. Hieronder gaan zij dan ook in op de verschillende onderdelen die individueel behandeld zouden kunnen en moeten worden. De opvatting van de aan het woord zijnde leden om de onderdelen op te splitsen is door de recente Doorrekening modernisering stelsel rechtsbijstand alleen nog maar versterkt.

Om maar te beginnen met het versterken van de triage. Werk bijvoorbeeld de nulde- en eerstelijns juridische hulp goed uit. Bijvoorbeeld in Huizen van het Recht, een initiatief van de SP. De doorrekening die u recent naar de Kamer stuurde, illustreert dat een sterke nulde- en eerstelijns zelfs maar in zeer beperkte mate kan leiden tot afname in de tweedelijns hulp. Door een laagdrempelige eerstelijns hulp kan de instroom zelfs toenemen waardoor ook de tweedelijns hulp een hogere instroom ervaart. Dat is natuurlijk precies wat deze leden hopen te bereiken met de Huizen van het Recht. Te veel mensen zoeken nu geen juridisch hulp omdat ze dat niet kunnen betalen of hun rechten niet begrijpen.

Wat betekent dit voor uw plannen? Uw aanname in uw contourenbrief dat er 10% minder verzoeken zijn tot tweedelijns hulp is ontkracht. Alleen binnen het bestuursrecht kan het aantal flink afnemen, zo blijkt nu. Daarmee komt de algemene doelstelling om het stelsel 30% efficiënter te laten werken in gevaar en daarmee dus ook de vergoedingen aan sociaal advocaten. Hoe ziet u dit? Graag een uitgebreide reactie.

Daarnaast nog een aanvullende vraag over de nuldelijns hulp, de informatievoorziening. Hoe wordt daarbij rekening gehouden met analfabeten en digibeten? De voortgangsrapportage creëert juist onduidelijkheid over deze groep. Voor deze groepen zijn fysieke loketten noodzakelijk. Kunnen deze leden verwachten dat er in de toekomst meer Huizen van het Recht of locaties van het Juridisch Loket komen? De voortgangsrapportage is daarover hoopvol.

Het tweede onderdeel van de stelselwijziging waar u de steun van de leden van de SP-fractie heeft is het terugdringen van het aantal bestuurszaken. Deze leden roepen al jaren richting de overheid en het bestuur: pak eens wat vaker de telefoon en ga bij burgers of bedrijven langs. De noodzaak tot goede communicatie en vertrouwen in de burger is namelijk meervoudig aangetoond. Een recente casus in de gemeente Enschede legde bijvoorbeeld het procedeergedrag van de overheid open en bloot. Een ambtenaar liet een sociaal rechercheur extra onderzoek doen naar een burger om het onderzoek rendabel te maken. Dit is optimum-marktdenken en verwerpelijk gedrag. Hierover zijn schriftelijke vragen gesteld (2020Z04238) en deze leden kijken uit naar de beantwoording daarvan.

Ook de Rijksoverheid maakt zich hier schuldig aan onnodig procedeergedrag. Vorig jaar nog vroegen deze leden aandacht voor de toename van de inzet van de landsadvocaat. Deze moest onder andere ingezet worden tegen burgers in Groningen die hun rechten opeisten. En tot op vandaag de dag gaat de beerput rondom de belastingtoeslagen steeds verder open. Er is een zogenaamd 'bonnenquotum' gekomen vanuit de top. Ambtenaren moesten daarbij bepaalde targets halen wat betreft het aantal fraudes dat ze blootlegden. Of er daadwerkelijk sprake was van fraude was schijnbaar van secundair belang.

Het ouderwets communiceren met burgers wordt helaas nu pas uitgevonden onder de noemer 'Passend Contact met de Overheid'. Dit had al die tijd de standaard wijze van handelen moeten zijn. Hoe zinvol is een programma als 'Passend Contact met de Overheid', terwijl bovenstaande voorbeelden de huidige cultuur weergeven? Zou een cultuurverandering binnen het ambtenarenapparaat niet veel zinvoller en effectiever zijn? Bent u bereid te onderzoeken welke bezuinigingen er zouden optreden als de overheid minder zou procederen?

Op dit moment dreigt u vooral met het hanteren van een proceskostenvergoeding. Daarmee wordt gekozen voor een financiële prikkel om het aantal bestuurszaken terug te brengen. Maar de doorrekening trekt deze conclusies in twijfel. Hoe waardeert u de uitkomsten van het onderzoek? Welke conclusies verbindt u daaraan? Bent u bereid om een verkennend onderzoek naar andere alternatieven te laten doen om het aantal bestuurszaken terug te dringen, zoals een

cultuurverandering? Welke gevolgen heeft deze doorrekening op het wetsvoorstel wat reeds in consultatie is geweest? Graag een uitgebreide reactie op dit punt.

Het derde onderdeel van de stelselherziening betreft de eigen bijdrage. De leden van de SP-fractie merken op dat de eigen bijdrage in de stelselherzieningen drie uitdagingen kent. Zo zou 10% van de eigen bijdrage niet te innen zijn bij rechtsbijstandsbehoefstigden. Op dit moment wordt dit vaak nog kwijtgescholden door de sociaal advocaten op basis van solidariteit.

Ten tweede blijkt uit de doorrekening dat 20% tot 30% van de eigen bijdragen door een deurwaarder ingevorderd zal moeten worden. Daarmee zouden mensen die al in de juridische problemen zitten, in nog een juridische procedure gestort worden. Onwenselijk vanuit het standpunt van deze leden. Hoe ziet u dit? Acht u het wenselijk om deze 20% tot 30% van de rechtsbijstandsbehoefstigden in een incassozaak te storten? Verwacht u dat deze mensen die de eigen bijdrage al niet kunnen betalen dan niet nog verder in de schulden worden gestort? Zo ja, waarom en zo nee, waarom niet?

Een derde uitdaging blijkt de elasticiteit van de eigen bijdrage. De doorrekening becijferde dat als de griffierechten met 10% worden verhoogd het aantal aanvragen voor rechtsbijstand in deze zaken met 3,6% zal dalen. Kan worden gesteld dat het andersom ook het geval is? Bent u bereid om deze cijfers als aanleiding te nemen om de eigen bijdrage voor gesubsidieerde rechtsbijstand juist generiek te verlagen om zo de toegang tot het recht laagdrempeliger te maken? Of in ieder geval af te zien van een verhoging? Graag een uitgebreide reactie.

De aan het woord zijnde leden zijn het met de Vereniging Sociale Advocatuur Nederland (VSAN) eens dat het weliswaar mogelijk is dat de inning van de eigen bijdrage door de overheid efficiencywinst voor advocaten oplevert, maar om de advocaten meer te laten verdienen over de rug van de rechtzoekenden door de toegang tot het recht te beperken, is natuurlijk niet de manier om het doel te bewerkstelligen dat advocaten een redelijke vergoeding krijgen. Als bijzondere bijstand niet meer mogelijk is, betekent dit dan dat een rechtzoekende met een inkomen op het niveau van het sociaal minimum straks de keuze heeft: of een maand lang geen boodschappen kunnen doen, of rechtsbijstand? Dat kan toch onmogelijk de bedoeling zijn?

Het laatste aspect van de stelselherziening, en wat de leden van de SP-fractie betreft het meest omstreden, zijn de rechtshulppakketten. De leden zien dat maatwerk over boord wordt gegooid in ruil voor marktwerking en concurrentie. Deelt u de mening dat afgelopen jaren de marktwerking in de jeugdzorg, de thuiszorg en bij de deurwaarders juist heeft aangetoond dat er eerder sprake zal zijn van marktfalen? Waarom hoopt u dan toch dat het voor de rechtsbijstand wel zal werken en waarop is die hoop gebaseerd? De doorberekening is op dit punt in de ogen van voornoemde leden toch wel zeer kritisch.

In augustus 2019 werden de rechtshulppakketten al eens nader bekeken. Toen al bleek dat er risico's zitten aan de marktwerking, ongeacht het gekozen scenario. Schaalvergroting zal namelijk leiden tot de volgende risico's. Schaalvergroting zal de kwaliteit van de rechtshulp juist onder druk zetten, in tegenstelling tot wat in de contourenbrief werd aangekondigd. Deze druk zou specifiek kunnen gaan leiden tot uitholling van de sociaal advocatuur. Daarnaast leidt het tot een grote afstand tussen de afnemers en de aanbieders van rechtshulppakketten. Waar rechtsbijstandsbehoefstigden nu persoonlijk en kleinschalig worden begeleid, lopen zij straks het risico te verdwalen bij grote rechtsbijstandsverleners. Ook de vrije advocatenkeuze is niet gewaarborgd. Concurrentie zal nauwelijks optreden als afnemers de verschillen tussen advocaten op kwaliteit niet kunnen zien en juist de continuïteit van expertise komt in gevaar. De kritiek was toen al niet mis, maar heeft met deze doorrekening aan kracht gewonnen.

Op de bovenstaande bestaande kritieken op de rechtshulppakketten komt nu aanvullende kritiek. Want simpel gezegd bent u van plan om een deel van het werk van sociaal advocaten door paralegals te laten doen tegen een goedkoper tarief zodat u de overige sociaal advocaten die nog wel nodig zijn wel voldoende kan betalen. Wat de leden van de SP-fractie betreft zet deze doorrekening hier definitief een punt achter. In deze doorrekening is kritisch bekeken welke beroepen anders dan advocaten in aanmerking komen voor het bieden van kwalitatieve rechtsbijstand. Er werd uitgekomen bij fiscalisten, orthopedagogen en juristen die geen advocaat zijn. Veel van die beroepsbeoefenaars zijn net als advocaten wetenschappelijk opgeleid. In de verschillende rechtsgebieden blijven de rechtshulpverleners dus hoogopgeleid en hun salariskosten zullen dan vergelijkbaar zijn met die van sociaal advocaten. Het werk van sociaal advocaten naar paralegals sturen tegen een lager salaris blijkt nauwelijks mogelijk of in ieder geval onvoldoende

om 30% te bezuinigen op rechtsbijstand. U heeft daarmee het werk van sociaal advocaten verschrikkelijk onderschat en deze analyse toont maar weer eens aan hoe erg de sociaal advocaten een hogere beloning verdienen. De aan het woord zijnde leden pleiten daar al jaren voor. Zij merken wel op dat de doorrekening, waarop bovenstaande uitkomsten zijn gebaseerd, op basis van een extreem kleine onderzoeksgroep ($N < 10$) is geënt.

Desondanks zijn de leden van de SP-fractie erg benieuwd naar uw reactie op de uitkomsten. Na een waarschuwende quickscan van de rechtshulppakketten en een vernietigende doorrekening kunnen de plannen nu onmogelijk in zijn originele vorm worden voortgezet. Hoe ziet u dit? Hoe waardeert u nu het werk van sociaal advocaten? Staat u nog altijd positief tegenover de gedachte van marktwerking in de gesubsidieerde rechtsbijstand? Hoe schat u nu de gevolgen in voor de kwaliteit van de rechtsbijstand? Hoe gaat u de uitholling van de sociaal advocatuur voorkomen? Hoe gaat u juist de vrije advocatenkeuze waarborgen? Hoe ziet u de concurrentie op kwaliteit voor u? Hoe denkt u dat deze verschillen richting de afnemers gecommuniceerd kunnen worden? Vreest u ook dat de concurrentie juist op de prijs zal plaatsvinden met negatieve gevolgen voor de kwaliteit? Welke gevolgen gaan de rechtshulppakketten nu eigenlijk hebben voor de expertise van rechtsbijstandsverleners, neemt die toe of af? Nu blijkt dat het werk van sociaal advocaten niet door andere beroepen kan worden gedaan tegen lagere salarissen, bent u nu alsnog bereid om de vergoedingen voor sociaal advocaten te verhogen?

In het verlengde daarvan hebben de leden van de SP-fractie ook nog de volgende vragen over de sociaal advocatuur. In reactie op de brief van de Vereniging Advocatenbelangen (VA) schrijft u (Aanhangsel van de Handelingen II, vergaderjaar 2019-2020, nr. 1905) dat het uitsluitend verhogen van de vergoedingen van de sociaal advocaten geen oplossingen biedt voor de problemen geconstateerd door de bovenstaande commissies. Maar dit is toch precies wat de commissies Van der Meer in het eerste scenario beschreef? Deelt u de mening dat het dus wel degelijk een optie is om alleen de vergoedingen te verhogen om het systeem te behouden in tegenstelling tot wat u eerder schreef? Bent u bereid om over te gaan tot extra vergoedingen voor de sociaal advocatuur? Zo ja, waarom en zo nee, waarom niet? Ga u het verzoek van de NOvA inwilligen in hun brief van 9 april om een onafhankelijke commissie in te stellen die het vergoedingsstelsel zal evalueren? Zo ja, waarom en zo nee, waarom niet? Graag een uitgebreide reactie hieromtrent.

De aan het woord zijnde leden lezen dat een laatste voorgenomen onderdeel van de stelselherziening en bezuiniging algemene efficiëntie zou moeten zijn. Dit zou 5% van de kosten moeten besparen. Dit getal moet na de doorrekening ook worden bijgesteld. Volgens de doorrekening zal er over de rechtsgebieden heen bekeken slechts 2,5% bezuinigd kunnen worden. Op civiel recht ziet het positiever uit. Daar zou 20% tot 30% goedkoper gewerkt kunnen worden, mits er gebruikt gaat worden van het clusteren van rechtszaken zoals de verzekeraar wensen. Dat is een flinke kanttekening. Hoe ziet u die optie? Kan deze wens van verzekeraars verder worden toegelicht? Wat zijn daar de gevolgen van? Graag een uitgebreide reactie dienaangaande.

Concluderend zijn de leden van de SP-fractie voorstander van het aanpakken van procedeergedrag door de overheid en het versterken van de juridische hulp 'aan de voorkant'. De andere onderdelen van de stelselherziening kunnen niet op hun steun rekenen. Naar mate er meer theoretisch onderzoek wordt gedaan neemt die kritiek toe. Deze leden roepen u nadrukkelijk op: knip de stelselherziening op in onderdelen, zodat de rechtsbijstand snel verbeterd kan worden. Sociaal advocaten stoppen er mee en dat moeten worden voorkomen. Afgelopen tijd zagen zij in de media dat verschillende sociaal advocaten ermee zijn gestopt. Hierdoor gaat veel kwaliteit voorgoed verloren en dat is doodzonde. Erkent u dat? Helaas is er geen totaalbeeld. Bent u bereid door de Raad voor Rechtsbijstand (RvR) expliciet bij te laten houden hoeveel sociaal advocaten actief zijn, op welke rechtsgebieden zij actief zijn en of ze daarnaast nog in de commerciële advocatuur actief zijn, voor welk deel en dit in ieder geval in de jaarlijkse rapportage van de RvR mee te nemen? Vooral nu de coronacrisis de Rechtspraak treft blijken sociaal advocaten kwetsbaar. De NOvA sprak begin maart, dus nog vóór de coronacrisis, al van 'collectieve uitputtingsverschijnselen'. Samenvattend in één vraag: Wat zijn uw plannen met de gesubsidieerde rechtsbijstand, al het bovenstaande in overweging genomen?

Pilot consumentenzaken door Achmea

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van het plan om de stelselherziening niet alleen op theorie te baseren maar ook in de praktijk te laten testen aan de hand van pilots. Zelfs het SP-initiatief Huizen van het Recht kan daarbij bruikbare data op gaan leveren. Maar de inmiddels beruchte pilot met Consumentenzaken door LegalGuard ondermijnt het vertrouwen in die aanpak. Inmiddels zijn er door bovengenoemde leden zeven keer schriftelijke vragen over gesteld. Hierover hebben zij nog vragen.

Op 13 januari 2020 publiceerde het NRC dat Achmea is voorgetrokken bij de eerste pilot. Die conclusie wordt getrokken omdat er extern juridisch advies is ingewonnen om onder de publieke aanbesteding uit te komen. De RvR werd namelijk geadviseerd om de pilot aan te besteden of om het aantal zaken zo te beperken en daarmee de pilot aan Achmea te gunnen. Het laatste geschiedde. Terwijl publieke aanbesteding juist het voortrekken van commerciële partijen moet voorkomen.

Ook andere pijnlijke feiten liggen inmiddels op tafel. Niet alleen het ministerie van J&V en de RvR, maar ook Achmea is ingeschakeld om één van die sets Kamervragen te beantwoorden. Kunt u aangeven hoe vaak zoiets voorkomt? Was u daarvan op de hoogte? Gegevens van duizenden burgers zijn gedeeld met Achmea blijkt uit het nieuwsartikel van januari jl. Is dit correct? Wat is de aard van die gegevens? Was dit anoniem? Hebben de personen wiens gegevens het betreft daarvoor expliciet toestemming gegeven? Waarom is hiervoor gekozen? Is hier overleg over geweest met de Autoriteit Persoonsgegevens? Zo ja, waarom en zo nee, waarom niet? Deelt u de mening dat de overheid uiterst voorzichtig en terughoudend om moet gaan met gegevens van burgers en in het bijzonder als deze verstrekt worden aan derde, commerciële partijen? Natuurlijk was er het filmpje. U gaat op werkbezoek en laat dit groots uitmeten, ook via overheidskanalen. Kunt u nu niet gewoon erkennen dat het achteraf niet zo verstandig was om het filmpje ook door Achmea te laten verspreiden? Deelt u de mening dat het verstandiger was om meer terughoudend te zijn? Heeft u hieruit lessen getrokken?

De leden van de SP-fractie zijn benieuwd naar de evaluatie van de pilot en hebben daarover alvast enkele vragen. Slechts dertien zaken zijn behandeld. U gaf eerder aan niet te kunnen verklaren waarom consumenten voor een advocaat kozen en niet voor de pilot. Gaat de evaluatie daar wel op in? Wanneer kunnen deze leden die evaluatie van de pilot verwachten? Welke wetenschappelijke waarde hecht u aan dertien casussen? Wat betekent dat voor de representativiteit van de kwalitatieve data?

Juridisch Loket

De leden van de SP-fractie willen nadere vragen stellen over het Juridische Loket. Deze organisatie gaat namelijk een sleutelrol spelen in de voorgenomen stelselherziening. Maar ook op dit moment al speelt het Juridisch Loket een grote rol voor mensen die juridische hulp nodig hebben.

Eind 2019 bleek er helaas sprake van allerlei spanningen binnen de organisatie. Hierover zijn eerder al schriftelijk Kamervragen gesteld. In de beantwoording van de Kamervragen (Aanhangsel van de Handelingen, vergaderjaar 2019-2020, nr. 1900) gaf u aan vertrouwen te hebben in het onderzoek dat intern is uitgevoerd en dat u de spanningen als een interne kwestie beschouwd. U spreekt ook vertrouwen uit in de Raad van Toezicht. Bent u ervan op de hoogte dat ook juist die Raad van Toezicht onderwerp van kritiek is? Heeft u de situatie wel goed ingeschat? Hoe waardeert u de dubbelrol die de Nationale Ombudsman heeft als toezichthouder in de Raad van Toezicht van het Juridisch Loket? Deelt u de mening dat deze dubbelrol kan leiden tot belangenverstrengeling of in ieder geval de perceptie van belangenverstrengeling? Daarnaast zou de Ombudsman nog tien nevenfuncties hebben. Is dit wel een wenselijke situatie? Bent u met al het bovenstaande in uw achterhoofd nog steeds van mening dat u blind kunt vertrouwen op een goede uitkomst? Kunt u hier uitgebreid op ingaan?

Dan hebben de leden nog enkele vragen over het functioneren van het Juridisch Loket tijdens de coronacrisis. De crisis in de gezondheidszorg en de economie, ten gevolge van de uitbreken van COVID-19, leiden tot verstrekende problemen in de maatschappij. Dat leidt tot veel extra juridische vragen. Het is begrijpelijk dat de fysieke locaties tijdelijk gesloten zijn vanwege het coronavirus. En daarmee ligt het in de rede dat er veel meer behoefte is aan informatie op de site van het Juridisch Loket waar al wordt gewaarschuwd voor langere wachttijden aan de telefoon. Wordt er actie ondernomen om die wachttijden terug te dringen? De telefoonkosten per minuut zouden zijn verlaagd. Wat is daarvoor de reden? Waarom kan dat nu plotseling wel, juist nu er zo veel mensen bellen? Wordt dit achteraf geëvalueerd om te kijken of dit na de crisis gewoon vol te

houden is, dat zou toch altijd beter zijn? Wat betekent dit budgettaire om de telefoonkosten blijvend te verlagen? Is de functie van het Juridisch Loket gewaarborgd? Is er voldoende personeel nu er waarschijnlijk meer mensen contact zoeken? Graag een uitgebreide reactie.

De leden van de SP-fractie vragen waarom het Juridisch Loket niet onder de reikwijdte van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) valt. Is dat correct? Waarom is dat? Acht u dat wenselijk? Bent u bereid om Wob-procedures bij het Juridisch Loket mogelijk te maken?

Als laatste horen deze leden graag hoe concreet de plannen zijn met het Juridisch Loket. Een fijnmaziger netwerk van locaties en een goede informatievoorziening kan een belangrijke functie vervullen voor alle mensen met juridische problemen. Graag een toelichting hierop. Waar en wanneer zullen er vestigingen bij komen?

De leden van de PvdA-fractie delen het doel om onnodige escalatie van juridische problemen te voorkomen. Daartoe wil het kabinet de rechtzoekende en zijn probleem centraal stellen. Deze leden delen dit uitgangspunt. Echter blijkt de praktijk al sinds jaren hardnekkig te zijn, namelijk dat een zeer groot deel van degenen die hun recht gaan zoeken dat moeten doen omdat zij een meningsverschil met diverse overheidsinstellingen hebben. In hoeverre dragen het vroegtijdig contact met een burger opnemen door een overheidsinstelling, een beslissing uitleggen of via de telefoon ingaan op bezwaren van een burger op een beslissing daadwerkelijk bij aan het voorkomen van verdere juridisering van conflicten? Kunt u in dit verband ook ingaan op de werkwijze van bezwaarschriftencommissies bij lagere overheden? Is daar onderzoek naar gedaan? Zo ja, welk onderzoek was dat en wat kwam daaruit? Zo nee, bent u bereid dit onderzoek te laten houden?

De aan het woord zijnde leden vragen in hoeverre de voorgenomen Wijziging Besluit proceskosten bestuursrecht, op grond waarvan de overheid in voorkomende gevallen een verhoging van de proceskostenvergoeding aan de burger moet betalen, daadwerkelijk tot minder zaken voor de bestuursrechter zal leiden? In hoeverre draagt een dergelijke vorm van sanctioneren van overheden bij aan een blijvende gedragsverandering en het tussen de oren krijgen dat de burger centraal staat? Wat doet u nog meer om onnodig procedeergedrag door de overheid te verminderen?

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de aanstelling van een "aanjager" die bij de overheid het aantal onnodige procedures snel en effectief moet gaan terugdringen. Wat zijn de concrete en afrekenbare doelen die daarbij gelden? Komen die in het interdepartementaal plan van aanpak en zal het tegemoet komen aan de motie Kuiken c.s. (Kamerstuk 31753, nr. 168) om te komen met een plan van aanpak met afrekenbare doelen? Wanneer worden, mede gezien de relatief korte tijd dat de aanjager actief is, die doelen bekend? Voornoemde leden hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief (Kamerstuk 31753, nr. 194) en het daarbij behorende rapport van Significant. Het valt deze leden met name op dat een belangrijke uitkomst van de validatie is dat een verschuiving van een advocaat naar goedkopere alternatieve rechtshulp pakketten in mindere mate zal optreden dan eerder ingeschat. Bovendien blijken de kosten van deze rechtshulp pakketten hoger te worden dan van tevoren werd ingeschat. Welke consequenties trekt u uit deze conclusies? Ware het niet beter om te stoppen met plannen voor deze alternatieve rechtshulp pakketten? Zo nee, waarom niet?

De leden van de PvdA-fractie hebben kennisgenomen van de vraag van de NOvA, mede naar aanleiding van de uitkomsten van het onderzoek van Significant en het eerdere onderzoek van de Commissie Van der Meer, om binnenkort een beoordeling te laten plaatsvinden van opgetreden onevenwichtigheden in de tijdsbesteding van advocaten. Gaat u deze aanbeveling van de Commissie Van der Meer en de wens van de NOvA honoreren door eind 2020 over te gaan tot de instelling van een onafhankelijke commissie die het vergoedingstelsel de komende jaren zal evalueren? Zo nee, waarom niet?

De aan het woord zijnde leden hebben kennisgenomen van het standpunt van de VSAN. De VSAN is van mening dat het innen van de eigen bijdrage door de RvR, in plaats van door de advocaat, ertoe dreigt te leiden dat rechtszoekenden van de rechtsbijstand worden weggehouden. De VSAN wijst daarbij onder andere op een jaarlijkse verhoging van de eigen bijdrage en wijst er tevens op dat in een nieuw stelsel dit een percentage moet worden van de kosten van de rechtsbijstand. Naar de mening van de VSAN maakt dit de toegang tot het recht onbetaalbaar. De VSAN is daarom van mening dat de inning eigen bijdrage maatwerk is, hetgeen beter aan de advocaat overgelaten kan worden omdat die volledig en integraal zicht heeft op de (financiële) situatie van een rechtszoekende. Kunt u hierop ingaan?